

Jan Pouč

NÁŠ LETOPOČET JEŽÍŠ KRISTUS a KRÁL HERODES

Obhajoba našeho letopočtu a životních dat Ježíše Krista

PRAMENY Z 1. STOLETÍ N. L.

potvrzují
že náš letopočet je zcela správný
Ježíš se narodil 25. prosince 1 před n. l.
a náš letopočet začíná následujícím 1. lednem 1 n. l.
Král Herod zemřel před Velikonocemi v březnu 1 n. l.
Ježíš byl ukřižován 3. dubna 33 n. l.

neuznávají
žádný hvězdný úkaz
před narozením Ježíše 25. 12. 1 před n. l.
jako hvězdu Betlémskou

3. vydání - 2016
rozšíření kap. 82, 83,
nově kap. 93, 94.

3. vydání - 2016
rozšíření kap. 82, 83, nově kap. 93, 94,
k tisku připravil Vladimír Bláha
ISBN-978-80-260-2766-9

P. Jan Pouč si zaslouhuje, aby jeho dílo znali lidé u nás i ve světě.

P. Jan Pouč, 1874 -1962, katecheta na dívčí měšťanské škole v Kojetíně do roku 1932. Jeho celoživotní zálibou bylo studium chronologie, biblické chronologie a historie. Na všechno měl čas, neměl termín od nakladatele ani pro přednášky. Ověří se to na výsledcích jeho bádání, na přesnosti a podrobnostech, které jiní autoři přehlíželi. Svůj spis „Náš letopočet“ sepsal až v pozdním věku 72 až 81 roků na vyzvání profesorů olomoucké teologické fakulty, když je upozornil: *“Náš letopočet je zcela správný, dle něho se Pán narodil v roce -1, několik dní před 31. prosincem, takže den 1. ledna našeho roku 1 je prvním dnem našeho letopočtu. Pán zemřel 3. dubna v pátek našeho 33. roku, židovský 15. nisan.”*

P. Jan Pouč byl velký počtář, všechno přepočítával a tím způsobem odhalil

velký soubor dat Josefa Flavia, o délce vlády židovských vládců

od obsazení Jeruzaléma Pompeyem v roce 63 před n. l.

do zkázy Jeruzaléma v roce 70 n. l.,

provázaný s daty dobře známými z historie,

se sobotními roky z bible

i s úkazy astronomickými.

V souboru je také důkaz o smrti krále Heroda před Velikonocemi roku 1 n. l.

Je to jeden z jeho přínosů vědě. Takový rozbor Josephových dat nikdo neudělal, ačkoliv by to mělo být samozřejmostí před jejich užíváním. Je tím také potvrzeno, že k narození Ježíše 25. prosince roku 1 před n. l. došlo „za času krále Heroda“, jak napsal evangelista Matouš, a že náš letopočet stanovil Dionysius Exiguus správně od 1. ledna po narození Ježíše, jak začínali roky Římané. Proto nemohla být Hvězdou Betlémskou konjunkce planet v roce 7 před n. l. ani žádný úkaz před datem narození Ježíše 25. prosince roku 1 před n. l.

Při studiu biblické chronologie se řídil měsíčními cykly pro určování začátku lunárního roku dne 1. nisanu. Vypracoval na to tabulku (čl. 8) podle vzorce Gaussova, kalendáře babylonského, syrského a starožidovského. Tím upřesnil i vyloučil data 1. nisanu stanovená autory podle spekulativně odhadovaného dne zpozorování prvního srpku nového měsíce, mnohdy o několik dní a jindy pro nepřítel počasí neviditelného. A nakonec museli datování s Měsícem stejně srovnat.

Přínosem jsou také jeho studie o letopočtech, o biblické chronologii, o datech Ježíšova života, o naplnění Danielova proroctví 9,24 Ježíšovou obětí na kříži v pátek 3. dubna roku 33 n. l., o cyklu sobotních roků podle bible.

-----00000-----

Velmi rozšířené přesvědčení o smrti krále Heroda v roce 4 před n. l. je založeno na domněnce, že konjunkce planet v roce 7 př. n. l. byla hvězdou, která přivedla mudrce z východu do Betléma poklonit se narozenému Ježíškovi a na chybných (přizpůsobených) výpočtech z dat Josepha Flavia. Rozšíření toho data do světa pak umožnila důvěra čtenářů v odbornost podivných počtů v dílech vážených autorů, např. Emila Schürera*) – a také neochota zabývat se početními podrobnostmi. Gerard Gertoux píše, že o smrti Heroda v březnu roku 4 př. n. l. psal už v roce 1858 akademik H. Wallon v *Mémoire sur les années de Jésus Christ*. U nás je asi nejvíc znám spis Gerharda Krolla, SJ. *Auf den Spuren Jesu*, i český překlad. Začíná u konjunkce planet v roce 7 př. n. l. a končí smrtí Ježíše v pátek 7. dubna 30 n. l. Od těchto chybných dat se pak opírají spekulace o datu narození Ježíše v roce 7 před n. l., o začátku našeho letopočtu a o datech mnoha událostí!

*) E. Schürer počítá za 1 rok dobu několika dní po 1. Nisanu jestliže Herodes zemřel po tomto dni před Velikonocemi. Také převzal názor znalce Řecka, že třetí měsíc nemůže být třetím měsícem roku olympiády, neboť měsíce olympiád nemají čísla! Za astronomický důkaz vydává zatmění měsíce 13. 3. roku 4 př. Kr. ačkoliv není po dnu postu ani několik měsíců před domnělým datem smrti Heroda v roce 4 př. l., jak to podle Josepha bylo před skutečným datem smrti Heroda. (VB)

„Chronologie je páteří historie.“

„Lukáš byl událostem a pramenům každopádně blíží, než si to můžeme
přes všechnu historickou učenost nárokovat my“
píše Benedikt XVI v knize Příběhy Ježíšova narození a dětství.

Podobně to můžeme vztahovat na židovského kněze a historika
Josepha Flavie (*asi 37 n. l. + asi 100 n. l.).

Jan Pouč: Náš letopočet, Ježíš Kristus a král Herodes.

Úvod:

Vatikánský sněm prohlásil v roce 1870 za článek víry, že papež je neomylný za určitých nám známých okolností. Toto prohlášení vzbudilo veliký rozruch u italských karbonářů a u protestantů. Vzrušení bylo tak velké, že Pius IX. v roce 1875 omezil oslavy jubilea po 25 letech. Místo, aby se snažili porozumět znění článku, hleděli dokázat, že se papež mýlí, když vyhlašuje jubilea. A tak nastal spor o správnost našeho letopočtu, že je z toho již celá obsáhlá literatura. A někteří naši teologové převzali důkazy od protestantů a profesori našich fakult je hlásali svým posluchačům, bohoslovcům ústně i v knihách, že Ruffini v roce 1924 se opovážil napsat: Computus Dionysii immutatus adhuc in usu manet, sed inter omnes iam dudum constat, ipsi errore certum subesse. Česky: Dionysiův letopočet je dodnes nezměněn a je v něm chyba, to uznávají všichni.

A když jsem v roce 1946 upozornil fakultu v Olomouci, že náš letopočet je správný, dostal jsem odpověď: Všichni historici, astronomové, matematici a statistici souhlasí v tom, že v Dionysiově počítání je omyl. Prý mi nezbývá buď omyl uznat, nebo tvrzení všech vyvrátit. A hned jsem dostal upozornění na Buchbergovu revui, kde jsou sneseny důvody odpůrců.

Profesor fakulty Dr. Foltynovský vydal svou Liturgiku a tam píše zřetelně, čemu učil bohoslovce, že prý rok a den smrti Páně ani rok a den jeho narození nám není znám. Když jsem po částech upozorňoval dotyčné, odbývali mne a radili, jak to mám sestavit vědecky, místo aby se věci ujali oni. Žádali po mně, abych na začátku uvedl tezi a citoval autory. Odpovídám:

Náš letopočet je zcela správný, dle něho se Pán narodil v roce -1, několik dní před 31. prosincem, takže den 1. ledna našeho roku 1 je prvním dnem našeho letopočtu.

Pán zemřel 3. dubna v pátek našeho 33. roku, židovský 15. nisan.

To je má teze. Toto budu dokazovat proti všem odpůrcům. A beru se cestou vlastní, nenechávám si diktovat a pracuji spíše pozitivně. Uvádím prameny: Hejčlova Bible Starého zákona, Hudcova Introdukce z roku 1926, Časopis katolického duchovenstva ročníky 1900 až 1906, kam snesl Fryč spoustu mínění, Šandův článek v Duchovním pastýři z roku 1951 číslo 7, Gaussův vzorec, který jsem opsal z Foltynovského Liturgiky, dále Dr. Ed. Mahler, Handbuch der jüdischen Chronologie 1916, Gustav Friedrich, Rukojeť křesťanské chronologie 1934, Starožitnosti Josefa Flavie, Dudych, Systém chronologický z roku 1875, a hlavně pojednání o roce v I. díle breviře.

P. Jan Pouč předal svůj rukopis P. Aloisi Kotkovi, který ho vydal v r. 2006, 2. vydání v roce 2012 spolu s P. A. Kotkem upravil a doplnil výpisky a také pro 3. vydání připravil Vladimír Bláha. Poučova studie je polemická a důkazy a stanoviska k jednotlivým tematům (Herodes, narození, ukřižování, náš letopočet) jsou v mnoha kapitolách, proto jsem pořídil Výpisky.

Při prověřování všech dat použív

á P. Jan Pouč časovou linii měsíčních cyklů jako základ. Jen ten rok je správný v němž datum novoluní, jako prvek lunární, a jméno dne, jako prvek solární, souhlasí s daným datem a jménem dne.

Obsah:

O autorovi Jan Pouč.....	3
1. ÚVOD.....	4
Obsah	5
Rejstřík jmenný a věcný.....	6

I. část. kalendářní

2. Rok sluneční.....	7
3. Rok lunární.....	7
4. Rovnodennost.....	7
5. Litery dní.....	8
6. Litery nedělní.....	8
7. Vztah liter dní a liter nedělních.....	9
8. Data 1. nisanu.....	10
9. Vysvětlení k tabulce 1. nisanů.....	10
10. Epakta 25 a XXV. – Rok 1954.....	12
11. Data ostatních měsíců.....	13
12. Epakta.....	14
13. Jak najdu nedělní literu roku.....	15
14. Kalendarium Romanum v breviři.....	16
15. Vady kalendáře do 1582.....	17
16. Oprava kalendáře v roce 1582.....	17
17. Nepřevádějte východní data na juliánský.....	18
18. Těžko je kopat proti bodci.....	19
19. Dovedli židé přesně určit den 1. nisanu ?.....	20
20. Kalendář židovský, seleukovský a babylo.....	20
21. Vzdálenost 15. nisanu od rovnodennosti.....	21
22. Roky sobotní a hebdomady.....	22
23. Jubilejní rok.....	23

II. část historická

24. Starozitnosti židovské od Josefa Flavia.....	25
25. Gauss a jeho vzorec.....	27
26. Roky před naší érou a Gausův vzorec.....	28
27. Gaussův vzorec dokazuje správnost n. l.	29
28. Foltynovský, Liturgika.....	30
29. Využití Gaussova vzorce.....	30
30. Kdy dobyl Titus město Jeruzalém.....	31
31. Olympiády.....	32
32. Převod olympiád a seleukovských roků.....	32
33. Pompejus, konec židovské suverenity.....	33
34. Herodes dobýval město v sobotním roce.....	33
35. Herodes a bitva u Aktia.....	34
36. Jak dlouho kraloval Herodes.....	34
37. Rok Herodovy smrti dle dějin.....	34
38. Převod seleukovských roků z 1Mak.....	35
39. Kdy se narodil Kristus Pán?.....	36
40. Danielovy hebdomady.....	37
41. V roce 30 nebyl 15. nisan v pátek.....	37
42. Příklady z dějin.....	38
43. Evangelia a letopočet	40
44. Sv. Lukáš a letopočet seleukovský.....	41
45. Svědek Dr. Šanda.....	43
46. Klement Alexandrijský.....	43
47. Eusebius.....	44
48. Tertulián.....	44
49. Letopočet diokleciánský.....	44
50. Letopočet byzantský.....	45
51. Letopočet novožidovský.....	46
52. Doba Nabuchodonosorova, Sedekiaš.....	47
53. Židé pod vládou babylonskou, perskou, řec....	48

54. Říš šarruti.....	48
55. Začínal u starých židů rok nisan nebo tišri ...	49
56. Některá Ezechielova data.....	49
57. 70 let zajetí Období jednoho kolena.....	49
58. Některá data z doby perské.....	50
59. Prověření roků 33 70 -587 -583.....	50
60. Kdy dostali židé Zákon na Sinaji?.....	52
61. Kdy vyšli židé z Egypta?.....	52
62. Jak dlouho bydleli židé v Egyptě?.....	53
63. Letopočty ab U. C. (Urbe Condita).....	54
64. Letopočet dle Tabulek konsulů na radnici.....	55
65. Lustra.....	55
66. Pavel Orosius.....	55
67. Lustra – dokončení.....	57
68. Synchronismus.....	56

III. část obranná

69. Herodes umřel ab U. C. 750	59
70. Obilí nebylo zralé.....	59
71. Zatmění Měsíce před smrtí Herodovou.....	60
72. Indictio Romana.....	60
73. Tento chrám se stavěl šestačtyřicet let.....	61
74. Prospěch z juliánského kalendáře.....	62
75. Pětadevadesátiletka.....	63
76. Chronologická matematika.....	64
77. Počítám rok olympiád.....	64
78. Další tři proroctví Danielova.....	64
79. Zvířetník.....	65

Přílohy:

80. De anno et ejus partibus – latinsky.....	66
De anno et ejus partibus – česky.....	70

Výpisky: (Vladimír Bláha)

Prameny z 1. století CE.....	74
81. Prověření spisů J. Flavia.....	74
82. Herod zemřel před Velikonocemi 1AD	75
Tabulka Velké svědectví Josepha Flavia.....	80
83. Evangelia, od narození až k ukřižování	81
Prameny z dalších století... ..	85
84. Datum narození Ježíše 25/12 1 př. nl.....	85
85. Data Ježíšova života.....	87
86. Náš letopočet je zcela správný.....	88
87. Sabbatikální cyklus.....	91
88. Sabbatikální rok 455 BCE a Dan 9,24.....	95
89. Sabbatikální rok 133 BCE.....	96
90. Sabbatikální rok SE 150 nebo 151?.....	98
91. Sabbatikální rok 35 BCE – Pád Jerusal.....	99
92. P. Jan Pouč a Jack Finegan	100
93. Dionysius Exiguus nechyboval.....	103
94. Král Herodes v dílech Josepha Flavia, Emila Schürera a Jana Pouče.....	105

Rejstřík jmen – číslo článku

Alexandr36
Antioch VII Sidetes...24 38
Antioch III...44
Antioch IV...31 32 38 68 78
Antioch V...32 34 38 44 53 61 68
Artaxerxes...40 54
Atanáš...49
Augustus...3 18 24 37 44 45 46 47
48 66 68 69

Borghési...44

Caesar Julius... 2 44 45 63
Caesarea...24
Cassius...45
Cicero...63 69
Cosigen...2 63
Cyril Alexandrij. sv. ... 44

Daniel ...40 51 68 78
Diokleciánský letopočet...49
Dionysius....16 18 50

Epifanius sv. ...44 47 50 88 90
Eusebius....39 44 48 85 88
Ezdráš ...40 54
Ezechiel ...56

Fabius Markus...63
Finegan 83 – 90
Flavius Josef9 15 24 30 31 32 33
34 35 36 37 41 53 55 59 63 71 73
Foltýnovský Dr. ...28
Friedrich....16 49 51 67

Gauss....9 25 26 27 41 42 43 59
Giglio Alois....4 16

Hejčl....10 16 17 18 19 34 37 38 40
52 53 54 55 57 62 76
Herodes -.18 22 24 30 32 33 34 35 36
37 38 43 44 53 63 68 69 71 73 82-84
Holzmeister...16
Hudec....9 11 16 18 69
Hyrcán Jan...24 33

Jan šlechtic z Holzbergu....44
Jindřich IV.42
Joachin.....52
Joaribova třída kněžská30 43

Karel IV. 42
Kepler pastor44
Klement Alexandrij. sv. ...46
Konstantin....50
Koptové....49
Kugler 10 16
Kyros....23 52

Luegus....43
Lukáš sv. ...10 15 16 24 38 39 43 44
45 46 50 59 63 79
Lukáš a seleukovský letopočet ..43
Mahler Ed. Dr. 13 20 24 30 32 35 60
Markus Fabius....5 41 50 51
Miklik....20 79

Nabuchadonosor 22-24 52 54 57 68
Nikanor....17
Novák....18

Orosius Pavel....66 85

Palacký42
Panador.....50
Petr Veliký....50 68
Pictor....63
Polybios....63 69
Pompejus....24 33 68
Pontius Pilatus 42 43

Raška....74
Ricciotti....16
Ross....41
Ruffini....16

San Clemente....44
Saturninus...45
Sedekiaš....52
Schaumberger....9
Schürer....16 63 83 86
Silvestr I. ...5
Silvestr II. ...12
Stejskal42
Suetonius39 45

Šanda ...45
Šimon38
Škrabal16
Šrom38

Tacitus24 39 45
Tertulián ...39 48 88
Tiberius ...44 45 69

Varro63 66 69
Václav sv. ...42
Vezin41

Rejstřík věcí a míst– číslo článku

Kalendáře – letopočty:

- náš=AD 65,49,50,66,...
- Kalendarium Romanum...14
- babylonský.....9 20 59
- byzantský.....50
- diokleciánský....49
- gregoriánský.....3
- juliánský.....3 9 13 16 17 44 74
- řecký – olympiády...
- židovský....20 59
- - starožitovský.....9
- - novožitovský....30 59
- syrský....3 9
- seleukovský....10 20 30 32 36 38
44 49 59 68 73

Abiášova kněžská třída43

Babylonie3
Bitva u Aktia...18 24 35 37 68

Danielovy hebdomady....40 51 68
Dějinné příklady....42
Egypt ...61 62

Epakta 10-13 16 27 29 38 41-2 59 74
Evangelia a letopočet43

Figmentum...35 41 44 54 56 73

Gregoriánská oprava16
Greenwich....40

Hebdomady...22 23 40 44 55 78
Hebdomady a cykly....68
Hebdomady Danielovy....40

Indictio Romana...72

Joaribova kněžská třída...30 43

Litery dní....5 7
litery nedělní ...6 7 10 13 16 25 29
41 42 59
litera nedělní roku ...13 17
Luna 14 = 14.nisan9 10 19 41 55
Lustra65 67

Makabejská kniha...10 17 22 32 38
42 44 52
Měsíce židovské ...3 11

Nicejský sněm ...15 40
Nisan....8 9 19 21 41 55
Novoluní astronomické...9

Pascha ...10 20 27 29 42 59
Paschalis ...9 13 16 29 38 41 42 59
Perská doba53

Riš šarruti54
Rok lunární ...3
Rok nultý ...7
Rok sluneční ...2
Roky přestupné 2-9 13-16 25-27 42
Rovnodennost ...4 21

Sinaj60
Sobotní roky22 34 85
Středopostí42
Synchronismus roků30 32 68

Tabulky konsulů63 64 69

Vady juliánského kalendáře ...15
Vyrovnávka....32

Začal roku židů nisan nebo tišri ...55
Zajetí 70 let57
Zlatá čísla...8 – 13 25 29 41 42
Zlaté číslo- jak najdu ...12 13

Židovské měsíce3

Vysvětlivky:

Idibus Martii =15/3
Idibus Octobris = 15/10
Nedělní litery se opakovaly za 28 let v jul. kalend.
Novoluní se opakuji za 19 let
Nultý rok neexistuje: po -1 jde +1
Rovnodennost (vzdálenosti od rovnodennosti se opakuji za 19r.
Přestupnost je 25/2
Valuta = platí od

I. Část kalendářní

2. Rok sluneční

Od jedné rovnodennosti do další rovnodennosti trvá rok 365 dní, 5 hodin, 49 minut a 12 vteřin. Tato doba je rozdělena na čtvero ročních počasí, jaro, léto, podzim a zimu. Ty hodiny a minuty nelze kalendářovat. Proto roku -46 dal Julius Caesar sestavit kalendář zvaný po něm juliánský, který stanovil, aby tři obyčejné roky měly po 365 dnech a každý čtvrtý, zvaný přestupný, 366 dní. Juliánský kalendář byl sestaven od řeckého astronoma Cosigena a vynikajícího římského učenice Marka Fabia. Tento juliánský kalendář vešel v platnost roku -45 a myslím, že pevným bodem byly Kalendae Aprilis, den 1. dubna. Měl 12 měsíců, jak je máme podnes, ale měl chybu. Každý rok byl asi o 10 minut delší, než dle rovnodennosti měl být. Proto při opravě v roce 1582 bylo stanoveno, že ze století má být jen to přestupné, jehož číslo je dělitelné 400. Byly tedy přestupnými naše roky 4 8 12, čísla jsou dělitelná čtyřmi. Ze století jsou přestupná toliko 400, 800, 1200, 1600, 2000 atd. Roky před naší érou budu označovat krátce se záporným znaménkem -. Tedy jsou přestupné roky -1 -5 -9 -13 -17 -21, při dělení čtyřmi nechávají zbytek -1. Ze století jsou přestupná -401, -801, -1201. Jsouce děleny 400 nechávají zbytek -1.

Dozor nad zachováváním kalendáře byl svěřen pontifikům. Ale římský lid se nerad podřizoval změně, a pontifices byli povolní. Proto Augustus přísně nařídil, že rok musí začínat dnem 1. ledna. A tak přestupným byl již první rok, rok -45.

3. Rok lunární

V kolébce lidstva, v Babylonsku, pak v Sýrii a Palestině *začátkem* roku byl vždy 1. den jarního novoluní, 1. nisan, jinde se jmenoval abíb apod. Obyčejný rok měl 12 měsíců, jež u židů sluly: nisan, ijar, sivan, tamuz, ab, elul, tišri, marchešvan, kasleu, tebet, sabat, adar. Liché měsíce měly po 30 dnech, sudé měsíce po 29 dnech, někdy osmý měsíc měl také 30 dní. Tak obyčejný rok měl 354 nebo 355 dní. Aby zachovali rovnodennost, vkládali v období 19 let vždy 7 roků s veaděrem, třináctým měsícem o 29 dnech. Takový rok měl 383 nebo 384 dnů. Prvním dnem v měsíci byl den novoluní. O tom později. Tento kalendář je výborným kontrolorem správnosti našich roků. Náš správný letopočet musí mít každý následující rok jarní novoluní buď o 11 dní dříve nebo o 19 dní později než předcházející. Omyl o 3 nebo dokonce o 9 let je vyloučen, protože teprve za 19 let má novoluní totéž datum. Měsíček nezkłame, jen lidé toto neznající se opovažují tvrdit, že v letopočtu je omyl.

4. Rovnodennost

Jarní rovnodennost je v den, kdy slunce vstupuje do znamení berana. Židé dali tomu dni římské datum die XII Kalendas Aprilis, den 21. 3. Římané témuž dni dali datum die X Kalendas Aprilis, to je 23. 3. Mohli tomu dni dát jakékoliv datum. Týž den měl u Římanů datum o dva dny vyšší než u židů. Římané jména dní neznali. Za 9 dní od rovnodennosti, od 23. 3., měli den 1. dubna. Když židé přišli do Říma za 9 dní od své rovnodennosti, od 21. 3., měli středu dne 30. března. Židé se museli podříditi datování Římanů, ale jméno dne si ponechali. To se pak spojilo, datum dle Římanů, jméno dne dle židů.

Protože juliánský kalendář byl ročně asi o 10 minut delší, římská rovnodennost byla stále dříve.

Juliánské roky	jejich rovnodennost	naše datum převedené	rovnodennost židovská	Římané měli datum
-45	die X Kalendas Aprilis	23. 3.	21. 3.	o 2 dny vyšší
100	XI „ „	22. 3.	21. 3.	o 1 den vyšší
200	XII „ „	21. 3.	21. 3.	stejně jako židé
300	XIII	20. 3.	21. 3.	o jeden den níže než židé
500	XIV	19. 3.	21. 3.	o dva dny níže
600	XV	18. 3.	21. 3.	3
700	XVI	17. 3.	21. 3.	4
900	XVII	16. 3.	21. 3.	5
1000	Idibus Martii	15. 3.	21. 3.	6
1100	Pridie Idus Mart	14. 3.	21. 3.	7
1300	die III Idus	13. 3.	21. 3.	8
1400	die IV Idus	12. 3.	21. 3.	9
1500	die V Idus Mart	11. 3.	21. 3.	10

Římané stále říkali, že je rovnodennost 23. 3., die X Kalendas Aprilis. Ale ve skutečnosti byla rovnodennost kalendářně v roce 1500 již 11. 3., tedy o 12 dní dříve. Židé říkali stále, že je rovnodennost die XII Kalendas Aprilis, ale ve skutečnosti byli strženi juliánským kalendářem, ježž museli zachovávat, o 10 dní níže. Na chybu upozornil učený lékař Alois Giglio. Rozhodl již Nicejský sněm, když stanovil, že rovnodennost musí mít římské datum die XII Kalendas Aprilis, den 21. 3. A v roce 1582 papež Řehoř XIII. to provedl.

Jména dní se ve svém pořadu nezměnila, působilo by to zmatek v lidu. A tak v roce 1582 po čtvrtku dne 4. 10. následoval pátek, ale s datem 15. 10. Tak bylo 10 dní přeskočeno. Aby byla římská rovnodennost snížena o dva dny, Řehoř XIII. ponechal staletí 100 a 200 přestupnými. Ta pohltila dvě jména dní. S tím musí počítat, kdo chce najít *jméno* dne, že roky 100 a 200 byly též přestupné. V gregoriánském kalendáři se opakují na totéž datum též jména dní teprve za 400 let, ale neplatí to, když se přechází přes roky 100 až 299. Kdo hledá datum *novoluní*, nesmí počítat s přestupnými roky 100 a 200, protože žádný Měsíc nepřibyl, juliánský jen ztratil, co si neprávem uchvátil. Měsíc neposlouchal římské lidi.

5. Litery dní

Římané neznali seskupení dní v týdnu, neznali jména dní. To tam donesli semité a ujalo se hlavně vlivem křesťanství. Již císař Konstantin nařídil svěcení neděle. U židů byl první den v týdnu den po sobotě, sobota byla sedmý den. A ten pořad zachovali i křesťané. Dny byly u křesťanů nazývány dle sedmi hlavních hvězd: Dies Solis, Lunae, Martis, Mercurii, Jovis, Veneris a Saturni. Tyto názvy nacházíme v katakombách do polovice pátého století. Pro liturgii nařídil papež Silvestr I., aby neděle se nazývala Dominica a další dny Feria II, III, IV, V, VI a Sabbatum. Brzy se ujalo označování dní dle prvních sedmi písmen abecedy. Tyto litery nejsou nic jiného, než krátké označení jména dne, jež se hodilo pro všechny národy. Která litera byla 1. ledna, též byla i posledního prosince, a následující 1. leden měl další literu. Přestupný rok spotřeboval dvě litery.

6. Litery nedělní

Církev má řadu pohyblivých svátků, jež nejsou vázány datem dne, nýbrž jménem dne. Proto si Církev zavedla litery nedělní. Jsou něco jiného než litery dní. Jako litery dní jdou po sobě v pořadí abecedy, tak litery nedělní v pořadí opačném. Proč to?

Je-li 1. ledna:	je to litera dne	první neděle v lednu bude	litera nedělní v tom roce bude	
neděle	A=1	1. 1.	A	Neboť číslo v třetím sloupci náleží liteře v druhém sloupci. Přestupný rok má dvě litery nedělní. První platí do 24. 2., druhá od 25. 2. Litery dní musejí následovat přesně dle abecedy, jen po roce přestupném se jedna přeskočí.
pondělí	b=2	7. 1.	g	
úterý	c=3	6. 1.	f	
středa	d=4	5. 1.	e	
čtvrtek	e=5	4. 1.	d	
pátek	f=6	3. 1.	c	
sobota	g=7	2. 1.	b	

7. Vztah liter dní a liter nedělních

Lit. dní	Lit. nedělní	mají roky						
1. ledna								
f	cb	-45	-17	12	40	68	96	
A	A	-44	-16	13	41	69	97	
b	g	-43	-15	14	42	70	98	1582 do 4. 10.
c	f	-42	-14	15	43	71	99	Roky přestupné podtrženy. Ze
d	ed	-41	-13	16	44	72	100	záporných přestupné děleny čtyřmi
f	c	-40	-12	17	45	73	101	nechávají zbytek -1.
g	b	-39	-11	18	46	74	102	Nultý rok neexistuje. Po -1 je
A	A	-38	-10	19	47	75	103	hned rok l.
b	gf	-37	-9	20	48	76	104	
d	e	-36	-8	21	49	77		Naopak od roku l odečten jeden rok,
e	d	-35	-7	22	50	78		je již -1.
f	c	-34	-6	23	51	79		Všecky roky v téže vodorovné linii
g	bA	-33	-5	24	52	80		na totéž datum měly totéž jméno dne.
b	g	-32	-4	25	53	81		Jména se zde opakují za 28 let.
c	f	-31	-3	26	54	82		
d	e	-30	-2	27	55	83		
e	dc	-29	-1	28	56	84		
g	b	-28	1	29	57	85		
A	A	-27	2	30	58	86		
b	g	-26	3	31	59	87		
c	fe	-25	4	32	60	88		
e	d	-24	5	33	61	89		
f	c	-23	6	34	62	90		1582 od 15. 10.
g	b	-22	7	35	63	91		1583
A	Ag	-21	8	36	64	92		1584
c	f	-20	9	37	65	93		1585
d	e	-19	10	38	66	94		1586
e	d	-18	11	39	67	95		1587

Číslo 8. Data I. nisanů od roku -3801 asi do roku 11.609
cyklů

zlaté
číslo

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	¼	21/3	10/3	29/3	18/3
13	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3
26	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	¾	23/3	12/3	31/3	20/3
38	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	¼	21/3
51	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3
63	13/3	¼	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	¾	23/3
76	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3
88	15/3	¾	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3
101	16/3	4/4	24/3	13/3	¼	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3
113	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3
126	18/3	6/4	26/3	15/3	¾	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3
138	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	¼	21/3	10/3	29/3
151	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3
163	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	¾	23/3	12/3	31/3
176	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	¼
188	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4
201	24/3	13/3	¼	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	¾
213	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4
226	26/3	15/3	¾	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4
238	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	¼	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4
251	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3
263	29/3	18/5	6/4	26/3	15/3	¾	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3
276	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	¼	21/3	10/3
288	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3
301	¼	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	¾	23/3	12/3
313	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3
326	¾	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3
338	4/4	24/3	13/3	¼	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3
351	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3
363	6/4	26/3	15/3	¾	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3
376	8/3	27/3	stejně jako u cyklu I, jako pro rok -3801								

9. Vysvětlení k tabulce I. nisanů

Ta tabulka je sestavena dle vzorce Gaussova, podle kalendáře babylonského, syrského a starožitovského, a je lepší než dlouhé výklady. Za 1900 let uplyne po 365 dnech, 5 hodinách, 49 minutách a 12 vteřinách součtem 693.960 dní 18 hodin.

Za tu dobu učiní Měsíc 23.500 oběhů. Jeden oběh trvá 29 dní, 12 hodin, 44 minut a 3 vteřiny. Součtem spotřebuje 693.968 dní, 20 hodin, 55 minut.

Nechceme-li za Měsícem zůstat pozadu a nemůžeme-li sluneční rok protáhnout, nezbyvá než abychom za 1900 let zvýšili novoluní o 8 dní, čili za každých 237 a půl roku o 1 den. To je v tabulce provedeno.

V záhlaví jsou zlatá čísla roků v cyklech. Každý vodorovný řádek je jeden 19letý cyklus. A vidíte, že za 237 a půl roku další vodorovný řádek má data I. nisanů o 1 vyšší než předešlý.

První svislý sloupec od leva uvádí číslo cyklu, od něhož je třeba učinit zvýšení o 1 den. Totéž vyjadřuje předposlední svislý sloupec, udávaje, od kterého roku se má tak stát. Přitom nezáleží mnoho na tom, jestliže se stane ono zvýšení o 80 až 100 roků dříve nebo později. Ročně se

12	13	14	15	16	17	18	19	Platné od roku	Hodnota Gaus- sova m =
6/4	26/3	15/3	$\frac{3}{4}$	23/3	12/3	31/3	20/3	-3801	0
8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	$\frac{1}{4}$	21/3	-3564	1
9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	-3326	2
10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	$\frac{3}{4}$	23/3	-3089	3
11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	-2851	4
12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	-2614	5
13/3	$\frac{1}{4}$	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	-2376	6
14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	-2139	7
15/3	$\frac{3}{4}$	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	-1901	8
16/3	4/4	24/3	13/3	$\frac{1}{4}$	21/3	10/3	29/3	-1664	9
17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	-1426	10
18/3	6/4	26/3	15/3	$\frac{3}{4}$	23/3	12/3	31/3	-1189	11
19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	$\frac{1}{4}$	- 951	12
20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	- 714	13
21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	$\frac{3}{4}$	- 476	14
22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	- 239	15
23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	- 1	16
24/3	13/3	$\frac{1}{4}$	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	237	17
25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	475	18
26/3	15/3	$\frac{3}{4}$	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	712	19
27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	$\frac{1}{4}$	21/3	10/3	950	20
28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	1187	21
29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	$\frac{3}{4}$	23/3	12/3	1425	22
30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	1662	23
31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	1900	24
$\frac{1}{4}$	21/3	10/3	29/3	18/3	6/4	26/3	15/3	2137	25
2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	2375	26
$\frac{3}{4}$	23/3	12/3	31/3	20/3	9/3	28/3	17/3	2612	27
4/4	24/3	13/3	$\frac{1}{4}$	21/3	10/3	29/3	18/3	2850	28
5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3	30/3	19/3	3087	29
6/4	26/3						20/3	3325	30=0

opozďujeme za Měsícem jen asi o 6 minut, za 100 roků by byl rozdíl o 10 hodin, to není 1 den. Každý vodorovný řádek platí pro 237 roků, neboť 19letý cyklus zůstává beze změny po dobu 237 a půl roku.

Každý další rok má novoluní buď o 11 dní dříve nebo o 19 dní později než rok předešlý, abychom zachovali meze pro 1. nisan od 8/3 do 6/4. Jen při přechodu od zlatého čísla 19 k číslu 1 se snižuje datum o 12 nebo se zvyšuje o 18.

V roce 1900 byl 1. nisan dne 1. dubna. V roce -1 byl 1. nisan o 8 dní dříve, tedy dne 24/3. Tak byl také v roce 19. (Jedná se o 19letý cyklus.) Rok 30 je od roku 19 vzdálen o 11 let. Má-li rok 19 novoluní dne 24/3, žádný jiný rok nižší nebo vyšší do 18 let nemohl mít totéž datum novoluní a také v tabulce nic takového nenajdete. Tedy rok 30 měl novoluní dne 23/3 a 15. nisan dne 6/4 ve čtvrtek, nikoli dne 7/4 v pátek (tak jak někteří tvrdí). Kristus Pán nemohl umřít v roce 30, protože umřel v pátek.

Žádám všechny, kdo tvrdí, že je náš letopočet kvůli omylu nesprávný, aby tuto tabulku zkoumali a hledali, zda třeba jen jediný rok je někde vynechaný. Naopak náš letopočet po roce 1582 je tak dokonalý, že za Měsícem zůstáváme pozadu toliko asi o 5 vteřin. Teprve asi za 15.400 let od roku -

3801, tedy v našem roce 11.600 bude třeba všechna novoluní zvýšit o 1 den. Neboť za tu dobu oněch 6 vteřin vzroste na jeden celý den. Tedy v našem roce 3325 začneme tak jako od roku -3801. A až celou tabulku projdeme, opět znova jako u roku -3801, ale když přijdeme na cyklus 63, nevezmeme data ve vodorovném řádku cyklu 63, nýbrž data, která jsou napsána u cyklu 76.

Našel jsem v Introdukci Dr. Hudce že 1. nisan, začátek roku, byl 18. března, a konec toho roku 17. března následujícího roku. To je veliký omyl. Den nového roku, 1. nisan, byl pohyblivý, pohyboval se mezi 8/3 a 6/4. Směrodatně zde mluví židovský kněz ve Starožitnostech. Píše, že u židů byl začátkem roku onen měsíc, jehož 14. nisan připadl nejnižší na den, v němž slunce vstupuje ve znamení berana. To je 21/3, jarní rovnodennost. A umlčuje všechny domněnky, když vypisuje obřad jedení velikonočního beránka ve 14. lunu (Ant III-x-5), To píše po roce 70 v Římě. Tedy bezcenné jsou dohady o dvojím počítání, farizeů a saduceů. A když alespoň 14. luna musela připadnout na den 21/3, tedy 1. luna před 13 dny, čili 1. nisan mohl mít nejnižší datum 8/3. Protože nisan měl vždy 30 dní, tedy za 29 dní od 8/3 nejvyšší datum 1. nisanu mohlo být 6/4. Každé vyšší datum než 6/4 nebo nižší než 8/3 pro 1. nisan je neudržitelné.

Nechťjme, aby novoluní astronomické a epaktální čili cyklové na minutu souhlasila. Astronom počítá na vteřiny a zapisuje nám to na naše roky, kde jsou i roky přestupné. Přestupnost je 25/2. Po tři roky jsme 5 hodin a 45 minut nechali ležet ladem, najednou v přestupném roce přidáváme celý den. Proto u astronomie je datum v přestupném roce poněkud nižší než v nepřestupném před 19 lety. My pomocí epakt stanovíme den novoluní, tedy od konce března nebo dubna zpětně a stanovíme to tak, aby se to hodilo pro celý 19letý cyklus, a to na dobu 237 let. A tu se může stát, že některý rok v cyklu 19 let

má astronomické novoluní	pak toto astronomické novoluní o 1 den bude vyšší asi
22/3 20 hodin	za 40 let
15/3 2 hodiny	220 let
9/3 0 hodin	237 let
12/3 5 hodin	190 let
¼ 18 hodin	60 let
11/3 14 hodin	100 let

a my data přiměřená všem 19 letům ponecháváme ve stejné výši po 237 let. Naše přestupné roky, které na východě neznali, a rozličný počet hodin nad celý den působí, že někdy o jeden den nebo snad i dva je epaktální novoluní jiné než astronomické. Proto je zbytečná tabulka paschalis, jak ji vydal redemptorista Schaumberger v roce 1933 ve Verbum Domini.

Připadá mi to tak, jako když kdosi chtěl lépe zpeněžit ječmen rolníků, vzal od každého rolníka jeho ječmen zvlášť a se spoustou sáčků šel do olomoucké sladovny prodávat. Tam se mu vysmáli a všechny kbelky vysypali na hromádku, dobře promíchali a řekli: tak se to dělá. Takový ječmen nám nabídnete, my se nestaráme o to, jaký ječmen měl který rolník. Podobně při 19letém cyklu se hledí, aby všechny roky měly již novoluní astronomické; že některý rok vyběhne za 237 let výše, je vedlejší. My musíme dát na to, jak to měli Židé, Syřané, Babyloňané.

Tu je směrodatné, co píše Flavius, že v 19letém cyklu nejnižší datum pro první nisan musí mít rok s datem 8/3 a nejvyšší s datem 6/4. Pak to jistě dopadne dobře. A rok 33 musí být zachován s datem novoluní 20/3.

Tabulka 1. nisanů je sestavena, jak by to bylo, kdyby oprava kalendáře byla provedena hned v době Páně. Té tabulky používáme bezpečně od roku 1582 do nekonečna a pak roky před naší érou až do roku 299. Běží-li o to, abychom roky před 1582, ale s východními daty, měli správně převedeny, používáme též této tabulky, zvlášť když chceme zjistit jméno dne. Běží-li o události od roku 300 do 1582, nezbývá nám, než používat pro stanovení pohyblivých svátků první tabulky v brevíři pro juliánský kalendář.

(Preciznost tabulky) **10. Epakta 25 a XXV. - Rok 1954**

Kdy platí epakta 25 a kdy XXV, máte v brevíři. V roce 1954 jsme měli zvláštnost velmi řídkou. Den novoluní byl dle epakty 5/4, epakta 25, nedělní litera c. Tedy 15. nisan by měl být 19/4 v pondělí a velikonoční neděle dne 25/4. A byla dne 18/4, o jeden den dříve než byl 15. nisan. Myslím, že ten případ od roku 1582 byl poprvé. Aby nastal takový případ, musí se splnit tři podmínky:

1. Běží jen o datum 5. dubna, o epaktu 25 či XXV.
2. Běží o zlaté číslo roku; jen tehdy se bere neděle předchozí 18/4, má-li rok některé zlaté číslo od 12 do 19.
3. Nedělní litera musí být c.

Tak jako v roce 1954 místo 25/4 bude neděle Pascha již 18/4 v letech: 2049, 2106 a pak teprve v letech 3165, 3260, 3317, a pak v letech 3852, 3909 a 4748 a nikdy více od roku 1582 do roku 5938, tedy jen devětkrát za 4356 let. Proč toto píšu?

Abych ukázal, jak dokonale náš kalendář po opravě v roce 1582 souhlasí s fázemi Měsíce, když i na takové maličkosti se hledělo; jak se píše v brevíři v I. díle, stalo se to, aby „anni lunares solaribus annis perfectius respondeant“ (aby lunární roky lépe odpovídaly solárním rokům).

Jiný velmi řídký případ je, když epakta 24, den novoluní 6/4, nedělní litera je d. V tom případě 15. nisan padne na pondělí a naše neděle Pascha by padla na 26/4. Ale Pascha nemůže být (podle cír. předpisů) post Marcum, proto místo 26/4 je neděle Pascha již 19/4.

Roky nelze libovolně přehazovat, neboť ty naše roky jsou vázány rovnodenností Slunce a oběhem Měsíce, jejich čísla jsou pevná. Vše ostatní jsou jen rozmazy lidí, kteří o skladbě kalendáře nemají pojmu. Může někdo změnit číslo roku, jak to provedl Hejčl podle Kuglera v I Mak (v první knize Makabejské ve Starém zákoně), ale na chybu přijdeme jistě, když máme zapsán správně jen 1. nisan toliko jednoho roku, jak to máme u Flavia pro seleukovský rok 381, náš 70, kdy 1. nisan byl 31/3 v sobotu, a dle sv. Lukáše seleukovský rok 344, náš 33 s 1. nisanem 20/3.

Tedy dva 1. nisanu máme pevné a z nich poznáváme, že Hejčlovi se ztratil seleukovský rok 140, a hle, všechny další nisanu u Hejčla mají nesprávná data. O tom později.

11. Data ostatních měsíců v Palestině, Sýrii i v Babylóně

Tabulka 1. nisanů udává data 1. měsíce v roce. Další měsíce budu psát krátce římskými číslicemi. Jeden cyklus provedu, jiná data si snadno upravíte. Běží o první den měsíce.

nisan	ijar	sivan	tamuz	ab	elul	tišri	marčešvan	kasleu				
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.				
8/3	7/4	6/5	5/6	4/7	3/8	1/9	1/10	31/10	nebo	30/10	26/3	veadar
27/3	26/4	25/5	24/6	23/7	22/8	20/9	20/10	19/11	nebo	18/11	15/3	adar
16/3	15/4	14/5	13/6	12/7	11/8	9/9	9/10	8/11		7/11	³ / ₄	veadar
4/4	4/5	2/6	2/7	31/7	30/8	28/9	28/10	27/11		26/11	23/3	adar
24/3	23/4	22/5	21/6	20/7	19/8	17/9	17/10	16/11		15/11	12/3	adar
13/3	12/4	11/5	10/6	9/7	8/8	6/9	6/10	5/11		4/11	31/3	veadar
¹ / ₄	1/5	30/5	29/6	28/7	27/8	25/9	25/10	24/11		23/11	20/3	adar
21/3	20/4	19/5	18/6	17/7	16/8	14/9	14/10	13/11		12/11	9/3	adar
10/3	9/4	8/5	7/6	6/7	5/8	3/9	3/10	2/11		1/11	28/3	veadar
29/3	28/4	27/5	26/6	25/7	24/8	22/9	22/10	21/11		20/11	17/3	adar
18/5	17/4	16/5	15/6	14/7	13/8	11/9	11/10	10/11		9/11	5/4	veadar
6/4	6/5	4/6	4/7	2/8	1/9	30/9	30/10	29/11		28/11	25/3	adar
26/3	25/4	24/5	23/6	22/7	21/8	19/9	19/10	18/11		17/11	14/	adar
15/3	14/4	13/5	12/6	11/7	10/8	8/9	8/10	7/11		6/11	2/4	veadar
³ / ₄	3/5	1/6	1/7	30/7	29/8	27/9	27/10	26/11		25/11	22/3	adar
23/3	22/4	21/5	20/6	19/7	18/8	16/9	16/10	15/11		14/11	11/3	adar
12/3	11/4	10/5	9/6	8/7	7/8	5/9	5/10	4/11		3/11	30/3	veadar
31/3	30/4	29/5	28/6	27/7	26/8	24/9	24/10	23/11		22/11	19/3	adar
20/3	19/4	18/5	17/6	16/7	15/8	13/9	13/10	12/11		11/11	7/3	adar

1. kasleu měl datum o 9 nebo 8 dní níže než nisan dle toho, měl-li 8. měsíc 30 dní nebo 29, pro měsíc listopad.

1. tebet 9 nebo 8 dní níže, ale pro měsíc prosinec
 1. sabat 11 nebo 10 dní ale pro měsíc leden
 1. adar 12 nebo 11 dní ale pro únor.

Odchylka je, jestliže 1. nisan měl nízká data od 8/3 do 11/3, pak
 při našem přestupném roce,
 a konečně při přechodu od zlatého čísla 19 k číslu 1.

Všechny případy nemohu vypočítávat. Ta odchylka záleží většinou v tom, že jméno měsíce je o 1 nižší, při datu 31/1 pro 1. adar, místo x/2

Spolehlivá data mělo prvních 8 měsíců. Osmý měsíc marchešvan za 1900 let měl 1066 marchešvanů po 30 dnech a 832 po 29 dnech. Následek toho byl, že IX. měsíc kasleu a další měly již data podle toho (kolik měl marchešvan). Kasleu měl vždy 30 dní, tebet 29 dní, sabat 30, adar 29 dní. Proto kdo chce mít pro tyto měsíce spolehlivé datum, musí počítat zpětně od 1. nisanu následujícího roku, což je dosti obtížné. Vidíte, že den 1. tišri připadl vždy na září a jeho den měl vždy datum o 7 nižší než nisan. Marchešvan připadl vždy na říjen svým prvním dnem a také měl datum o 7 nižší než (především) nisan.

V posledním sloupci jsem připsal *konec* toho roku buď 29. adar nebo 29. veadar. Zpětně od toho data se odečte 29 pro veadar, 29 pro adar, 30 pro sabat, 29 pro tebet, 30 pro 1. kasleu, a zůstane 29 nebo 30 dní pro 1. marchešvan. Toto je něco jiného než má Dr. Hudec v Introdukci. (V tabulce je 7 veadarů.)

12. Epakta

Církev označuje novoluní *epaktou*. Je to číslo, jež se musí odpočítat od 31. března, a rozdíl je datum novoluní v březnu. Kdyby snad odpočítáním epakty se mělo přijít pod 8/3, odpočítá se epakta od 30. dubna a máme dubnové datum. Epakty jistě vešly v užívání v 3. století. Svátky Narození Páně se ještě neslavily, zato velký význam měly Velikonoce. V době Páně používali v Palestině letopočtu seleukovského a křesťané dobře věděli, že Pán umřel v seleukovském roce 344, náš rok 33. V tom roce bylo novoluní čili 1. nisan dne 20/3 v pátek. (Dle juliánského kalendáře) je to epakta XI. A tato epakta byla vždy na prvním místě. Pro další roky následovaly epakty XXII III XIV XXV VI XVII XXVIII IX XX I XII XXIII IV XV XXVI VII XVIII XXIX.

A pak to šlo znova stejně od epakty XI. Epakty se neměnily do r. 1582, žádné jiné číslo epaktou se stát nemohlo. Každá další epakta je o 11 vyšší. Když přidáním 11 vzniklo číslo epakty nad 30, odečetlo se 30, a zbytek byl epaktou. Jen po epaktě XXIX se přidalo 12, abychom po odpočítání 30 začali opět epaktou XI.

Papež Silvestr II. kolem roku 1000 nařídil, aby epakta XI dostala arabskou číslici 1 a další epakty podle ní do 19. Tato čísla se jmenovala *zlaté číslo* roku. Zlaté číslo se našlo, když od čísla roku se odpočítalo 32, rozdíl se dělil 19 a zbytek byl zlatým číslem toho roku a příslušná epakta byla pod číslem napsána. Máte to v první tabulce epakt v breviři. Nikdy se epakty neměnily, data novoluní se nezvyšovala, a to až do roku 1582.

Byla tedy data 1. nisanů v juliánském kalendáři od roku 470 do 1582 jen tato dle první tabulky epakt v breviři: Zlatá čísla

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
20/3	9/3	28/3	17/3	5/4	25/3	14/3	2/4	22/3	11/3

Zlatá čísla	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	30/3	19/3	8/3	27/3	16/3	4/4	24/3	13/3	1/4

Tak rok 1572 – 32 je 1540 : 19 dává zbytek 1 stejně jako rok 33 a měl novoluní stejně 20/3.

V Římě se používalo kalendáře juliánského a bylo tedy zapsáno na juliánský kalendář. Mělo to velkou výhodu, že křesťané dobře věděli, kterého roku Pán umřel a který to byl den. Vidíme, kolik obtíží dělají někteří biblisté i dnes, co by si troufali, kdyby se byla data měnila.

Byly zde některé vady, ale pro praktický život neměly velkého významu. Rozdíl mezi přesností a tehdejšími slavnými Velikonoc byl nepatrný, zvláště proto, že Církev slavila Velikonoce teprve v neděli po 14. nisanu, ať 15. nisan připadl na pondělí, či středu nebo až neděli.

Uvedu příklady, a to jen u starého čísla 1, rok smrti Páně:

Rok 522. Ten rok dle juliánského kalendáře měl 15. nisan $\frac{3}{4}$ v sobotu. Tedy velikonoční neděle byla 4/4. Nedělní litera v juliánském byla c. V gregoriánském měl být 1. nisan již 22/3 pro dvoje zvýšení, litera nedělní byla e a 15. nisan - v sobotu dne 5/4, velikonoční neděle měla být dne 6/4 (tedy v tentýž den).

Rok 622. Dle juliánského 15. nisan byl $\frac{3}{4}$ při nedělní literě c sobota. Velikonoční neděle byla 4/4. Dle gregoriánského měl být 15. nisan 5/4 při nedělní literě f, tedy neděle měla být 7/4.

Rok 812 dle juliánského byl 15. nisan opět $\frac{3}{4}$, litera c, sobota, Velikonoce dne 4/4. Dle gregoriánského 15. nisan 6/4 při literě g pátek, neděle měla být dne 8/4.

Rok 926 dle juliánského velikonoční neděle 9/4, dle gregoriánského 7/4. U prvního padl 15. nisan na pondělí, u druhého na sobotu.

Nedivme se, že i takový matematik a astronom papež Silvestr II. kolem roku 1000 vadu nepozoroval.

V roce 1154 byla velikonoční neděle dle juliánského 4/4, 15. nisan padl na neděli, dle gregoriánského 11/4, 15. nisan padl by na středu.

Rok 1344 dle juliánského 4/4, 15. nisan padl na sobotu, dle gregoriánského velikonoční neděle 12/4, 15. nisan padl na středu.

Rok 1534 dle juliánského velikonoční neděle 5/4, dle gregoriánského dne 15/4. Zde se jevil již značnější rozdíl.

13. Jak najdu nedělní literu roku? (písmeno)

V breviři i v misále nám Církev zaznamenává pohyblivé svátky dle nedělních liter. Tyto jsou tedy jak pro kněze, tak pro chronologii důležité. Nelze ovšem podat jednotný vzorec, protože jsou tu rozličné etapy.

A/ Juliánský kalendář musí zůstat pro události do roku 1582 do 4/10, a pro západ. Dle něho jsou události v knihách zapsány, to nelze opravovat. Nedělní litera se zde najde, když použijí tabulku na str. 7. V juliánském kalendáři se opakovala táž jména dní na tatáž data za 28 let. Data, napsaná v té tabulce, nám určil vlastně již Nicejský sněm a jsou od našeho roku -1 do roku 99.

A protože roky 100 a 200 zůstaly přestupné, platí ta tabulka až do roku 1582. Hledám-li nedělní literu pro tuto dobu pro určitý rok, od čísla toho roku odpočítávám násobek 28 tak dlouho, až přijdu na rok napsaný v tabulce na str. 9. Ty dva roky měly tutěž nedělní literu. Příklad:

Dějiny vypravují, že roku 1355 náš Karel IV. vjel slavně do Říma a tam v chrámě sv. Petra byl pomazán na císaře v neděli velikonoční dne 5. dubna. Zkusím:

Od roku 1355 odečtu 1120, což je 40krát 28, a dostanu (pomocí tabulky) rok 235. Od toho ještě odečtu 5krát 28 čili 140, a dostanu rok 95. Ten už v té tabulce je. Jako rok 95, tak i rok 1355 měl v juliánském kalendáři touž nedělní literu d. Do roku 1582 zlaté číslo se našlo, když od roku se odpočítalo 32, tedy dostal jsem číslo 1323. Toto dělím 19, dostanu zbytek 12, to je zlaté číslo roku 1355. Do roku 1582 se používalo první tabulky epakt v breviři. Tam pod číslem 12 je epakta XII. Tedy 1. nisan byl 19/3, za 14 dní byl 15. nisan dne 2/4. Použiji Tabula paschalis v breviři. Tam u nedělní litery D a epakt 12 je naše neděle Pascha ve vodorovné linii s epaktou 12 dne 5. dubna. Epakta 12 je tam na čtvrtém místě odprava, to znamená, že 15. nisan byl v tom roce ve čtvrtek. První místo odprava znamená, že 15. nisan byl v neděli, druhé sobota, třetí pátek, čtvrté čtvrtek. Tedy 2/4 byl v roce 1355 čtvrtek a za 3 dny byla neděle Pascha dne 5/4 (dle juliánského kalendáře). Důkaz, že správně počítám.

B/ Doba po 15/10 roku 1582. Pro tuto dobu máte nedělní litery v misále i v I. díle breviře. V této době se do nekonečna opakují jména dní za 400 let.

Nedělní

litera	měly roky						
bA	1600	2000	2400	2800	3200	Uvnitř století a při přechodu přes přestupný stovák se opakují litery za 28 let. Najdu zde rozdíl mezi rokem a hledaným. Ten rozdíl dělím 28, zbytek mně poví, o kolik napsaným a hledaným. Ten rozdíl dělím 28, zbytek mně poví, o kolik míst v tabulce na str. 9 mám jít dolů, v tabulce breviře napravo. Ale počítejte od přestupného roku s dvojliterou, 1704 1804 1904, abyste nepočítali s touž literou na jiném místě.	
g	1601	2001					
c	1700	2100	2500	2900	3300		
b	1701						
A	1702						
g	1703						
fe	1704						
e	1800	2200	2600	3000	3400		
d	1801						
c	1802						
b	1803					e	1902
Ag	1804					d	1903
g	1900	1582	2300	2700	3100	cb	1904
f	1901						

C/ Chci-li převádět východní Měsícová data na naše a zjistit přesně jméno dne, nesmím používat juliánského kalendáře, nýbrž gregoriánského. Zde udělal chybu i odborník, rabín a profesor univerzity v Budapešti, Dr. Eduard Mahler. Vypočítal, že židé vyšli z Egypta ve čtvrtek a že prý v roce -1335 byl 15. nisan ve čtvrtek dle juliánského kalendáře. Dopustil se chyby proto, že to převedl na juliánský kalendář, který byl zaveden teprve -45.

Na východě nemohli už v roce -1335 znát juliánský kalendář, jenž měl značně vyšší data v době před naší érou, a tedy jiná jména dní a jiné nedělní litery. Dle východu a gregoriánského kalendáře v roce -1335 den 15. nisanu nepadl na čtvrtek, nýbrž na sobotu.

Chci-li vědět, jaké litery byly dle gregoriánského kalendáře v době od 99 do 1582, odečtu násobek 400 od roku 1704
1804 1904 a mám tytéž litery pro onu dobu.

D/ Doba od roku -100 do roku 99: máme litery a jména dle babylonského, nikoli juliánského kalendáře. Platí zde tabulka na str. 9, přidává se číselně 28 a pozná se, o kolik míst v tabulce je třeba jít nalevo pro dobu časově dřívější nebo napravo v brevíři pro dobu časově pozdější. V mé tabulce nahoru pro zpětnou dobu, dolů pro pozdější dobu.

E/ Doba před naší érou; označuji roky záporně -. I zde se opakují data a litery za 400 let. Tedy

nedělní litera	pro roky				
dc	-1	-401	-801	-1201	-1601
e	-2				
f	-3	-403	-803	-1203	-1603
f	-98				
g	-99				
A	-100				Chceš-li určit nedělní literu pro roky záporné, vždy počítej s rokem, jenž má
b	-101				v jednotkách 3, tam je ona základní litera uprostřed mezi dvěma dvojliterami. Každá
c	-102				litera se za 28 let opakuje 4krát až 5krát, ale uprostřed dvojliter jen jednou. Kdybys
d	-103	-503	-903		začal počítat s literou na jiném místě, dostal bys chaos, jak to mají někteří, kteří si
d	-198				myslí, že se ta litera může vzít na kterémkoli místě.
e	-199				
f	-200				
g	-201				
A	-202				
b	-203	-603	-1003		Máš-li určitý záporný rok, odečti od něho násobek 400. Dostaneš čísla číselně vyšší
b	-298				než je 3 nebo 103 nebo 203 nebo 303. Od toho čísla odpočítej 3 nebo 103 nebo 203
c	-299				nebo 303. Je-li rozdíl větší než 28, odečti ještě násobek 28, 56, 84 a dostaneš číslo,
d	-300				jež ti udává, o kolik míst máš jít od příslušného písmene mezi dvojliterami uprostřed
e	-301				v mé tabulce na str 9 nahoru, v brevíři nalevo, pro dobu dřívější. Tak najdeš literu,
f	-302				jež je pro hledaný rok.
g	-303	-703	-1103		
g	-398				
A	-399				
b	-400	-800	-1200		Příklad rok -1470. Jakou měl nedělní literu?
					Odečtu od -1470 číslo 1200 číselně, dostanu -270. Odečtu rok -203, jenž měl literu
					b, uprostřed mezi dvěma dvojliterami. Dostanu 67. Děním 28, dostanu zbytek 11.
					Tedy o 11 míst musím jít nahoru v mé tabulce str. 9 Dostanu opět literu B. To je
					nedělní litera roku -270 a také -1470.

14. Kalendarium Romanum v brevíři (viz ke konci

To mi pomůže zjistit jméno dne na určité datum, jestliže znám nedělní literu. Kalendarium je sestaveno pro případ, že 1. ledna byla neděle, litera A. Chci vědět, jaké bylo jméno dne 25/3 při nedělní literě b. Otevřu Martius. Ve čtvrtém sloupci vyhledám dies mensis 25. Tam, kde v druhém sloupci je b, byla neděle. Od toho b jdu dolů a počítám neděle, pondělí, úterý, středa, čtvrtek, pátek, již jsem u data 25/3. V roce nedělní litery b byl 25/3 vždy pátek, tedy i v roce -1470.

15. Vady kalendáře do roku 1582

Někteří si navykli vinit Dionysia, že chybil při svých výpočtech a proto prý je náš letopočet vadný. Dionysius žil a působil v 6. století. Jeho úkolem bylo východní data převádět na data západní. Data prvních jarních novoluní dostával z Alexandrie.

Ideovým zakladatelem našeho letopočtu se stal sv. Lukáš, evangelista. A žil o 500 roků dříve než Dionysius.

Nicejský sněm se konal roku 325. Urovnal definitivně dlouholetý spor, jak v *týž* den slavit Velikonoc v celé Církvi. Byli tam přítomni ohromnou většinou biskupové z východu, kteří věci rozuměli. A bylo tam stanoveno, že jarní rovnodennost připadne na den 21/3, o té píše už Flavius ke konci I. století. Nicejský sněm zapojil naše data na juliánský kalendář když stanovil, aby rovnodennost měla římské datum die XII. Kalendas Aprilis. Týž znal přesné datum smrti Páně za 13 dní po rovnodennosti, tedy 3. dubna.

Vady byly: římská rovnodennost měla datum 23/3, židovská 21/3. Sněm rozhodl pro rovnodennost východní.

16. Oprava v roce 1582

1. Zdůrazněno, že rovnodennost musí mít datum 21/3.

2. Juliánský kalendář byl vadný tím, že každý čtvrtý rok byl přestupný, čili za 400 let měl 100 přestupných roků. Každý juliánský rok byl delší asi o 10 minut, což za 1500 roků už činilo rozdíl 10 dní.

Oprava nařídila, aby v roce 1582 po čtvrtku 4/10 následoval pátek s datem 15/10. Bylo stanoveno pro budoucnost, že přestupných roků bude za 400 let jen 97, tj. ze století zůstanou přestupnými jen ta, jejichž číslo je dělitelné 400. Jako výjimka zůstaly přestupnými roky 100 a 200, aby se rovnodennost z 23/3 snížila na 21/3. Na těch rocích tolik nezáleželo, v té době byly právě dlouhé spory o den slavení Velikonoc. Vadný juliánský kalendář začal roku -45. Jeho vadu nemohl Dionysius zavinit. Byl nucen zapisovat data na zavedený a povinný státní kalendář.

3. Tabulka epakt uznána za nesprávnou z důvodu, že prvních pět epakt mělo data novoluní i pro juliánský kalendář poměrně o 1 vyšší než ostatních 14. Jsem přesvědčen, že ani na této vadě Dionysius vinu neměl. Ta tabulka povstala dle mého pevného mínění v letech 470 až 488. To Dionysius ještě nemohl být činným. Dle mé tabulky 1. nisanů vidíte, že v roce 237 měla být data novoluní zvýšena od roku -1 poprvé a podruhé v roce 475, protože tak to kázala východní praxe. Myslím, že dle Nicejského sněmu biskup z Alexandrie oznámil do Říma pro roky 470 až 475 data s jedním zvýšením, ale od roku 475 již data se dvojím zvýšením, tedy zcela správně. A v Římě používali epakt, odpočtů od 31/3 nebo 30/4, což bylo možno jen tam, kde používali juliánského kalendáře. Na východě měli praktiku docela jinou. A tu se stala chyba. Za normu pro všechnu budoucnost se volil cyklus od roku 470 do roku 488, kde prvních pět mělo jedno zvýšení, posledních 14 již dvě zvýšení.

Prvních pět epakt bylo správných dle juliánského kalendáře, posledních 14 epakt té první tabulky v brevíři bylo o 1 níže, a tedy data jimi určená o 1 výše než udávalo prvních pět.

V roce 1582 posledních 14 epakt bylo posunuto před prvních pět, takže zlaté číslo 1 dostalo staré číslo 6 a zlaté číslo 1 dostalo nové číslo 15. Tak první tabulka byla opravena; data určená opravenou tabulkou máte v mé tabulce 1. nisanů v ohraničeném řádku (cyklu 201). (Viz str. 8, 9)

Tak to bylo v době Páně. Tedy všechny staré epakty od zlatého čísla 1 sníženy o 6, a od starého čísla 6 do 19 o 5 bodů, čímž data novoluní pro rok 1582 proti datům určeným první tabulkou u čísel 15 až 19 zvýšena o 6 dní, u čísel nových 1 až 14 o 5 dní.

Na podnět Aloise Giglia se dlouho bádalo, jak to upravit. Hotovou věc papež Řehoř XIII. předložil ještě ke zkoumání tehdejšími vědeckými ústavům a opravu vyhlásil teprve po schválení. První ji přijali vedle katolíků židé již v roce 1583. Měli velmi snadnou práci. Přesně si vedli data novoluní podle východní praxe, jen to museli zapisovat na vadný římský kalendář. Prostě zvýšili data dní o 10 a měli kalendář v pořádku. Po roce 1700 přijaly opravu státy s režimem protestantským a po první světové válce státy s režimem schismatickým.

O té opravě se zmiňuje brevír; je tam tabulka epakt platná od 15/10 1582 s epaktami o 6 sníženými určující data novoluní o 6 dní vyšší. Od roku 1700 je další tabulka epakt s novým, sedmým zvýšením, a pak od roku 1900 je tam další tabulka epakt se zvýšením již osmým od roku -1. Nad epaktami určujícími data novoluní jsou nová zlatá čísla. Tato nová zlatá čísla platná od roku 1582 se najdou, když k číslu roku se připočítá 1 a součet se dělí 19. Zbytek je zlaté číslo. Zlaté číslo 1 a epakta VII stanoví zároveň rok narození našeho Pána, rok -1. V tom roce -1 první jarní novoluní bylo dle epakty dne 24/3.

Zlatá čísla roků *před naší érou*, tedy roků - (minus) se najdou takto: Záporný rok se dělí 19. Dostaneme záporný zbytek. To pro naše tabulky nemůžeme potřebovat. Proto se k zápornému zbytku přidá kladných 21, sloučí se a dostaneme číslo kladné, jež je zlatým číslem záporného roku. Jestliže přidáním 21 jsme dostali číslo nad 19, odečte se od něho 19, a zbytek je zlatým číslem záporného roku.

Brevír upozorňuje teology na knihu Liber novae rationis restituendi Kalendarii Romani. Ale s bolestí musím konstatovat, že někteří, pomíjejíce toto studium, obrátili se ke knihám těch, jimž záleží, aby byla ořesena papežova neomylnost. U Hejčla má větší autoritu Kugler než sv. Lukáš, u Hudce více platí protestant Schürer než Liber novae rationis, u Holzmeistra více platí celá řada podobných autorů než Tabula paschalis v brevíři.

Uplynulo již asi 340 let od gregoriánské opravy, a přece Ruffini ještě v roce 1924 napsal, že se podnes užívá vadného letopočtu Dionysiova. A ještě později napsal Ricciotti, že skytský mnich svým omylem uvedl všechno křesťanstvo v blud, v němž se dosud trvá.

Rozhodnou odpověď jim dala pražská filosofická fakulta, která v roce 1934 svým nákladem vydala Rukověť křesťanské chronologie z pera nedávno zemřelého Gustava Friedricha, kde se prohlašuje, že náš letopočet je historicky zcela správný. Protože naši stále chtějí mít narození Kristovo jinak, připojuje, že historie se nestará o Kristovo narození, a že doporučuje teologům, aby položili narození Páně na rok až - 11. Ale to je omyl. Náš rok 1 má nedělní literu b, a tak ji má i rok -11. Všimněte si však, co po těch literách následuje. Od -11 jsou dále nedělní litery: A g f e d c b A. Od roku 1 následují po b litery A, stejně pak g, rok není přestupný, pak fe, to je přestupný rok, pak d, pak c, pak b, pak přestupný Ag. A to že by bylo stejné?

A kdyby motyka spustila, a některý rok to měl ojedinele stejně, co řekne Měsíc? Budou v roce 1 a -11 táž data novoluní? Kdepak, právě za 11 let se data novoluní od sebe liší o 11krát 11 = 121, -120 je 1. Tedy o jeden den sice, tak by mohlo být 15. nisanu v neděli, tedy hned ten den by byly Velikonoce, a o 1 den jindy, tedy v pondělí, a Velikonoce by byly za týden.

Bylo to asi roku 1945. Profesor dějepisu na brněnské univerzitě řekl posluchačům: Na výpočty kněží nelze brát zřetel, oni si to upravují, jak to pro sebe potřebují. Kousavý kompliment, od kněží čeká každý větší poctivost. A že mluvil pravdu, máte důkaz v Hejčlově Starém zákoně, v Hudcově Introdukci, v Škrabalově Novém zákoně, v Holzmeisterově Chronologii a v Ricciottiho Životě Ježíše Krista.

17. Nepřevádějte východní data na juliánský kalendář

Výstražným příkladem je smrt Nikanora. 2 Mak vypravuje, že Nikanor si umínil začít bitvu s Judou v sobotu. Židé, kteří byli nuceni bojovat s vojskem Nikanorovým, prosili: Nečiň tak ukrutně, ale cti posvěcený den a vzdej čest tomu, který všechno vidí. Nikanor se rouhavě tázal: Je na nebi mocný, který přikázal světit den sobotní? Odpověděli: Je to sám živý Pán, který přikázal sedmý den světit. Nikanor řekl: A já jsem vládce na zemi, poručím vzít zbraň a konat královskou službu. (2 Mak 15, 1-5). Dle 1 Mak 7, 43 dne 13. adaru svedena bitva a Nikanor padl v ní první. 13. adar připadl dle našeho kalendáře v našem roce -160 na den 22/2, na sobotu.

Událost je zaručena nejen inspirovaným spisovatelem, nýbrž i tím, že židé ještě dlouho potom slavili památku toho, jak Bůh potrestal znesvěcení soboty spojené s rouháním. Stalo se to v seleukovském roce 151. Byl to od 22/3 (nisanu) náš rok -161, ale dvanáctý měsíc adar padl již do našeho roku -160. Kugler a po něm i Hejčl vynechali seleukovský rok 140 a událost položili na seleukovský rok 150, náš rok -162 od nisanu, tedy smrt Nikanorovu na náš rok -161. A použili juliánského kalendáře, zavedeného později, teprve v našem roce -45, seleukovském 267. A tak jim vyšlo, že Nikanor padl dne 8. března roku -161 ve čtvrtek. A tím setřeli všecek smysl oné výstražné zprávy, obsažené v obou knihách Makabejských.

Vedu důkaz, že počítám správně. Zároveň ukážu, jak lze najít nedělní literu jinak než jsem uvedl v předu.

Od seleukovského roku 151 do seleukovského roku 381 je 230 roků, valuta obou nisan.

Od našeho roku -161 do 70 je také 230 roků, valuta obou nisan.

Seleukovské roky jsou správně převedeny dle Titova dobytí Jeruzaléma.

Dle Hejčla od -162 do 70 je 231 roků, valuta nisan, to je důkaz, že Hejčl seleukovské roky převádí nesprávně, když u převedených roků je vzdálenost o 1 rok větší než u seleukovských.

Ale adar seleukovského roku 151 padl již do našeho roku -160. Od 1. ledna -160 do 1. ledna roku 70 uplynulo 229 roků, po odpočítání celých týdnů zůstává nad celé týdny 229 dní
Přestupných roků tam bylo 56 dní.

Součet 285 dělím sedmi, nad celé týdny mně zůstává zbytek 5. To znamená, že v roce -160 dne 1. ledna bylo jméno dne o 5 nižší než v roce 70. V roce 70 1/1 bylo pondělí, o 5 níže je 1/1 roku -160 středa, litera toho dne d. A nedělní

litera dle tabulky na str. 7 byla e. V kalendáriu v brevíři otevřu měsíc Februarius, tam najdu ve 4. sloupci datum 22. února. Litera e je u data 23/2. Myslím si, že to byla neděle, tedy 22/2 v roce -160 byla sobota.

Vidíte, že můj výpočet co do roků i co do jména dní je správný. A též 1 Mak i 2 Mak píší, že se událost stala v sobotu, nikoli ve čtvrtek 8/3. Byl pak v roce -160 1. nisan 11/3, adar před tím byl 10/2 a za 12 dní byl 13. měsíc adar dne 22/2. Vyzývám odpůrce, aby mně našli vynechaný rok od roku -161 do 70.

Rok od 22/3 -161 do 11/3 -160 měl jen 354 dní. To znamená, že ten rok ve svém cyklu byl sudý a v souboru 50 cyklů jeho cyklus byl dělitelný třemi. Měl tedy jeho cyklus 6939 dní a v tom roce osmý měsíc měl jen 29 dní.

18. Těžko je kopat proti bodci

Přesto že profesori historie prohlásili náš letopočet za správný, odpůrci se nepoddali, jen poněkud změnili firmu. Říkají: Ano, letopočet je zcela správný pro historii, ale Kristus se nenarodil dle tohoto letopočtu roku -1. Narodil se prý o 5 až 9 let dříve a v nejnovější době se ujímá názor, že o 7 let dříve. Tito pánové nic nevědí. Kdo něco ví jistě, řekne určitý rok a nehádá jako stará cikánka. Našel jsem si zkušební kámen, který přesvědčí každého.

Napsal jsem si několik událostí kolem roku 1. Dle seleukovského a novožidovského letopočtu a dle olympiád jsem vypočítal intervaly mezi jednotlivými událostmi. Na tyto mnohem starší letopočty Dionysius nemohl mít vliv.

Události: Kristus se narodil a následující rok umřel Herodes. Před 35 lety dobyl Herodes Jeruzalém, před 3 roky byl jmenován králem v Římě. O pět let dříve nastoupil Augustus. Za 12 let po nastoupení Augusta byla bitva u Aktia, důležitá pro Imperium Romanum. Augustus zemřel za 56 let po nastoupení, o 13 let dříve zemřel Herodes. Za 19 let po smrti Augustově zemřel Kristus Pán. Za 56 let od smrti Augustovy Titus spálil chrám v Jeruzalémě. Dostačí. Nepíší ani jeden rok dle našeho letopočtu, vše je dle římských análů, Flavia a dle jiných letopočtů. Tam jsem si vypočítal ty časové intervaly.

Zkuste, zda jsou správné, najdete tam chybu. Hejčl píše, že až o 9 let dříve se narodil Pán. Novák k 1. lednu 1954 napsal, že o 7 let. Hudec v Introdukci píše, že o 4 roky. Vezmu to všechno současně. Dívejte se nejprve na číslice pod nadpisem I.

Hejčlových 9 let			Novákových 7 let			Hudcovy 4 roky			
I.	II.		I.	II.		I.	II.		
-10	-1	9	-8	-1	7	-5	-1	4	Kristus narozen
-9	1	10	-7	1	8	-4	1	5	Herodes zemřel
-44	-35	-26	-42	-35	-28	-39	-35	-31	Herodes dobyl město Jeruzalém
-47	-38	-29	-45	-38	-31	-42	-38	-34	Herodes jmenován králem
-52	-43	-34	-50	-43	-36	-47	-43	-39	Augustus nastoupil
5	14	23	7	14	21	10	14	18	Augustus zemřel
24	33	42	26	33	40	29	33	37	Kristus zemřel
61	70	79	63	70	77	66	70	74	Titus spálil chrám

Pozorujte pod I. Kristus se narodil o 9 let dříve nebo o 7 let nebo o 4. Proto píšu pod I. -10 -8 -5. Za 3 měsíce zemřel Herodes v letech -9 -7 -4. Před 35 lety dle Flavia dobyl město. Tedy píšu roky -44 -42 -39. Před třemi roky byl jmenován králem. Tedy píšu rok -47 -45 -42. Před pěti roky Augustus nastoupil dle bitvy u Aktia v letech -52 -50 -47.

Augustus dle Tacita vládl 56 let, tedy píšu roky 5 7 10. V ty roky zemřel. Je to právě o 13 let později, než zemřel Herodes.

Kristus zemřel za 19 let po Augustovi, tedy píšu roky 24 26 29. Za 56 let od smrti Augustovy spálil Titus chrám, tedy píšu roky 61 63 66.

Co říkáte? Autorům se to nelíbí, prý těch kladných roků musí být více než je dnes, když dříve začaly. Novák jasně napsal, že rok 1954 by měl mít číslo 1961; budiž, mně je to lhostejné, budu psát, jak diktujete. A už jsou všichni v pasti. Začnu od spodu:

(viz sloupec II.). Titus dobyl město v letech 79 77 74. O 37 let dříve umřel Kristus, tedy v letech 42 40 37. Před 19 roky zemřel Augustus, tedy roky 23 21 18, a před 56 roky nastoupil, tj. v letech -34 -36 -39. Za pět let jmenován Herodes králem v letech -29 -31 -34. Za tři roky dobyl město v letech -26 -28 -31. Za 35 let Herodes zemřel v letech 10 8 5. A rok předtím narodil se Kristus. Roky 9 7 4. Tato druhá data jsou pod II. A zase se jim to nelíbí.

Mezi čísly pod I. a pod II. je rozdíl u Hejčla 18, u Nováka 14, u Hudce 8. Kde je chyba? Já jsem intervaly zachoval. Poprvé mi diktovali, že mám vše vzít o 9 7 4 let zpět, po druhé že těch roků musí být o 9 7 4 více.

Poradím vám: Rozdělte ty rozdíly na polovici a k číslům pod I. připočítejte tu polovici 9 7 4, a od čísel pod II. odpočítejte totéž a dostanete čísla uprostřed napsaná *kurzívou*. A právě to jsou historické roky. Krista z dějin nevyhloučíte.

19. Dovedli židé přesně určit den 1. nisanu?

Není nejmenší pochybnosti, protože lunárního kalendáře se používalo nejen u židů, ale také v Sýrii a v babylonské pravlasti. Už zpráva o potopě používá tohoto kalendáře. Potopa začala 17. den druhého měsíce a Noe vyšel z korábu další rok dne 27. druhého měsíce. Jak dlouho trvala? Hejčl myslí, že 375 dní. Mýlí se, Mojžíš nemohl znát juliánský kalendář. Zde se mluví o lunárním roku, kdy každý následující rok začínal o 11 dní dříve. Potopa tedy trvala 365 dní. Hejčl myslí, že ten druhý měsíc byl 8. měsíc, marchešvan. Tento měsíc začínal mezi 1. a 30. říjnem. Tak 27. marchešvan mohl padnout na 27. října, ale také až na 25. listopad, kdy na severní polokouli přestává vegetace. Co by byla požívala zvířata z korábu vypuštěná? A když oliva byla celý rok pod vodou, nemohla by holubice donést čerstvě vypučenou olivovou ratolest. Vše nasvědčuje tomu, že druhý měsíc je židovský ijar, ten mohl začínat od 7. dubna do 4. května a 27. ijar mohl být kolem 20. května, kdy příroda překypuje rostlinnou silou.

V roce 1582 židé gregoriánskou opravu přijali a měli data nisanů správně zapsána na juliánský kalendář. Když to dovedli, jsou rozptýleni po světě, tím spíše to dovedli, když měli chrám a tam kněze i levity. Kdo by pochyboval, toho odkazují na knihu Moudrosti 7, 17, kde inspirovaný spisovatel vyznává, že Bůh mu dal neklamnou znalost, že zná počátek i konec i prostředek všech časů atd. Poukazují na Josefa Flavia, jenž napsal po roce 70 Starožitnosti a tam jasně uvedl, že u židů začínal rok měsícem nisanem, a že to byl ten měsíc, jehož alespoň 14. luna padla na den, kdy slunce vstupuje ve znamení berana, 21/3.

A jestli čtenář ještě pochybuje, dokáží to. Sestavím totiž lunární kalendář, ne že bych to odkoukal z jejich knih, ale jak to diktoval Měsíc, jenž u židů, v Sýrii i Babylóně stejně svítil. A začnu hned rokem -1509, tomu roku dám zlaté číslo 1.

Už jsem napsal, že Měsíc potřebuje za 1900 let na svých 23500 oběhů 693968 dní.

Hned vidím, že ze 100 cyklů museli mít 68 cyklů po 6940 dnech a 32 cyklů po 6939 dnech

20. Kalendář židovský, seleukovský a babylónský

První *kurzívou* psaný sloupec jsou naše nová zlatá čísla kvůli kontrole. Druhý sloupec (psaný obyčejně) jsou židovská zlatá čísla. Začínají rokem -1509, poněvadž Martyrologium klade východ židů z Egypta na rok -1510 a v roce -1509 by byli slavili u Sinaje první výročí beránka.

Třetí sloupec uvádí počet dní každého roku. To není těžké každému lichému roku v cyklu dát 355 a každému sudému roku 354 dní. Ovšem každý cyklus má své zvláštní číslování, že rok dvacátý v cyklu (sudý) je v dalším cyklu opět rokem prvním, lichým. Tak jsem dosáhl, aby jeden cyklus měl 6939 dní, neboť 7 veadarů dává 203 dny. Toto je základ pro všechny cykly Měsíce od potopy světa a pro všechny národy.

Dr. Miklík píše, že dne 1. nisanu chodili židé na vysoké kopce vyhlížet úzký srpek měsíčka, aby určili den 1. nisanu. Naivní. Jeruzalém byl dost vysoko, že na oblohu mohli vidět i z města. A čekat na srpek je již pozdě. Novoluní se vypočítávalo, v den novoluní nebylo možné měsíček vidět. V den novoluní se troubilo, buccinate in neomenia tuba. To oznamování každého novoluní se nazývalo řecky kalein, latinsky calare, odtud pro novoluní název Kalendae, a to zůstalo, i když 1. den nepřipadl na novoluní. David pravil Jonatanovi: Zítra bude novoluní. Sedávám vedle krále Saula. Saul každé novoluní oslavoval hostinou pro dvořany. To by se hostina pozdě strojila, až by bylo vidět srpek.

Naše Roky mají
zlatá

čísla cyklu dní

13 1 355

14 2 354

15 3 355

16 4 354

+29

Pro židy byl důležitý 14. nisan, jedli beránka; pro nás je důležitý

15. nisan, protože v neděli po 14. nisanu slavíme Pascha. Proto kvůli nám

sestavuji pro vzdálenost 15. nisanu od rovnodennosti. Pro 14. nisan byla ta čísla o 1 nižší, pohybovala se od 0 do 29, pak po 29 opět 0. Pro 15. nisan jsou čísla

17	5	355		od 1 do 30, a po 30 je 1.
18	6	354	+29	Druhou níže uvedenou tabulku sestavuji od roku –1509 do roku 237. Výše nepů-
19	7	355		jdu, protože židé v roce 240 provedli důkladnou reformu svého kalendáře dle usne-
1	8	354	+29	sení rabínů. A jim od našeho roku 240 do roku 2240, židovské roky 4001 do roku
2	9	355		6000 od stvoření Adama sestavil kalendář vrchní rabín Dr. Eduard Mahler, tak
3	10	354		mne již nepotřebují. Pomáhám jen starým židům a čtenářům chci dokázat, že to
4	11	355	+29	dovedu; a když já, staří Babylóňané to uměli také. A jistě měli podobné záznamy.
5	12	354		A kdyby se jim ztratily, snadno by je sestavili znovu.
6	13	355		
7	14	354	+29	
8	15	355		
9	16	354		
10	17	355	+29	
11	18	354		
12	19	355	+29	
veadary		<u>203</u>		
Součet dní		6939		

21. Vzdálenost 15. nisanu od rovnodennosti

Zlatá čísla roků		od	od	od	od	od	od	od	od
naše	židovská	-1509	-1186	-951	-714	-476	-239	-1	237
13	1	29	30	1	2	3	4	5	6
14	2	18	19	20	21	22	23	24	25
15	3	7	8	9	10	11	12	13	14
16	4	26	27	28	29	30	1	2	3
17	5	15	16	17	18	19	20	21	22
18	6	4	5	6	7	8	9	10	11
19	7	23	24	25	26	27	28	29	30
1	8	11	12	13	14	15	16	17	18
2	9	30	1	2	3	4	5	6	7
3	10	19	20	21	22	23	24	25	26
4	11	8	9	10	11	12	13	14	15
5	12	27	28	29	30	1	2	3	4
6	13	16	17	18	19	20	21	22	23
7	14	5	6	7	8	9	10	11	12
8	15	24	25	26	27	28	29	30	1
9	16	13	14	15	16	17	18	19	20
10	17	2	3	4	5	6	7	8	9
11	18	21	22	23	24	25	26	27	28
12	19	10	11	12	13	14	15	16	17

Když jsem si napsal židovská zlatá čísla roků v cyklu a před nimi naše zlatá čísla kvůli kontrole *kurzívou*, běží o to, abych přesně zjistil jen vzdálenost jednoho 15. nisanu od rovnodennosti. Když by se židům záznam ztratil, mohli zajít k babylónským mágům a tam se otázat. Já tam jít nemohu, ale přiživím se u Flavia. V roce 70 bylo novoluní 31/3 a 15. nisan dne 14/4. Ten den je za 24 dní od rovnodennosti. A rok 70 má židovské zlaté číslo 2, naše 14. To mi stačí. Napsal jsem 24 pod nadpis *kurzívou* od -1. Ten svislý sloupec platil od roku -1 do roku 237. To číslo jsem označil podtržením. A nyní vyplním nejprve celý ten sloupec. Nad 24 píšu 5, neboť rok 1 je nižší, tedy vzdálenost od rovnodennosti je o 19 nižší. A nyní jdu dolů. Každý další rok je ona rovnodennost o 11 menší. Kdybych měl přijít pod 1, místo abych ubral 11, přidám 19. Jen přecházejí od našeho zlatého čísla 19 k našemu 1 (*kurzívou*), snížím předešlé číslo o 12, případně zvýším o 18.

Aby tedy židé nemuseli vystupovat na vysoké kopce a čekat na srpek, sestavil jsem jim tuto spodnější tabulku. Veadar, 13. měsíc, musel být připojen po adaru, tedy na konci těch roků, jež měly vzdálenost od rovnodennosti nízkou, od 1 do 11, a které jsou od roku -1509 značeny židovskými zlatými čísly 3 6 8 11 14 17 19.

To se měnilo, v době Páně měly veadar na svém konci roky označené židovskými čísly 1 4 6 9 12 14 17. Jsou to roky s našimi zlatými novými čísly 13 16 18 2 5 7 10 (kurzívou).

Vidíte, že veadar diktuje měsíček a nelze jej kdykoli vsouvat. Veadary o 29 dnech jsem připsal k těm rokům, kam patří, v HOŘEJŠÍ tabulce kurzívou, ovšem jen pro první cyklus, jenž je, myslím, od roku -1509. Za každých 237 a půl roku se musely vzdálenosti od rovnodennosti zvyšovat o 1.

V každém roce má lichý měsíc 30 dní, sudý 29 dní. V lichém roce cyklu měl také osmý měsíc 30 dní.

Ještě běží o to, abych oněch 68 dní rozdělil stejnoměrně, neboť i Měsíc obíhá stejnoměrně. Na 100 cyklů za 1900 let museli židé přidat 68 dní, čili za 50 cyklů 34 dní. Rozdělím 100 cyklů na dvě skupiny po 50 cyklech. Každá padesátka má své číslování od 1 do 50. Je-li v té padesátce číslo cyklu dělitelné třemi, tomu cyklu se nepřidá nic, má ten cyklus součtem 6939 dní. Ostatním cyklům nedělitelným třemi, tedy cyklům 1 2 4 5 7 8 10 11 ... 49 50 se přidá jeden den na vyrovnání se slunečním rokem, že tyto cykly mají 6940 dní.

Ale pozor, jen jeden rok v 19letém cyklu dostane o jeden den více, a to jeden sudý rok v cyklu. A v tom roce 8. měsíc má také 30 dní i v roce sudém. Všecka pozornost se tedy musela věnovat toliko osmému měsíci, marchešvanu. Za 1900 let 1068 roků měly marchešvany 30 dní a 832 marchešvanů mělo jen 29 dní. A když to tak zachovali, připutoval jim první den v každém měsíci automaticky.

Upozorňuji na zvláštní hru čísel, jež pomáhala vést kontrolu. Když číslo vzdálenosti 15. nisanu učiníme datem pro měsíc září, máme datum 1. tišri, a když je položíme na říjen, máme datum 1. marchešvanu. Datum tišri je vždy o 7 dní nižší než nisanu, ale v září. Přidám-li tedy ke vzdálenosti 15. nisanu 7, mám datum 1. nisanu toho roku v březnu. Uberu-li od data tišri v září ještě čtyři dny, mám datum následujícího 1. nisanu. Kdybych po odpočítání 4 měl dostat datum pod 8/3, přidám k datu tišri čili k číslu rovnodennosti 26 a dostanu správné datum následujícího nisanu.

Dále vidíte, že rok 30 měl vzdálenost od rovnodennosti 16. Je to židovské zlaté číslo 19, naše nové 12. Tedy 15. nisan v roce 30 nebyl u židů dne 7/4 v pátek, nýbrž dne 6/4 ve čtvrtek, a tedy ten rok Pán neumřel. V Babylóně neznali naše data juliánského kalendáře, ale znali rovnodennost. Je to tak spjata, že omyl by se našel, zvláště když všecken lid byl strážcem, protože se mu oznamovalo každé novoluní. Judit se postila po celý rok, kromě svátků a kromě novoluní. I ta žena věděla přede, kdy bude novoluní. Chystat oběd, až se ukáže srpek, by bylo pozdě.

22. Sobotní roky a hebdomady

Jako měli Řekové své čtyřletky s olympiádami, a Římané své pětiletky s lustry, tak židé měli své sedmiletky čili hebdomady. Hospodářský rok začínal dne 1. tišri (sedmý měsíc). Šest let vzdělávali pole a vinice, ale sedmý rok byl sabat, odpočinek. Pole a vinice se neobdělávaly. Co samo narostlo, směl si natrhat kdokoli. To byl sobotní rok. Po skončeném sobotním roce nastala nová hebdomada dnem 1. tišri. Na začátku sobotního roku nebylo nedostatku, protože Bůh jim slíbil, že jim v šestém roce dá dvojnásobnou úrodu. Nedostatek se projevil na konci sobotního roku a na začátku nové hebdomady do nové sklizně. Známe-li jeden konec sobotního roku, známe všechny ty roky. Ty roky jsou od sebe vzdáleny o násobek sedmi.

Z 1 Mak 6 víme, že konec sobotního roku byl v seleukovském roce 151, našem -161. V roce SE 152 v nisanu padl Juda a ujal se vlády Jonathan, Podle Ant XIV-xvi-4 když Herodes dobýval Jerusálém, byl to rok sobotní a skončila smrtí Antigona vláda Hasmonovců po 126 letech. Rok -161- (126) = rok -35. Tedy Herodes dobýval Jerusálém v sobotním roce -35, (SE 151 + 126 = SE 277).

V Ant. XIII-viii-2 čteme, že seleukovského roku 178 začal sobotní rok, tedy konec sobotního roku byl v seleukovském roce 179, náš rok -133.

Tudíž konce sobotních roků byli také -63, -175, -406, -441, -455 a jistě též -588 (dle Jer.32) osmnáctý rok Nabuchodonosora a desátý rok Sedekíáše.

Sobotní rok je označen také ve 2 Král 19, 29. Tam nemluvil planý mluvka, tam mluvil Boží prorok Izaiáš, veliký horlitel pro zachovávání soboty. A mluvil, aby v Ezechiášovi vzbudil důvěru. Čtrnáctý rok krále Ezechiáše byl Mojžíšův rok 3251, náš to je rok -712. Ten rok přitáhl Senacherib do Judska a dobyl tam ve třech letech všecka hrazená města. Pak oblehl Ezechiáše v Jerusálémě.

Izaiáš pravil: Jez letos, co kde najdeš. Senacherib uteče pro morovou ránu. V opuštěném táboře najdete dost potravin, že vám stačí na dva roky. Do Asýrie utekl v roce -709. Po 1. tišři roku -708 jez, co se samo urodí. Neopovažujte se obdělávat půdu snad z bázně, že byste neměli dost potravin. Sobotní rok začínal v roce -708 dnem 1. tišři. Třetí rok sejte a žněte, štěpujte vinice. Před 1. tišři roku -707 se sobotní rok skončí, a po 1. tišři roku -707, Mojžíšův rok 3256, už budete svou půdu obdělávat.

Zde je jasně naznačeno, že sobotní rok -707 dnem 1. tišři končil a následovala nová hebdomada.

Krátce, z našich záporných roků byl ten koncem sobotního roku, jehož číselná hodnota je dělitelná sedmi. Z kladných roků byl ten sobotní, jehož číslo po dělení sedmi nechává zbytek 1. Tedy 1 8 15 22 29 36 43

Jsou tedy vyloučeny roky našich biblistů -37 -458 -162 i -163.

Povinnosti sobotního roku jmenuje 3 Mojž 25, zvláště nesměly se v sobotním roce vymáhat dluhy, žid musel propustit svého otroka žida na svobodu. Proto jen do sobotního roku se půjčovaly peníze, a když dlužník nemohl platit, dal se věřiteli do služby jen do sobotního roku.

23. Jubilejní rok

Po uplynutí sedmi sobotních roků, tedy za 49 let od předešlého, byl nový jubilejní rok v roce padesátém. Čteme 3 Mojž 25, 9, že v den velikého postu dne 10. tišři se má troubit po vší zemi.

Protože dnem 1. tišři začínala nová hebdomada po sobotním roce, a troubilo se 10. tišři, tedy se troubilo na jubileum již na začátku nové hebdomady a byl den 10. tišři zároveň dnem velikého postu, a to každý rok. Ale po sedmém sobotním roce se 10. tišři troubilo pro jubileum. Jubilejní rok se světil jedině tím, že každý dostal zdarma zpět půdu, byla-li průběhem 49 let zastavena věřiteli. Věřitel ovšem nesměl už ten pozemek oset, to udělal ten, jemuž byl pozemek vrácen. Takový jubilejní rok byl jistě -588, jeho číslo je dělitelné 49. Soudím tak z Jer 32.

Židé v tom roce měli nejen propustit židovské otroky, nýbrž i vrátit půdu.

Babylonské vojsko obléhalo Jeruzalém. Židé jimi tísňeni se dle Jer 34, 2 zavázali, že propustí židovské otroky. Když vojsko odtáhlo proti Egyptu, zrušili svůj slib a otroctví obnovili. Jeremiášův bratranec k němu přišel a nabízel mu ke koupi pole. Blízký příbuzný měl totiž právo kdykoli pole koupit. Jeremiáš nechtěl, protože věděl, že Jeruzalém padne do rukou Nabuchodonosora. Ale Bůh mu oznámil: Ještě budou kupovány domy, pole a vinice v této zemi. Onen příbuzný Hanameel měl asi jít pro dluhy do otroctví, ale neměl chuť, proto prodal pole Jeremiášovi na dalších 49 let za 17 lotů stříbra.

Pak byl jubilejní rok také -539, kdy Kyros dobyl Babylón a za vydatnou pomoc dovolil židům, že si mohli stavět chrám, ale hradby ještě ne. Potom byly jubilejní roky -441 -49 1 50. Pro nás má význam rok 50. Byl to jubilejní rok židovský, ale také křesťanský, a to od narození Páně. Apoštolové se sešli na sněmu v Jeruzalémě.

II. část historická

24. Starožitnosti židovské od Josefa Flavia porušeny úpravami.

Vypsal jsem si jen 14 (15?) míst z Flaviových Starožitností, kde lze zfalšování dokázat ze samého Flavia. On psal své Starožitnosti po roce 70, asi kolem roku 90. Byl to bystrý židovský kněz, který v roce 70 jakožto zajatec přišel do Říma. Starožitnosti psal řecky a roky počítal dle olympiád

Rozuměl dobře olympiádám, které se ujal v Jeruzalémě působením helenismu už asi před 200 lety. Znal dobře i seleukovský letopočet, jenž byl úředním letopočtem za vlády Seleukovců. Toho letopočtu používali židé ještě ve středověku, ano dle rabína Mahlera (r. 1916© v Asii ho používají židé dodnes. Jistě znal i římský juliánský kalendář, protože Palestina ztratila politickou moc už od roku -63 za Pompeje, ale Flavius ho nepoužíval. Římané sice měli juliánský kalendář, ale neměli pevný letopočet. Letopočty od založení Říma zavedli teprve římsí křesťané ve 4. století.

Upravená místa .

1. Kniha XX.-x-1: Tam čtu, že velekněží vykonávali svůj úřad v době od Heroda do spálení chrámu Titem ještě 107 let. Odpověď: někdo přepsal původní rok 104 na 107, aby dokázal, že Herodes dobyl město v roce -37. Úprava je jistá. Teprve v 6. století byl zaveden náš letopočet, přecházející přes nultý rok. Pisatel počítal do roku -1 sedmatřicet let a od roku -1 do 70 sedmdesát let a tak získal součet 107 let. Zatím při přechodu přes nulu se musí 1 rok odpočítat. Od roku -37 do roku 70 je jen 106 let. Tak se původní Flavius mýlit nemohl. Počítal dle seleukovského letopočtu a dle olympiád. Dle seleukovského dobyl Herodes město v roce 277, Titus v seleukovském roce 381. Roky jsou vzdáleny o 104 let. Roky olympiád to byly 742 a 846, tedy opět rozdíl je 104 let.

2. Aristobulos I. se prý prohlásil králem za 481 let od zajetí Sedekiáše. To Flavius nemohl napsat. Šimon dle Flavia nastoupil v seleukovském roce 170, náš rok -142 a vládl 8 let. Jeho syn Jan Hyrkán vládl dle Flavia 30 let, dohromady vládli 38 let. Tedy Aristobulos I. mohl nastoupit v měsíci únoru v našem roce -104. A dle Flavia vládl jen ten rok. Rok -104 je od roku -587 vzdálen o 483 let. Flavius měl pro správné vypočítávání letopočet zavedený dle prvního roku vlády velekněze Šimona v roce -142 dne 22/3. Ant.XX-X-1.

V obou případech záleželo pisateli na tom, aby získal dva roky a Herodes dobyl Jerusálém již v roce -37 místo správného -35.

3. Porušený Flavius píše, že Herodes byl jmenován králem v olympiádě 184. Pisatel vzal to o 1 olympiádu níže, byl jmenován králem v olympiádě 185,3. Ant XIV-xiv-5.

4. Flavius píše, že Herodes dobýval město v třetím roce od jmenování králem. Tedy v olympiádě 186,2. Pisatel přepsal na olympiádu 185. Ant XIV-xv-14.

5. Pisatel napsal, že Herodes dobyl město za 27 let v týž den jako Pompejus, v den velikého postu. Odpovídám: Flavius píše, že Pompejus dobyl město v olympiádě 179, přesně 179,2. Týž praví, že Hyrkán II. vládl čtyřicet let, byv dosazen od Pompeje, a po něm Antigonos 3 roky a 3 měsíce. To je součtem již přes 27 let, a když bylo dobyto město v týž den, muselo to být za 28 let, neboť Flavius zaokrouhluje na nižší roky a vypravuje, že Hyrkán II. vládl od září do května, tedy ještě 8 měsíců nad 24 let. 28 let je 7 olympiád a když Flavius dovedl správně najít olympiádu 179, za 7 olympiád musela být už pro dobytí města Herodem olympiáda 186. Ant XIV-xvi-4.

6. Porušený Flavius vypravuje v Ant XVIII-ii-2-32, že Augustus vládl 57 let, 6 měsíců, 2 dny. Vládl však 56 let, dle Tacita Augustus zemřel v týž den, v němž i nastoupil. Flavius Tacita znal, jej citoval, na totéž datum připadá týž den za 56 let. Tacitus píše: Idem dies accepti quondam imperii princeps et vitae supremus. Protože pisatel přidal k 57 letům vlády ještě tuším 7 měsíců, posunul začátek vlády Augustovy o dva roky zpět, nebo smrt Augustovu o dva roky později.

7. Augustus a Antonius prý vládli společně 14 roků. Bitva u Aktia dne 2/9 učinila konec spoluvlády, a do 2/9 roku -31 vládl Augustus jen 12 let a 15 dní.

8. Flavius píše, že Herodes dobýval město v roce sobotním. (Ant.XIV-xvi-2) Byl to seleukovský rok 277, náš -35. A Flavius píše, že seleukovský rok 179, náš -133 byl sobotním. Ty roky jsou od

sebe vzdáleny o 98 let, dělitelno sedmi. Správně. Pisatel udělal sobotním rokem náš -37. Seleukovský rok by zůstal; to byl rok 275. Tento rok je od seleukovského vzdálen o 96 let, což není dělitelné sedmi. Opět o dva roky zpět. Flaviovy roky jsou správné, podvodník to nesprávně uvádí.

9. Ve XIV-i-2 knize čteme, že v třetím roce olympiády 177 povstal spor mezi bratry Hyrkánem II. a Aristobulem II. Ve XX-x-1. knize bylo, že Aristobulos vládl do sporu 3 roky a 3 měsíce a že Pompejus potom dobyl město v olympiádě 179. XIV-iv-3. O 3 roky a 3 měsíce, řekněme o 1 olympiádu níže od 179 je olympiáda 178, nikoli 177. Pisatel posunul datum o 1 olympiádu níže.

10. V porušeném textu čteme, že Antioch VII. Sidetes vtrhl do Judska v olympiádě 162, v prvním roce vlády Jana Hyrkána. Olympiáda bude správná, byl to na jaře náš rok -132, seleukovský 180, ale nebyl to první, nýbrž třetí rok vlády Hyrkánovy. Tedy opět o 2 roky zpět. Tak by Flavius nepsal. Neboť líčí, jak v seleukovském roce 178, náš rok -134, Hyrkán dobýval pevnůstku Doch, aby pomstil smrt svého otce Šimona. Chtěl co nejrychleji pevnůstku dobýt, chtěl ji zapálit. Ale vrah jeho otce měl tam i jeho matku. Tu přivedl obnaženou na hradby a hrozil, že jestliže Hyrkán ihned od obléhání neustane, jeho matku s hradeb shodí. A matka s rukama k nebi pozdviženým prosila syna, aby nehleděl na její osud a smrt otcovu pomstil. Ale Hyrkán, vida matku na celém těle rozšlehánu, zpomalil obléhání. A tak se stalo, že obléhání se protáhlo do 1. tišri, kdy začínal rok sobotní. A Hyrkán I., velekněz, odtáhl od pevnůstky, a Flavius poznamenává, že v sobotním roce židé nebojují. Toto bylo v prvním roce Hyrkánovy vlády. Ant XIII-viii-1+2.

11. Porušený Flavius vypravuje, že nově zbudovaný přístav v Caesareji byl slavnostně otevřen ve 192. olympiádě a v 28. roce kralování Herodova. Olympiáda je asi správná, neboť v Caesareji se konaly olympijské hry a byl tam i císař, byl to první rok té olympiády. Ten rok začal dne 1. července roku -12 a trval do konce června -11. Ale to byl 26. rok Herodova kralování. Opět o dva roky zpět je posunut začátek jeho kralování. Tak se v počtech náhodou chyby nedělají, aby to bylo vždy o 2 roky zmýleno, to je úmyslné, tedy podvodné.

12. Konec sobotního roku místo -441 je přepsán na -443.

13. Hyrkán II.; čtu u Flavia v německém překladu – er wurde von Pompejus in sein Königreich wieder eingesetzt und behauptete sich darin vierzig Jahre. Na jiném místě stojí vierundzwanzig Jahre, a toto správné je tam dokázáno vyprávěním jednotlivých událostí. XX-x-1.

14. V porušeném Flaviovi čtu, že Archelaus byl sesazen od Augusta v roce 6. To je proto, aby mohl nastoupit již v roce -4. Zatím je pravdou, že dle Flavia umřel Herodes v roce 1 a dle téhož za 9 let po smrti Herodově, tedy v roce 10 poslal Augustus Quirinia, aby zabavil majetek sesazeného Archelaa a v Judsku provedl nový daňový census. Zde je rozdíl již o 4 roky.

15. V porušeném Flaviovi čteme, že Herodův syn, tetrarcha Filip zemřel v dvacátém roce Tiberiovy vlády a v sedma-třicátém roce své vlády. Zde opět vlezl pisatel do pasti, neboť 20. rok Tiberia začal 18/8 roku 33. A 37. rok Filipův v létě roku 37. Ty dva údaje se nesešly v témž roce.

A všechny tyto upravené údaje převzali někteří biblisté. Kdyby toho nebylo více, už toto mne opravňuje k úsudku: Názor, že Herodes zemřel roku -4 je podložen samými úpravami. Upravování Flavia se nestalo rozhodně před rokem 240. Toho roku měli židé začátek roku ještě 1. nisanu, ale dle Mahlera se rabíni v tom roce rozhodli, aby rok začínal dnem 1. tišri. Tedy rok 240 u novožidů měl jenom 6 měsíců.

Stopy jsou u Flavia. Ant. X-viii-5 píše: Nabuchodonosr spálil Šalomounův chrám za

470 let, 6 měsíců a 10 dní od jeho postavení,

1062 let, 6 měsíců a 10 dní od východu z Egypta

1957 let, 6 měsíců a 10 dní od potopy

3513 let, 6 měsíců a 10 dní od stvoření Adama.

Dodatky 6 měsíců a 10 dní někdo napsal, aby napravit to, co považoval za chyby, ačkoliv to chyby nebyly.

1) Židé měli začátek roku dne 1. nisanu, v našem březnu většinou, až do roku 240 po Kr, což je u nich rok 4000. Ten trval 6 měsíců do 1. tišri, v našem září, tehdy za začátek roku stanovili 1. tišri a začali rok 4001. V židovském kalendáři tedy rok 4000 trval jen 6 měsíců, ale v našem se nic neměnilo, 6 měsíců neubýlo.

2) V juliánském kalendáři byly přestupnými roky každý čtvrtý, do roku 1500 tak měl kalendář o 10 dní víc, tedy když jarní rovnodennost měla být každý rok 21. března, měli v kalendáři o 10 dní víc a při reformě kalendáře v r. 1582 proto přešli ze 4. října na 15. říjen a snížili počet přestupných let, Těch 10 dní nebylo.

Na tyto sporné údaje ještě upozorním v II. části historické. Nebudu je klasifikovat, zda patří mezi počtářské neschopnosti, zkroucení roků či podvody. Úsudek necht' si každý čtenář udělá sám. Už nyní upozorňuji: Sv. Lukáš zapojil náš letopočet na kalendář židovský, seleukovský a babylonský. Proto je správný jen ten rok, jenž nejen datem novoluní, což je prvek lunární, ale také jménem dne, což je prvek sluneční, přesně souhlasí s oněmi daty a jmény dní.

Na taková ověření roků je výborný Gaussův vzorec, proto ještě napřed o něm.

25. Gauss a jeho vzorec

Vynikající matematik a astronom Gauss, muž vzorného katolického života, sestavil vzorec pro vypočítání naší velikonoční neděle, a to z pouhého čísla roku. Ten vzorec je platný pro všechny roky od -3801. Není třeba znát integrály a diferenciály, ba ani odmocňování, stačí, když si někdo ten vzorec opíše a umí jen sčítání, odčítání, násobení a dělení.

Gaussova éra začíná rokem -3801 ne snad proto, že ten rok byl Adam stvořen. (1 Mojž uvádí, že byl stvořen 162 roky ještě před rokem -3801. O tom později.)

Gauss chtěl zachovat pořadí cyklů s našimi zlatými čísly, jak to stanovila oprava z roku 1582. Jakožto vynikající matematik a astronom věděl, že za 1900 let je nutno zvýšit data novoluní o 8 dní. Běželo mu o to, aby jeho vzorec byl co nejjednodušší, pokud je to možné. Pro roky nad 1900 potřeboval zvýšení 24, aby se totiž jeho m rovnalo 24. Proto musel položit začátek své éry o třikrát 1900 čili o 5700 let zpět. Věděl, že dle babylonského i židovského lunárního kalendáře nejnižší možné datum pro 1. nisan je $8/3$ a pro 15. nisan $22/3$, jak stanovil již nicejský sněm. Jemu běželo, aby začal nejnižším datem 1. nisanu $8/3$, aby při dalším postupu se zvýšení jen kladně připočítávala k onomu datu, nikdy neodčítávala, aby nemohl povstat zmatek

Podařilo se mu, že první rok prvního jeho cyklu připadl na rok -3801, jak vidíte z mé tabulky 1. nisanů.

Písmeno m udává, kolikrát bylo novoluní zvýšeno od roku -3801. Připsal jsem hodnotu m ve své tabulce 1. nisanů v posledním sloupci (viz str. 9). Snadno se hodnota m najde. Vypočítáme, kolik roků uplynulo od -3801 do hledaného roku. Ten počet dělíme 237, celý podíl udává hodnotu m pro ten rok. Zbytek je vedlejší. To m platí pro 237 let.

V roce -3801 bylo novoluní i 15. nisan v pondělí, nedělní litera by byla g . Tedy už uplynulo šest dní od 1. ledna do neděle v roce -3801. Proto jeho n pro rok -3801 má hodnotu 6. A toto číslo se zvyšuje o 1 za každé nepřestupné století dle číselné sestavy 6 0 1 2 3 4 5 6 0 1 2 atd. Táž hodnota n platí pro 100 let, a přechází-li se přes přestupné století, v téže hodnotě zůstává 200 let.

Příklad: od roku -3801 exclusive, tedy -3701 inclusive do roku -101 inclusive bylo 37 století, ale 9 století bylo přestupných, tedy kromě -3801 bylo nepřestupných 28. Toto děleno sedmi (protože ona číselná sestava má číslo 7) dává zbytek 0. To znamená od roku -101 n má hodnotu opět 6. A protože další přestupná staletí byla -1 100 a 200, platí n rovno 6 až do roku 299. Od roku 300 inclusive do 1900 inclusive je 17 století, ale v tom 4 přestupná, tedy $13:7$ dává zbytek 6 plus 6 zbytek z roku 299 je 12, odečte se 7, zůstává zbytek 5. To je hodnota n pro roky 1900 do 2099. V roce 2100 bude hodnota n opět 6.

Číslo roku označuje obecně N .

Číslo roku se dělí 19, pak 4, pak 7.

$N:19$ dává zbytek a , ten určuje, kolik bylo roků nad celé 19leté cykly, celý podíl se odhazuje (nepoužívá).

$N:4$ dává zbytek b , určuje, kolik bylo nad čtyřletky, tolik bylo také dnů.

$N:7$ dává zbytek c , určuje, kolik bylo dní nad celé týdny.

Každý další rok má novoluní o 11 dní dříve nebo o 19 dní později.

Za $\underline{a}$ roků je novoluní později o 19 a dní, ale k tomu se musí připočítat všechna zvýšení novoluní od roku -3801. Tedy (19 a plus m). Toto se dělí 30. Celý podíl se odhazuje (nepoužije) a zbytek $\underline{d}$ udává, za kolik dní od prvního novoluní (nisanu) a 15. nisanu v roce -3801, totiž od 8/3 a 22/3 je novoluní nebo 15. nisan v roce hledaném. Konečný vzorec 22/3 plus d. Jestliže součet je nad 31, odečte se 31 a dostaneme datum 15. nisanu v hledaném roce s datem dubnovým.

Další vzoreček (n plus 2b plus 4c plus 6d). Součet se dělí sedmi. Podíly se odhodí (nepoužijí), zbytek $\underline{e}$ určuje, za kolik dní od 15. nisanu v tom roce bude naše velikonoční neděle. Tedy pro neděli je konečný vzoreček: 22/3 plus d plus e.

Jestliže se přijde nad 31, těch 31 se odečte a máme datum dubnové. Hodnota $\underline{a}$ je od 0 do 18, $\underline{b}$ od 0 do 3, $\underline{c}$ od 0 do 6, $\underline{e}$ od 0 do 6, $\underline{d}$ od 0 do 29; $\underline{a}$ je vždy o 1 nižší než nové zlaté číslo.

26. Roky před naší érou a Gaussův vzorec

Ty roky značím -, budu jim říkat záporné.

Hodnota $\underline{a}$ se nejspolehlivěji najde, když vyhledáme zl.číslo záporného roku, a to pak zmenšíme o Hodnota $\underline{b}$ se najde: K zápornému zbytku i k 0 přidáme 5, sloučíme, a je-li sloučený zbytek větší než 3, odečteme ještě 4. – Hodnota $\underline{c}$. K zápornému zbytku po dělení sedmi přidáme 8, sloučíme, je-li součet větší než 6, odečteme ještě 7. Tak dostaneme kladné hodnoty.

Hodnota Gaussovy konstanty n

Od roku	do roku	n rovno	od roku	do roku	n rovno
-3801	-3702	6	-501	-302	3
-3701	-3502	0	-301	-202	4
-3501	-3402	1	-201	-102	5
-3401	-3302	2	-101	299	6
-3301	-3102	3	300	499	0
-3101	-3002	4	500	599	1
-3001	-2902	5	600	699	2
-2901	-2702	6	700	899	3
-2701	-2602	0	900	999	4
-2601	-2502	1	1000	1099	5
-2501	-2302	2	1100	1299	6
-2301	-2202	3	1300	1399	0
-2201	-2102	4	1400	1499	1
-2101	-1902	5	1500	1699	2
-1901	-1802	6	1700	1799	3
-1801	-1702	0	1800	1899	4
-1701	-1502	1	1900	2099	5
-1501	-1402	2	2100	2199	6
-1401	-1302	3			
-1301	-1102	4			
-1101	-1002	5			
-1001	-902	6	-3901	-3802	5
-901	-702	0	-4101	-3702	4
-701	-602	1			
-601	-502	2			

27. Gaussův vzorec dokazuje správnost našeho letopočtu

Roky	Gaussovo						8/3+d		22/3+d	22/3+d+e					
	a	b	c	m	d	e	1.nisan-15.nisan-	Pascha-1.nisan-	Nedělní-Epakta	Litera	1/1				
							ned	jméno	litera						
-12	8	1	3	15	17	3	25/3	8/4	11/4	čt	c	6	f		
-11	9	2	4	15	6	6	14/3	28/3	¾	po	b	17	g		
-10	10	3	5	15	25	0	2/4	16/4	16/4	ne	A	28	A		
-9	11	0	6	15	14	2	22/3	5/4	7/4	pá	gf	9	b		
-8	12	1	0	15	3	5	11/3	25/3	30/3	út	e	20	d		
-7	13	2	1	15	22	6	30/3	13/4	19/4	po	d	1	e		
-6	14	3	2	15	11	2	19/3	2/4	4/4	pá	c	12	f		
-5	15	0	3	15	0	4	8/3	22/3	26/3	st	bA	23	g		
-4	16	1	4	15	19	5	27/3	10/4	15/4	út	g	4	b		
-3	17	2	5	15	8	1	16/3	30/3	31/3	so	f	15	c		
-2	18	3	6	15	27	2	4/4	18/4	20/4	pá	e	26	d		
-1	0	0	0	16	16	4	24/3	7/4	11/4	st	dc	7	e		
1	1	1	1	16	5	0	13/3	27/3	27/3	ne	b	18	g		
2	2	2	2	16	24	1	¼	15/4	16/4	so	A	29	A		
3	3	3	3	16	13	4	21/3	4/4	8/4	st	g	10	b		
4	4	0	4	16	2	6	10/3	24/3	30/3	po	fe	21	c		
5	5	1	5	16	21	0	29/3	12/4	12/4	ne	d	2	e		
6	6	2	6	16	10	3	18/3	¼	4/4	čt	c	13	f		
7	7	3	0	16	29	4	6/4	20/4	24/4	st	b	24	g		
8	8	0	1	16	18	6	26/3	9/4	15/4	po	Ag	5	A		
9	9	1	2	16	7	2	15/3	29/3	¼	pá	f	16	c		
10	10	2	3	16	26	3	¾	17/4	20/4	čt	e	27	d		
11	11	3	4	16	15	223/3	6/4	8/4	pá	d	8	e			
12	12	0	5	16	4	1	12/3	26/3	27/3	so	cb	19	f		
13	13	1	6	16	23	2	31/3	14/4	16/4	pá	A	30	A		
14	14	2	0	16	12	5	20/3	¾	8/4	út	g	11	b		
15	15	3	1	16	1	1	9/3	23/3	24/3	so	f	22	c		
16	16	0	2	16	20	1	28/3	11/4	12/4	so	ed	3	d		
17	17	1	3	16	9	4	17/3	31/3	4/4	st	c	14	f		
18	18	2	4	16	28	5	5/4	19/4	24/4	út	b	25	g		
19	0	3	5	16	16	2	24/3	7/4	9/4	pá	A	7	A		
20	1	0	6	16	5	4	13/3	27/3	31/3	st	gf	18	b		
21	2	1	0	16	24	5	¼	15/4	20/4	út	e	29	d		
22	3	2	1	16	13	1	21/3	4/4	6/4	so	d	10	e		
23	4	3	2	16	2	4	10/3	24/3	28/3	st	c	21	f		
24	5	0	3	16	21	4	29/3	12/4	16/4	st	bA	2	g		
25	6	1	4	16	10	0	18/3	¼	¼	ne	g	13	b		
26	7	2	5	16	29	1	6/4	20/4	21/4	so	f	24	c		
27	8	3	6	16	18	4	26/3	9/4	13/4	st	e	5	d		
28	9	0	0	16	7	6	15/3	29/3	4/4	po	dc	16	e		
29	10	1	1	16	26	0	¾	17/4	17/4	ne	b	27	g		
30	11	2	2	16	15	3	23/3	6/4	9/4	čt	A	8	A		
31	12	3	3	16	4	6	12/3	26/3	¼	po	g	19	b		
32	13	0	4	16	23	6	31/3	14/4	20/4	po	fe	30	c		
33	14	1	5	16	2	2	20/3	¾	5/4	pá	d	11	e		
34	15	2	6	16	1	5	9/3	23/3	28/3	út	c	22	f		
35	16	3	0	16	20	6	28/3	11/4	17/4	po	b	3	g		
36	17	0	1	16	9	1	17/3	31/3	¼	so	Ag	14	A		

Kdyby byl někde omyl, mohl by být jen mezi rokem -12 a rokem 36. V roce 37 již 16/3 zemřel Tiberius, a Velikonoce ještě být nemohly. Pilát byl vladařem od roku 26 do roku 36. A vidíte, že v té době nepřípadl 15. nisan nikdy na pátek, kromě roku 33. Jen v tom roce mohl Pán zemřít. Rozhodně nemohl umřít v roce 30, protože v tom roce byl 15. nisan ve čtvrtek. Pro všechny ty roky „n“ je rovno 6.

28. Foltynovský, Liturgika str. 137 (citát)

Velikonoční datum pro kterýkoli rok dá se snadno stanovit podle formule Gaussovy: $\underline{N}$ je letopočet, pro nějž hledáme velikonoční datum, $\underline{m}$ je konstanta = 24, $\underline{n}$ je druhá konstanta = 5 (20. století do 2099). Dělíme:

$$\begin{aligned} N : 19 &= \alpha \text{ (podíl)} & + a \text{ (zbytek)} \\ N : 4 &= \beta & + b \\ N : 7 &= \gamma & + c \\ (m+19a):30 &= \delta & + d \\ (n+2b+4c+6d):7 &= \varepsilon & + e \\ x \text{ (velik. neděle)} &= (22+d+c) \text{ března, nebo vyjde-li součet větší než 31, tedy} \\ x &= (d+e-9) \text{ dubna.} \end{aligned}$$

29. Využití Gaussova vzorce (pokračuje práce autora)

Odpůrce vyzývám, aby mně pověděli, kde je některý rok vynechaný.

Veličina a se zvyšuje každým rokem o 1, od 0 do 18. Je vždy o 1 nižší než zlaté číslo toho roku. Proto u záporných roků je dobré nejprve najít zlaté číslo záporného roku a toto snížit o 1.

Veličina b všude postupuje od 0 do 3.

U záporných roků dělím číslo roku čtyřmi, dostanu záporný zbytek. K tomu, i k -0 přidám kladných 5, sloučím, a zbytek je kladná hodnota b . Je-li zbytek po sloučení vyšší než 3, ještě odečtu 4.

Veličina c postupuje také pořadem od 0 do 6. U záporných roků dělím záporný rok sedmi, k zápornému zbytku, i k -0 přidám 8, sloučím, zbytek je kladná hodnota pro c . Je-li zbytek po sloučení vyšší než 6, odečtu ještě 7.

Hodnota m určuje, kolik bylo zvýšení novoluní od roku -3801. Je napsána v mé tabulce 1. nisanů.

Hodnota d : Každý další rok má „ d “ o 11 níže nebo o 19 výše než předešlý rok, stejně postupují i data 1. a 15. nisanů. Přesně dle fází Měsíce.

Když hodnotu e připočítám k 15. nisanu, dostanu datum naší neděle Pascha. Když od 31/3 nebo 30/4 odečtu datum 1. nisanu, dostanu epaktu toho roku. A tyto epakty následují po sobě tak, že další epakta je o 11 vyšší nebo o 19 nižší než předešlá.

Otevřu v Kalendariu měsíc Martius nebo Aprilis, najdu tam ve čtvrtém sloupci datum naší neděle Pascha a ve vodorovné linii mám v druhém sloupci napsanu nedělní literu. Odečtu-li od toho data v Kalendariu hodnotu e , dostanu, jakou literu dne měl 15. nisan.

Běží-li o rok přestupný, a dostal-li jsem pro březen nebo duben nedělní literu „ d “, pro dobu do 24/2 položím před „ d “ literu o (jednu) vyšší, tedy je nedělní dvojlitera ed . Je-li nedělní litera pro březen A , položím před A literu g atd.

Gaussův vzorec je naprosto spolehlivý pro všechny roky, propočítal jsem dle něho několik set roků, a nikdy nezklamal. A tento vzoreček pomáhá určit i nedělní literu příslušného roku i patričnou epaktu takto:

Hodnotu d připočítám ke dni 8/3, dostanu datum 1. nisanu čili novoluní. Datum novoluní odpočítám od 31/3 nebo od 30/4, dostanu příslušnou epaktu. Připočítám hodnotu d ke 22/3 a mám den 15. nisanu. Hodnota e mně poví, kolik dní uplyne od 15. nisanu do následující neděle, naše Pascha.

Například rok 33 má dle Gausse $a=14$, $b=1$, $c=5$, $m=16$, $d=12$, $n=6$, $e=2$. 1. nisan byl dne 20/3, 15. nisan 3/4, neděle Pascha 5/4. Z toho vidím, že dva dny před nedělí 5/4 byl pátek dne 3/4. Abych měl jistotu, otevřu v breviři Kalendarium Romanum, tam najdu měsíc Aprilis. Ve čtvrtém svislém sloupci najdu datum 5/4, to byla neděle, a v druhém svislém sloupci vodorovně od 5/4 je litera d , to je nedělní litera roku 33.

Nebo otevřu Tabula paschalis. Hledám tam Pascha 5/4. Ve vodorovné linii najdu nedělní literu d . A v třetím řádku najdu epaktu 11. To je epakta k datu novoluní 20/3. Tato 11. epakta je na třetím místě odprava. Poslední odprava ukazuje, že 15. nisan byl v neděli, předposlední ukazuje, že byl v sobotu, a třetí odprava ukazuje, že byl 15. nisan v pátek. Epakta na prvním místě odleva ukazuje, že ten rok byl 15. nisan v pondělí, druhá v úterý, třetí ve středu, čtvrtá ve čtvrtek.

A chci-li vědět, jak se jmenoval den 1. ledna toho roku, použiji korelativního vztahu liter, jak to mám ve své zvláštní tabulce.

Je-li nedělní litera	A, bylo 1. ledna	v neděli, litera	A
	b,	v sobotu	g
	c	v pátek	f
	d	ve čtvrtek	e
	e	ve středu	d
	f	v úterý	c
	g	v pondělí	b

Gaussův vzorec je v dokonalé shodě s Tabula Paschalis nova i antiqua i s Kalendariem, jež je sestaveno pro případ, že 1. ledna byla neděle, litera A . Byla-li 1. litera b , pondělí, musím vědět, že

nedělní litera byla g. Jak Gaussův vzorec, tak i Tabula paschalis jsou díla umělecká, umělecké je totiž sestavení těch čísel. Řím se postaral, aby každý kněz mohl poznat pravdu.

30. Kdy dobyl Titus město Jeruzalém

Musíme si najít v historii židovství pevný bod, o který bychom se mohli opřít. Tím může být dobytí města od Tita. Flavius byl dobytí účastný jakožto asi sedmadvacetiletý židovský kněz. Tento očitý svědek tedy vypravuje, že chrám shořel desátého dne pátého židovského měsíce, abu, když předtím v sobotu naposledy vykonala v chrámě službu kněžská třída Joaribova. Desátý ab byl vždy za 127 dní od 1. nisanu. Flavius píše, že židé se vzbouřili proti Římanům v měsíci artemisiu, v dvanáctém roce císaře Nerona. Artemisus bylo řecké jméno druhého židovského měsíce ijaru. Tedy se vzbouřili kolem 1. května. Nero nastoupil 23/10 seleukovského roku 365, náš rok 54. První rok jeho vlády byl od října 54 do října 55. A za 11 celých let byl 12. rok jeho vlády od října 65 do října 66. A byl to tedy květen v roce 66. Počítám dle Flavia, že nejméně dva roky to trvalo, než město padlo. Začnu rokem 68.

Ten rok měl zlaté číslo 12. Roky téhož zlatého čísla píšu do vodorovné linie.

Zlaté číslo	Roky 20. stol.	Jejich l. nisan	Roky 1. stol.	Jejich 1. nisan	10. ab	Nedělní litera	Jména dní
12	1949	31/3	68	23/3	28/7	cb	čt
13	1950	20/3	69	12/3	17/7	A	po
14	1951	9/3	70	31/3	5/8	g	ne
15	1952	28/3	71	20/3	25/7	f	čt
16	1953	17/3	72	9/3	14/7	ed	út

Data 1. nisanů pro roky od 1949 do 1953 opisují z brevíře. Pro roky ve čtvrtém sloupci jsem našel data 1. nisanů tím, že jsem data v třetím sloupci snížil o 8 dní. Rok 1951 i rok 70 nejsou přestupnými, abychom se nezmýlili v počtu přestupných roků. Jsou od sebe vzdáleny o 1881 roků, po odpočítání celých týdnů, 1881 dní. Opět odhodím (nepoužiji) celé týdny, zůstává zbytek 5. V tom bylo přestupných roků 457, plus 5 je 462. Toto dělím sedmi, dostanu zbytek 0. Oba ty roky měly nedělní literu g, čili dle Kalendarium Romanum v brevíři bylo 5/8 v neděli.

Dle toho určím jména dní u ostatních 4 roků. A vidím, že 10. abu připadl z napsaných na neděli jen v roce 70. Ten rok padl chrám v roce 70, dne 5/8.

Všecek omyl je vyloučen, protože se při výpočtu respektuje novoluní datem 10. abu, a sluneční rok jménem dne neděle. Omyl by byl možný jen o 95 let, ale nenašel by se rozumný historik, který by řekl, že Titus žil o 95 let dříve nebo později od roku 70. Toto je náš pevný bod dle očitého svědka Flavia.

Utvořím hned synchronismus letopočtu našeho a seleukovského i novožidovského. Rabín Dr. Mahler (Handbuch der jüdischen Chronologie z roku 1916) píše, že Jeruzalém padl v moc Titovu v jejich roce 3830 od stvoření Adama, a sám uvádí, že to byl seleukovský rok 381 a že ten začínal dnem 1. nisanu. Tedy:

Novožidovský rok 1. nisanu	3830	seleukovský 1. nisanu	381,	náš od ledna	70
odečtu	- 38		-38		-38
dostanu novožid.	3792	seleukovský	343	náš	32.
Přidám 1 rok, mám	3793		344		33
To jsou roky pro smrt Páně. Odečtu celých 32 let a					
dostanu novožid.	3761	valuta nisan	312	nisan	1 nisan.

Je to rok po narození Páně a zároveň rok pro smrt Herodovu. A Pán se narodil v prosinci novožid. 3761, jenž trval od našeho roku -1 tišri do tišri našeho roku 1.

Neboť v našem roce 240 od nisanu měli rok od Adama 4000, od tišri pak 4001. A Mahler se zmiňuje, že 25/3 jejich roku 3760 mohlo být incarnatio Christi (vtělení Páně). Rok kvituji, a o počtu Páně později. Je to divné, že žid uznává narození Páně v našem roce -1, ale katoličtí biblisté ne.

Mahler vypravuje, že židé počítali roky od spálení chrámu a toho letopočtu že používali do polovice středověku. V jejich starých zápisech se našel rok 987 od spálení chámu. Mahler převádí ten rok na náš rok 1056 a byl prý to rok 4816 od stvoření Adama. Odečteme-li od roku 4816 celých 986 roků, dostaneme skutečně rok 3830 pro spálení chrámu. Od roku 3830 odečteme celých 69 let, a dostaneme židovský rok 3761; tento rok se rovná našemu roku od tišri (září) -1 do září 1. A v tom roce se narodil Pán a zemřel Herodes. Tak rabín dokazuje správnost našeho letopočtu. V knize uvádí na 2000 roků a u každého připisuje n. Ch., po Kristu. On totiž židovské roky od 4000 do 6000 převádí na naše roky od 240 do 2240.

31. Olympiády

Byl to starý řecký letopočet. Každá olympiáda obsahovala 4 roky. Flavius olympiády dobře znal. Jakožto sedmadvacetiletý kněz se dočkal pádu Jeruzaléma, když již 200 let se tam pěstoval helemismus. Flavius důsledně měsíc září nazývá třetím měsícem, totiž od července. Tak víme bezpečně, že olympiády začínaly dnem 1. července., v 9. den od letního slunovratu. Každý první rok olympiády se konaly hry. Každý rok olympiád trval od 1. července do 30. června. Čtvrtý rok olympiád začal v červenci toho roku, v němž my jsme už od ledna měli rok přestupný.

1. rok 1. olympiády (tedy 1,1) trval od července -776 do 30/6 -775.

Přidám 600 let, čili 150 čtyřletých olympiád a mám:

1. rok 151, tedy 151,1 rok olympiád od počátku 601. trval od 1/7 našeho roku -176 do 30/6 -175.

A tento rok olympiád je zmíněn v 2Mak 4,18. Velekněz Jason poslal peníze do Tyru na oběti Herkulovy, jež se konávaly ke konci her. A čteme: tam byl také král, totiž Antioch IV. Epifanes, jenž začal kralovat v seleukovském roce 137. Seleukovský rok 137 začal 1. nisanem, naše datum 27/3 našeho roku -175.

Antioch nemohl být na hrách v létě roku -176, protože kraloval ještě jeho bratr Seleukos IV., jehož dal zavraždit Heliodor někdy na začátku našeho roku -175, zatím co Antioch byl v Římě jako rukojmí. Teprve po 27/3 -175 novopečený král přišel také na hry. Máme dostatečně zjištěno, že Antioch nastoupil po 27/3 roku -175. Seleukovský rok 137 začal dne 27/3. A byl to rok olympiád od jejich počátku 601, olympiáda 151,1.

32. Převod olympiád a seleukovských roků

Z předešlého vidíme, že rok olympiády 601 byl od července, náš rok -176. Sečtená čísla těch roků tvoří součet 777. Toto nazvu krátce *vyrovnávkou* pro rok olympiády pro události před naší érou a po 1. červenci. Když od 777 odečtu 601, dostanu náš rok -176. Když od 777 odečtu 176, dostanu rok olympiády 601. Stala-li se událost před naší érou, ale před červencem, je vyrovnávka jen 776. To jsou roky olympiády 601 a náš rok do konce června -175.

Stala-li se událost v naší éře po Kristu, k našemu roku se přidá 776 a dostaneme rok olympiád. O tolik jsou čísla olympiád větší.

Seleukovský rok 137 začal 27/3 -175. Převodní *vyrovnávka* je zde 312 pro události od 1. nisanu, a 311 pro události před nisanem. Stala-li se událost v naší éře po Kristu, ale před nisanem, k našemu roku se připočítá 310. Stala-li se po 1. nisanu, připočítá se k našemu roku 311, o tolik je seleukovský rok vyšší než náš.

Je tedy náš rok -1 od ledna, seleukovský 311 od nisanu, 776 olympiád od 1. července.

Sám Flavius ve XII. knize převádí seleukovské roky 145 a 148, svatyně byla znesvěcena a obnovena. Obojí se stalo v devátém židovském měsíci (kasleu). Píše, že znesvěcení se stalo v olympiádě 153, obnovení v olympiádě 154.

Zkusme:	145	seleukovské roky	148
	<u>312</u>	<u>vyrovnávka pro seleuk.</u>	<u>312</u>
	-167	naše roky	-164
	<u>777</u>	<u>vyrovnávka pro olymp.</u>	<u>777</u>
	610	rok olympiád	613.
	podíl je 152 a zbytek 2		Oboje dělím čtyřmi
	olympiáda 153,2		podíl je 153 a zbytek 1, tedy
			olympiáda 154,1.

Důkaz, že převádím seleukovské roky správně.

Rabín Dr. Mahler roku 1916 píše, že 1. rok seleukovského letopočtu začínal nisanem našeho roku -311, že židovský letopočet je od tišri o 3449 let vyšší než seleukovský; dále sděluje, že seleukovský letopočet měl od nisanu rok 311, novožidovský v nisanu rok 3760. To byl již od ledna náš rok -1.

A hned toho používám.

	seleuk. rok		náš rok
Dle 1 Mak Antioch IV. nastoupil po 27/3	137	březen	-175
On a syn Antioch V. dle bible i Flavia			
kralovali dohromady 6 měsíců a	14 let		14
Mír s Antiochem V. učiněn	151	září	-161
Dle Flavia vláda Hasmonovců trvala	126 let		126
Herodes dobýval město Jeruzalém	277	září	-35
Herodes kraloval po popravě Antigonově			
ještě (6 měsíců a)	34 ½		34 ½
Herodes umřel	312	březen	1.

Není tedy pravda, že Herodes zemřel v roce -4, jak tvrdí výše citovaní. Toto je dle bible i Flavia zaručeno, že umřel v roce 1 v březnu, kolem 20/3. A před 3 měsíci se narodil Pán v prosinci našeho roku -1, seleukovského 311.

Holzmeister učinil krásný úvod „Flavius exacte nobis denotavit initium regni Herodis eiusque durationem“. To napsal ad captandam benevolentiam, aby našel větší víru u čtenářů. Já říkám, že Flavia ani neviděl. Neboť porušený Flavius píše, že Herodes byl jmenován v olympiádě 184, čtvrtý rok této olympiády je náš rok -41, rok přestupný. Holzmeister a ostatní mají rok jmenování králem -40. A dle neporušeného Flavia byla to olympiáda 185,3. Náš rok -40

je olympiáda 185,1. Tak se nedržel exaktního údaje o začátku kralování. A duratio (trvání) jeho kralování dle Flavia je 37 let a čtvrt roku. Holzmeister si to snížil na 35 let a čtvrt roku.

Flaviovy Starožitnosti jsem studoval dvakrát. Poprvé jsem měl vypůjčen německý překlad od Clementze, vydaný v Halle od P. Šroma v Prači, podruhé jsem měl německý překlad vydaný od Dr. Kaulena, profesora v Bonu, vypůjčený od Dr. Kyselého, profesora v. v. ve Vrahovicích u Prostějova.

Poznal jsem, že oni pánové, třeba se dovolávají exaktních údajů Flavia, položili rok jmenování králem o 2 roky níž, místo na rok -38 na rok -40, a trvání Herodovy vlády si zkrátali o 2 roky. Takovými manipulacemi získali 4 roky, že smrt Herodovu položili na rok -4 místo na rok 1. Herodova smrt v roce -4 je hlavním opěrným bodem všech úchylkářů. O tom tedy podrobně, a to přímo dle olympiád, aby mně někdo nevytýkal, že dle seleukovského letopočtu je to jinak než dle olympiád. Všechna další data jsou přesně dle Flavia.

33. Pompejus, konec židovské suverenity

Stalo se 21. září našeho roku -63, seleukovského 249, olympiáda 179,2, rok olympiády od jejich počátku 714. Flavius píše, že královna Alexandra, jež kralovala po smrti svého manžela Alexandra Jannaje 9 let, chtěla, aby po její smrti starší a mírnější syn Hyrkán byl veleknězem a mladší Aristobulos králem. 3 roky a 3 měsíce kraloval Aristobulos II. Mezi bratry povstal spor o moc. Aristobulos chtěl vytlačit Hyrkána i z velekněžství. Oba bratři vznesli svůj spor na Pompeje, jenž v roce -64 dlel v Sýrii a tam sesadil posledního Antiocha. Pompejus dobyl Jeruzalém v olympiádě 179, v den velikého postu, třetí měsíc, tó trító meny, totiž od července. Den velikého postu byl 10. tišri a muselo ono datum připadnout na září.

Olympiáda 179 obsahovala své roky počítané od počátku

	713	714	715	716,
jsou to naše roky	-64	-63	-62	-61

Historikové zjistili, že to byl náš rok -63, tedy olympiáda 179,2, jejich rok 714. V tom roce byl 1. nisan 19/3, 1. tišri 12/9 a 10. tišri za 9 dní dne 21/9, tedy v září, třetí měsíc. Rok -63 je pevný bod, však brzy si jej ještě prověříme.

Dále píše, že Pompejus poslal Aristobula do Říma, vládu svěřil Hyrkánovi. Výslovně píše, že Hyrkán II. vládl 24 let. Flavius vždy zaokrouhluje na nižší rok, když udává dobu trvání. Jestliže zaokrouhluje na vyšší rok, vždy píše, že se to stalo v roce třetím, sedmém, dvanáctém. Od 21/9 roku -63 za 24 let bylo 21/9 roku -39. Ale Partové vtrhli do města oLetnicích, lid právě přišel na ten svátek. Letnice nebyly v září, nýbrž 14. května, ovšem již v roce -38, asi za 8 měsíců od 21/9. Proto chceme-li mít přesný letopočet, musíme určit vládu Hyrkánovu na 24 let a 8 měsíců. Flavius píše, že Partové sesadili Hyrkána, poslali jej do Babylóna a vládu svěřili Antigonovi, synu Aristobula II. jenž svému strýci ukousl ještě ucho, aby pro zmrzačení na těle už nikdy nemohl být veleknězem. Flavius píše, že Antigonos vládl 3 roky a 3 měsíce. Partové dali Herodova bratra do vězení, a tam Fassael se zavraždil. Herodes slyše o smrti Fassaelově, prchl do Arábie, hledaje tam pomoc. Když ji nedostal, odešel do Egypta ke Kleopatře. A když pomoci nemohla, nedal se zdržet, neboť píše v překladě der Winter brach schon ein. Proto se plavil z Egypta přes Rhodos do Říma, a tam v senátu byl jmenován králem Judska a první den své královské hodnosti strávil v Římě jakožto host Antonia. Odpůrci píší, že Herodes byl jmenován králem v našem roce -40. To není možné, protože Partové teprve v našem roce -39 na jaře překročili Eufrat, dobyli celou Sýrii a Fénicii, a jsouce nějaký čas v Galileji, vyjednávali skrze posly s jeruzalémskými. Rok -38 pro jmenování králem je pevný, bylo to asi 20. prosince, tehdy nastává zima. Bylo to v olympiádě 185,3, to byl jejich rok od počátku 739.

Od Pompeje do konce vlády Antigona při dobytí Jerusaléma Herodem:

Pompejus dobyl Jeruzalém	21. září roku 63 př. Kr., SE rok 249, olympiáda 179,2, rok olympiád 714,
Hyrkán II. vládl 24 roků do	21. září roku 39 př. Kr., SE rok 273, olympiáda 185,2, rok olympiád 738,
a 8 měsíců do Letnic	14. května r. 38 př. Kr., SE rok 274, olympiáda 185,2, rok olympiád 738,
Antigon 3 roky + 3 měsíce do	11. září roku 35 př. Kr., SE rok 277, olympiáda 186,2, rok olympiád 742,
celkem vládli 27 roků 11 měsíců 20 dní = 28 roků židovských od 10. tišri 63 př.Kr.do 10. tišri 35 př.Kr.	28 (V.B.)

34. Herodes dobýval město v sobotním roce -35, rok olympiád 742

Flavius píše, že Herodes dobyl město za 27 let od dobytí Pompejova, v týž den velikého postu, třetí měsíc. Antigona poslal do Antiochie k Antoniovi, který jej dal popravít. Rok 27. je napsán u Flavia místo původního za 28 let. Máme vlastní rozum. Když je u Flavia zapsáno, že Hyrkán vládl 24 let a Antigonos 3 roky a 3 měsíce, již to dělá dohromady 27 let a 3 měsíce. K tomu Hyrkán o 8 měsíců více, již to je 27 let a 11 měsíců. V roce -35 byl 10. tišri dne 11/9, tedy o 10 dní dříve než v roce -63. Měsíce u Antigona budou zaokrouhleny na číslo nižší, asi o 19 dní. V Ant XIV-xvi-4 čteme, že Herodes dobyl město za 27 let, a bylo to za 28 let, čili za 7 čtyřletých olympiád. Tedy v olympiádě 186,2, v roce olympiád 742; to jsou roky za 28 let od roku -63. Tento rok je dostatečně zajištěn proti všem odpůrcům, neboť tito kladou stereotypně dobytí města na rok -37. Důvody proti nim:

Flavius píše, že Herodes dobýval město v roce *sobotním*, stejně jako za Pompeje. Protože židé nebyli připraveni a neměli zásoby, proto město v obou případech tak rychle padlo. Zdá se, že Římané znali dobře zvyky židů a počkali si na konec sobotního roku. Dále den 10. tišri v roce -37 připadl na 3/10, tedy na *čtvrtý* měsíc od července, což Flavius vylučuje. Konec sobotního roku byl -35, tedy nemohl být -37. Rok -35 je od známých sobotních roků vzdálen o násobek

sedmi a je dělitelný číslem sedmi. Rok -37 je od roku -63 vzdálen nikoli o 28let, nýbrž o 26 let. Vše odporuje zprávě Flaviově.

Je to klamání lidí, když tvrdí, že Herodes nastoupil na trůn o dva roky dříve. Flavius píše, že Herodes byl jmenován králem třetí rok před dobytím města. Tím je prověřen i rok -38 pro ono jmenování. Rok -40 je jejich výmysl, ten rok není u Flavie. Rok -35 je za 126 let od roku -161, kdy učiněn mír s Antiochem V. Číslo 126 je násobek sedmi, totiž 18 krát sedm. Že byl rok -161 sobotním píše nejen Flavius, nýbrž i I. Mak nazývá seleukovský rok 151 sobotním. A seleukovský rok 151 je od seleukovského roku 381 vzdálen o 230 let stejně jako rok -161 od roku 70. Od roku 70 je fiktivní rok -163 vzdálen o 232 let, důkaz, že Hejčel nesprávně převedl seleukovský rok 151 na rok -163 z polovice a jen z polovice na náš rok -162. Oboje je stáčením roků kvůli tomu, aby Herodes mohl nastoupit v roce -40 místo -38.

35. Bitva u Aktia

Tato událost, významná pro římské imperium, byla dne 2/9 roku -31, je to rok olympiád 746, olympiáda 187,2, přesně za 8 čtyřletých olympiád od dobytí města Pompejem. Tím je rok -63 dostatečně prověřen. Flavius píše, že ta bitva byla hebdomadú ontos tés Heroidú basileias etús, sedmý rok kralování Heroda. Kdy začalo jeho kralování? Jistě titulárním jmenováním -38. A skutečně bitva u Aktia byla od 20. prosince -38 za 6 let a 8 měsíců, tedy v sedmém roce. Tak je prověřen rok -38.

Holzmeister by rád stočil onen řecký citát na rok -37, kdy Herodes fiktivně měl dobýt město. Jsme u nového figmentum.

Už jsem řekl: Flavius napsal, že Herodes dobyl město v *sobotním* roce, a takovým nebyl rok -37, nýbrž rok -35. A potom od 3/10 roku -37 do roku -31 dne 2/9 je jen 5 let a 11 měsíců. To byl přece jen šestý rok.

36. Jak dlouho kraloval Herodes

Nikoli Herodes, jak se říká a jak i píšu, dobyl město, to Římané sami si dobyli državu, kterou jim vzali Partové. Herodes byl vlastně jen etnarcha s titulem krále. Flavius výslovně píše, že Herodes kraloval 37 let od jmenování králem a 34 let ne od kralování, nýbrž od popravy Antigonovy.

Oba tyto roky jsou zaokrouhleny na nižší roky. Přesnou dobu si zjistíme dle olympiád. Odpůrci používají dvou nových figmentů. Práví:

V prosinci v roce jmenování kraloval 10 dní, to je 1 rok
pak celých 35 let
a v roce smrti 3 měsíce a půl, to jako celý rok 1
To prý je těch Flaviových 37 let.

Dobře by to bylo fingováno, kdyby byl Flavius počítal podle juliánského kalendáře, jehož rozhraním roků je 31. prosinec a 1. leden. Ale v Asii juliánský kalendář neznali. A potom Flavius psal dle olympiád a tam olympiáda trvala od července do následujícího roku. Tam doba trvání neměla dva kousky roků, jeden vpředu, jeden vzadu, aby to mohli kumštýři natáhnout na dva celé roky. Počítejme dle Flavie a dle olympiád.

Herodes jmenován králem v roce olympiád 739 v měsíci VI. (počítáno od července) prosinec.

Za 37 celých let byl rok olympiád 776 měsíc VI., prosinec. Ale Herodes neumřel v prosinci, nýbrž krátce před Velikonocemi asi kolem 20. března. Velikonoce byly ten rok 27/3. To tedy zemřel ještě v olympiádě 776 v IX. měsíci. Tedy Herodes kraloval 37 let a 3 měsíce. Ale číslo roku se nezvýšilo, neboť rok olympiády 776 trval ještě dále do konce června.

Rok olympiád 776 trval totiž od 1/7 našeho roku -1 do 30/6 našeho 1, zde máte dokázáno, že Herodes umřel roku 1, nikoli -4.

Podobně dobytí města. Město bylo dobyto v roce olympiád 742 v III. měsíci (září) přesně dle Flavie. Za 34 let kralování byl rok olympiád 776, měsíc III. Ale Herodes nezemřel v září, nýbrž v pozdějším měsíci IX., tedy kraloval nad 34 let od popravy Antigonovy ještě půl roku. Ale číslo roku olympiád se nezvýšilo, protože běží o dobu od III. měsíce do IX. měsíce téhož roku olympiád. Březen olympiády 194, roku olympiád 776 spadal již do našeho roku 1.

To druhé figmentum je, že někteří zkrátali kralování Herodovo o dva roky. A již jsem psal, že jej posadili na trůn o dva roky dříve, tak získali 4 roky, aby pomohli na nohy tvrzení, že Herodes umřel v roce -4.

37. Rok Herodovy smrti dle dějin

Aby odpůrci nevyklouzli, dokazují zde dvojím způsobem, a to školáckým, že Herodes umřel v roce 1, nikoli -4.

1. Dle dějin vládl Augustus do bitvy u Aktia 2/9 -31	12 roků
Herodes dle Flavie do téže bitvy u Aktia	<u>6 roků a 8 měsíců</u>
Augustus začal dříve než Herodes o	5 roků a 4 měsíce
Současně vládli dle Flavie	<u>37 roků a 3 měsíce</u>
Augustus do smrti Herodovy vládl	42 roků a 7 měsíců
Augustus vládl celkem dle Tacita	<u>56 roků a 0 měsíců</u>
Augustus přežil Heroda o	13 roků a 5 měsíců
Augustus zemřel dle dějin v roce	14 8. měsíc

Odečtete od roku 14 celých 13 let, dostanete rok 1, a ještě od 8. měsíce odečtete 5. měsíc, dostanete rozdíl, že Herodes umřel v třetím měsíci, v březnu. Toto může každý pochopit.

2. způsob: Když Herodes kraloval do bitvy u Aktia 6 roků a 8 měsíců a celkem kraloval od jmenování dle Flavia 37 roků a 3 měsíce, tedy po bitvě u Aktia čili od 2/9 -31 musel kralovat ještě 30 roků a 7 měsíců. Za 30 roků od 2/9 roku -31 je den 2/9 roku -1. Od září roku -1 odpočítejte další měsíce září až březen, dostanete -7 měsíců je březen roku 1

38. Převod seleukovských roků z knihy 1 Makabejské

Tento letopočet je pro nás neobyčejně důležitý, protože dle toho letopočtu jsou psány knihy Mak. Je to doba již blízka příchodu slíbeného Vykupitele. To božská prozřetelnost nám dala zapsat, abychom si mohli spolehlivě vypočítat rok smrti Páně i jeho narození. Někteří povídají, že roky těch knih jsou velice porušeny a nelze je sestavit v letopočet. Kdepak! Jen je správně převádět. Je to příznačné, že odpůrci našeho letopočtu právě seleukovský letopočet zcela pomíjejí a chtějíce jej umlčet, zkřivují.

Podívejte se do Hejčlový Bible, III. svazek. Tam je obsáhlý převod těch roků, ale jak? Seleukovský rok 140 je úplně přeskočen, ten se ztratil. Ze seleukovského roku 151 je polovice převedena na náš rok -163, druhá polovice na rok -162, a správně mělo být převedeno na náš rok -161. A tak od seleukovského roku 140 každý další seleukovský rok je převeden na náš rok o 1 časově nižší, čili číselně vyšší.

Dnem 1. nisanu začínal seleukovský nový rok, bylo tedy jeho datum velmi důležité. Ale Hejčl každému seleukovskému roku přidělil datum seleukovského roku o 1 nižšího. A k tomu všemu převádí data dle juliánského kalendáře o kterém za seleukovských let v Makabejských knihách nebylo slechu. Diktuje, jaká data měla být podle jeho potřeby: Herodes musí umřít v roce -4, ať to má ze sebe nebo od jiného.

Např. již Šimon byl zabit v našem roce dle Hejčla -135, a byl to náš rok -134. Krátce řečeno: kromě prvních tří roků 137 do seleuk. 139 ani jeden rok není správně převeden. Proto převádím správné seleukovské roky, pokud jsou v knize Mak.

Uvědomme si, že seleuk. letopočet je vlastně letopočet babylonský, čili Mojžíšův, jen má menší čísla. Seleukovská jednička = Mojžíšův 3652. Oba sv. Lukáš jistě znal.

Naše zlatá č.	1. nisan	Seleuk. roky	Naše roky	Hejčlový roky	Seleuk. roky	Naše roky	Seleuk. roky	Naše roky	Hejčlový roky
17	27/3	137	-175	-175	156	-156	175	-137	-138
18	16/3	138	-174	-174	157	-155	176	-136	-137
19	4/4	139	-173	-173	158	-154	177	-135	-136
1	23/3	140	-172	-----	159	-153	178	-134	-135
2	12/3	141	-171	-172	160	-152	179	-133	-134
3	31/3	142	-170	-171	161	-151	180	-132	-133
4	20/3	143	-169	-170	162	-150			
5	9/3	144	-168	-169	163	-149			
6	28/3	145	-167	-168	164	-148			
7	17/3	146	-166	-167	165	-147			
8	5/4	147	-165	-166	166	-146			
9	25/3	148	-164	-165	167	-145			
10	14/3	149	-163	-164	168	-144			
11	2/4	150	-162	-163	169	-143			
12	22/3	151	-161	-162	170	-142			
13	11/3	152	-160	-161	171	-141			
14	30/3	153	-159	-160	172	-140			
15	19/3	154	-158	-159	173	-139			
16	8/3	155	-157	-158	174	-138			

Některá data z Mak: Antioch IV. nastoupil po 27/3 roku -175 a zemřel za 12 let v roce -163.

Antioch V. dle Flavia kraloval 2 roky do září -161.

Nikanor padl 22/2 roku -160 dle 1 Mak v sobotu.

Dle 2 Mak sedmý den po letnicích 30/5 byla *sobota* 5/6 roku -164.

Od 22/2 roku -160 do 5/6 -164 je 1358 dní, dělitelno sedmi, tedy opět sobota. To je jasný důkaz, že 2 Mak měla začátek roku stejně jako 1 Mak dne 1. nisanu. Kdyby 2 Mak měla začátek roku tišři, musela by mít v době od nisanu -164 do tišři toho roku číslo (roku) o 1 nižší. Není pravda, co Hejčl o té věci píše.- Svatyně znesvěcena 4/12 -167 a obnovena 11/12 -164.

Juda oblehl syrskou posádku na hradě v roce -162.

Konec sobtního roku -161 byl 14/9.

Alcim dal bořit zdi vnitřního domu -159. Měsíc ijar byl od 29/4 -159.

Jonatan oblečen v posvátná roucha o slavnosti stánků, jež začala 19/9 roku -152.

Letopočet dle prvního roku vlády Šimonovy začal nisanem 22/3 -142.

Den 18. elul seleukovského roku 172 byl 11/9 roku -140.

Antioch VII. Sidetes, dle Flavia Pobožný, vtáhl do Judska -131.

Je zajímavé, že v seleukovském roce 151, náš -161 měl 8. měsíc jen 29 dní. Je to důkaz, že ten rok byl v 19letém cyklu rokem sudým. Před 1349 roky v roce -1509 byl tento rok v cyklu lichým, aby lichým rokem v cyklu byl seleukovský rok 152, náš -160.

Důkaz zmatku u Hejčla je na str. 1068 k verši 16. Antioch IV. prý zemřel mezi 27/3 a 4/4 roku -164. Copak záleželo na 8 dnech, když Antioch umřel kolem 1. června roku -163?

27/3 správně 25/3, byl nisan v roce -164. 4/4 správně 2/4 byl nisan roku -162. Rozdíl 8 dní ukazuje, že jeden rok je přeskočen, rok -163 měl nisan 14/3. A Hejčl všechny ty tři nisaný položil na rok -164. Ovšem vzal to dle juliánského a ještě nesprávně.

Další důkaz. V úvodu do 1 Mak píše, že ta kniha obsahuje 40 let. Převedené roky u Hejčla dělají časový prostor téměř 40 let. Ale v textu od seleukovského roku 137 do 177 je téměř 41 let. Když se počítá první rok celý a poslední také celý, je o 1 více. Důkaz, že Hejčl 1 rok ztratil.

Letnice v seleukovském roce 148 byly 30. května, nikoli 31. května. 31/5 bylo pondělí, jak se každý může přesvědčit dle nedělní litery a epakty podle Tabula paschalis v brevíři. Letnice byly vždy v neděli. Nedělní litera c, epakta 6, 1. nisan 25/3, 15. nisan 8/4, za 3 dny naše Pascha (Velikonoce) 11/4 v neděli. Tedy 1. nisan i 15. nisan byly ve čtvrtek.

39. Kdy se narodil Kristus Pán?

Jsou lidé, kteří nevěří vůbec, že se Kristus narodil a žil. Těmto uvádím jako svědky Ježíše Krista pohany.

Tacitus, pohanský klasik, píše, že se roznesla zpráva, že sám Nero zapálil Řím. Škoda byla hrozná, vždyť téměř celý Řím lehl popelem. Aby od sebe Nero podezření odvrátil, obvinil z toho zločinu a nejtěžšími tresty stíhal ty, jež obecný lid nazýval křesťany a přidává: Původce toho jména byl Kristus, od prokurátora Pontia Piláta odsouzený na smrt (supplicio affectus).

Suetonius píše: Klaudius vyhnal z Říma všechny židy, tropící stále nepokoje pro Krista. Claudius Judaeos impulsore Christo assidue tumultantes Roma expulit. (Proto se také Klaudius netěšil přízni židů.)

Eusebius ve své knize Chronikon vypravuje, že Tertulián ve své Apologii proti pohanům se dovolával svědectví Flegonta, pohana, propuštěného otroka císaře Hadriána, dle něhož ve 4. roce olympiády 202 nastala taková tma, že v poledne, náš čas 12 hodin, bylo možno na obloze vidět hvězdy, a že bylo tak silné zemětřesení, že v Niceji se zřítilo několik budov. Podobně vypravuje sv. Matouš 27,45 a Lukáš 23,44.

A Tertulián sděluje, že za něho ona Flegontova zpráva byla ještě v římském archívu. Archív asi v roce 200 měli v moci ještě pohané, a tak není divu, že to, co Tertulián používal proti pohanům, zmizelo. Olympiáda 202,4, její rok od jejich počátku 808, začala v červenci našeho roku 32 a končila 30. června našeho roku 33. Tam spadá smrt Páně dne ¾ roku 33.

40. Danielovy hebdomady

Dan 9, 24. Archanděl Gabriel pravil Danielovi:

Sedmdesát hebdomad (týdnů let) je stanoveno tvému národu a tvému svatému městu, než bude skoncováno s nevěností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, uvedení věčné spravedlnosti, aby se splnilo proroctví i vidění, aby byl pomazán svatý svatých. Od vyjití výroku, aby zase byl stavěn Jeruzalém, až do pomazaného knížete bude sedm týdnů. A po šedesáti a dvou týdnech (sedmiletkách) bude pomazaný zabit. Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovici toho týdne přestane oběť krvavá i nekrvavá.

Dle Esdrášovy knihy vytáhli židé od řeky Ahavy v Babylónsku dne 12. nisanu (Ezd 8,31;7,7) v sedmém roce krále Artaxerxe I. Ten začal panovat na podzim roku -465. Sedmý rok jeho vlády byl tedy od podzimu roku -459 do podzimu -458. Tudíž židé, vracející se do Jeruzaléma, vyšli v roce -458, našeho dne 14/4.

Není možné, aby propouštěcí královský dekret byl vydán 1. nisanu, když už ten den se začali shromažďovat u řeky Ahavy (Ezd 7,9). Museli přece své nemovitosti prodat a nakoupit potřeby na cestu. Bylo třeba i agitace pro návrat. Židům se v Babylóně celkem dobře dařilo, do Jeruzaléma se jim nechťelo, když měli zprávy o zpustnutí města a o veliké bídě v zemi. Dekret byl vydán jistě v roce -459.

Nejbližší hebdomada po roce -458 začala dnem 1. tišri -455. Proč oddělil anděl 7 hebdomad? Ukazuje to k roku -406. Tehdy vystoupil poslední židovský prorok Malachiáš, jenž tklivě napomínal židy k polepšení a předpověděl, že přestanou jejich oběti, které směli konat jen v chrámě, a že na každém místě bude podávána oběť čistá, tj. nekrvavá, mše sv. Hebdomada 69 končila 26/9 roku 29, takže hebdomada 70 začala 27/9 a trvala do 1. tišri roku 36. Tato hebdomada obsahovala 2540 dní, polovice je právě 1270 dní. A od 27/9 roku 29 za 1270 dní byl právě 1. nisan roku 33, den 20/3. A 15. toho nisanu, naše datum $\frac{3}{4}$ v pátek byl Kristus ukřižován. Tak se ono proroctví splnilo doslova.

Namítají, že se Kristus toho proroctví nedovolává. Odpovídám: Dobře, že jim to přesně nevypočetl, bylo by se stalo, co učinili pohané se zprávou Flegontovou. Dokud měli židé sami v moci své bible, byli by se jistě postarali, aby zmizelo, co bylo proti nim. Ale Bůh chtěl, abychom i my ve vlažných dobách měli důkaz pravdy, proto nechal židy v jejich zaslepenosti.

Ostatně třikrát předpověděl, že bude zabit. A hned v roce 31 asi v květnu u Jakubovy studny jasně mluvil k Samaritánce. Přichází hodina a nyní je tu, kdy se praví ctitelé budou klanět Otci v duchu a v pravdě.

Podle hvězdárny v Greenwichu v roce 30 bylo astronomické novoluní 22/3 ve 20 hodin, přepočítáno již na jeruzalémský čas. Když astronomické novoluní bylo již 22/3, proč by kalendářní čili cyklové novoluní nemohlo být už 23/3? Proč je stanovil Hejčel až na 24/3? Slavili židé den novoluní, anebo snad den za 3 dny po novoluní?

41. V roce 30 nebyl 15. nisan v pátek

Roku 1951 vydal Vezin pěknou exegezi. A tam píše, že v roce 30 Pán umřel dne 5. května. Vezin totiž poznal, že v roce 30 bylo novoluní 23/3 ve čtvrtek. Ale poněvadž nechtěl ustoupit od roku 30, vložil po adaru ještě veadar o 29 dnech a tak dostal, že 1. nisan i 15. nisan připadl na pátek. Ovšem dopustil se jiného figmentu, že zapomněl, že 1. nisan může být nejpozději dne 6/4, a 15. nisan nejpozději 20/4. Byl sice v pátek 5. května v roce 30 úplňk (15. nisan), ale to byl již *druhý* jarní úplňk. Pro 1. nisan je směrodatný *první* jarní úplňk. Podle mojí tabulky vzdáleností 15. nisanu od rovnodennosti zjistíte, že největší možná vzdálenost od 21/3 je 30 dní. Vezin má už vzdálenost 45 dní. Také je chybou vkládat veadary, kdy to komu napadne. To se nesmí, veadary diktuje Měsíc a nám sluší poslouchat.

V tabulce vzdáleností od 21/3 máte u židovského zlatého čísla 19 platného od roku -1 právě pro rok 30 vzdálenost 16. Tedy 1. nisan byl 23/3 a 15. nisan byl 6/4, a to byl čtvrtek.

Rozvinul jsem vám Gaussův vzorec pro roky od -12 do 36. Jsou tam tedy Gaussova čísla příslušná roku 30. Nahlédněte tam, že 1. nisan byl v roce 30 dne 23/3 a 15. nisan dne 6/4 ve čtvrtek.

Podívejte se do brevíře na tabella temporaria. Rok 1930 měl zlaté číslo 12 jako rok 30, epaktu měl hvězdičku, čili 30. Má se od 30. dubna odečíst 30 dní a dostanete datum novoluní pro rok 1930 dne 31/3. Rok téhož zlatého čísla 12 v době Páně musel mít datum o 8 dní nižší, tedy 23/3 pro 1. nisan.

Už to, že pro rok 30 se musí odpočítat od 31/3 - 8, ukazuje, že pro rok 30 byla epakta 8. A podívejte se na tabula paschalis v breviři u nedělní litery A, jak měl rok 30, najdete epaktu 8 v třetím řádku, ale na čtvrtém místě odleva i odprava. To znamená, že 15. nisan byl ten rok ve čtvrtek. První místo odleva je pro pondělí, první odprava je pro neděli a ve vodorovné linii najdete, že naše neděle Pascha by byla 9/4 (od 6/4, 15. nisanu, za 3 dny).

Když si nevíme rady, jdeme k odborníkovi. Takovým byl jistě Flavius. A ten napsal, že v roce 70 byl 1. nisan dne 31/3. Totéž datum muselo mít novoluní i v roce 32, protože je od 70. roku o 2 krát 19 let vzdálen. A rok 30 je od 32 o 2 roky dříve. Za každý nižší rok je novoluní o 19 dní dříve. Za dva roky o 38 dní, ale minus 30, tedy o 8 dní. 31/3 minus 8 je 23/3, a 15. nisan 6/4 za 14 dní od 23/3. Flavius dával vytrubovat novoluní, konal v novoluní oběti, z nich bral výživu. Omyl je vyloučen.

Rabín Dr. Mahler píše, že židé přijali gregoriánskou opravu hned v roce 1583. Před opravou pro ten rok měli datum 1. nisanu 14/3. Po opravě zvýšili datum na 24/3 a měli kalendář v pořádku. Pro roky doby Páně se musí data snížit o 6. Rok 1583 má naše zlaté číslo 7. V době Páně pro totéž číslo bylo novoluní čili 1. nisan 18/3. Rok 30 má zlaté číslo 12, tedy o 5 vyšší, musí tedy datum být o 5 krát 19 rovno 95 méně 90, zbytek 5, tedy o 5 vyšší pro rok 30, tudíž 23/3 byl 1. nisan a 6/4 15. nisan.

Saxa loquuntur. Nápis z katakomb: Consule Claudio et Paterno nonis novembribus, die Veneris, luna XXIII Lucius filiae suae eiusque spiritui posuit. Otec zřídil ten nápis své dceři. Data jsou: 5. listopad, pátek, 24. den od novoluní 8. měsíce, marchešvanu. Aby 5. listopadu byl pátek, musí ten rok mít nedělní literu c. Za 23 dní od 5. listopadu zpět je 13. říjen pro 1. marchešvan. Ten měl pevnou pozici, byl vždy za 207 dní od 1. nisanu, tedy 1. nisan byl v tom roce 20/3. Od roku 1 až do roku 527 jen 4 roky splnily ony podmínky (nedělní litera c a 1. nisan 20/3, a to současně). Jsou to roky 90 185 280 527. Pro katakomby první a poslední nepřicházejí v úvahu. Zůstávají tedy roky 185 a 280. Mně je lhostejné, který z nich je rokem nápisu. Oba mají naše zlaté číslo 15. Rok 30 měl zlaté číslo 12, tedy o 3 níže a datum tohoto roku se zlatým číslem 15 musí být o 3 krát 11 méně 30, tedy o 3 dny vyšší než je u zlatého čísla 15. Tedy v roce 30 byl 1. nisan 23/3.

Hořejší nápis stanoví nejlepší znatel věci Rossi na rok 269. Já jsem dostal sdělení, že to byla luna XXIII. Byla-li ta luna XXIII, pak 1. luna byla 14/10 a před 207 dny byl 1. nisan 21/3, a to datum pro 1. nisan měl rok 269. Tento rok má naše zlaté číslo 4, tedy rok 30 má číslo o 8 vyšší než rok 269. Osm krát 19 = 152 -150 je 2. Tedy rok 30 musel mít datum pro novoluní 21/3 plus 2 je opět datum 23/3.

Odpůrci se vymlouvají na první tabulku epakt v breviři. Skutečně v té tabulce pod starým zlatým číslem 17 najdete epaktu VII. To ukazuje datum novoluní v roce 30 dne 24/3. Ale ta tabulka byla *vadná*, proto byla opravena v roce 1582.

Data nisanů jsou v té tabulce zapsána na *juliánský* kalendář, jenž byl vadný a proto odstraněn. A ona tabulka byla i podle juliánského kalendáře vadná. Jak jsem už napsal, stará zlatá čísla 9 až 19 měla poměrně o 1 vyšší data pro 1. nisan, než stará zlatá čísla 1 až 5. Proto byla ona čísla posunuta před čísla 1 až 5, a tím jejich epakty zvýšeny a data novoluní snížena.

U starého zlatého čísla 17, jak měl rok 30, místo epakty VII a data novoluní 24/3, oprava dala epaktu VIII a datum 23/3. Na východě se neřídili vadnou tabulkou západu. A Měsíc také nezměnil své oběhy kvůli vadné tabulce v Římě. Co tedy s tou první tabulkou epakt? Kdo chce vědět, kdy slavila Církev pohyblivé svátky od roku 470 do 1582, ať určuje data dle první tabulky, ale ať si uvědomí, že to nesouhlasilo s daty východními a raději vadné tabulky nepoužívá, když běží o důkaz správnosti. Co je správné, nebudeme opravovat, protože někde je vada dle té vady. Musíme naopak vadu odstranit, jestliže nějaký čas vnucovala mylný názor, a to alespoň pro budoucnost, aby to bylo správné.

První tabulka v breviři nebyla sestavena v době Páně, nýbrž v letech 470 až 488.

Zdá se mi, že exegeté nerozumí první tabulce epakt v breviři. Myslí si, že číslo 1, nadepsané na epaktou XI značí první rok našeho letopočtu. Nikoli. Je to epakta pro náš rok 33 a v juliánském kalendáři, kde se epakty za 237 a půl roku nesnižovaly, ale zůstávaly stále beze změny, tedy také pro roky o násobek 19 vyšší nebo nižší než rok 33. Epakta XI určuje datum 1. nisanu 20/3. Za 19 let se opakovala data 1. nisanů, tedy také epakty. Tak tedy epaktu XI měl i náš rok 14, pak i rok -6. Chopili se toho a řekli, že náš 1. rok má být tam, kde je -6. Dionysius se prý zmýlil, když položil rok narození Páně na prosinec roku -1, měl jej položit na prosinec roku -7. Epakta s datem pro 20/3 by souhlasila, ale nikoli jméno dne. Rok -6 má nedělní literu c, tedy 1. ledna dle mé tabulky na str. 7 literu f, pátek. Náš rok -1 má nedělní literu c, literu 1. ledna g, sobota. Chceme-li zjistit rok, musí souhlasit nejen datum novoluní, ale stejné datum musí také mít stejné jméno dne. Náš rok -1 byl přestupný, rok před -6 je -7 a ten nebyl přestupný. A přestupné roky stanoveny již od roku -45.

42. Příklady z dějin

Vezměte do ruky Palackého. Tam je celá řada dat, označených jménem našich pohyblivých svátků dle juliánského kalendáře. Příklad:

Karel IV. byl korunován v Římě na císaře na Hod Boží velikonoční roku 1355. To je zapsáno v análech. A Palacký připojuje, že to bylo 5. dubna. Zkusme 1355 minus 32 je 1323 : 19 dává zbytek 12. To je staré zlaté číslo juliánského kalendáře roku 1355. V breviři v první tabulce pod 12 najdete epaktu XII. Tedy 1. nisan byl 19/3 a za 14 dní 15. nisan dne 2/4. Nedělní literu dle mé tabulky pro juliánský kalendář najdu, když 1355 dělím 28, dostanu podíl 48. Ten odhodím (nepoužiji) a zbytek je 11. Rok 1355 měl tutéž literu jako rok 11, to je litera d. Nyní se podívám do breviře,

Tabula Paschalis, ať antiqua nebo nova. Při litéře D je epakta 12 v druhém řádku na čtvrtém místě odprava. Tedy 15. nisan byl ve čtvrtek, dne 2/4 a za tři dny byla velikonoční neděle dne 5/4. Tak převádím já, tak převáděl i Palacký. To je správné.

Nyní to zkuste se svým: 1355 děleno 19. Zde dostanete zlaté číslo, zbytek 6 a v tabulce pod 6 je epakta VI, nikoli XII.

V knize XVIII, 1 píše: čas Svátostí roku 1518. Palacký to převádí na datum 16. dubna. Kdy byl ten čas Svátostí? 1518 minus 32 je 1486 : 19 zbytek 4, zlaté číslo, pod ním je epakta XIV, tedy 1. nisan byl 17/3, 15. nisan byl 31/3, nedělní litera c. Dle Tabula Paschalis při litéře C epakta 14 je na třetím místě odleva, tedy středa pro 15. nisan, den 31/3. Velikonoční neděle byla 4/4, za 14 dní byla druhá neděle po Velikonocích, den 18/4. Den 16/4 byl pátek po první velikonoční neděli, po neděli provodní.

Tam píše, že sněm byl svolán o středopostí 1518. Půst trvá 46 dní, polovice je 23. Tedy středopostí bylo za 22 dní po Popeleční středě. Popeleční středa dle Tabula Paschalis byla 17/2, konec postu byl 3/4, střed postní doby byl vždy ve *čtvrtek* po 3. postní neděli. V roce 1518 to byl čtvrtek dne 11/3.

Podobně roku 1517 byl svolán sněm na křížové dny. Palacký to převádí na 17/5. Odečtu 32, dělím 19, dostanu zlaté číslo 3, epakta je III, nedělní litera d. 1. nisan byl 28/3, 15. nisan byl 11/4 sobota, neboť v Tabula Paschalis je epakta 3 na druhém místě odprava. Ascensio Domini bylo dle tabulky 21/5, křížová neděle byla 17/5.

Rok 1468 Zelený čtvrtek v knize XV. Palacký to převádí na 14. duben. 1468 – 32 děleno 19 zbytek, zlaté číslo 11, pod tím epakta 1. 1. nisan byl 30/3, 15. nisan 13/4, nedělní litera cb. Dle Tabula Paschalis při litéře B je Pascha 17/4 za čtyři dny od středy 13/4, neboť epakta 1 je tam na třetím místě odleva. A Zelený čtvrtek byl tři dny před 17/4, tedy 14/4.

Rok 1473 Ascensio Domini 27/5 a Pondělí svatodušní 7/6. Zlaté číslo 16, epakta 26, nedělní litera c.

1477 středopostí, čtvrtek po 3. neděli postní. Epakta 1 pod zlatým číslem 11, nedělní litera e. Popeleční středa dle Tabula Paschalis 19/2 plus 22 je 13/3 dle Palackého.

1480 Boží Tělo, nedělní litera bA, zlaté číslo 4, epakta 14.

1484 pondělí po první neděli postní. Litera dc, zlaté číslo 8, epakta 28, první postní neděle 8/3, neboť Popelec dle Tabula Paschalis byl 3/3.

Středopostí datum v roce 1484 25/3, za 22 dní od 3/3.

Rok 1508 suché postní dny 15/3 dle Palackého. Litera bA, zlaté číslo 13, epakta 23. Popelec dle Tabula Paschalis 8/3, za 7 dní středa suchých dnů postních.

1522 den Svátostí dne 2/5. Litera e, zlaté číslo 8, epakta 28. Pascha (velikonoční neděle) dle Tabula Paschalis 20/4, za 14 dní 2. neděle po Velikonocích byla 34/4 čili 4/5. Pátek po neděli provodní byl 2/5.

Rok 1526 letní suché dny dle Palackého 23/5. Litera g, zlaté číslo 12, epakta 12, dle Tabula Paschalis Pentecostes bylo 20/5, za tři dny středa suchých dnů 23/5.

Jiný příklad z dějin. Jindřich IV. svolal wormský sněm na neděli Septuagesimu roku 1076, kde papeže Řehoře VII. sesadil a exkomunikoval. Kdy to bylo? 1076 minus 32 je 1044 : 19 dává zlaté číslo 18, pod tím epakta XVIII. Rok 12 měl nedělní literu cb, a za 38 krát 28 let měl toutéž literu i rok 1076. Dle Tabula paschalis při litéře B je epakta 18 na prvním místě odprava, 15. nisan byl 27/3, týž den byla neděle Pascha, Septuagesima byla 23/1.

Snad to stačí. Palacký věděl, že v brevíři v první tabulce epakt je pod číslem 1 epakta XI, datum 1. nisanu 20/3 pro rok 33.

Rok 33 minus 32 je 1, děleno 19 dává zbytek, zlaté číslo 1.

Zkuste to všichni odpůrci s vaším rokem smrti Páně 30.

K tomu považte, že juliánský kalendář od roku -45 měl data 1. nisanu o 2 výše, protože měl rovnodennost s datem 23/3, tedy v roce -6 mělo být datum novoluní přesně 19/3 plus 2, tedy 21/3, nikoli 20/3.

Dále uvažte, že východní data novoluní nediktovala vadná tabulka s vadným juliánským kalendářem. Tam měli svou praktiku, a my nemůžeme chybně diktovat Měsíce, ale poznat data lunárního roku a ta převádět, ale správně na římský kalendář. Kristus neumřel v Římě, ale v Jeruzalémě, kde juliánský kalendář neznali a ani pevného letopočtu do té doby vůbec neměli. Kristus Pán zemřel roku Mojžíšova od stvoření Adama 3995, seleukov. roku 344, roku olympiády 808, jež trvala do konce června našeho 33.

Ty křížují vaše počítání, proto jste prohlásili, Mojžíšův letopočet není přesný, že seleukovský je zmatečný, a olympiádám vůbec nerozumíte, ačkoli máte v 2 Mak náš rok -175, seleukovský od nisanu 137, první rok olympiády 151,1, rok těch olympiád 601, jenž trval od 1. července našeho roku -176 do června roku -175.

Dr. Stejskal v roce 1922 píše, že sv. Jan Nepomucký byl utopen v předvečer svátku Nanebevstoupení Páně. V roce 1383 prý připadl tento svátek na 30. dubna, v roce 1393 na den 15. května. Zastánci, že Pán umřel v roce 30, hlase se a rozhodněte definitivně.

Trvám na tom, že Pán umřel v roce 33. Tedy od čísla roku odpočítám 32. Mám u roku 1383 minus 32 je 1351, děleno 19 dává zbytek 2. To je pro juliánský kalendář zlaté číslo roku 1383. V první tabulce epakt v breviři pod 2 je epakta XII. Tedy 1. nisan byl 9/3, 15. nisan byl 23. března. V roce 1582 bylo 1. ledna pondělí. Rok 1383 je od toho vzdálen o 199 let,

po odečtení celých týdnů zůstává	dni	199
v tom bylo 50 přestupných roků. Tedy	<u>dni ještě</u>	<u>50</u>

součet je 249, děleno sedmi dává zbytek 4. V roce 1383

musí být 1. ledna jméno dne o 4 níže od pondělka, tedy ve čtvrtek. Čtvrtek má literu dne e, a korelativně je nedělní litera d. Při liteře D a epaktě 22 dle Tabula Paschalis antiqua i nova je naše Pascha dne 29. března, neboť 23/3 plus 6 je 29/3. A Ascensio Domini je 7. května. Byl-li sv. Jan utopen v předvečer svátku Nanebevstoupení, bylo by to dne 6. května 1383, nikoli dne 29/4.

Druhá možnost: rok 1393, méně 32 je 1361, děleno 19 dává zbytek 12. To je zlaté číslo juliánského roku 1393. V breviři pod 12 je epakta XII. 1. nisan byl 19/3, 15. nisan byl 2/4 ve středu. Nedělní litera je e a dle Tabula Paschalis naše neděle Pascha byla 6/4 za 4 dny od středy 15. nisanu. A Ascensio bylo 15. května, jak správně počítá Dr. Stejskal. A předvečer toho svátku by byl dle našeho pojetí od půlnoci do půlnoci dne 14/5. Snad počítali den od večera, tedy by byl utopen 15/5. A dne 16. května stanoven svátek sv. Jana.

Vezmu sv. Václava. Rok 929. Odečtu 32, dostanu 897, dělím 19, dostanu zbytek 4. To je zlaté číslo juliánského roku 929. Pod 4 je epakta XIV. 1. nisan byl 17/3 a 15. nisan byl 31/3. Naše neděle Pascha byla 5/4. Neboť nedělní litera roku 929 je d, jako pro rok 5. Totiž 929 děleno 28 dává zbytek 5. Mají tutéž nedělní literu. V Tabula Paschalis najdete u litery D epaktu 14 v třetí řádce a na druhém místě odleva. To znamená, že 15. nisan byl v úterý a za 5 dní od 31/3 bylo 5/4.

Sv. Václav byl na svátek Kosmy a Damiána na posvěcení v Boleslavi. Podívám se do Kalendaria v breviři, měsíc září. Den 27/9 při nedělní liteře d je neděle. Tedy v roce 929 byl svátek Kosmy a Damiána v neděli. Chci-li vědět, jaké by to bylo podle gregoriánského kalendáře, vezmu Gausse. Jeho a je 17, b je 1, c je 5, m je 19, d je 12, n je 4.

1. nisan by byl 20/3, 15. nisan by byl 3/4.

4 plus 2 plus 20 plus 72 je 98, děleno 7 dává zbytek 0. Tedy to je hodnota Gaussova e, a znamená to, že hned 3/4 byla neděle Pascha. V Tabula paschalis najdu 3/4, vidím, že nedělní litera by byla b, epakta pro 1. nisan je XI na prvním místě odprava. Neděle. Při nedělní liteře b by byl svátek Kosmy a Damiána dne 27/9 v úterý. V roce 929 by bylo Ascensio v juliánském kalendáři 14. května, v gregoriánském by bylo 12. května.

Nedivme se, že tak nepatrný rozdíl neupozornil hned lidi na vadu juliánského kalendáře. V roce 929 měl juliánský již o 8 dní nižší data než měla být, ale protože data novoluní se nezvyšovala, také data novoluní byla už o 3 níže než být měla.

Ale ukázal jsem, že v našem letopočtu nelze s rokem 30 pro smrt Páně vůbec pracovat. Dobře nám to Pán Bůh zařídil, že za prokurátora Piláta 15. nisan nikdy nepřípadl na pátek kromě seleukovského roku 344, Mojžíšův rok 3995, olympiáda od jejich počátku 808, náš rok 33. Toto číslo věku Páně je správně položeno.

43. Evangelia a letopočet

Rok narození Páně není v evangeliích tak jasně vyznačen, jako rok jeho smrti. Všichni čtyři evangelisté, z nichž tři byli očitými svědky, píší, že Pán umřel v pátek, den 15. nisanu, že jej odsoudil Pontius Pilátus. Již toto by mohlo stačit, abychom mohli najít rok smrti Páně.

Pontius Pilatus byl vládařem Judska od léta r. 26, ne-li dle Luega od r. 27, a Tiberius jej sesadil v r. 36.

Hvězdárna v Greenwichi by nám pomohla najít, že úplňk čili 15. nisan od roku 26 do roku 36 inclusive (včetně) nepřípadl na žádný pátek v žádném roce kromě roku 33. Naposledy před rokem 26 připadl 15. nisan na pátek v roce 19, a po roce 33 teprve v roce 37, ale Tiberius zemřel již 16/3 v roce 37, a to dne 16/3; tedy pět dní před rovnodenností Velikonoce ještě být nemohly. Všechny pochybnosti jsou zde vyloučeny.

Vpředu jsem dle Gausse napsal tabulku od roku -12 do roku 36, podívejte se tam, častěji týž den pro 15. nisan připadl na dva roky sobě blízké, ale sám Pán se postaral, aby to nebylo okolo roku jeho smrti, abychom měli naprostou jistotu o roce jeho pro nás velikého díla. V roce 33 byl 15. nisan dne 3/4.

Za dnů krále Heroda Zachariáš z kněžské třídy Abiášovy konal službu v chrámě, když Gabriel zvěstoval narození Janovo. Dle knihy Paralipomenon byla kněžská třída Abiášova osmá, zatím co Joaribova byla první. To snadno vypočítáme, kdy v roce -2 konal Zachariáš službu, jestliže dle Fla-

via víme, že Joaribova třída nastoupila v sobotu dne 4/8 roku 70. Podobně nám sv. Lukáš zapsal rok 13 a rok 28 i rok 30. O tom dále.

44. Sv. Lukáš a seleukovský letopočet

Seleukovský letopočet znal sv. Lukáš dobře, neboť v něm v Antiochii vyrostl. Ale dle kterého letopočtu měl zapisovat události ze života Páně? Dle židovských hebdomad? Nebylo radno, židé byli za Klaudia z Říma vyhnáni. Stále se proti Římu bouřili. Měl používat olympiády? Ty byly velmi nezručné. Měl používat seleukovský letopočet? Byli by se urazili hrdí Římané, známe soupeření Antiochie s Římem z doby krále Antiocha III., jehož moc Římané zlomili v bitvě u Magnesie. A římského letopočtu použít nemohl, protože Římané měli již od Julia Caesara svůj kalendář, ale pevný letopočet ještě vůbec neměli.

V mysli počítal dle seleukovského letopočtu, ale zapisoval (roky) podle let věku Kristova, a tak se stal ideovým zakladatelem našeho letopočtu.

Doprovod k tabulce uvedený níže:

První svislý sloupec jsou naše nová zlatá čísla kvůli orientaci.

Druhý sloupec jsou vzdálenosti 15. nisanu od rovnodennosti. Snad v Antiochii ještě juliánský kalendář neznali. Tyto vzdálenosti jistě znali v Babylónii, Sýrii i v Jeruzalémě. Napsal jsem je od roku -1509 při židovském kalendáři.

Třetí sloupec jsou data 15. nisanů od oněch událostí.

Čtvrtý sloupec jsou nedělní litery, aby každý sám dle Kalendaria určil si jméno dne. Od seleukovského roku 330 jsem už jména dní napsal. Tato jména znal sv. Lukáš. A kdyby na ně byl zapomněl, dovedl by si je vypočítat z dalších cyklů od seleukovského roku 349 do 367, jež sám prožil jakožto dospělý člověk a již činný. Data 15. nisanů i vzdálenosti od rovnodennosti byla tatáž, jak jsem napsal u cyklů od seleukovského roku 311. Jen jména jiná, a to po řadě: po pá pá út so pá st út so st st ne čt st po pá čt po po. - Nedělní litery se opakují za 28 let, novoluní za 19 let, vzdálenosti od rovnodennosti za 19 let.

Vidíte, že za prokurátora Piláta jedině seleukovský rok 344 měl 15. nisan v pátek. Jedině ten rok mohl být rokem smrti Páně. Poprvé byl Pán s rodiči na velikonoční slavnosti, když mu bylo celých 12 let, tedy po (v prosinci) skončeném dvanáctém roce věku, v roce 13., seleukovský rok 324 dne 14/4. Byl to pátek. Sedmý den svátků po shromáždění ve čtvrtek dne 20/4 se ze svátků vraceli. Ten den, potom v pátek a pak v sobotu hledali Ježíška a třetí den našli Ježíška v chrámě mezi učiteli. Pravděpodobně v sobotu bývaly v chrámě náboženské hovory.

Rok po oné návštěvě chrámu zemřel Augustus, v roce Ježíšova věku 14, seleukovského roku 325. A jako u seleukovského roku 325 musím psát rok 14, tak za 19 let u seleukovského roku 344 musím psát 33. rok Ježíšova věku. Neboť dle sv. Lukáše za 18 roků a 8 měsíců od 19/8 14 byl duben 33.

Odpůrci se zde dopustili těchto figmentů:

Aby dostali smrt Pámě na rok 30, museli jeho první veřejné Velikonoce položit na náš rok 28 dne 29/3. Ale sv. Lukáš píše, že v 15. roce Tiberia vystoupil s přípravou Jan Křtitel. Ten 15. rok začal od 19/8 roku 28. A o 5 měsíců dříve začal jim Pán učit? Celá Janova příprava se jim ztratila. To je jedno nové figmentum. Proto dovolili, aby sv. Lukáš počítal 15. rok již od našeho roku 12, kdy Augustus svěřil prokonsulární a tribunskou moc Tiberiovi, nazývaje jej consors imperii. Toto nazval znalec starořímských dějin San Clemente merum purumque figmentum. A vymyslel je teprve v roce 1611 Jan šl. z Hochbergu pro pastora Keplera. Borghési nazval to snem teologů. Neboť císařem zůstal Augustus samojediný. Příklad máme u Heroda. Když tento vypověděl sám válku Arabům, se zlou se u Augusta potázel. Vzkázal mu: Dosud jsem tě považoval za socius imperii, ode dneška budu s tebou jednat jako s porobeným. Byl-li i Herodes spolucísařem pro onen titul, kolik těch spolucísařů v Římě měli?

Poněvadž ani ona dvě figmenta nestačila k tomu, aby se Pán narodil již v roce alespoň -5, přidali třetí nové: dovolili Pánu, že mohl mít při křtu již i 32, nejvýše 33 let. To prý je Lukášovo „asi 30 let“. (Pokrač. pod tabulkou)

Píšu dva devatenáctileté cykly dle seleukovských roků

Naše zlatá čísla nová	15.nisan od 21/3	15.nisan		seleukovský rok		
1	17	7/4	dc	311	Quirinius vládařem v Sýrii, zápis lidí	-1
2	6	27/3	b	312	Herodes zemřel	1
3	25	15/4	A	313		2
4	14	4/4	g	314		3
5	3	24/3	fe	315		4
6	22	12/4	d	316		5
7	11	¼	c	317		6
8	30	20/4	b	318		7
9	19	9/4	Ag	319		8
10	8	29/3	f	320		9
11	27	17/4	e	321		10
12	16	6/4	d	322		11
13	5	26/3	cb	323	Ježíš v prosinci měl celých 12 let	12
14	24	14/4	A	324	Ježíš v chrámě s rodiči	13
15	13	¾	g	325	Augustus zemřel	14
16	2	23/3	f	326		15
17	21	11/4	ed	327		16
18	10	31/3	c	328		17
19	29	19/4	b	329		18
1	17	7/4	A	330	pá	19
2	6	27/3	gf	331	st	20
3	25	15/4	e	332	út	21
4	14	4/4	d	333	so	22
5	3	24/3	c	334	st	23
6	22	12/4	bA	335	st	24
7	11	¼	g	336	ne	25
8	30	20/4	f	337	so Pilát nastoupil	26
9	19	9/4	e	338	st	27
10	8	29/3	dc	339	po 15. rok Tiberia	28
11	27	17/4	b	340	ne konec hebdomady 69	29
12	16	6/4	A	341	čt Kristus pokřtěn - prosinec	30
13	5	26/3	g	342	po 1. Velikonoce	31
14	24	14/4	fe	343	po 2. Velikonoce	32
15	13	¾	d	344	pá Kristus zemřel	33
16	2	23/3	c	345	út	34
17	21	11/4	b	346	po	35
18	10	31/3	Ag	347	so Pilát sesazen	36
19	29	19/4	f	348	pá Tiberius umřel 16/3	37

Podívejte se do tabulky. Sv. Epifanius píše, že Pán byl pokřtěn dne 8/12. To by Pánu chybělo do 30 let jen 16 dní. To odpovídá Lukášovu „asi 30 let“. A zdá se mít pravdu. V roce 30 byl 1. nisan 23/3. Dne 25. kasleu, devátého měsíce bylo buďto 8/12 nebo 9/12, dle toho, měl-li ten rok marchešvan 29 nebo 30 dní. A dne 25. kasleu začala v Jeruzalémě slavnost posvěcení chrámu dle 1 Mak. Snad Pán šel na slavnost posvěcení chrámu a na cestě se dal pokřtít od Jana.

Při lunárním roce měl 25. kasleu ono datum jen v roce 30 a soudím, že v roce 30 marchešvan měl jen 29 dní, pak teprve rok o násobek 19 mohl mít pro 25. kasleu naše datum 8. nebo 9. prosince. I sv. Epifanius dobře počítal, že Pán byl pokřtěn v roce 30 a dále, že ten rok měl 15. nisan 6/4 ve čtvrtek. Krátce řečeno: V roce 30 měl Pán dne 24/12 již celých 30 let a v příští Velikonoce od 26/3 byly v roce věku Páně 31. A to byl dle narození Páně rok našeho letopočtu 31. A za dva roky nato rok 33 byl rokem smrti Páně, seleukovský rok 344, s datem 1. nisanu 20/3. Pak nemusel sv. Lukáš

počítat 15. rok Tiberia od roku 12, stačilo mu počítat od roku 14 rok 15. Tiberia, neboť Jan měl na přípravu Páně dobu od 19/8 roku 28 do konce roku 30, tedy přes dva roky. To mohl prochodit všeku krajinu u Jordánu, když přišel ke křtu Pán. Ještě dle tohoto si ověříme rok smrti Herodovy, aby porážka odpůrců byla dokonalá.

	Rok seleuk.	Rok olympiád	Olympi- áda	Náš rok	
Mír s Antiochem V. uzavřen	151	616	154,4	-161	září
Hasmoneovci vládli dle Flavia roků	126	126	31 a 2 r.	126	
Herodes dobyl město	277	742	186,2	-35	září
Herodes ještě kraloval dle Flavia	-34	34	8 a 2 r.	34	
	311	776	194,4	-1	září
Od března zvýší se číslo roku	1			1	
Herodes zemřel roku	312	776	194,4	1březen	

Rok olympiád se půl roku od září nezvýší, protože září a následující březen jsou v témž roce olympiád.

A zmíněné Martyrologium praví, že se Pán narodil v olympiádě 194, je to jejich rok od počátku 776. Ten trval od 1/7 roku -1 do 30/6 roku 1. Přidám 32 celých roků čili 8 olympiád a dostanu

Kristus zemřel	344	808	202,4	33.
----------------	-----	-----	-------	-----

Sv. Lukáš i pohan Flegon počítali správně, naši odpůrci chybně.

45. Svědek Dr. Šanda

uvádí, že soupis sv. Lukáše se konal dříve než Quirinius přišel do Sýrie. Tak v Duchovním pastýři roku 1951 číslo 7. Ale sám píše, že v letech 752 a 753 od založení Říma je v dějinách Sýrie mezera dvou let. V těch letech se nikdo nejmenuje v dějinách Sýrie místodržitelem Sýrie. Sotva by Augustus tak horkou půdu nechal bez strážce. Tacitus píše, že Augustus jmenoval správcem Arménie svého vnuka Gaja Caesara, mladíka 18letého. Za poradce mu dal Quirinia, muže jak ve válečnictví, tak i v politické správě osvědčeného. Tiberius musel tehdy pro dvorní pletichy z Říma ven a byl mu ponechán pobyt na ostrově Chiu. A Caesar s Tiberiem i s Quiriniem si dělali zdvořilostní návštěvy na Chiu, Rhodu i Samu. Tyto návštěvy starí dějepisci kladou na naše roky převedeno -1 a 1. Vellius, Suetonius, Cassius a jiní. To nám Šanda velice pomohl. Dosud se psalo, že v těch letech byli místodržiteli v Sýrii Sentius Saturninus a Varus. Uprázdnil místo pro Quirinia v roce -1 a 1. Tak se mohl Pán narodit za soupisu, který vedl Hegemoun Quirinius v roce -1.

46. Klement Alexandrijský

Augustus štědře rozdával práva svobodných římských občanů. Byla v tom i finanční politika, neboť za to právo se mnoho platilo. A tito svobodní občané jsouce roztroušeni po městech, konali mu i dobrou policejní službu. Toto právo přecházelo i na děti. Proto bylo třeba občas konat soupisy těchto dorostlých dětí se zděděným právem. Augustus konal tři takové census: První v roce -28, druhý v roce -8 a třetí v roce 14. Po jeho smrti vděční občané postavili k jeho cti chrám v Ankyře v Galacii a tam zasadili desku, na které byly ony tři census napsány. Již na gymnáziu nás učili dělat rozdíl mezi senatus populusque Romanus a mezi gentes. To byly census populi (římského národa), k nimž nenáležel ukřižovaný Kristus Pán, nikoli všech lidí, i gentes, jak se o něm zmiňuje sv. Lukáš. Sv. Pavel a jej stále doprovázející Lukáš přišli i do Galacie a tam jistě viděli onen chrám a četli nápis, ale nikterak na to nereagovali.

Ale Klement Alexandrijský, který zemřel roku 217, totum orbem pervagatus (prošel cel svět) jakožto pohan si desky všiml. Když se potom stal křesťanem a představeným školy v Alexandrii, napsal, že se Pán narodil v osmadvacátém roce od prvního censu, jež nařídil Augustus. Tato deska byla nalezena ve zříceninách chrámu a je uložena pod značkou mon. Ancyr. Zde podává Klement přesnou zprávu o roku narození Páně.

Připočítejte k roku -28 celých 27 roků, dostanete rok -1. Když nechcete přiznat, že náš letopočet byl sestaven podle Pánova narození, musíte aspoň uznat, že se Pán narodil před rokem 1 našeho letopočtu, který za Klementa ještě neexistoval.

47. Eusebius zemřel roku 340

Sestavil také letopočet od stvoření světa. Píše, že se Pán narodil v 42tém roce vlády Augustovy, a dodává, že to byl 30. rok od smrti Antonia a Kleopatry, když císař nařídil, aby se konalo sčítání všech lidí za vladářství Quirinia.

Po bitvě u Aktia 2/9 -31 byla ještě bitva u Alexandrie v roce -30, pro oba jmenované nešťastná. Po ní oba skončili sebevraždou. Přidejte k roku -30 celých 29 let a máte přesný rok pro narození Páně -1.

Je divné, co píše, že Pán se narodil v 42. roce Augustovy vlády, když ten se končil roku -1, ale již 19/8, a Pán se narodil teprve za 4 měsíce po skončeném 42. roce Augustovy vlády. Bud'to: počítal dle stávajících letopočtů a nestaral se o den narození Páně.

Augustus nastoupil v seleukovském roce 269	rok olympiád 734
Kristus se narodil v seleukovském roce	311 rok olympiád 776
rozdíl je	42 42

Nebo: Augustus přísně nařídil, že rok musí začínat dnem 1. ledna. A tak chtěl vyjádřit: Pán se narodil v tom roce, jehož 1. nisan připadl do 42tého roku vlády Augustovy.

Nebo: psal lidově. I my čteme na hřbitově, že ten člověk umřel v sedmdesátém roce svého věku, a my víme, že v den smrti měl již celých 70 let a 5 měsíců.

Epifanius, který zemřel 403, píše, že Pán se narodil v 42tém roce vlády Augustovy, a týž rok pro narození Páně má také Martyrologium Romanum.

48. Tertulián zemřel roku 240

Píše, že Augustus supervixit quindecim annis (přežil 15 let), ex quo nascitur Christus (od té doby, kdy se narodil Kristus). Léta prý máme počítat od toho roku inclusive, v němž se Pán narodil. Tedy Kristus i Augustus žili současně v 15 kalendářních rocích. Toto by bylo přesně udáno, počítat roky -1 a pak ještě 14.

Než kupodivu píše, že se Pán narodil v 41tém roce Augustovy vlády, kdežto Eusebius citující Tertuliána má rok 42. Tertulián znal Flegontovu zprávu, tolik dovedl vypočítat, když Pán umřel v roce olympiád 808, že odečteno 32, dává rok olympiád 776 a dle hořejšího výpočtu, že za celých 42 roků od nastoupení Augusta v roce olympiád 734, byl rok olympiád 776. Zde pracovala nepovolaná ruka. Opisovač po smrti Eusebiově nemohl pochopit, jak 15 let a 42 let činí dohromady 56 let vlády Augustovy. Číslem 15 nechtěl hýbat, proto snížil raději rok 42 na 41. Za jistý pro narození Páně považoval rok -1, jako jistý pro smrt Augustovu byl rok 14.

49. Diokleciánský letopočet

Myslím, že to byl nejstarší křesťanský letopočet. Dioklecián se choval po 18 roků své vlády ke křesťanům lidsky, takže i jeho manželka a dcera se staly křesťankami, ano mezi své úředníky a dvořany bral Dioklecián křesťany. Tito se domnívali, že je již konec jejich pronásledování, a v Egyptě i Asii z radosti začali počítat léta od vystoupení Diokleciánova, od roku 284. Dle této éry počítal roky i vynikající účastník Nicejského sněmu, sv. Atanáš. Za tři roky po Nicejském sněmu se stal biskupem v Alexandrii v roce 328. A hned od toho roku posílal každý rok svým věřícím velikonoční pastýřské listy, a datoval je čísly roků od 44 do 89. Některé z těch listů se nám dochovaly. Tam věřícím oznamoval pohyblivé svátky celého roku. On to byl, kdo posílal do Říma zprávy o pohyblivých svátcích podle usnesení Nicejského sněmu, kde je pro západní biskupy převáděli na kalendář juliánský.

Sám Friedrich v Rukověti křesťanské chronologie převádí Atanášovy roky na naše roky od 328 do 373. Odečtete 44 od roku 328, a dostanete první rok diokleciánské éry, rok 284. Diokleciánskou éru používali i biskup Teofil a sv. Cyril Alexandrijský. Tyto muže nemůžeme vinit z ignorance ve věci letopočtu. Nicejský sněm se konal v roce 41 od nastoupení Diokleciána. To měl Dionysius snadnou práci. K roku své doby podle Diokleciána 248, kterýž rok byl vyšší než rok 41 o 207 let, připočítal 284 roků a dostal rok své doby 532, odpočítal od toho 532 a dostal náš rok -1.

Diokleciánský letopočet je podnes živý. Koptové, jejichž zbytky žijí v Egyptě, nepřijali zavedení letopočtu Dionysiova, protože již v roce 451 na sněmu v Chalcedonu byli odsouzeni jako bludaři. K našemu roku 1951 počítali svůj rok 1667; odečtete od těch 1951 oněch 1667, dostanete rok, kterým začínala éra diokleciánská, rok 284.

Kdo viní Dionysia z omylu, nechť počítá sám dle olympiád.

Nicejský sněm se konal v roce olympiád	1100 do 30. června	
odečti Atanášových	<u>- 41</u>	
dostaneš rok olympiád	1059 do 30. června	nástup Diokleciána
odečti ještě	<u>775</u>	rozdíl v rocích do 30. 6.
dostaneš náš rok pro nástup Diokleciána	284	
Nebo dle seleuk. konal se sněm	v seleukovském roce	636
odečti		<u>-41</u>
dostaneš seleukovský rok pro nástup Diokleciána		595
odečti rozdíl seleukovských roků a našich		<u>311</u>
Dioklecián nastoupil dle našich roků		284.

Tak se hlase a vytkněte chybu, kdo Dionysia viníte z omylu. Dionysius svým domnělým omylem nemohl působit na letopočet olympiád, seleukovský ani na diokleciánský, když ty letopočty byly používány dávno před ním.

50. Byzantský letopočet

Vrchní rabín a profesor budapeštské univerzity Dr. Mahler napsal v roce 1916 Handbuch der jüdischen Chronologie. Měl jsem ji dvakrát vypůjčenu ze Státního židovského muzea v Praze. Píše, že ve 4. století povstalo mnoho letopočtů i od stvoření světa. Bylo jich přes sto. Ale nejlepší prý sestavil egyptský mnich Panador. A Friedrich v roce 1934 píše, že z Panadorova letopočtu pomocí Alexandrijské kroniky povstal letopočet byzantský. Tento počítá 5508 let před naší érou. Dvacátý rok Konstantina je tam zapsán rokem 5833. Byl to zároveň rok Nicejského sněmu a rok přenesení ostatků sv. Lukáše do Cařihradu. Odečtete od 5833 let -19, dostanete rok nástupu Konstantina dle byzantského letopočtu 5814. Od toho odečtete - 5508, dostanete náš rok 306 pro nástup Konstantina. Odpočítejte roky -2, dostanete náš rok 304, kdy se vzdal Dioklecián vlády a nastoupil Konstantinův otec Konstancius. Odečtete ještě -2, máte rok 302, kdy Dioklecián začal pronásledovat křesťany, odečtete ještě 18let vlády Diokleciánovy, a máte náš rok 284, kdy Dioklecián nastoupil.

A toto všechno měli podrobně vypočítáno již více než 100 let před Dionysiem. Neboť byzantského letopočtu používal sv. Epifanius, biskup na Kypru, jenž zemřel v roce 403. Epifanius musel být velmi opatrný, neboť ve svém spise Panarion psal asi proti 80 bludařům. A víme, že taková se chápou každé sebemenší chybičky, aby autoritu spisovatelovu zeslabili. Rok smrti Epifaniovy měl byzantský rok 5911. A za 129 let od té smrti byl rok 6040. Dionysius měl snadnou práci. Odpočítal od roku své doby 6040 oněch 5508 a dostal rok své doby 532, odpočítal 532 a měl rok pro narození Páně -1.

Dle Friedricha používali byzantského letopočtu na Rusi až do jeho roku 7208. Car Petr Veliký odpočítal od toho roku 5508 a dostal rok 1700 od narození Páně, stejně jako my. A nikdo Petra neobviňuje, že se mýlil. Co dovedl Petr, dovedl i Dionysius. Ovšem nepřijali gregoriánskou opravu, a tak v roce 1900 my jsme měli již 14. ledna, když tam měli teprve 1. ledna. Ale rok měli stejný, což je důkazem, že se Dionysius nedopustil omylu o několik roků. Neboť na byzantský letopočet vlivu neměl.

Je nám zcela lhostejné, kolik let napočítal Panador od stvoření světa do narození Páně, bylo-li těch let o 2000 let více či méně. O to se nestaráme, to ponecháváme jiným badatelům. Nám stačí,

když tento letopočet známe a když víme, že jeho rok 5508 je náš rok -1. Nynější rok 1954 je byzantský 7462. Odpůrci, hledejte, kde je vynecháno 5 až 9 roků.

51. Novožidovský letopočet

Rabín Mahler sestavil v roce 1916 židovský letopočet, jenž je zároveň direktářem pro slavení židovských svátků od našeho roku 240 do 2240. Jsou to novožidovské roky 4001 do 6000 od stvoření Adama. V třetím století provedli židé značnou reformu svého kalendáře. Usnesli se, aby rok začínal dnem 1. tišri, sedmého měsíce. Dále aby pátek, pondělí a středa nepadly na 15. nisan. Konečně, aby náš rok 240 měl číslo 4001 od tišri, a aby veadar, třináctý měsíc, sedmkrát za 19 let připadl vždy na též čísla roků. Tak se stalo, že 1. nisan, který do té doby mohl mít nejvyšší datum 6/4, kolem našeho roku 2240 bude dotyčný rok v cyklu mít už i datum 13/4.

Mahler každý první den židovského měsíce a každého roku převádí na naše data i naše roky, uváděje i jména dní. Friedrich mu vydal v roce 1934 svědectví, že jeho převody jsou dobré. A to nám stačí, od roku 240 do dneška není žádný rok přeskočen. Tedy dle Mahlera a Friedricha:

	náš rok=	novožidovský rok
	240 je roven	4001 valuta 1. tišri (platí počínaje tišri)
odečtu	- 239	- 239
dostanu rovnici I	+ 1 rovno	3762 valuta tišri
odečtu	- 1	- 1
dostanu rovnici II	- 1 rovno	3761 valuta tišri.

A odpočítáváním nebo připočítáváním týchž čísel k rovnici I nebo II zjistím čísla všech židovských roků i našich (synchronismus).

Příklad: K rovnici I přidám 1953 let na obě strany té rovnice, dostanu
náš rok 1954 je roven židovskému 5715 valuta tišri.

K rovnici I přidám na obě strany 28, dostanu, že náš rok 29 je roven židovskému 3790, konec 69. Danielovy hebdomady.

Na obou stranách rovnice II odečteme 454 let, dostaneme

náš rok -455 roven novožid. 3307 valuta tišri, je to začátek první Danielovy hebdomady. Židovský rok 3790 je od jejich roku 3307 vzdálen o 483 let čili o 69 hebdomad. Ale Pomazaný měl být zabit v polovici hebdomady 70. Tedy k rovnici:

Náš rok 29 rovno žid. 3790 valuta tišri musím přidat 3 a půl roku, dostanu náš rok 33, židovský 3793 v nisanu.

Tak židovský rabín Mahler nám dokazuje, že Kristus byl zabit v nisanu roku 3793. A je zajímavé, že katolík to přijmout nechce, trvá na roku 30 pro smrt Páně.

Nisan od našeho roku 29 je v roce 30 za půl roku. Nisan v židovském 3793 je skutečně od tišri o půl roku níže. Proto k tišri roku 3790 se přidává pro nisan jen 3 roky, neboť v nisanu byl to rok 3793, ale od tišri již 3794.

Zkouška:

Rovnici I změňte na náš rok	1	rovno žid.	3761 valuta nisan
přidejte celých	plus 32	plus 32	
dostanete náš rok	33	rovno	3793 valuta nisan .

Tak židovský letopočet dokazuje, že od Adama není žádný rok vynechán. Je nám lhostejné, zda od Adama do narození Kristova uplynulo o 3000 více nebo méně než počítají židé, nám stačí, když židovský rabín Mahler stabilizoval jejich rok 3761 na náš rok od tišri -1 do tišri 1. Ostatek nám vypočítá matematika, která rok 30 ponechává zcela vedle cesty.

52. Doba Nabuchodonosorova

I	II	III	IV	V	III	IV	V	III	IV	V		
1	29/3	-607			-588	3375	18	10	-569	37	29	
2	18/3	-606			-587	3376	19	11	-568	38	30	
3	6/4	-605	3358	1	-586		20	12	-567	39	31	
4	26/3	-604		2	-585		21	13	-566	40	32	
5	15/3	-603		3	-584		22	14	-565	41	33	
6	¾	-602		4	-583		23	15	-564	42	34	
7	23/3	-601		5	-582		24	16	-563	43	35	
8	12/3	-600		6	-581		25	17	-562	3401	44	36
9	31/3	-599		7	-580		26	18	-561	3402		37
10	20/3	-598	3365	8	-579		27	19				
11	9/3	-597	3366	9	1	-578	28	20				
12	28/3	-596		10	2	-577	29	21				
13	17/3	-595		11	3	-576	30	22				
14	5/4	-594		12	4	-575	31	23				
15	25/3	-593		13	5	-574	3389	32	24			
16	14/3	-592		14	6	-573		33	25			
17	2/4	-591		15	7	-572		34	26			
18	21/3	-590		16	8	-571		35	27			
19	10/3	-589		17	9	-570		36	28			

Sloupec I jsou na še zlatá čísla. Sloupec II data l. nisanů, začátek roků. Sloupec III naše roky historické. historické. Sloupec IV roky vlády Nabuchodonosora. Sloupec V roky zajetí Joachina (a vlády Sedekiáše do 11). *Kurzívou* psané roky jsou od Adama od nisanu do následujícího nisanu, tedy roky starozidovské.

Nabuchodonosor nastoupil 14. dūzu roku -605 po bitvě u Karkemiše. Dūzu byl babylonský čtvrtý měsíc, židovský tamuz.

Židé znali Mojžíšův letopočet, měli jej v bibli, Mojžíš jim ho dovedl až k jeho roku 2493, k přechodu řeky Jordánu. Od toho roku měli jeho pokračování v knihách Královských. Lépe se určuje rok dle toho letopočtu.

Bitva u Karkemiše byla	v Mojžíšově roku,	náš rok	
Byl to 1. rok Nabuchod.	3358	-605	od 14. dūzu, IV. měsíc
7. rok Nabuchod.	3364	-599	
8. rok	3365	-598	
9. rok	3366	-597	byl 1. rok Sedekiáše
17. rok	3374	-589	9.
18.	3375	-588	10.
19.	3376	-587	11.
23.	3380	-583	

Roky vlády Sedekiášovy byly současně roky zajetí Joachinova. Tedy první rok Joachinova zajetí byl Mojžíšův 3366, náš -597, neboť Nabuchodonosor jej dal odvést do zajetí, když se rok s rokem sešel, při novém roce počítaném od 1. nisanu.

Za celých 36 let byl 37. rok jeho zajetí dle Mojžíšova letopočtu 3402, náš -561. Protože byl v 37. roce svého zajetí omilostněn za vlády Evil-Merodachovy dne 27. měsíce 12 dle 4 Král 25, 27, stalo se tak před 1. nisanem roku -561.

Dle Jeremiáše 32 byl 18. rok Nabuchodonosora zároveň desátým rokem Sedekiáše, hned od 1. nisanu. Mojž. roku 3375, náš -588. 11. rok Sedekiáše byl 19. rok Nabuchodonosorův. V Jeruzalémě i v Babylóně měli též kalendář od nisanu a též letopočet.

V 8. roce své vlády přitáhl Nabuchodonosor, Joachin (tvar jména uvádíme dle Hejčla) se vzdal, Nabuchodonosor odvedl do zajetí 10000 lidí a řemeslníky dle 4 Král 25. Joachina odvedl do zajetí při novém roce -597.

V devátém roce Sedekiášovy vlády přitáhl opět, tedy roku -589 a obléhal město do 11. roku Sedekiášova. Ve 4. měsíci prolomil hradby města a v 5. je zapálil. A byl to tedy 19. rok Nabuchodonosorův podle počítání židovského i babylónského.

Tímto opravuji obtížný způsob počítání roků na počítání dle královských letopočtů v bibli.

1. rok Nabuchodonosora od	14/4	-605	do	-604	naše data od	17/7	do	6/7
8. rok	14/4	-598		-597		30/6		19/6
18. rok	14/4	-588		-587		9/7		28/7
19. rok	14/4	-587		-586		28/6		17/7
32. rok	14/4	-574		-573		5/7		24/6

Joachin byl zajat v 8. roce Nabuchod., jenž trval od 14/4 -598. Ale dle 2 Král a Paralip 36,10 byl odveden z Jeruzaléma, když se rok s rokem sešel, čili kolem nového roku babylónského i židovského, kolem 1. nisanu. Dle 2 Král . byl odveden dne 27. jejich měsíce XII. Tento již spadl do našeho roku -597, bylo to tři dny před nisanem toho roku, tedy naše datum 6/3 -597. Za celých 36 let byl 37. rok zajetí Joachinova od 27/XII -562 do 27/XII -561. Ten

XII. měsíc -562 zapadl již do našeho roku -561. Byl tedy omilostněn Joachin asi 29/2 nebo 28/3, dle toho, počítáme-li v tom roce adar nebo i veadar. Evilmerodach nastoupil na podzim roku -562. Tedy únor nebo březen roku -561 spadal do prvního roku jeho vlády a zároveň to byl začátek jeho vlády, zcela dle bible.

Sedekiáš. 10. rok Sedekiáše byl od 27/XII -589 do -588. Ale XII. měsíc zapadal již do našich dalších roků. Tedy 10. rok Sedekiáše byl od 26/3 -588 do 15/3 -587. Skutečně dle Jeremiáše od 9/7 -588 do 15/3 -587 kralovali současně, 10. rok Sedekiáše a 18. rok Nabuchodonosora. Chrám byl spálen v 19. roce Nabuchod. a v 11. roce Sedekiáše dne 20/7 roku -587.

Tento rok považuji za pevný bod v dějinách. Je opřen o rok -588, sobotní rok, ne-li jubilejní, 18. rok Nabuchod. a 10. rok Sedekiáše, pak o 37. rok zajetí Joachinova. Proto dle něho počítám:

53. Židé pod vládou babylonskou, perskou a řeckou

babylonskou	48 let od	-587 do -539	Kyros dobyl Babylón
perskou	207	-539 -332	Alexander zničil říši perskou
řeckou	171	-332 -161	mír s Antiochem 5. září
součet	426 let od roku	-587 do -161	
Hasmoneovci vládli	126 let od	-161 do -35	Herodes dobyl město
Herodes vládl	34,5 od	-35 do března roku 1.	

To je nový důkaz, že Herodes umřel v roce 1, nikoli -4.

Kde jsem vzal pro **Alexandra** rok -332? Flavius v díle proti Apionovi píše, že Alexander umřel ve 114. olympiádě. Čtvrtý rok 114. olympiády trval od 1. července našeho roku -321 do konce června -320. A I Mak 1,8 (první kniha Makabejská) píše, že Alexander panoval 12 let. Tedy začal panovat v našem roku -332.

Ten rok si podrobil Tyrus a Palestinu. Za 6 roků u Arbel zničil Daria III. Kodomana v našem roce -327, a za dalších 6 roků v roce -321 zemřel.

A kdybych měl omyl o 1 nebo 2 roky, nebojte se, nepíší dějiny Alexandrovy, ale cílím na náš rok 1. Je to Mojžíšův rok od Adama 3963. Obě čísla 1 i 3963 děleno sedmi nechávají zbytek 1. To znamená, že v roce 1 nebo 3963 dne 1. tišri začínala u židů nová hebdomada, a že předešlá skončila sobotním rokem před 1. tišri. Takový sobotní rok byl náš rok -588, Mojžíšův 3375, dle Jeremiáše 18. rok Nabuchod. a 10. rok Sedekiáše. A sobotním rokem byl i náš rok -161, Mojžíšův 3802, seleukovský 151 podle I Mak i podle Flavia. Rozdíl těch roků je 427, dělitelno sedmi. Takové sobotní roky by můj omyl opravily, jen když mám začátek a konec oné epochy správný.

Dnem 1. tišri našeho roku 1 začala nová hebdomada, a tam dojdou jistě a spolehlivě přidáváním nebo ubíráním sedmi, nebo násobků sedmi. Takovým sobotním rokem byl rok -35, jak Flavius výslovně poznamenává, byl jím rok -133 i rok -441, a všechny najdete u Hejčla zpitvořeny, aby proroctví Danielovo bylo zatemněno.

54. Říš šarruti

Začátek vlády. Aby se mohly roky lépe přitáčet, vymysleli si někteří figmentum o říš šarruti. V Babylóně se prý nepočítal králům začátek vlády do příštího 1. nisanu. Léta vlády prý se mu počítala až od následujícího nisanu. Tak údajně Nabuchodonosor nastoupil 17/7 -605, ale vláda se prý počítala teprve od nisanu roku -604, od 26/3. Není to pravda.

Každý vladař měl na dvoře svého analistu, který zaznamenával začátek vlády a to byl také hned první rok jeho vládnutí. Hejčl se tím dostal do kolize. Bible píše, že Nabuchodonosor dobyl město v 19. roce své vlády, Hejčl to přitáčí, že prý to byl 19. rok vlády dle počítání židovského, ale 18. rok vlády dle počítání babylonského. Licentia poetica je veliká, ale exegetica je ještě větší.

Druhé figmentum: V Babylóně prý byl začátek roku 1. nisan, u židů prý 1. tišri. Ještě markantnější důkaz figmentu podává 2 Esdr. Artaxerxes nastoupil na podzim roku -465. Za celých šest let byl jeho sedmý rok od podzimu roku -459 a za dalších 13 let byl 20. rok jeho vlády od podzimu roku -446 do podzimu roku -445. A za dalších 12 let byl 32. rok jeho vlády od podzimu roku -434 do podzimu roku -433. Důkaz z bible, který Hejčla usvědčuje z nepravdy. 2 Esdr hlava 1 vypravuje, že Nehemiáš dostal z Jeruzaléma skrze posla smutnou zprávu o bíděm stavu židů v Jeruzalémě. Dle bible ji dostal v 9. měsíci, kasleu, a výslovně tam čteme, že tu zprávu dostal v 20. roce Artaxerxa. A hned v 2. hlavě čteme, že v 20. roce Artaxerxa v následujícím nisanu sdělil to Nehemiáš Artaxerxovi. Kdyby se měla počítat vláda teprve od nisanu, března, snad by to byl 20. rok vlády Artaxerxa i pro následující měsíc kasleu. Ale pak další nisan by musel být již 21. rok Artaxerxovy vlády. Jeden a týž rok nemohl mít dva nisanu.

Však si Hejčl dovolil 20. rok, zapsaný v bibli, opravit na rok 21, tak prý to bylo úředně. Inu, král a jeho nejvyšší úředník neuměli počítat úředně, proto také tučným tiskem napsal v chronologii, že se mají počítat léta Artaxerxa od 1. nisanu roku -464, ačkoli nastoupil na podzim roku -465. A když počítáme roky jeho vlády od podzimu roku -465, devátý měsíc kasleu, jenž v roce -446 začínal 20/11 a trval do 19/12, mohl být již v 20. roce té vlády a mohl v téměř 20. roce být i následující nisan, jenž začínal v roce -445 naším datem 17/3. Zde asi počítán rok od nastoupení.

Jeremiáš i Baruch, a také Nehemiáš a Esdráš znali dobře počítání židovské i babylonské a obojí bylo totéž.

55. Byl u starých židů začátek roku nisan nebo tišri?

Kdybych to sám nečetl v poznámce při stavbě chrámu Šalomounova, a již při potopě světa, nikdy bych nevěřil, že by překladatel Starého zákona mohl říci, že začátkem roku u židů byl tišri. Flavius ještě před rokem 90, když psal Starožitnosti, uvedl v knize III-x-5, že u židů byl začátkem roku měsíc, jejž nazývá

řecky Xantikos, a blíže určuje ten měsíc, že 14. luna čili 14. nisan mohl nejdříve padnout na den, v němž slunce vstupuje ve znamení berana. To je přece den jarní rovnodennosti, den 21/3.

Rabín Mahler v roce 1916 poznamenal ve své Židovské chronologii, že se ve 3. století naší éry rabíni usnesli, aby rok začínal dnem 1. tišri. Kdyby u židů začínal rok měsícem tišri už od pradávna, nebyli by se rabíni na tom usnášeli teprve ve 3. století. Ovšem chápeme, že nisan zbořením chrámu ztratil pro ně svůj význam, přestaly všechny jejich oběti, nechtějící stvrdit splnění Danielova pro-roctví. A protože už měli juliánský kalendář, mohli si dovolit ten luxus, vždyť věděli, že 1. tišri vždy připadl na juliánský měsíc září. Činí-li Hejčl rozdíl mezi politickým a náboženským rokem a používá-li přirovnání, že i my máme začátek občanského roku 1. ledna a náboženský začíná adventem, toto přirovnání silně pokulhává. U židů byl občanský a náboženský rok tak úzce spjat, že to nemohlo být nikde jinde více, že nežid nebyl považován za bližního, ale byl cizincem, stykem s ním se poskvřili. U nich se mohl dělat rozdíl jen mezi nábožensko-politickým rokem a rokem hospodářským dle doby sklizně; tento hospodářský rok začínal dnem 1. tišri, jako hebdomady a jubilejní roky.

Proti Hejčlovu tvrzení uvádím jen některé doklady, a to z jeho překladu Starého zákona.

2 Mojž 12,2: Tento měsíc bude vám počátkem měsíců, bude prvním mezi měsíci roku. Běží o měsíc, v němž vyšli z Egypta. V Egyptě měli začátek roku v říjnu. Tam rok měl 12 měsíců po 30 dnech a po 12 měsících přidali 5 dní, jak říkali, planetárních. Ovšem za 400 let měli jistě 97krát místo 5 dní šest planetárních dní. Mojžíš chtěl židy úplně odvrátit od egyptských zvyků. Proto zavedl začátek roku, jak byl v jejich pravlasti v Babylónsku.

2 Mojž 19,1: třetího měsíce po vyjítí z Egypta přišli na poušť Sinaj a byl to 1. den třetího měsíce v roce, sivanu.

Ez 40,1: Na začátku roku, desátého dne prvního měsíce.

Ez 45,21: Čtrnáctý den prvního měsíce budete mít pascha, 15. den sedmého měsíce slavnost stánků.

Čtete 3 Král 6,1 8,2 6,37.

Ester a celá ta knížka. Nisan je zván prvním měsícem, sivan třetím, tebet desátým, adar dvanáctým měsícem.

Zach: jedenáctý měsíc je jmenován sabat, devátý kasleu.

Co si židé zavedli teprve v roce 240, to nemůžeme vztahovat už na dobu před naší érou.

56. Některá Ezechielova data

Kniha	Rok zajetí	Měsíc	Naše		
Ez.	Joachina	v roce	Den	data	
1,1	5	4	5	26/6	-593
8,1	6	6	5	13/8	-592
20,1	7	5	10	7/8	-591
24,1	9	10	10	10/12	-589
26,1	11	1	1	18/3	-587
29,1	10	10	11	30/12	-588
29,17	27	1	1	21/3	-571
30,20	11	1	7	24/3	-587
31,1	11	3	1	16/5	-587
32,1	12	12	1	26/2	-585
32,17	12	---	15	20/4	-586
33,21	12	10	5	1/1	-585
40,1	25	1	10	23/3	-573

57. 70 let zajetí

Kdy začalo? Hejčl myslí, že v roce -605. To bude jeho omyl. Jer 25 praví, že od 13. roku Josiáše po dobu 23 roků napomínal židy. Josiáš nastoupil -640, 13. rok jeho vlády byl od roku -628 a za 23 let byl rok -605. Toto byl první rok vlády Nabuchodonosorovy a za 6 let byl sedmý rok Nabuchodonosorovy od roku -598. V tom roce byla první deportace židů do Babylónska, jak píše Jeremiáš

52,28. Dle Jer 25,1 čtvrtého roku Joachina, první rok Nabuchodonosora Jeremiáš teprve v našem roce -605 hrozil židům 70letým zajetím a zničením národa za to, že se klaněli modlám.

Viditelným náznakem judského království byl jejich chrám a v něm jejich Bůh, jehož zástupcem byl král. Když dal odvést Joachina Nabuchod. do Babylóna v 8. roce své vlády 27/12 roku -598, naše datum 6/3 roku -597, dal jim za krále Sedekiáše na dobu více než 10 let. Boží hrozby 70letým zajetím se splnily teprve spálením chrámu v roce 587 a odvedením posledního krále Sedekiáše do zajetí. Začalo tedy ono zajetí v roce -587 v 19. roce Nabuchod.

A kdy skončilo? Je pravda, že jim Kyrus dovolil, aby si v Jeruzalémě postavili chrám, asi roku -539. Ale do stavby nebylo chuti. Teprve za Daria se podařilo prorokům Aggeovi a Zachariášovi rozkypat lid. A jejich působením stavba utěšeně pokračovala. Židé na památku spálení chrámu si zavedli kající půst ve svém pátém měsíci, abu. Dle Zachariáše 7,1 čtvrtého roku Daria, čtvrtý den devátého měsíce vidouce, že stavba pokačuje, poslali z venkova Sarasara a Rogomelecha do Božího domu, aby tam Boha usmířili obětmi a otázali se, zda se ještě mají postit, jak to činili po mnoho let. Toto bylo v roce -518 dne 1. prosince, vypočítáno dle nisanu, v roce -517. A dle nedělní litery b byl to čtvrtek. Bůh jim odpověděl skrze Zachariáše: Postívali jste se pátého měsíce po těchto 70 let. Tedy v roce -518 postili se ještě v pátém měsíci, když teprve v devátém měsíci přišli s dotazem, zda mají v tom postu pokračovat. A první rok, v jehož pátém měsíci se nepostili, byl náš rok -517. Tak dle výkladu lidu i dle Hospodina trvalo zajetí od roku -587 do roku -517. Tím je zajetí vypočítáno přesně na 70 let a není třeba připomínat, že prý údaj byl přibližný, že dva roky chyběly atd.

Zajímavá je zpráva Baruch 6,1 a 2. Tam Jeremiáš v listu poslaném do Babylóna sděluje, že židé budou v Babylóně mnoho let a dlouhé časy, až do sedmého kolena. Obrátte zpět o 2 strany (38). Tam jsem vypočítal, že židé byli pod cizí vládou 426 let do roku -161. Nastává otázka, kolik asi je to let jedno koleno. U Abraháma 1 koleno Hejčl stanovil na 100 let, a u Barucha na 10 let. Obojí je nesprávné, protože obojí věk je neschopný k plození. Spočítal jsem věk svých sourozenců a dělil součet pěti, tolik nás bylo, zůstali jsme dva, já 80letý a sestra 82letá. A hle, průměrně na jednoho připadá věk 61 let. Za 61 se obvykle všichni z tohoto pozemského světa ztratíme. A počítal jsem sourozence i jiných rodin a vyšlo mi číslo podobné. Sedm kolen po 61 letech je roků 427, a židé byli pod cizí nadvládou po 426 let. Vzpomněl jsem si na to, že Jakub a jeho potomci od nastěhování do Egypta tam byli 215 let. Tři kolena po 60 letech je 180 let, ve čtvrtém koleně byli vyvedeni. Mně se zdá, že 1 koleno byl terminus technicus pro dobu 60 let, což je průměrný věk všech sourozenců jedné rodiny, tedy jednoho kolena. Je to ovšem můj názor, ale máte také sourozence, počítejte jejich věk a zkuste.

Poznámka k Baruch 1,2, že pozdější židé slavili výročí spálení chrámu desátého dne pátého měsíce abu není na patřičném místě. Dle Zachar 7,1 se židé přestali postit v roce -517 na památku spálení Šalomounova chrámu Nabuchodonosorem a teprve asi za 586 let si zavedli půst v pátém měsíci v roce 70 na památku spálení Herodova chrámu Titem dne 10. abu.

58. Některá data z doby perské

Agg 1,1	2. rok Daria	1. den 6. měsíce	naše data	23/8	-520
Agg 2,1	2. rok Daria	24. den 6. měsíce		15/9	-520
Agg 2,11	2. rok Daria	24. den devátý měsíc		12/12	-520
Agg 2,2	2. rok Daria	21. den sedmý měsíc		11/10	-520
Zach 1,7	2. rok Daria	24. den jedenáctý měsíc		10/2	-519
Zach 7,1	4. rok Daria	4. den devátý měsíc		1/12	-518
Esdr 6,15	6. rok Daria	3. den dvanáctý měsíc		5/2	-515

Hejčl má data o 6 dní vyšší. Převádí totiž na juliánský kalendář, již asi 350 let odstraněný, jenž měl v roce -45 data už o dva dny vyšší. A pak roky -101 -201 -301 a -501 měl přestupnými neprávem. Jak vidět, mladí počtáři mají staré početnice. Protože juliánský rok byl delší asi o 10 minut ročně než být měl, podobně jako v době naší éry jeho data byla nižší, tak při počítání zpětném před naší érou měl data vyšší.

Kdopak rozumí juliánskému kalendáři dnes?

59. Prověření roků 33 70 -587 a -583

- Toto dělám, 1. abyste měli plnou důvěru v Gaussův vzorec,
 2. abyste se naučili kontrolovat data touto snadnou metodou a nenechávali se klamat.
 3. Současně budu poukazovat na Tabula Paschalis a na Kalendarium v brevíři, abyste měli důvěru i v tyto tabulky.

Za data roku 33 nám ručí čtyři evangelisté. Za data roku 70 ručí židovský kněz Flavius, očitý svědek. Data roku -587 jsou zaručena Jeremiášem a 4. Královskou. Data roku -583 jsou zaručena Baruchem 1,1.

Dle Gaussova vzorce:

Rok 33 $a=14, b=1, c=5, m=16, n=6, d=12, e=2$. Den 1. nisanu 20/3, 15. nisanu $\frac{3}{4}$ v pátek. Epakta 11, litera l. ledna ve čtvrtek, nedělní litera d. Naše neděle Pascha 5/4 a naše i židovské Pentecostes 24/5.

Rok 70 $a=13, b=2, c=0, m=16, n=6, d=23, e=1$. Den 1. nisanu 31/3, 15. nisan 14/4 v sobotu. Epakta 30, litera l. ledna b, den pondělí, nedělní litera g. Naše neděle Pascha 15/4, naše i žid. Pentecostes 3/6.

Rok -587 $a=3, b=2, c=2, m=13, n=2, d=10, e=4$. Den 1. nisanu 18/3, 15. nisan $\frac{1}{4}$ ve středu. Epakta 13, litera l. ledna ve čtvrtek, nedělní litera d. Naše neděle Pascha by byla 5/4, naše i žid. Pent. by bylo 24/5.

Rok -583 $a=7, b=2, c=6, m=13, n=2, d=26, e=4$. Den 1. nisanu $\frac{3}{4}$, 15. nisan 17/4 ve středu. Epakta 27, dne 1. ledna litera c úterý, nedělní litera f. Naše neděle Pascha by byla 21/4, naše i židovské Pentecostes by bylo 9/6.

Den neděle Pascha vypočítáš vzorečkem Gaussovým $22/3 + d + e$. Otevřeš Kalendarium Romanum, najdeš data neděle Pascha. Pro rok 33 u data 5/4 je v druhém sloupci litera d, to je nedělní litera. Dle mé tabulky na str. 7 je litera l. ledna c, to je čtvrtek. Protože $e=2$, dva dny před nedělí Pascha byl pátek pro 15. i pro 1. nisan. Nyní otevřeš Tabula Paschalis nova v breviři. Tam najdeš po boku nedělní literu d a epakta 11 je v třetím řádku, na třetím místě odprava. Na 1. místě odprava znamená, že 15. nisan byl v neděli, na třetím místě že 15. nisan byl v pátek. A napravo ve vodorovné linii od oné epakty máš datum neděle Pascha a Pentecostes.

Poznáš, že Gaussův vzorec přesně souhlasí s Tabula Paschalis. Měj důvěru v obojí. A máje nedělní literu a určité datum dne, otevři Kalendarium Romanum, tam najdi datum dne například 17/7 ve čtvrtém sloupci. Nyní ve druhém sloupci najdi literu d. Je u data 12/7. Mysli si, že v tom roce d byla nedělní litera d, tedy 12/7 byla neděle, počítej dále a dostaneš 17/7 byl pátek, toto pro rok 33. Podobně pro ostatní roky.

Naše soboty musí připadnout na totéž datum jako u židů, potože naše data jsou sv. Lukášem zapojena na roky seleukovské, a tento kalendář i babylonský i židovský je týž. Naše Pentecostes by musely být na datum neděle jako měli židé, nebo Syřané nebo Babyloňané. Tak Gaussův vzorec určí správnost roku, neboť jen ten rok je v našem letopočtu správný, který má nejen totéž jméno dne, ale totéž novoluní jako letopočet seleukovský, babylonský i židovský.

Z Gaussova vzorečku vidíte, že roky nelze libovolně přehazovat, nechceme-li se odchýlit od všeobecných dějin. Z jiného čísla roku by byl výsledek jiný. Náš kalendář má jména dní i data novoluní od nepaměti, jistě již od potopy, ne-li zrovna od Adama. Kdo tomu rozumí, nikdy nebude mluvit, že Kristus se narodil o 5 až 9 let dříve, protože data roku 33 jsou zajištěna evangeliem a daty roku 70, jež jsou vzata z Flavie. - Rekapitulace:

Roky	1. nisan	1. ab za 118 dní od nisanu	7. ab za 124 dní	10. ab za 127 dní	Jméno dne	Litera 1/1	Nedělní litera
33	20/3	16/7				e	d
70	31/3	27/7	---	5/8	neděle	b	g
-587	18/3	14/7	20/7		pondělí	e	d
-583	$\frac{3}{4}$	30/7	5/8	---	pondělí	c	f

Rozdíl se odůvodňuje:

Rok 70 je pevný bod stvrzený očitým svědkem Flaviem.

Rok 33 má a o 1 nižší než rok 70. Tedy 1. nisan o 11 dní dříve, čili dne 20/3.

Rok 70 je od 33 vzdálen o 37 let, po odpočítání celých týdnů zůstává zbytek 37 a 9 přestupných, součet je 46, děleno sedmi, dává zbytek 4. V abecedě A b c d e f g, když rok 70 měl 1/1 literu b, od toho b musím jít nalevo, zpětně o 4 místa a mám, že 1/1 roku 33 byla litera e. Dle tabulky Vztah liter je nedělní litera d v roce 33.

Rok 70 a

- 583 } Tento rok má a = 7 hodnotu 7 čili o 6 nižší než rok 70. Za každý rok o 11 dní 6krát 11 -60 datum vyšší. Ale rok 70 měl zvýšení již 16, rok -583 jen 13, tedy o 3 dny níže. Po vyrovnání bude datum pro rok -583 k 1. nisanu o 3 vyšší, bude $\frac{3}{4}$ čili 34/3.

Rok 70 je od -583 vzdálen o 652 let, po odpočítání celých týdnů zůstává zbytek 652 dní a přestupných roků tam bylo 159, součet je 811, děleno sedmi nechává zbytek 6. Když v roce 70 byla litera dne 1. ledna b, tedy od toho b zpět doleva o 6 míst v abecedě je pro 1. leden litera c a nedělní litera f pro rok -583.

Rok -583 a rok -587. Hodnota a je pro rok -587 o 4 nižší, proto 1. nisan o 4krát 19 -60, čili o 16 níže, tedy 34/3 -16 je 18/3 datum pro 1. nisan roku -587.

Ty roky jsou od sebe o 4 léta a v tom jeden přestupný, tedy po odpočítání celých týdnů je rozdíl 5 dní. Tedy dne 1. ledna v roce -587 muselo být dříve o 5 dní, nebo v abecedě doleva o 5 míst od c. Přijdu na literu k 1. lednu e, je nedělní litera roku -587 d.

Táží se všech: Kde je vynechán některý rok? Přeskočte 5 až 9 let, počítejte a uvidíte velký rozdíl.

60. Kdy dostali židé Zákon na Sinaji?

Rozhodně není správná poznámka k 2 Mojž 19,1, že se nám ztratila číslice, udávající kolikátého přišli židé na poušť Sinaj. Nesmíme tak často psát, že Písmo sv. je porušeno. V bibli stojí: Třetího měsíce po vyjití z Egypta, ten den, kterým totiž začal třetí měsíc zvaný u židů sivan, tedy 1. sivanu přišli na Sinajskou poušť.

Podle 2 Mojž 16,1 patnáctý den druhého měsíce, tedy 15. ijaru přišli na poušť Sin, právě za 30 dní od vyjití z Egypta. Tedy vyšli 15. den měsíce nisanu.

Dle 2 Mojž 16,1 dne 15. ijaru dostali manu. Bylo to v neděli ráno, litera dne A. Po šest dní padala mana, tedy do 21. ijaru, pátku, litera dne f.

2 Mojž 16,30 sedmý den mana nepadala, sedmý den byla sobota. Bylo to 22. ijaru. Sobota byla také dne 29. ijaru. Po tom dni následoval den 1. sivanu, třetího židovského měsíce a ten den musela být neděle.

Dle 2 Mojž 19,1 přišli židé k hoře Sinaj v neděli dne 1. sivanu. Když tedy 1. sivanu byla neděle, pak 2. sivanu bylo pondělí a v ten den se posvětili, vypírajíce své šaty.

3. sivanu hustý mrak zahalil horu a zahaloval ji po 6 dní, tedy také ještě dne 8. sivanu v neděli. V tu neděli dne 8. sivanu dostali Zákon, to byly jejich první letnice, které se slavily vždy v neděli.

Kolik dní tedy putovali od vyjití z Egypta do 8. sivanu?

Po 15. nisanu, kdy vyšli, putovali v nisanu ještě 15 dní

pak celý ijar 29 dní

od 1. sivanu do 8. sivanu incl. je 8 dní

Tedy dostali Zákon v neděli za 52 dní po 15. nisanu.

Číslo 52 děleno sedmi nechává zbytek 3, tedy 15. nisan v roce, v němž vyšli z Egypta, musel být čtvrtek v den 15. a tedy i 1. nisanu. Od toho upustit nelze, je to zapsáno inspirovaným spisovatelem.

15. nisan, první den velikonočních svátků, mohl padnout:

na den	letnice byly:	ta neděle byla po 15. nisanu
pondělí	11. sivanu	za 55 dní
úterý	10. sivanu	54 dní
středa	9. sivanu	53 dní
čtvrtek	8. sivanu	52 dní
pátek	7. sivanu	51 dní
sobota	6. sivanu	50 dní
neděle	5. sivanu	49 dní

Rabín Mahler píše v roce 1916: u židů se udržela tradice, že vyšli z Egypta ve čtvrtek. Zcela správně, ta tradice je odůvodněna 2 Mojž 19,1.

61. Kdy vyšli židé z Egypta?

Myslím, že nejlepší řešení má Martyrologium Romanum, zpívané v biskupských chrámech na Štědrý den. Tam se udává rok -1510. Domnívám se, že Panador byl učený kněz nebo mnich, jenž se stal křesťanem ze židovstva, a že dle letopočtu Panadorova bylo sestaveno datum v Martyrologiu. Pro rok -1510 mám tyto důvody:

1. Po 40 letech putování byl rok -1470. To číslo je dělitelné sedmi. Tedy hned po příchodu do země zaslíbené za půl roku, od 1. tišri mohla plynout první sedmiletka, židovská hedomada. Tato sedmiletka je v úplném souhlasu s hebdomadami zapsanými v bibli i u Flavia. A podíl 21 je opět dělitelný sedmi, tedy číslo -1470 je dělitelno 49. Tedy v roce -1470 mohl začít plynout první rok prvního jubilea.

2. Židé počítali roky od vyjití z Egypta. Byla to pro ně významná událost, když mírem s Antiochem V. v seleukovském roce 151, měsíc září, tedy v našem roce od září -161, byla uznána suverenita židů po 426 letech od Sedekiašova zajetí. A když v roce 240 dělali svůj nový letopočet, dali seleukovskému roku 151, našemu -161 od tišri číslo 3600 od stvoření Adama. Přidejte k roku 3600 ještě 161 a dotanete rok od stvoření Adama 3761 do tišri našeho roku 1. Jistě to netrefili náhodou. Museli mít nějaký zápis, dle něhož počítali roky od vyjití z Egypta, a napočítali, že

od východu z Egypta uplynulo do onoho míru	1349 let. Tedy
od Adama do vyjití z Egypta let	2251 valuta nisan
od vyjití z Egypta do míru	1349
od míru do našeho roku 1	<u>161</u> valuta nisan
od Adama do našeho roku 1	3761 náš rok 1 valuta nisan do tišri
od našeho 1 do 240	<u>239</u> valuta nisan
naš rok 240 je <i>новожидовský</i>	4000 valuta nisan
od Adama	4001 valuta tišri.

Zdá se, že Martyrologium počítalo dle židů, že vyšli z Egypta -1510, neboť 1349 plus 161 dává rok -1510.

3. Rok -1510 měl 1. nisan dne 17/3 a 15. nisan dne 31/3 ve čtvrtek.

4. Svůj nový letopočet začali židé rokem 240. Tento rok měl naše zlaté číslo 13, a totéž zlaté číslo měl i rok -1509, kdy židé pod Sinajem slavili první výročí beránka. V roce -1509 začal jejich první 19letý cyklus číslem 1 a rok 240 měl u nich opět zlaté číslo 1 v cyklu 93. Když zaváděli reformu, mohli svůj rok 4001 tišri položit na kterýkoli rok, a měli to jistě vypočítáno.

62. Jak dlouho bydleli židé v Egyptě?

Tuto spornou otázku rozřešilo již Písmo sv. Starého i Nového zákona a také Martyrologium.

Abrahám měl 75 let, když vyšel z Babylónska do země Kanaan. Za 25 let se mu narodil syn Izák. Tomu za 60 let Jakub. Jakub ve věku 130 let se odstěhoval do Egypta. Součet těch roků je 215. Tak dlouho bydleli Abrahám, Izák a Jakub v zemi Kanaan, na kterou si Egypt vždy dělal nároky. Přímo v Egyptě potomci Abrahámovi bydleli 215 let, součet je 430 let. Tak dlouho nemajíce vlastní zemi bydleli v zemi cizí. Když odečítám od roku -1510 oněch 430, dostanu rok -1940. Ten rok se nastěhoval Abrahám do Kanaan. A odpočítám ještě 75, dostanu rok -2015. Ten rok se narodil Abrahám. Martyrologium praví, že se Pán narodil v roce 2015 od narození Abraháma. Důkaz správnosti:

Sv. Pavel v listu Gal 3,17 píše, že Zákon byl dán po 430 letech od zaslíbení Abrahámovi. Zákon dostali židé 22/5 roku -1510. Před 430 roky byl roku **-1940** Abrahám zaveden do Kanaan a tam mu dáno hned zaslíbení.

Bylo mu ještě 25 let čekat na narození slíbeného syna Izáka. Proto (Sk 13,18) pravil Pavel v Antiochii Pisidské, že Bůh snášel chování lidu na poušti po 40 let a pak asi za 450 let jim rozdělil zemi. Jak to počítal, když 430 plus 40 je 470? Proč říká *asi 450*? To je od narození Izáka, který se narodil roku -1915. Abrahám byl v Kanaan ještě po narození Izáka, jeho potomci v Egyptě 215 let, putovali pouští 40 let, Josue vedl boje 5 let a pak teprve nastalo dělení asi za 450 let od narození Izáka.

Sv. Štěpán praví (Sk 7,2-8), že Bůh nedal Abrahámovi ani píd' země, že mu ji jen slíbil. Bůh řekl Abrahámovi: Tvé potomstvo bude v cizí zemi pohostinu po 400 let. Toto je jistě od narození Izáka, tam začalo jeho potomstvo. Dle toho Abrahám a jeho potomci bydleli v zemi Kanaan a v Egyptě po Izákově narození přesně 405 let. Obojí země byla jim cizí, ještě ne vlastní.

2 Mojž 12,40 říká: Doba, co sídlili v Egyptě, trvala 430 let. Když uplynula, právě toho dne vyšli z Egypta. V poznámce k tomu místu Hejčl vysvětluje, že se to má počítat od zaslíbení opakovaného Jakubovi. Tento výklad je za vlasy přitažen. Pavel s největší rozhodností vystupuje proti těm, kteří zdůrazňovali závaznost Zákona. A Zákon byl dán potomkům Jakubovým. Potomci Abrahámovi byl pojem širší. Pavel proti Zákonu staví zaslíbení dané Abrahámovi, jež staví nad Zákon a nikoli ztožňuje.

1 Mojž 15, 13 píše: Potomstvo Abrahámovo bude v té zemi 400 let. Opakuji: 75letý Abrahám dostal zaslíbení 430 let před rokem -1500. Izák se narodil -1915, do roku -1915 bylo 405 let. Těch pět let snad chovali malého Izáka.

Sv. Štěpán (Sk 7,17) praví: Když se přibližoval čas zaslíbení, které učinil Bůh Abrahámovi, povstal v Egyptě jiný král. O Jakubovi nikde ani slova. Pravil, že je Pán Bůh ve čtvrtém koleně vyvede. (Hejčl myslí, že jedno koleno je 100 let, ano, kdysi, ale nikoli za Abraháma. To by se Sára ušču-

řila, kdyby četla tato slova, neboť 100letého Abraháma nazývá kmetem, neschopným pro počítí potomka.)

U židovského zajetí počítá jedno koleno na 10 let, viz výše. Vypočítal jsem jedno koleno asi na 60 let.

Tedy víme, kdy se Jakub stěhoval do Egypta. Bylo to v roce -1725. V tom roce -1725 sotva se stěhoval Jakub 15. nisanu do Egypta, spíše teprve v létě. Totiž když viděl, že obilí nebude, poslal syny do Egypta podruhé snad někdy koncem února. Cesta tam i zpět, příhoda s Josefovou číší, pak měli dovezené zásoby na delší čas, výprava na cestu; není možné, aby byl na cestě již dne 4/4 roku -1725, aby v týž den byli židé vyvedeni z Egypta, ve který dle Hejčla bylo zaslíbení Jakubovi opakováno. A pak 15. nisan v roce -1725 byl 4/4 při nedělní liteře fe, je to *pátek*, nikoli čtvrtek.

63. Letopočty ab Urbe Condita

Zde odkazuji na knihu Dr. Ungera z roku 1892 I. Band, Zeitrechnung bei den alten Römern, vydanou u Ivana Müllera. Já zde vyberu z něho jen to podstatné.

Tvrdím: Staří Římané vůbec neměli pevný letopočet, teprve v roce -45 dal Julius Caesar sestavit roční kalendář a zavolal k tomu řeckého astronoma Cosigena, jemuž pomáhal římský učenec Marcus Fabius. Kalendář je rozdělení roku na měsíce a není ještě letopočtem. Mé tvrzení, že neměli letopočet, bylo překvapením pro odpůrce, vždyť jsem jim vyrazil z rukou jedinou zbraň, letopočet ab U. C. „Čím to dokážete?“

Odpovídám: od roku asi -750 do dvacátého roku Konstantina, čili do roku 325 neznám ani jednoho zápisu dle „ab U. C.“. Takové počítání nemá žádný klasik, ani za Augusta nenajdete takový zápis, nemá to sv. Lukáš ani Flavius ke konci 1. století naší éry, protože takového letopočtu nebylo. Až do polovice 5. století najdete na hrobech udání času jmenováním konsulů, ten rok úřadujících, ale ani jednou nenajdete údaj ab U. C., protože ho nebylo.

Abych nevnášel nový zmatek do spleti již starých zmatků, otázal jsem se svého přítele, klasického filologa, býv. profesora, zda zná alespoň jeden zápis ab U. C. z doby od -750 do 325. Odpověď: Marně se tu namáháš. To jsou rovnice o samých neznámých.

Dle Ciceronova Tuscul. disput. I,1-3 Cicero počítal CCCCX let od Roma liberata, od založení římské replubliky, to je jediný zápis. Ale jak dlouho před rokem -510 trvala doba králů? Livius má 244 let, ale nepočítá vládu decemvirů. Pictor počítá 239 let. Nepos 241 let, Polybios 242 let. Připočítejte toto k 510, jaké varianty povstávají?

Jako ke konci 4. století po Nicejském sněmu povstaly různé letopočty od stvoření světa, tak také v tom století křesťanští Římané sestavili několik letopočtů od založení Říma, aby měli nějaký letopočet svůj. Pevným výchozím bodem bylo již narození Páně, stabilizované Nicejským sněmem. A od toho roku počítali zpět dle různých analistů. A tak povstaly různé letopočty od založení Říma. Měli od založení až do Kristova narození více nebo méně dle toho, kterého analisty použil ten, kdo letopočet sestavoval.

A tak napočítali, že Řím byl založen dle Fabia Pictora roku -747, dle Alimanta -728, dle Polybia a Apollodora -749, dle Varrona -753, dle Catona -739, dle Cicerona -754, dle Tabulek konsulů vyložených na římské radnici, Kapitole, -752. To je k našemu roku -1.

Když křesťané sestavovali svůj letopočet od založení Říma, brali zřetel na přísné nařízení Augustovo, že rok musí začínat dnem 1. ledna. Proto nepočítali roky ode dne narození Páně dne 25/12 -1, nýbrž od 1. ledna po narození Páně. To byl jejich 1. rok. A dle toho byl to rok dle Tabulek římských konsulů 753, dle Varrona 754, dle Cicerona 755, dle Polybia 750, dle Alimanta 729, dle Pictora 748, dle Catona 740 apod. Bylo těch letopočtů od založení Říma ještě více. Zde nacházíme tyto základní omyly:

Myslí si, že byl jen jeden letopočet ab U. C. Proto při údajích roku ab U. C. jmenují jen číslo roku a nepíší, dle kterého analisty to bylo napočítáno.

Jiný jejich sen je, že všechny ty letopočty se vedly hned od začátku Říma, snad od té chvíle, kdy Romulus potavil tak mohutné hradby, že bratr Remus mu je přiskočil. Zatím ti analisté žili v době asi Augustově. Jak mohli vědět, že asi za 750 let bude psát analý Varro, Cicero, Polybius atd.?

A nejhorší je, že z jednoho letopočtu přeskakují do druhého. To se nesmí. Příklad: V Praze se narodil člověk v roce 1849. Stal se konsulem v Arábii a tam zemřel dle úmrtního zápisu v roce 1625. Nastal zmatek, jak je možné, aby ten člověk umřel o 224 let před svým narozením? Inu, narození je zapsáno dle našeho letopočtu, úmrtí dle mohamedánské hedžry. Budeme-li postupovat podobně, pak se Kristus narodil až po smrti Herodově.

Tu hru bych dovedl také (viz Schürer):

Herodes byl jmenován králem dle některých v našem roce -40, to je rok 714 ab U. C.

Herodes umřel v roce

729 ab U. C.

Tedy kraloval jen

15 let.

A oboje je od založení města Říma (ab Urbe Condita). A přece dle Flavie kraloval 37 let a 3 měsíce. Kde je chyba? Rok 714 je prý správně, a rok 729 také. Snad čtenář pochopí, že obojí se musí počítat podle téhož letopočtu.

64. Letopočet dle Tabulek konsulů na radnici

udává, že to byl rok ab U. C. 752, když v prosinci se narodil Kristus. Tento letopočet se Římanům nejvíce zamlouval. Měli přestupné roky; ty roky měly čísla dělitelná čtyřmi, stejně v letopočtu ab U. C., stejně roky olympiád. Tak z našich záporných roků byly přestupné

	-45	-41	-21	-13	-5	-1	z kladných	4	8	12
měly dle konsulů čísla	708	712	732	740	748	752		756	760	764

Římané byli velmi praktičtí, nač by mořili ducha Varronovým nebo Polybiovým letopočtem, když dle nich přestupné roky nebyly dělitelné čtyřmi?

65. Lustra

Za Augusta se konaly pětiletky a na konci předešlé pětiletky dne 21. dubna bylo lustrum, přehlídka, Pascha, konaly se oběti a římská občana skládali přísahu věrnosti. První Augustovo lustrum bylo v roce -43, pak -38 -33.

Rok se začal od ledna, těm rokům dali čísla

710 715 720 ab U. C.

Dle seznamu konsulů se to tak pěkně hodilo, že rok lustra byl dělitelný pěti. Toho by nedosáhli s letopočtem Varroňovým, Polybiovým, Ciceronovým. Tak náš rok -248 měl dle konsulů ab U. C. číslo 505, náš rok -3 měl číslo ab U. C. 750. Nedivte se, že praktičtí Římané si ze všech sestavených letopočtů vybrali letopočet dle seznamu konsulů, když ten seznam byl vyložen na radnici. V pozdní době císařské se tento letopočet stal letopočtem státním, třeba to dlouho trvalo, než zevšeobecněl. Ale inteligence ho znala už jistě na začátku 5. století. Na důkaz uvádím svědectví Pavla Orosia, pro všechny disidenty zdrcující.

66. Pavel Orosius

Byl bystrý římský dějepisec a významná osoba. Pelagius šířil své bludy v Římě, ale tam nepochodil. Proto odešel do Afriky a tam na něj stačil veleduch sv. Augustina, jenž zemřel roku 430. Proto odešel Pelagius do Palestiny, aby tam své bludy šířil. Sv. Augustin poslal Orosia, aby sv. Jeronýma na Pelagiovy bludy upozornil. Na výzvu sv. Augustina napsal Orosius *Historiarum adversus paganos libri VII*. Tam v knize 6,22 píše:

Anno DCCLII (752) ab U. C. Caesar Augustus ab occidente in orientem, a septentrione in meridiem ac per totum oceani circulum cunctis gentibus una pace compositis Iani portas tertio ipse tunc clausit... Eodem anno tunc primum idem Caesar, quem his tantis mysteriis praedestinauerat Deus, censum agi singularum ubique provinciarum ac censer omnes homines iussit, quando et Deus homo videri et esse dignatus est. Haec est illa clarissimaque professio, quae Caesarem omnium principem Romanosque rerum dominos singillatim cunctorum hominum edita asscriptione signavit, in qua se et ipse, qui cunctos homines fecit, inveniri hominem ascribique inter homines voluit. Quod numquam penitus ab orbe condito atque ab exordio generis humani in hunc modum ne Babylonio quidem vel Macedonio, ut non dicam minori cuidam regno concessum fuit.

Zde Orosius už jmenuje rok od založení Říma, ovšem dle seznamu konsulů. Je to důkazem, že inteligence v 5. století již ten letopočet znala, třeba lid ho nepoužíval. Nejmenuje, dle kterého římského letopočtu to píše, protože tento letopočet byl jedinec používán. Letopočet Varronův přišel do módy teprve u našich disidentů. Kdosi napsal, že Dionysius zavedl náš letopočet a zmýlil se o několik roků. Proč však neřekne, kde je chyba? Jiný napsal, že za Dionysia byl rok ab U. C. 1284. To měl Dionysius snadnou početní úlohu, při níž se zmýlit nemohl. Od čísla 1284 odpočítal oněch 752

a dostal rok své doby 532 a odpočítal ještě 532 a dostal rok narození Páně -1. Jeho úkolem bylo Měsícová data, došla z Alexandrie, převést na juliánský kalendář, vypočítat pohyblivé svátky roku a rozeslat biskupům celého západu. Vidíte, že již nejméně 120 let před ním bylo narození Páně stabilizováno.

Dionysius si myslel: Nač zapisovat data na letopočet, který jiné národy neznají. Začal zapisovat data na letopočet od narození Páně a tím získal velikou zásluhu, že jednotný letopočet se vžíval po celé Evropě. Všecky národy spojil letopočtem a tak usnadnil i historii.

Orosius jako dějepisec dobře znal Augustovy 3 census svobodných občanů římských. První z nich byl v roce -28, druhý -8, a přece v roce 752 ab U. C. se konal první census (soupis) *všech* lidí, nikoli jen občanů privilegovaných. Nazývá tento *prvním* na světě, protože se do té doby nikde něco takového nestalo. Tomu sčítání nelze oponovat druhým, o němž mluvil Gamaliel ve veleradě v roce 33. Chyba je psát, že *protos* se má překládat: konal se census *dříve*, než tam vládl Quirinius.

68. Synchronismus

Naše roky od 1. ledna	Seleuk.roky od 1. nisanu	Roky ab U.C. dle konsulů od 1. ledna	Roky olym- piád od 1. července	Roky novo- židovské od Adama od 1. tišri	Roky byzant- ské a ruské od 1. ledna	
-587		166	190	3175	4922	Nabuchodonosor spálil chrám 20/7
-455		298	322	3307	5054	1. Danielova hebdomada 1. tišri
-175	137	578	602	3587	5334	nastoupil Antioch IV. 27/3
-161	151	592	616	3601	5348	uzavřen mír s Antiochem V.
-104	208	649	673	3658	5405	Aristobulos . obnovil království
-63	249	690	714	3699	5446	Pompejus dobyl Jeruz.10. tišri
-43	269	710	734	3719	5466	Agustus nastoupil 19/8
-38	274	715	739	3724	5471	Herodes jmen. králem prosinec
-35	277	718	742	3727	5474	Herodes dobyl město 10. tišri
-31	281	722	746	3731	5478	bitva u Aktia 2/9
-1	311	752	776	3761	5508	narozen Kristus prosinec
1	312	753	777	3762	5509	Herodes zemřel po 1. nisanu
13	324	765	789	3774	5521	12letý Ježíš v chrámě 15. nis.
14	325	766	790	3775	5522	Augustus zemřel 19/8
33	344	785	809	3794	5541	Kristus zemřel ¾
54	365	806	830	3815	5562	Nero nastoupil 23/10
70	381	822	846	3831	5578	Titus spálil chrám 5/8
240	551	992	1016	4001	5748	od 1. tišri nový židovský kalen.
284	595	1036	1060	4045	5792	Dioklecián nastoupil
325	636	1077	1101	4086	5833	Nicejský sněm, 20. rok Konstantina
532	843	1284	1308	4293	6040	Dionysius začal s novým letopočtem
1582	1893	2334	2358	5343	7090	gregoriánská oprava
1700	2011	2452	2476	5461	1700	Petr Vel. zavedl kalendář od nar. Páně
1954	2265	2706	2730	5715	1954	náš rok

Tuto tabulku jsem sestavil, aby si každý sám dovedl vypočítat intervaly mezi známými událostmi. Nemůžeme posunout roky o 5 až 9 let, ba ani o 1 rok. Či myslíte, že když změníte interval v našem letopočtu, stane se totéž i v jiných letopočtech? Ne, učiníte-li to přece, pak váš nový letopočet se odchyluje ode všech ostatních. Pozorujte:

Od našeho roku -587 do -104 je 483 let. Od -104 do -35 je 69 let. Od -35 do 70 je 104 let. Od -161 do -35 je 126 let. Od -35 do 1 je 35 let. Od -161 do 70 je 230 let. Od -455 do 29 je 483 let. A vezměte to odzdola nebo odshora, výsledek je stejný. A ten interval, jenž je dle jiných letopočtů, musí být zachován i v našem. Poznámka:

Náš letopočet (a též ab U. C. dle konsulů a byzantský) bude mít číslo napsané již od 1. ledna. Seleukovský bude mít to číslo napsané teprve od 1. nisanu. Pro události od ledna do nisanu je číslo roku o 1 nižší. Roky olympiád jsem psal od

1. července toho roku. Události před 1/7 budou mít číslo roku o 1 nižší. Židovský jsem vzal od 1. tišri toho roku. Pro události před 1. tišri bude číslo židovského roku o 1 nižší. Tak Kristus zemřel v roce 33, teprve od následujícího data 1/7 bude rok olympiády 809, židovský dne ¾ bude teprve 3793, ale seleukovský již 344. Na to dejte pozor při převodech.

67. Lustra (pokračování)

Sex iam peregit, tempus implens corporis – Agnus in crucis levatur immolandus stipite. Tak píše starý římský básník a tak se modlí kněz každý rok v brevíři. Která to byla lustra?

Byla v našich letech	3	8	13	18	23	28
ab U. C.	755	760	765	770	775	780.

Tato lustra prožil Kristus Pán. V roce 33 bylo lustrum dne 21/4, ale toho se již nedočkal, protože umřel dne ¾ roku 33. Ten básník již dávno vyvrátil mínění, že by Kristus umřel v roce 30. Kdyby byl umřel v roce 30, musel by se narodit nejméně o 3 roky dříve, a prožil by i lustrum v roce -3, rok ab U. C. 750 dle konsulů. A pěl by básník, že lustra septem prožil.

Ten hymnus dal asi podnět Friedrichovi, aby 1934 napsal, že všichni Dionysiovi vrstevníci měli za to, že Kristus umřel máje 30 let věku. To nemohli myslet, protože ve věku 30 let se dal teprve pokřtít. Lustrum je něco jiného než pětiletka. Může se stát, že někdo prožil 6 luster a celkem žil jen 26 let, a jiný prožil jen 5 luster a celkem žil 29 let.

Za 1815 let od roku 33 rakouský císař František Josef prožil 12 luster od roku 1848, neboť v tom roce již 25/4 roku 1848 vydal svou konstituci, do 21/4 roku 1903. A v tom roce byly vydány stříbrné mince s nápisem: Duodenis lustris gloriose per-actis, na památku, že prodělal 12 luster, ale ještě ne 60 let. Právě ta okolnost, že lustra měla naše data tak, že v jednotkách byla 3 nebo 8, a současně ab U. C. byla čísla roků dělitelná 5, dokazují, že ti, kdo letopočet ab U. C. dle konsulů sestavovali, se nemýlili.

III. část obranná

69. Herodes umřel ab U. C. 750, Kristus se narodil 754.

Odpovídám: Nelze přeskakovat z jednoho letopočtu do druhého. Přehled 4 letopočtů ab U. C.:

Události:	dle našeho	dle konsulů	dle Varrona	dle Cicerona	dle Polybia
Augustus nastoupil	43	710	711	712	707
Augustus zemřel	14	766	767	768	763
Herodes jmenován králem	-38	715	716	717	712
Herodes dobyl město	-35	718	719	720	715
Herodes zemřel	1	753	754	755	750
15. rok Tiberia	28	780	781	782	777
Kristus pokřtěn	30	782	783	784	779
Jeho 1. veřejné Velikonoce	31	783	784	785	780
Jeho 2. veřejné Velikonoce	32	784	785	786	781
Kristus narozen	-1	752	753	754	749
Kristus zemřel	33	785	786	787	782
		764		734	

Dívám se do Hudcovy Introdukce z roku 1926 na str. 30 v II. díle. Označil jsem jeho roky *kurzívou*.

Kristus se prý narodil 754. (Třetí číslo odspodu.) To je dle letopočtu Ciceronova. Herodes umřel 750. To je dle Polybia. (Páté číslo shora.) Census, za něhož se Kristus narodil je 746 a o 11 řádků níže má rok 749 pro narození Páně. První nechávám bez povšimnutí, rok 749 je dle Polybia. Tiberius prý nastoupil roku 767. To je dle Varrona. Prý se 15. rok Tiberia může počítat od roku 764. Toto je dle konsulů náš rok 12. Kristus pokřtěn roku 779. Toto je dle Polybia. Začal prý stavět chrám roku 734 to je dle Cicerona. Za 46 let prý byly první Velikonoce Páně v roce 780-781. Rok 780 je dle Polybia. Kristus se tedy narodil 750. To by bylo dle Polybia, jen maličkost nesouhlasí. Dle Polybia zemřel Herodes 750 v březnu, a Kristus byl pokřtěn 780 v prosinci. Hle, Kristus se mu narodil teprve za osm měsíců *po smrti* Herodově.

Správně by bylo: Herodes zemřel roku 750 březen, Kristus se narodil 749 prosinec. Augustus zemřel 763 a nikoli 767. Pak 15. rok Tiberia od domnělého 12 roku je od roku 761 plus 14 dává rok Polybiův 775 a nikoli 779. Pak dle Polybia Kristus pokřtěn 779, 1. Velikonoce 780, druhé 781, Kristus dle Polybia zemřel 782. To je všechno dle Polybia.

Vezměme to dle Varronova letopočtu: Kristus narozen 753, Herodes zemřel 754 a nikoli 750. A Hudec má pro narození Páně prosinec roku 754 o 1 rok výše ještě než letopočet Varronův a smrt Herodovu o 4 roky níže, než dle Varro-na měla být. Hudec píše, že dle Flavia zemřel Herodes 750. A cituje protestanta Schürera. Toto není pravda. Měl jsem dva překlady Flavia v ruce a rok 750 tam není, ani být nemohl, protože za Flavia ten letopočet ab U. C. ještě neexistoval. Dle Flavia zemřel Herodes v roce olympiád 776, je to olympiáda 194,4. Nenapsat, dle kterého letopočtu počítá ty roky a každý rok brát z jiného letopočtu je patrný klam.

70. Obilí prý nebylo někdy zralé

Dle Mojžíšova zákona obětovali v neděli velikonočního týdne snopek ječmenných klasů jakožto prvotiny úrody. Do té doby nesměl nikdo nic na poli užnout. – Odpůrci letopočtu říkají, že když nebylo obilí zralé, prý ten rok před nisan vsunuli 13. měsíc, veadar a tím odsunuli svátky o 29 dní. Chtěl bych vidět toho hospodáře, který s jistotou nejméně 4 týdny předem dovede říci, kdy bude obilí zralé, aby pak se to telegrafem nebo telefonem rozhlásilo do všech krajů, až do Arménie, Per-sie, Macedonie, Říma atd., že se v tom roce Velikonoce odkládají.

71. Zatmění měsíce před Herodovou smrtí

Flavius vypravuje, že se Herodes delší dobu léčil v Jerichu, a když to nepomáhalo, odebral se na léčení do Kallirrhoe u Mrtvého moře. A když ani tam ne, vrátil se do Jericha a tam se léčil olejovou lázní. Na chrámové zdi vyvěsil císařského orla. Židé to těžce nesli, a když se vzdálil, císařský odznak shodili. Herodes soudil židovské předáky v Jerichu a tam vynesl rozsudek upálení. A Flavius poznamenává, že tu noc po vynesení rozsudku bylo zatmění měsíce. Někteří pátrají, kdy bylo toto zatmění. Zbytečně. (Zatmění nesouhlasila s jimi hlášanou smrtí Heroda v roce 4 BC)

Jak prý mohl přijmout mudrce v Jeruzalémě, když byl v Jerichu? Jeruzalém je od Jericha vzdálen asi 25 km. Snadno mohl některý den dojet do Jeruzaléma a řízením Božím se stalo, že právě ten den došli mudrci. Hvězda mohla jim svítit už před narozením Páně, takže mohli být 6. ledna v Jeruzalémě a v Betlémě. Herodes neviděl nebezpečí z prodlení. Vyptal se mudrců tajně, zákoníci je možná ani neviděli, a pak se odebral k dalšímu léčení, nařídív úředníku, aby mu nahlásil, kdyby se na něj tázali takoví a takoví cizinci. Úředníku jistě neřekl, oč běží. Mudrci se nevrátili, proto úředník hlášení nepodal. Bylo to tak dobré, že Herodes by vzdálen a že tajně vše činil. Maria a Josef mohli bezpečně dne 2. února jít do chrámu. Ale tam Simenon hlasitě pronášel blahopřání, Anna dokonce vypravovala všem, kdo očekávali vykoupení Izraelovo, co viděla a slyšela. To se doneslo na královský dvůr, a tu teprve úředník podal hlášení. Herodes se velice rozhněval, ale sám pro nemoc nemohl nic dělat, rozkázal tedy, aby v Betlémě a okolí povraždili ony chlapce. Zatím Maria a Josef byli na cestě, když předtím v noci dostali výstrahu.

O upálení předáků dal Herodes napsat svému analistovi Mikuláši Damašskému, z něhož čerpal Flavius, aby se císař dověděl o loajalitě Herodově. Ale událost s dětmi zapsat nedal. Bylo to tajné, lépe když se císař nedoví, že za Heroda jsou častěji vzpoury. Proto Flavius o vraždění dětí nepsal.

72. Indictio Romana

Papežové pro své buly a důležité listiny si zavedli indictio. Je to 15letka, čísla jsou od 1 do 15. Rok 1582 měl číslo indictionis 10, a to od 1. ledna. Tak to máte v breviři. Jak dostali číslo 1? Od roku 1582 odečetli 42, je to rok, v němž sv. Petr odešel do Říma. Číslo 1540 dělím patnácti a dostanu zbytek 10. Tak se najde číslo indictionis, je to číslo zbytku po odečtení 42 a dělení patnácti. Také čísla indictionis mohou někdy přispět ke správnému určení čísla roku. Tak číslo 1 měly roky

313 328 343 358 373 388. Byly to roky ab U. C. dle konsulů:

1065 1080 1095 1110 1125 1140. A za 300 let byly v desítkách i jednotkách tytéž číslice, jako před 300 roky. Asi to bylo napodobení luster, jenže dvě lustra se vždy přeskočila.

Napsal jsem, že římský počet může pomáhat pro správné určení roku. Příklad: Palacký píše, že císař Karel IV. zemřel 29. listopadu 1378 o 9. hodině po západu slunce a byla prý to sobota. Zde je patrný omyl. Neboť rok 1378 měl nedělní literu c a dle Kalendaria v breviři při nedělní literě c bylo 29/11 v pondělí. Při literě c byla sobota dne 27/11. Aby 29/11 byla sobota, musela by být nedělní litera toho roku e.

Římského počtu jistě používal papež Bonifác VIII. Jeho bula Clerici laicos, vydaná 1296, měla indictionem: 9. Neboť 1296 - 42 je 1254, to děleno 15 nechává zbytek 9. A od Cathedra s. Petri Romae plynulo celých patnáctiletých 83.

Jeho bula Unam sanctam, vydaná 13. dubna 1302 měla celých 15letků po odpočítání 42 ještě právě 84. Tedy ten rok byla indictio 15. A skutečně rok 1302 je za 6 let od roku 1296.

Bonifác umřel v roce 1303. To uplynulo 84 patnáctiletých, a rok 1303 měl indictionem 1.

Papež Klement VI. jistě použil ve své bule, kterou roku 1344 dne 30. dubna odloučil Čechy od arcibiskupství mohučského a dal Praze arcibiskupskou hodnost, také čísla indictionis. Ten rok měl počet 12. Neboť 1344 - 42 je 1302, děleno 15 nechává zbytek 12, a celých patnáctiletých uplynulo 86. Souhlasí s rokem 1302.

Roku 1348 založená pražská univerzita jistě byla povolena bulou Klementa VI. Měla počet 1. Neboť 1348 -42 je 1306, děleno 15 dává celý podíl 87 a zbytek 1. Souhlasí s rokem 1344, o 4 více než 86krát 15 a 12 je 87krát 15 plus 1.

Za 30 let zemřel Karel IV. v roce, v němž začalo západní schisma, v roce 1378. Ten rok měl římský počet 1, neboť 1378 -42 je 1336 celý podíl 89krát 15 let a zbytek 1. Souhlasí s rokem 1348, neboť 30 je rovno 2krát 15.

Rok 1378 pro smrt Karla IV. je správný, je podepřen římskou indikcí. Omyl je tedy buďto v datu dne nebo ve jménu dne. Zkusme.

Rok 1582 měl indikci 10, literu dne 1. ledna měl *b* pondělí, a nedělní literu korelativně dle mé tabulky liter *g*. Rok 1378 je od roku 1582 vzdálen o 204 roky po odpočítání celých týdnů v každém roce zůstává

	zbytek dnů	204
přestupných v juliánském bylo		<u>51</u>
součet		255 : 7 nechává zbytek 3.

Čili v roce 1378 muselo být dne 1. ledna o 3 jména dní méně, čili v abecedě *A b c d e f* god litery dne *b* o 3 zpět doleva od *b* dostanu literu *dne* 1. ledna *f* a tu je korelativní nedělní litera *c*. Tedy v roce 1378 byla nedělní litera *c* a dle Kalendaria 27/11 byla sobota a 29/11 bylo pondělí. Co je tu správné, nedovedu určit. Neboť dne 11. prosince mrtvola uložena u sv. Víta a tam Palacký nejmenuje jméno dne. To je ukázka, jak lze použít indictionis.

73. Tento chrám se stavěl šestačtyřicet let (Jan 2, 20)

Odpůrci našeho letopočtu říkají, že židé to řekli Pánu o jeho prvních veřejných Velikonocích, že právě tehdy byl chrám dostavěn atd. Odpověď:

Herodes chtěl, aby židé oslavovali jeho jmenování králem v zimě. Když se k tomu židé neměli, svolal schůzi a sliboval, že jim opraví chrám. Doufal, že výročí opravy se spojí s jeho jmenováním králem. Židé mu nevěřili. Mysleli, že jim zboří stojící chrám, chrámové peníze vybere a stavět nebude. Proto jim slíbil, že nezačne bořit, dokud nebudou všechny přípravy hotovy. Flavius píše, že Herodes svůj slib splnil, a vypisuje velké přípravy. Z toho nelze nic vyvozovat. Nikde není zapsáno, kdy začal stavět a kdy bylo stavění dokončeno. Flavius píše, že Herodes svolal onu schůzi v 18. roce své vlády (Ant. XV-xi-1). To by bylo od prosince našeho roku -21 do roku -20, když jmenování klademe na rok -38.

Někteří ovšem tvrdí, že stavba byla dokončena ne před prvními Pánovými Velikonocemi, ale už tři roky předtím. Pro náš výpočet je to bezvýznamné.

Ale my z toho vypočítáme rok smrti Herodovy, tedy právě to, co oni nechtějí. Je nám vedlejší, zda začal stavět v roce -21 nebo -19. Počítám dle seleukovského letopočtu. Herodes jmenován králem v prosinci seleukovského roku 274. Z Flavia víme bezpečně, že celkem kraloval 37 let a čtvrt roku.

Jestliže mají pravdu ti zastánci, kteří tvrdí, že začal stavět v 18. roce své vlády, tedy do započetí stavby kraloval celých 17 let, od prosince 274 do prosince 291, to by bylo od začátku stavby 20 roků do prosince seleukovského roku 311. Ale když Herodes umřel dle Flavia několik dní před Velikonocemi, tedy tou čtvrtinou roku se zvýší číslo seleukovského roku na 312. Tehdy Herodes zemřel a je to náš rok 1.

Jestliže mají pravdu jiní, že začal stavět chrám v 20. roce, tedy kraloval 19 let od seleukovského roku 274 do prosince seleukovského roku 293. A od začátku stavby musel kralovat ještě 18 let do prosince seleukovského roku 311. A opět tím čtvrt rokem se datum zvýší na březen seleukovského roku 312, to je náš rok 1. Lepšího důkazu, že Herodes zemřel v roce 1, nikoli -4, není třeba. Špatný služebníku! Z tvých vlastních úst tě budu soudit.

A kdyby začal stavět v 5. roce svého kralování, potom musel kralovat ještě 33 let a čtvrt a opět přijdeme na rok jeho smrti březen seleukovského roku 312, což je náš rok 1. Doba jeho vlády nemůže být zmenšena. Tak domnělý rok jeho smrti -4 je *merum purumque figmentum* dle San Clementa.

74. Prospěch z juliánského kalendáře

je veliký, teprve nyní to dovedeme ocenit.

1. Rok smrti Páně a každý rok o násobek 19 vyšší byl v pořadí epakt vždy na prvním místě a vždy měl epaktu XI, tedy datum 1. nisanu 20/3 až do 1582. Z počátku se pořadí epakt nečíslovalo, ale papež Silvestr II., dříve mnich Gerbert, dobrý matematik a hvězdář na svou dobu, nařídil kolem roku 1000, aby epakta XI měla arabské číslo 1 a ostatní dle toho do 19, jak ta čísla vidíte v první tabulce epakt nadepsaná nad epaktami. Za juliánského kalendáře se data novoluní nezvyšovala, byly tedy epakty tytéž do roku 1582. Tak křesťané i v době nevyvinuté astronomie věděli přesně, v který rok umřel Pán.

Od roku své doby odpočítali 32, rozdíl dělili 19 a byl-li zbytek 1, věděli, že ten rok je od roku smrti Páně vzdálen přesně o násobek čísla 19. Křesťanům běželo o správné slavení Velikonoc, museli znát data roku smrti Páně a dle toho pak určili data novoluní ostatním rokům do 19.

Všimněte si dobře, že rok smrti Páně měl vždy číslo 1 v pořadí epakt, byl vůdčím rokem pro ostatní. Nikdy to číslo 1 neměl rok 30, jak by chtěli někteří podstrčit.

2. Pokud křesťané data novoluní nezvyšovali a používali juliánského kalendáře, mohli snadno určit data Velikonoc a všech pohyblivých svátků podle *pětadevadesátiletky*. Na čem se zakládá?

Data novoluní se opakovala za 19 let, také za 95 let. Jména dní a nedělní litery se v juliánském kalendáři opakovaly přesně za 28 let. Třikrát 28 je 84 let. Kromě toho jména dní se opakují dle mé tabulky na str.7 také za 5 nebo 6 nebo 11 let, dle cyklu 6 5 6 11 v každé 28letce. Ovšem nikoli natrvalo do budoucna, jen dokud neskočí do toho přestupný rok.

Přidám ke 84 ještě 11 a mám, že někdy za 95 let se opakují i jména dní na totéž datum, čili za 95 let se sejdou novoluní a jméno dne na totéž datum. Již Raška v roce 1904 v Časopise katolického duchovenstva píše, že Dionysius používal 95letky k určení Velikonoc. A byl-li nepřestupný rok, přidal 95 a měl datum Velikonoc a všech pohyblivých svátků. Byl-li ten rok přestupný, přidal k němu 247 let a věděl, že za 247 budou pohyblivé svátky stejně. Jinak nikdy se nestane, aby dva roky měly totéž datum novoluní a totéž jméno dne do 95 let od roku nepřestupného a do 247 let od roku přestupného.

Tedy k přestupnému roku přidali 247 let a pak 3krát 95

k roku 1. po přestupném přidali 95, pak 247, pak 95 a opět 95

k roku 2. po přestupném přidali 95, pak 95, pak 247, pak 95

k roku 3. po přestupném přidali 95 95 95 pak 247.

Toto ovšem platí jen pro kalendář juliánský, jenž měl každé století přestupným a nezvyšovala se data novoluní. V gregoriánském kalendáři lze upotřebit 95letky jen uvnitř století a při přechodu přes přestupné století, pokud mezitím se data nezvyšovala.

Tak například rok 1903 a rok 1998 a rok 2093 měly stejně všecko, a dále to již nejde. Nebo rok 1583 a rok 1678 měly to stejné, ale dále už to nejde. Od roku 1605 za 95 je rok 1700 a již to není stejné, protože rok 1700 nebyl přestupný a data novoluní se zvýšila.

Roky 1703 a 1798 měly to stejné, 1704 a 1799 neměly to stejné, neboť rok 1704 je přestupný, muselo se přidat 247, dostali bychom rok 1951, ale tam jsou nepřestupná staletí 1800 a 1900, kde-pak!

Pětadevadesátku jsem sestavil na další stránce pro názor. Leckde najdeme v dějinách rok od 489 do 1582, že je tam udáno datum dle pohyblivého svátku. Zpětným počítáním přijdeme na rok smrti Páně. Můžeme začít kterýmkoliv rokem, třeba rokem 1572, připišeme data a jména dní pro novoluní, protáhnem do 95 a pak ubíráme dle návodu. Kdesi rok 33 vyskočí s pátkem a datem novoluní 20/3. Jestliže nevyskočí všechny roky, vezmeme rok přeskočený a od toho jdeme zpětně.

Všecky roky ve vodorovné linii měly totéž datum pro novoluní a také totéž jméno dne. Za 532 let je takových roků jen 5.

75. Pětadevadesátiletka

Měl bych napsat 95 let v číselném pořadí. Ale místo celých pěti cyklů napsal jsem z každého cyklu jen prvních 5 roků. Pro názor to stačí, a kdo má chuť, může si snadno doplnit až do roku 1632.

Stará zlatá	Novo- luní	Jména dní	Nedělní litery	Roky doby	Roky po odečítání 95 nebo 247				epakty
					I	II	III	IV	
Dionysiovy									
1	20/3	po	A	489	394	299	52	-44	XI
2	9/3	pá	g	490	395	148	53	-43	XXII
3	28/3	čt	f	491	244	149	54	-42	III
4	17/3	pá	ed	492	397	302	207	-41	XIV
5	5/4	po	c	493	398	303	56	-40	XXV
1	20/3	čt	fe	508	413	318	223	-25	XI
2	9/3	po	d	509	414	319	72	-24	XXII
3	28/3	ne	c	510	415	168	73	-23	III
4	17/3	čt	b	511	254	169	74	-22	XIV
5	5/4	čt	Ag	512	417	322	227	-21	XXV
1	20/3	so	c	527	280	185	90	-6	XI
2	9/3	čt	bA	528	433	338	233	-5	XXII
3	28/3	st	g	529	434	339	92	-4	III
4	17/3	ne	f	530	435	188	93	-3	XIV
5	5/4	pá	e	531	284	189	94	-2	XXV
1	20/3	út	g	546	451	204	109	14	XI
2	9/3	so	f	547	300	205	110	15	XXII
3	28/3	so	ed	548	453	358	263	16	III
4	17/3	st	c	549	454	359	112	17	XIV
5	5/4	út	b	550	455	208	113	18	XXV
1	20/3	pá	d	565	470	375	128	33	XI
2	9/3	út	c	566	471	224	129	34	XXII
3	28/3	po	b	567	320	225	130	35	III
4	17/3	so	Ag	568	473	378	283	36	XIV
5	5/4	pá	f	569	474	379	132	37	XXV

Zprávy o jarních novoluních přicházely z Alexandrie, a Dionysius ta data převáděl na státní juliánský kalendář. Pohyblivé svátky stanovil pro celý západ. Musel znát nejen data novoluní, nýbrž i jména dní, ovšem své doby.

První sloupec jsou stará zlatá čísla roků do 1582, nová jsou od 14 do 19.

Druký sloupec jsou data novoluní, l. nisanů. Vzal jsem jenom pět roků z každého 19letého cyklu, protože jen těch pět mělo správná data.

Třetí a čtvrtý sloupec obsahuje jména dní a nedělní litery pro roky napsané ve sloupci *pátém*. To jsou roky doby Dionysiovy. Jako první rok jsem vzal rok 489, tento rok následoval jakožto první po nešťastně voleném cyklu 470 do 488, jenž zavinil vadu první tabulky epakt v brevíři. V tomto *pátém* sloupci jdou roky po sobě přesně v číselném pořadí.

Stejně jsou v číselném pořadí roky ve sloupci nadepsaném IV za 532 let od sloupce *pátého*.

Zato ve sloupcích nadepsaných I II III vidíte koberec čísel, jenž povstal tím, že při zpětném postupu od přestupného roku se odpočítávalo třikrát 95 a po čtvrté 247. (Totiž) v roce prvním po přestupném se odpočítávalo dvakrát 95, pak 247 a pak ještě 95.

V roce druhém po přestupném se odpočítávalo jednou 95, pak 247 ... V roce třetím po přestupném se odpočítávalo nejprve 247 a pak třikrát 95.

Omyl je možný jen o 95 let. V cyklu nesmějí dva roky mít totéž datum novoluní. Tedy má-li rok -1 a 19 datum pro novoluní 24/3, nemůže totéž datum mít rok 30, musít mít datum 23/3 pro l. nisan a 6/4 ve čtvrtek pro 15. nisan. 95letka neklame. Kdyby ji znali odpůrci, přestali by jistě s rokem 30.

76. Chronologická matematika

Poznal jsem, že někteří špatně počítají, a když jim to nevychází, berou útočiště v přitáčení roků, nemajíce zlou vůli.

Tak Dr. Hudec v Introdukci na str. 30 hledaje 15. rok Tiberia počítá: 764 plus 15 je 779. Chyba. Když hledá 15. rok (tedy třeba první den toho roku), nesmí připočítat celých 15 let, nýbrž jen 14; dostal by 764 plus 14 je 778, to by byl jeho domnělý patnáctý rok Tiberiovy vlády. Za celých 15 let je již šestnáctý rok.

Podobně Dr. Hejčl v III. svazku strana 1045 píše, že seleukovský rok 137 je náš rok -175, že tři čtvrtiny seleukovského roku spadají do roku -175 a jen jedna čtvrtina do roku -174. Správně. Ale na str. 1147 a dalších počítá tak, jakoby seleukovský rok začínal nisanem našeho roku -312. Octl se v úzkých, proto si pomohl, že seleukovský rok 140 vynechal. Chyba, když s 1. seleukovským rokem přišel na náš rok -312.

Hejčl počítal: seleukovský 137 je roven našemu -175 ovšem dne 1. nisanu. Když chtěl vědět, kdy začal seleukovský letopočet, čili který je jeho první rok, na obou stranách oné rovnice odečetl 137 a dostal -175 plus -137 je -312.

Radím, abyste si utvořili rovnici

$$\begin{array}{rcl} \text{seleuk. } 137 \text{ roven náš } & -175 & \\ & \underline{-136} & -136 \\ \text{seleuk. } & 1 \text{ roven náš } & -311 \end{array}$$

Když hledá první den seleuk., nesmí odečítat celých 137, nýbrž 136 a pak máme

$$\begin{array}{rcl} \text{plus } & 310 & \text{plus } 310 \\ \text{dostanu sel.311 roven náš } & & -1 \\ \text{plus } & 1 & \text{plus } 1 \\ \text{dostanu sel.312 roven náš } & & 1 \end{array}$$

Chci-li vědět, kdy byl náš -1, k poslední rovnici připočítám 310, A přidám plus 1 k poslední rovnici,

protože nultý rok neexistuje, musím vzít rok následující.

77. Počítám rok olympiád

Rok olympiád od jejich počátku je to 714. Která je to olympiáda? Každá měla 4 roky. Tedy 714 dělím čtyřmi, dostanu celý podíl 178 a dva roky nad to, tedy plynula olympiáda 179,2 a v ní druhý rok.

776 je rok olympiád, dělím čtyřmi, dostanu celý podíl 194 a zbytek 0, tedy to byla olympiáda 194,4 a v ní plynul již čtvrtý rok. Naopak

olympiáda je jejich rok

$$\begin{array}{rcl} 194,1 & 193 \text{ krát } 4 \text{ plus } 1 = & 773 \text{ od 1. července do 30. června následujícího roku.} \\ 194,2 & 193 \text{ krát } 4 \text{ plus } 2 = & 774 \\ 194,3 & 193 \text{ krát } 4 \text{ plus } 3 = & 775 \\ 194,4 & 194 \text{ krát } 4 \text{ plus } 0 = & 776 \end{array}$$

78. Další tři proroctví Danielova

1. Dan 8,14. Svatyně a moc bude šlapána 2.300 dní. Svatyně byla zneuctěna 15. kasleu seleukovského roku 145, naše datum 3/12 -167. Konec té doby je smrt Nikanora 13. adaru seleukovského roku 151, naše datum 22/2 -160. Číslo dní je přibližné, je to asi lidový termín pro třetinu cyklu. Přesně činila ta třetina 2.313 dní. Dle židovských roků počítáno:

$$\begin{array}{rcl} \text{Od 1. kasleu seleukovského roku 145 do konce roku jsou } & 4 \text{ měsíce po } 29 \text{ a půl dnech} & 118 \\ \text{6 roků} & \text{od 146 do konce r. 151 je } 72 \text{ měsíců po } 29 \text{ a půl dnech} & 2.124 \\ 146 \text{ a } 149 \text{ měly veadar po } 29 \text{ dnech} & & \underline{58} \\ & \text{předpověděný součet dní} & 2.300. \end{array}$$

Je to třetina jednoho cyklu nebo jedna hebdomada bez 8 měsíců.

2. Dan 12,11. Ohava zpuštění bude postavena 1.290 dní. Jistě začátek je kasleu seleukovského roku 145 a konec je smrt Antiocha IV. konec května našeho roku -163, seleukovského 149. Číslo je podobně lidovým termínem pro polovičku hebdomady, která přesně činila 1.270 dní.

Začátek doby 1.290 dní je jistě 1. kasleu seleukovského roku 145, naše datum 19. listopadu roku -167. 15. kasleu byl dne 3/12. Opět je to určení přibližné. Počítám dle židovského kalendáře:

Seleukovský rok	145	4 měsíce po 29 a půl dnech od 1. kasleu	118 dní
Seleukovské roky	146 147 148	36 měsíců po 29 a půl dnech	1062
Rok	146 měl veadar		29
Rok seleuk.	149 od 1. nisanu do 22. sivanu (třetí měsíc)		<u>81</u>
Předpověděný součet dní			1290.

Dle toho by zemřel Antioch IV. asi 3. června seleukovského roku 149, náš -163. Kraloval 12 let od 1. nisanu seleukovského roku 137. Po něm jeho syn 2 roky a asi 3 měsíce do míru v září seleukovského roku 151, našeho -161. Je to přibližně půl hebdomady = tři a půl židovského roku.

3. Dan 12,12. Blaze tomu, kdo se dožije 1335 dní. Myslím 1335 dalších dní po oněch 1290. Tedy za 2625 dní od postavení ohavy. Myslím, že toto je také lidové označení doby, a to 2 pětiny cyklu, jež je 2776 dní, nebo 1335 je samostatně počítáno jedna pětina cyklu, jež je 1388. Začátek doby pro 1335 samostatně počítaných byla by smrt Antiocha IV. a konec ukazuje na 7/10 seleukovského roku 155, náš rok -157. Bakchides podruhé poražen, štváči pobiti, Jonatan se usadil v Machmas, vyplenil bezbožníky. Bakchides do Judska již nepřišel...

79. Zvířetník

Je mi líto oněch ubožáků, které Dr. Miklík posílal na vysoké kopce vyhlížet novoluní, které neviděli. Novoluní nelze vidět, den novoluní je vypočítán. Starým pomáhal určit den 15. luny čili úplněk každý měsíc zvířetník, kterému my kromě hvězdářů ani nerozumíme.

Číslo úplňku od rovnod.	Měsíc vstupoval ve znamení	Tak určil den		
1	váhy	15. nisan	za	30 dní
2	štíra	15. ijar		29
3	střelce	15. sivan		30
4	kozoroha	15. tamuz		29
5	vodnáře	15. ab		30
6	ryb	15. elul		29
7	berana	15. tišri		30
8	býka	15. marchešvan		30 nebo 29
9	blíženců	15. kasleu		30
10	raka	15. tebet		29
11	lva	15. sabat		30
12	panny	15. adar,	za	29 dní byl 15. nisan nebo 15. veadar

DE ANNO ET EJUS PARTIBUS.

Annus menses habet duodecim, hebdomadas duas et quinquaginta, et diem unum; dies vero trecentos sexaginta quinque, et fere sex horas: tanto enim temporis intervallo Sol Zodiacum perlustrat. Quater autem sex horæ singulis quaternis annis diem constituunt; hinc annus ille intercalaris Bissexus, vel Bissextilis dicitur.

De Anni Correctione,

ejusque necessitate, ac Calendario Gregoriano.

Quod dictum est, annum continere trecentos et sexagintaquinque dies, et fere sex horas, intelligendum est, sex horas non esse integras, cum ad earum complementum aliqua minuta deficiant.

Ex quorum minutorum neglectu progressum est, ac si annus ultra dies 365 contineret integras sex horas; et factum est, ut minuta, quæ ultra debitam quantitatem annis singulis tribuebantur, tractu temporis ita excreverint, ut invicem juncta constituerint dies decem: qui causam dederunt, ut Æquinoctium vernum sedem suam mutaverit.

Cui malo occurrens Gregorius XIII. non solum Æquinoctium vernum restituit in pristinam sedem, a qua jam a Concilio Nicæno, decem circiter diebus in anno correctionis 1582. præcedendo recesserat, quod a Concilio ad xii. Kalendas Aprilis fuerat constitutum, et xiv. Lunam Paschalem suo in loco reposuit: sed viam quoque tradidit, et rationem, qua caveretur, ut in posterum et Æquinoctium vernum, et xiv. Luna Paschalis a propriis sedibus numquam removerentur.

Ut enim Æquinoctium vernum ad xii. Kalendas Aprilis restitueretur, statuit, ut dicti decem dies in mense Octobris ipsius anni 1582. eximerentur, ut post quartam diem Octobris sancto Francisco sacram, sequens dies non esset quinta, sed decima quinta Octobris. Et ita error, qui in præteritum tot annorum circulis irrepererat, in momento temporis fuit correctus.

Ut autem in posterum idem error vitaretur, ne a xii. Kalendas Aprilis Æquinoctium vernum recederet, statuit idem Gregorius, Bissexus quarto quoque anno (uti mos est) continuari debere, præterquam in centesimis annis; qui quamvis Bissextilis antea semper fuerint, qualem etiam esse voluit annum 1600, anno correctionis proximum, post eum tamen, qui deinceps consequentur centesimi, non omnes Bissextilis essent, sed in quadringentis quibusque annis primi quique tres centesimi sine Bissexto transigerentur; quartus vero quisque centesimus esset Bissextilis, ita ut anni 1700. 1800. 1900. Bissextilis non sint, anno vero 2000. more consueto dies Bissexus intercaletur, Februarius dies 29 continente; idemque ordo intermittendi intercalandique Bissexum diem in quadringentis quibusque annis perpetuo conservaretur.

Quatuor Tempora.

Quatuor Tempora celebrantur quarta et sexta FERIA ac Sabbato post tertiam Dominicam Adventus, post primam Dominicam Quadragesimæ, post Dominicam Pentecostes, post Festum Exaltationis sanctæ Crucis.

Nuptiæ,

quando celebrari non possint juxta Decret. Concil. Trident.

A Dominica prima Adventus usque in diem Epiphaniæ, et a FERIA iv. Cinerum usque in Octavam Paschatis inclusive, sancta Synodus solemnitates Nuptiarum prohibet; in aliis vero temporibus Nuptias solemniter celebrari permittit.

De Cyclo Decennovennali Aurei Numeri.

Cyclo decennovennali Aurei Numeri est revolutio numeri 19 annorum ab 1 usque ad 19, qua revolutione peracta, iterum ad unitatem reditur. Verbi gratia: Anno 1577. numerus cycli decennovennalis, qui dicitur Aureus, est 1, anno sequenti 1578. est 2, et ita deinceps in sequentibus annis, uno semper amplius usque ad 19, qui Aureus numerus cadet in an-

num 1595., post quem iterum ad unitatem redeundum est, ita ut anno 1596. Aureus numerus sit rursus 1, et anno 1597. sit 2, etc.

Igitur ut Aureus numerus quolibet anno proposito inveniat, composita est sequens tabella Aureorum numerorum, cujus usus incipit ab anno correctionis 1582. inclusive, duratque in perpetuum. Ex ea enim Aureus numerus cujuslibet anni post annum 1582. reperietur hoc modo:

6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
15.	16.	17.	18.	19.	1.	2.	3.	4.

Anno 1582. tribuatur primus numerus tabellæ, qui est 6., secundus autem, qui est 7., sequenti anno 1583. et ita deinceps in infinitum, donec ad annum, cujus Aureum numerum quæris, perveniat, redeundo ad principium tabellæ, quotiescunque eam percurreris. Nam numerus, in quem annus propositus cadit, dabit Aureum numerum quæsitum.

De Epactis et Noviluniis.

Epacta nihil aliud est, quam numerus dierum, quibus annus Solaris communis dierum 365 annum communem Lunarem dierum 354 superat: ita ut Epacta primi anni sit 11, cum hoc numero annus Solaris communis Lunarem annum communem excedat; atque adeo sequenti anno Novilunia contingant 11 diebus prius, quam anno primo. Ex quo fit, Epactam secundi anni esse 22; cum eo anno rursum annus Solaris Lunarem annum superet 11 diebus, qui additi ad 11 dies primi anni, efficiunt 22; ac proinde, finito hoc anno, Novilunia contingere 22 diebus prius, quam primo anno: Epactam autem tertii anni esse 3, quia si rursus 11 dies ad 22 adjiciantur, efficietur numerus 33; a quo si rejiciantur 30 dies, qui unam Lunationem Embolismalem constituunt, relinquentur 3, atque ita deinceps. Progrediuntur enim Epactæ omnes per continuum augmentum 11 dierum, abjectis tamen 30, quando rejici possunt. Solum quando perventum erit ad ultimam Epactam Aureo numero 19 respondentem, quæ est 29, adduntur 12, ut abjectis 30 ex composito numero 41, habeatur rursum Epacta 11 ut in principio. Quod ideo fit, ut ultima Lunatio Embolismica, currente Aureo numero 19, sit tantum 29 dierum. Si enim 30 dies contineret, ut aliæ sex Lunationes Embolismicæ, non redirent Novilunia post 19 annos Solares ad eosdem dies, sed versus calcem mensium prolaberentur, contingenterque uno die tardius, quam ante 19 annos. De qua re plura invenies in libro novæ rationis restituendi Calendarii Romani. Sunt autem novemdecim Epactæ, quot et Aurei numeri, respondebantque ipsis Aureis numeris ante Calendarii correctionem eo modo quo in hac tabella dispositæ sunt.

Tabella Epactarum

respondentium Aureis numeris ante Calendarii correctionem.

Aur. num. 1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Epactæ. xi.	xxii.	iii.	xiv.	xxv.	vi.	xvii.	xxviii.	ix.
10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
xx.	i.	xii.	xxiii.	iv.	xv.	xxvi.	vii.	xxviii.

Quia vero cyclo decennovennali Aurei numeri imperfectus est, cum Novilunia post 19 annos Solares non præcise ad eadem loca redeant, ut dictum est, imperfectus etiam erit hic cyclo 19 Epactarum. Quamobrem ita emendatus est, ut in posterum loco Aurei numeri et dictarum 19 Epactarum, utamur 30 numeris Epactalibus ab 1. usque ad 30. ordine progredientibus, quamvis ultima Epacta, sive quæ ordine est tricesima, notata numero non sit, sed signo hoc *, propterea quod nulla Epacta esse possit 30. Variis autem temporibus ex his 30 Epactis respondent decem et novem Aureis numeris variæ decem et novem Epactæ, prout Solaris anni ac Lunarum æquatio exposcit; quæ quidem decem et novem Epactæ progrediuntur, ut olim, per eundem numerum 11 addunturque semper 12 illi Epactæ, quæ respondet Aureo numero 19, ut habeatur sequens Epacta respondens Aureo numero 1 ob rationem paulo ante dictam. Id quod sequens tabella perspicuum faciet, quæ con-

De Anno et ejus Partibus.

tinet Aureos numeros, et Epactas inter se respondentes ab anno correctionis 1582. post detractorem decem dierum, usque ad annum 1700. exclusive. Quamvis autem vulgares Epactæ mutantur in Martio, reipsa tamen in principio anni mutantur sunt, una cum Aureo numero, in cuius locum hæ nostræ Epactæ succedunt.

Tabella Epactarum

respondentium Aureis numeris ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. (detractis prius decem diebus) usque ad annum 1700. exclusive.

Aur. num.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Epactæ.	xxvi.	vii.	xviii.	xxix.	x.	xxi.	ii.	xiii.	xxiv.
	15.	16.	17.	18.	19.	1.	2.	3.	4.
v.	xvi.	xxvii.	viii.	xix.	i.	xii.	xxiii.	iv.	xv.

Itaque si Epacta quocumque anno proposito inveniunda sit, querendus est Aureus numerus illius anni in superiori ordine illius tabellæ, quæ illi tempori, in quo propositus annus continetur, congruit. Mox enim sub Aureo numero in inferiori ordine tabellæ reperietur Epacta anni propositi, vel certe hoc signum *. Ubi ergo illa Epacta vel signum * in Calendario inventum fuerit, eo die Novilunium fiet. Invenietur autem Aureus numerus vel ex antecedente canone, vel ex tabella Epactarum proposito tempore congruente, tribuendo primum Aureum numerum illius tabellæ illi anno, a quo usus tabellæ incipit, et secundum Aureum numerum sequenti anno etc. Eodem modo reperietur Epacta sine Aureo numero, si prima Epacta tabellæ tribuatur illi anno, a quo ejus usus incipit, et secunda Epacta sequenti anno etc.

Exemplum: Anno correctionis 1582. Aureus numerus est 6, nempe primus primæ tabellæ, cuius usus incipit ab Idibus Octobris dicti anni 1582., detractis prius decem diebus. Erit ergo tunc Epacta xxvi, quæ sub Aureo numero 6 collocatur, fietque Novilunium die 27. Octobris, et 26. Novembris, et 25. Decembris. Item anno 1583. jam correcto Aureus numerus est 7, cui in eadem tabella supposita est Epacta vii, quæ toto eo anno in Calendario Novilunia indicabit, ut in Januario die 24., in Febuario die 22., in Martio die 24. etc.

Alia Tabella Epactarum

respondentium Aureis numeris ab anno 1901. inclusive usque ad annum 2200. exclusive.

Aur. num.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Epactæ.	x.	xxi.	ii.	xiii.	xxiv.	v.	xvi.	xxvii.	viii.	xix.
	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	1.	
*	xi.	xxii.	iii.	xiv.	25.	vi.	xvii.	xxix.		

Ad tollendam dubitationem de usu hujus novæ Tabulæ Epactarum, ostendemus rem exemplis. Anno 1901. tribuatur Epacta x., quæ sub Aureo numero 2 collocatur: fietque Novilunium 21. Januarii, 19. Februarii et 21. Martii. Item anno 1902. tribuatur Epacta xxi. sub Aureo numero 3 collocata, quæ toto eo anno in Calendario Novilunia monstrabit: ut in Januario die 10., in Febuario die 8., in Martio die 10. Et sic deinceps per ordinem annis progredientibus, redeundo ad principium Tabellæ, quotiescumque eam percurreris. Rursus anno 1911. Epacta non signatur numero, sed hoc signo *, quod collocatur sub Aureo numero 12, et in Calendario toto eo anno Novilunia indicabit, nimirum in Januario die 1. et 31., in Martio (nam in Febuario nullum tunc Novilunium, cum in eo signum hoc * non reperitur) die 1. et 31., in Aprili die 29. etc.

Postremo: anno 1916. Aureus numerus est 17, sub quo in ordine Epactarum tertie tabellæ, quæ proposito anno congruit, reperitur Epacta 25. non antiquo numero, ut aliæ Epactæ, sed vulgari numero scripta. Ubicumque ergo anno 1916. in Calendario Epacta 25. vulgari numero scripta reperitur, ibi Novilunium fit, ut in Januario die 6., in Febuario die 4., in Martio die 6., in Aprili die 4. etc. Quotiescumque enim Epacta 25 respondet Aureis numeris majoribus, quam 11, quales sunt posteriores octo a 12 usque ad 19, sumenda est in Calendario Epacta 25. vulgari numero scripta; quando vero eadem Epacta respondet minoribus numeris, quam 12, quales sunt priores undecim ab 1 ad 11 inclusive, accipienda est in Calendario Epacta xxv. antiquo numero scripta: atque hoc solum contingit in Epacta 25., in aliis nunquam; quod ideo fit, ut anni lu-

nares solaribus annis perfectius respondeant. Ob quam etiam causam in sex locis Calendarii duæ Epactæ, scilicet xxv. et xxiv. sunt adscriptæ.

Tabella litterarum Dominicalium

ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. (detractis prius decem diebus) usque ad annum 1700. exclusive.

c	b	A	f	e	d	c	A	g	f	e	c	b	A
g	e	d	c	b	g	f	e	d	b	A	g	f	d
f	c	A	g	f	e	d	c	b	A	g	f	e	d

Usus hujus tabellæ hic est. Anno correctionis 1582. post Idus Octobris (detractis prius decem diebus) tribuatur littera c primæ cellulæ, et sequenti anno 1583. littera b secundæ, et anno 1584. dentur litteræ A g tertie cellulæ, et sic deinceps aliis annis ordine aliæ cellulæ tribuantur, donec ad annum propositum perventum sit, redeundo ad principium tabellæ quotiescumque eam percurreris. Nam cellula, in quam annus propositus cadit, dummodo minor sit, quam annus 1700., dabit litteram Dominicalem propositi anni. Quæ si unica occurrerit, annus erit communis: si vero duplex, Bissextilis: et tunc superior littera Dominicam diem ostendet in Calendario a principio anni usque ad Festum S. Mathiæ Apostoli: inferior autem ab hoc Festo usque ad finem anni.

Exempli gratia: Sit inveniunda littera Dominicalis anni 1587. Numera ab anno 1582., quem tribue primæ litteræ c, usque ad annum 1587., tribuendo singulis cellulis singulos annos (computando geminas litteras quascumque, superiorem et inferiorem, pro una cellula), cadetque annus 1587. in litteram d, quæ sextum locum in tabella occupat. Est ergo toto eo anno littera Dominicalis d, annusque communis est, cum littera simplex occurrat. Rursus sit investiganda littera Dominicalis anni 1616. Numera ab anno 1582. ut dictum est, usque ad annum 1616, redeundo ad principium tabellæ, postquam eam percurreris, perveniesque ad duas hasce litteras c b, septimo loco positas. Est ergo annus ille Bissextilis, cum duplex littera occurrat, superiorque littera c Dominicam diem indicabit a principio anni illius usque ad Festum S. Mathiæ, inferior autem b in reliqua parte anni.

Alia Tabella litterarum Dominicalium

ab anno 1901. ad 2200. inclusive.

f	e	d	c	A	g	f	e	c	b	A	g	e	d
c	b	g	f	e	d	b	A	g	f	d	c	b	A
A	g	f	e	d	c	b	A	g	f	e	d	c	b

Usus autem hujus tabellæ hic est. Anno 1901. tribuatur littera f primæ cellulæ, et sequenti anno 1902. littera e, et sic deinceps ceteris annis ordine aliæ cellulæ tribuantur, donec ad annum propositum perventum sit, redeundo ad principium tabellæ, quotiescumque eam percurreris; nam cellula, in quam annus propositus cadit, dabit litteram Dominicalem propositi anni: quæ si unica occurrerit, annus erit communis: si vero duplex, Bissextilis: et tunc superior littera Dominicalem diem ostendet in Calendario a principio anni, usque ad Festum S. Mathiæ Apostoli, inferior autem ab hoc Festo, usque ad finem anni.

De Indictione.

Indictio est revolutio 15 annorum ab 1 usque ad 15, qua revoluzione peracta, iterum reditur ad unitatem, initiumque sumit quilibet annus hujus cycli a Januario in Bullis Pontificiis. Et quoniam indictionis frequens usus est in Diplomati- bus, et scripturis publicis, facile annum Indictionis currentem quolibet anno proposito inveniemus ex sequenti tabella, cuius usus perpetuus est: initium tamen sumit ab anno correctionis 1582.

Tabella Indictionum

ab Anno Correctionis 1582.

10.	11.	12.	13.	14.	15.	1.
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

Nam si anno 1582. tribuas primum numerum, qui est 10. et sequenti anno 1583. secundum numerum, qui est 11, et sic

deinceps usque ad annum propositum, redeundo ad principium tabellæ, quotiescumque eam percurreris, cadet annus propositus in Indictionem, quæ quæritur.

De Festis Mobilibus.

Quoniam ex decreto sacri Concilii Nicæni Pascha, ex quo reliqua Festa mobilia pendent, celebrari debet die Dominico, qui proxime succedit xiv. Lunæ primi mensis (is vero apud Hebræos vocatur primus mensis, cujus xiv. Luna vel cadit in diem verni Æquinoctii, quod die 21. mensis Martii contingit vel propius ipsum sequitur), efficitur, ut si Epacta cujusvis anni invenitur, et ab ea in Calendario notata inter diem octavum Martii inclusive, et quintum Aprilis inclusive (hujus enim Epactæ xiv. Luna cadit vel in diem Æquinoctii verni, id est, in diem 21. Martii vel eum propius sequitur), numerentur inclusive deorsum versus dies quatuordecim; proximus dies Dominicus dicitur hunc xiv. sequens (ne cum Judæis conveniamus, si forte dies xiv. Lunæ caderet in diem Dominicum) sit dies Paschæ.

Exemplum: Anno 1605. Epacta est x. et littera Dominicalis b. Et quoniam invenimus Epactam x. inter diem 8. Martii, et 5. Aprilis inclusive positam esse e regione diei 21. Martii, a quo inclusive, si deorsum versus numerentur 14 dies, invenimus xiv. Lunam die 3. Aprilis, quæ est Dominica, cum e regione illius sit littera Dominicalis b. Ne igitur cum Judæis conveniamus, qui pascha celebrant die xiv. Lunæ, sumenda est littera Dominicalis b, quæ sequitur xiv. Lunam, nempe ea, quæ e regione diei 10. Aprilis collocatur: atque eo anno Pascha celebrandum erit die 10. Aprilis. Item anno 1604. Epacta est xxix. et duplex littera Dominicalis d c, cum annus ille sit Bissextilis. Si igitur ab Epacta xxix. quæ e regione diei 1. Aprilis ponitur inter diem 8. Martii, et 5. Aprilis inclusive, numerentur dies 14, cadet xiv. Luna in diem 14. Aprilis. Et quia tunc currit posterior littera Dominicalis, nempe c, quæ post diem 14. Aprilis, id est, post xiv. Lunam collocata est e regione diei 18. Aprilis, celebrabitur eo anno Pascha die 18. Aprilis.

Ceterum ut facilius omnia Festa mobilia inveniantur, composite sunt duæ sequentes tabulæ Paschales, una antiqua, et nova altera. Ex antiqua ita Festa mobilia reperientur. In latere sinistro tabulæ accipiatur Epacta currens, et in linea litterarum Dominicalium sumatur littera Dominicalis currens, infra tamen Epactam currentem, ita ut si littera Dominicalis currens reperitur e regione Epactæ currentis, assumenda sit eadem littera Dominicalis proxime inferior. Nam e regione hujus litteræ Dominicalis omnia Festa mobilia continentur.

Exemplum: Anno 1606. Epacta est xxi. et littera Dominicalis A. Si igitur in tabula antiqua sumatur littera Dominicalis A, quæ primo infra Epactam xxi. occurrit, reperietur e regione hujus litteræ Dominica Septuagesimæ die 22. Januarii, dies Cinerum 8. Februarii, Pascha 26. Martii, Ascensio Domini 4. Maji, Pentecostes 14. Maji, et Festum Corporis Christi 25. Maji. Dominicæ autem inter Pentecosten et Adventum eo anno erunt 28, et Adventus celebrabitur die 3. Decembris: et sic de ceteris. Item anno 1605 Epacta est x. et littera Dominicalis b, quæ in tabula reperitur e regione Epactæ x. Quare sumenda est alia littera b, quæ proxime infra Epactam invenitur, e regione cujus invenies Septuagesimam die 6. Februarii, dies Cinerum 23. Februarii, et Pascha die 10. Aprilis etc.

Notandum autem est, quod quemadmodum in anno communi, cadente littera Dominicali e regione Epactæ in tabula antiqua, sumitur eadem littera proxima infra Epactam, ut diximus: ita quoque in anno Bissextili, si alterutra duarum litterarum Dominicalium tunc currentium e regione Epactæ reperitur, assumendæ sunt aliæ duæ similes litteræ proxime inferiores, ut Festa mobilia inveniantur.

Ex tabula vero Paschali nova ita eadem Festa mobilia reperientur. In cellula litteræ Dominicalis currentis quæritur Epacta currens. Nam e directo omnia Festa mobilia deprehenduntur. Ut anno 1609. in cellula litteræ Dominicalis d, tunc currentis e regione Epactæ xxiv., quæ eodem anno currit, ha-

betur Septuagesima die 15. Februarii, dies Cinerum 4. Martii Pascha 19. Aprilis etc.

Sed sive antiqua, sive nova tabula Paschali utamur, inveniendæ sunt omnia Festa mobilia in annis Bissextilibus per litteram Dominicalem posteriorem, quæ nimirum currit post Festum sancti Mathiæ Apostoli, ne scilicet ambigamus, utra duarum litterarum pro hoc, aut illo Festo indagando accipiendæ sit; ita tamen, ut Septuagesimæ, et diei Cinerum inventæ in Januario aut Febuario addatur unus dies. Quod ideo fit, quia ante diem S. Mathiæ currit prior littera Dominicalis, quæ in Calendario posteriorem semper sequitur: post Festum autem S. Mathiæ, in Febuario, licet posterior littera currat, additur tamen tunc dies intercalaris, ita ut dies 24. Febr. dicatur 25., et dies 25. dicatur 26. etc. Quod si dies Cinerum cadat in Martium, nihil addendum est, quia tunc et littera posterior currit, et dies mensis propriis numeris respondent, cum dies intercalaris Febuario sit additus. Imo nisi per posteriorem litteram investigarentur, non inveniretur recte Septuagesima in anno Bissextili currente Epacta xxiv. vel xxv., et littera Dominicali d c, ut in secundo ac tertio exemplo perspicuum fiet pro annis 4088. et 3784. Exempli gratia. Anno 2096. Bissextili, Epacta erit v. et litteræ Dominicales A g. Si igitur per posteriorem litteram, quæ est g, Festa mobilia investigentur, reperietur Septuagesima die 11. Februarii et dies Cinerum 28. Februarii. Si autem addatur unus dies, cadet Septuagesima in diem 12. Februarii quæ est Dominica, et dies Cinerum in diem 29. Februarii quæ est Feria iv. Pascha autem, et reliqua Festa in eos dies cadent qui in tabula expressi sunt. Item anno 4088. Bissextili Epacta erit xxiv. et litteræ Dominicales d c. Si igitur per litteram c, quæ posterior est, inquirentur Festa mobilia, invenietur Septuagesima die 21. Februarii, et si addatur unus dies, cadet in diem 22. Februarii quæ est Dominica. Dies autem Cinerum cadet in diem 10. Martii: quare nihil additur etc. Rursus anno 3784. Bissextili, Epacta erit xxv. et litteræ Dominicales d c. Ergo iterum per posteriorem c reperietur Septuagesima die 21. Februarii, hoc est, addita 1 die, 22. Quod si per priorem litteram d in utroque horum duorum annorum agendum esset, nihil efficeretur, cum infra Epactas xxiv. et xxv. littera d indicet Septuagesimam die 15. Februarii, quod falsum esset, cum eo anno posterior littera c Pascha offerat die 25. Aprilis, ac proinde Septuagesima die 22. Februarii celebranda sit, ut liquido constat, si a die Paschæ, Dominicæ retro numerentur usque ad Septuagesimam.

In priori porro tabula Paschali antiqua reformata, Epactis ad sinistram præposuimus Aureos eodem ordine, quo ante emendationem Calendarii collocari solebant, ut ex his Festa mobilia invenirentur. Hoc autem idcirco a nobis factum est, ut Pascha, ceteraque Festa mobilia a Concilio Nicæno usque ad annum 1582 quilibet indagare possit. Eodem autem prorsus artificio ex Aureis numeris ita distributis Festa mobilia eruuntur, quo ex Epactis. Sit enim explorandum, exempli causa, quando Festa hæc celebrata fuerint anno 1450. Quoniam eo anno Aureus numerus fuit 7 et littera Dominicalis d, si Aureus numerus 7 in sinistro latere accipiatur, et prima littera d infra eum occurrens, reperietur e regione hujus litteræ d Septuagesima die 1. Februarii, dies Cinerum 18. Februarii, Pascha die 5. Aprilis etc.

Adventus Domini celebratur semper die Dominico, qui propinquior est Festo S. Andreæ Apostoli, nempe a die 27. Novembris inclusive usque ad diem 3. Decembris inclusive, ita ut littera Dominicalis currens, quæ reperitur in Calendario a die 27. Novembris usque ad diem 3. Decembris, indicet Dominicam Adventus. Ut verbi gratia, si littera Dominicalis est g, Dominica Adventus cadet in diem 2. Decembris: quia ibi est littera g in Calendario etc.

Ad finem tandem tabellarum Paschalium apposita est tabula temporaria multorum annorum, e regione quorum omnia Festa mobilia inveniuntur, quæ quidem tabula ex tabulis Paschalibus excerpta est, ex quibus infinitæ aliæ erui possunt pro quibuscumque annis.

TABULA PASCHALIS ANTIQUA REFORMATA.

Aureus Numer.	Cyclus Epactarum	Litteræ Dominic.	Septuagesima	Dies Cinerum	Pascha	Ascensio	Pentecostes	Corpus Christi	Domin. post Pentec.	Dominica prima Adventus
16 5 13 2	xxiii xxii xxi xx xix	d e f g	Januarii 18 19 20 21	Februarii 4 5 6 7	Martii 22 23 24 25	Aprilis 30 1 Maji 2 3	Maji 10 11 12 13	Maji 21 22 23 24	28 28 28 28	29 Nov. 30 1 Dec. 2
10 18 7	xviii xvii xvi xv xiv	A b c d e	22 23 24 25 26	8 9 10 11 12	26 27 28 29 30	4 5 6 7 8	14 15 16 17 18	25 26 27 28 29	28 27 27 27 27	3 27 Nov. 28 29 30
15 4 12	xlii xli xl x ix	f g A b c	27 28 29 30 31	13 14 15 16 17	31 1 Apr. 2 3 4	9 10 11 12 13	19 20 21 22 23	30 31 1 Junii 2 3	27 27 27 26 26	1 Dec. 2 3 27 Nov. 28
1 9 17	viii vii vi v iv	d e f g A	1 Febr. 2 3 4 5	18 19 20 21 22	5 6 7 8 9	14 15 16 17 18	24 25 26 27 28	4 5 6 7 8	26 26 26 26 26	29 30 1 Dec. 2 3
6 14 3	iii ii i * xxix	b c d e f	6 7 8 9 10	23 24 25 26 27	10 11 12 13 14	19 20 21 22 23	29 30 31 1 Junii 2	9 10 11 12 13	25 25 25 25 25	27 Nov. 28 29 30 1 Dec.
11 19 8	xxviii xxvii xxvi xxv xxiv	g A b c d	11 12 13 14 15	28 1 Martii 2 3 4	15 16 17 18 19	24 25 26 27 28	3 4 5 6 7	14 15 16 17 18	25 25 24 24 24	2 3 27 Nov. 28 29
		e f g A b c	16 17 18 19 20 21	5 6 7 8 9 10	20 21 22 23 24 25	29 30 31 1 Junii 2 3	8 9 10 11 12 13	19 20 21 22 23 24	24 24 24 24 23 23	30 1 Dec. 2 3 27 Nov. 28

TABULA PASCHALIS NOVA REFORMATA.

Litter. Domin.	Cyclus Epactarum	Septuagesima	Dies Cinerum	Pascha	Ascensio	Pentecostes	Corpus Christi	Domin. post Pentec.	Dominica prima Adventus
D	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	18 Jan. 25 Jan. 1 Febr. 8 Febr. 15 Febr.	4 Febr. 11 Febr. 18 Febr. 25 Febr. 4 Mart.	22 Mart. 29 Mart. 5 Apr. 12 Apr. 19 Apr.	30 Apr. 7 Maji 14 Maji 21 Maji 28 Maji	10 Maji 17 Maji 24 Maji 31 Maji 7 Junii	21 Maji 28 Maji 4 Junii 11 Junii 18 Junii	28 27 26 25 24	29 Nov. 29 29 29 29
E	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	19 Jan. 26 Jan. 2 Febr. 9 Febr. 16 Febr.	5 Febr. 12 Febr. 19 Febr. 26 Febr. 5 Mart.	23 Mart. 30 Mart. 6 Apr. 13 Apr. 20 Apr.	1 Maji 8 Maji 15 Maji 22 Maji 29 Maji	11 Maji 18 Maji 25 Maji 1 Junii 8 Junii	22 Maji 29 Maji 5 Junii 12 Junii 19 Junii	28 27 26 25 24	30 Nov. 30 30 30 30
F	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	20 Jan. 27 Jan. 3 Febr. 10 Febr. 17 Febr.	6 Febr. 13 Febr. 20 Febr. 27 Febr. 6 Mart.	24 Mart. 31 Mart. 7 Apr. 14 Apr. 21 Apr.	2 Maji 9 Maji 16 Maji 23 Maji 30 Maji	12 Maji 19 Maji 26 Maji 3 Junii 9 Junii	23 Maji 30 Maji 6 Junii 13 Junii 20 Junii	28 27 26 25 24	1 Dec. 1 1 1 1
G	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	21 Jan. 28 Jan. 4 Febr. 11 Febr. 18 Febr.	7 Febr. 14 Febr. 21 Febr. 28 Febr. 7 Mart.	25 Mart. 1 Apr. 8 Apr. 15 Apr. 22 Apr.	3 Maji 10 Maji 17 Maji 24 Maji 31 Maji	13 Maji 20 Maji 27 Maji 3 Junii 10 Junii	24 Maji 31 Maji 7 Junii 14 Junii 21 Junii	28 27 26 25 24	2 Dec. 2 2 2 2
A	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	22 Jan. 29 Jan. 5 Febr. 12 Febr. 19 Febr.	8 Febr. 15 Febr. 22 Febr. 1 Mart. 8 Mart.	26 Mart. 2 Apr. 9 Apr. 16 Apr. 23 Apr.	4 Maji 11 Maji 18 Maji 25 Maji 1 Junii	14 Maji 21 Maji 28 Maji 4 Junii 11 Junii	25 Maji 1 Junii 8 Junii 15 Junii 22 Junii	28 27 26 25 24	3 Dec. 3 3 3 3
B	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	23 Jan. 30 Jan. 6 Febr. 13 Febr. 20 Febr.	9 Febr. 16 Febr. 23 Febr. 2 Mart. 9 Mart.	27 Mart. 3 Apr. 10 Apr. 17 Apr. 24 Apr.	5 Maji 12 Maji 19 Maji 26 Maji 2 Junii	15 Maji 22 Maji 29 Maji 5 Junii 12 Junii	26 Maji 2 Junii 9 Junii 16 Junii 23 Junii	27 26 25 24 23	27 Nov. 27 27 27 27
C	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	24 Jan. 31 Jan. 7 Febr. 14 Febr. 21 Febr.	10 Febr. 17 Febr. 24 Febr. 3 Mart. 10 Mart.	28 Mart. 4 Apr. 11 Apr. 18 Apr. 25 Apr.	6 Maji 13 Maji 20 Maji 27 Maji 3 Junii	16 Maji 23 Maji 30 Maji 6 Junii 13 Junii	27 Maji 3 Junii 10 Junii 17 Junii 24 Junii	27 26 25 24 23	28 Nov. 28 28 28 28

Volný překlad: DE ANNO ET EJUS PARTIBUS

O roku a jeho částech (viz latinský text v příloze)

Rok má 12 měsíců, 52 týdnů a 1 den. Dní 365 a necelých 6 hodin; za takový totiž časový rozdíl projde slunce Zodiakem. Čtyřikrát šest hodin z jednotlivých čtyřech roků vytvoří jeden den. O něj prodloužený rok se nazývá rokem přestupným.

De anni correctione

O opravě, její nutnosti a též o gregoriánském kalendáři.

Jak bylo řečeno, rok trvá 365 dní a téměř 6 hodin (nějaká minuta chybí).

Nevšímáním si těchto minut (jakoby měl rok kromě 365 dní ještě *celých* 6 hodin, způsobilo po delším čase vzrůst o 10 dní, takže jarní rovnodennost se posunula.

Řehoř XIII. v důsledku této chyby chtěl nejen jarní rovnodennost dát na původní místo, z kterého se vzdálila v roce 1582 od Nicejského koncilu již o 10 dní, kterou koncil stanovil na XII. Kalendas Aprilis, a 14. lunu velikonoční umístil zpět na své místo. Zařídil též, že pro příště jarní rovnodennost, ani 14. luna se od svého místa neodchýlí.

Stanovil, že po 4. říjnu (sv. Františka) nebude 5., ale 15. října. Že staletí po roce 1600 (tj. 1700, 1800, 1900) nemají být přestupnými roky. Další staletí jen ta, která jsou dělitelná 40 (např. 2000), přestupná jsou. Přestupnost se projeví zařazením dne 29. února.

De Cyclo Decennovennali Aurei Numeri

19letý cyklus zlatého čísla

Je to pohyb čísel 19 roků od 1 až po 19, a když se tento skončí, opět se vrací k začátku. Např. roku 1577 je číslo 19letého cyklu, kterému se říká zlaté, 1 (jednička), dalšího roku 1578 je to 2, a tak dále, až k 19, jejíž zlaté číslo patří roku 1595, po němž se vrací k začátku. Roku 1596 je zlaté číslo znovu 1, roku 1597 je 2 atd.

Abychom našli zlaté číslo kteréhokoliv roku, je vytvořena tabulka zlatých čísel, která se dá používat od roku opravy 1582 včetně a trvá neomezeně. Z ní se zlaté číslo kteréhokoliv roku po roku 1582 najde takto:

6	7	8	9	10	11	12	13		14
15	16	17	18	19	1	2	3	4	5

Roku 1582 přísluší první číslo tabulky, které je 6, dalšímu roku 1583 číslo 7, a tak stále do nekonečna, dokud se nepřijde k roku, jehož zlaté číslo hledáte.

De epactis et Noviluniis

O epaktách a novoluní

Epakta není nic jiného než počet dní, o něž běžný sluneční rok s 365 dny převyšuje obyčejný lunární rok s 354 dny: tak tedy epakta prvního roku je 11 (XI), protože o tento počet dní rok sluneční převyšuje rok lunární. Poněvadž novoluní v dalším roce je o 11 dní dříve než v předešlém roce, v druhém roce je tedy epakta 22 (XXII), ježto toho roku znovu sluneční rok převyšuje rok lunární o 11 dní, které přidány k 11 dnům roku předešlého, dávají 22. Dále, když tento rok skončil, novoluní připadne o 22 dní dříve než v roce *prvním*.

Epakta *třetího* roku je 3, protože sečtením $11+22=33$. Od toho se odečte 30 dní (oběh měsíce) a zůstatek jsou 3. A tak dále. Všechny epakty pokračují zvyšováním o 11 dní, a odpočítáváním 30, pokud to lze.

Pouze když se přijde až k poslední epaktě, odpovídající zlatému číslu 19, která je 29 (XXIX), přidá se 12, aby po odpočítání 30 ze součtu 41 vznikla epakta 11 jako na začátku. Tím se dosáhne toho, že poslední oběh měsíce při zlatém čísle 19 má pouze 29 dní. Kdyby měl 30 dní jako šest jiných oběhů, nevrátila by se rovnodennost po 19 solárních rocích na tentýž den, ale měla by zpoždění jednoho dne oproti roku před 19 lety. O tom mnohé najdeš v knize Liber novae rationis restitutionis Kalendarii Romani. Je také 19 epakt a zrovna tak zlatých čísel, které odpovídají svým zlatým číslům před opravou kalendáře a proto jsou uvedeny v této tabulce.

Tabella epactarum

respondentium Aureis numeris **ante** Kalendarii correctionem (před opravou)

Zlaté č.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Epakty	XI	XXII	III	XIV	XXV	VI	XVII	XXVIII	IX
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
XX	I	XII	XXIII	IV	XV	XXVI	VII	XVIII	XXIX

Poněvadž 19letý cyklus zlatého čísla je nedokonalý, vždyť novoluní po 19 slunečních letech se nevracejí přesně na svá místa jak bylo řečeno, je nedokonalý i tento cyklus 19ti epakt.

Proto bylo doporučeno, aby do budoucna namísto zlatého čísla a řečených 19 epakt se zavedlo 30 čísel epakt v pořadí od 1 až 30, z nichž poslední epakta, i když v pořadí je třicátá, se nebude označovat číslem, ale hvězdičkou (*), a proto žádná epakta nemůže být třicátá.

Ale v různých dobách z těchto 30 epakt odpovídá 19ti zlatým číslům 19 různých epakt, které vyjadřují srovnání roku slunečního a lunárního. Těchto 19 epakt postupuje jako dříve číslem 11 a přidává se vždy 12 té epaktě, která přísluší zlatému číslu 19, abychom měli následující epaktu odpovídající zlatému číslu 1 z důvodu před chvílí uvedeného. To co další tabulku, obsahující zlatá čísla s odpovídajícími epaktami po roce opravy 1582 až k roku 1700 exclusive (vyjma) činí přehlednou, je odstranění 10 dnů. Avšak ačkoliv jakékoli obyčejné epaky se mění v březnu, přesto ve skutečnosti jsou měnitelné na začátku roku spolu se zlatým číslem, na jehož místo ty naše epaky postupují.

Tabella Epactarum
respondentium aureis numeris ab Idibus Octobris anni correctionis 1582
(detractis prius decem diebus) usque ad annum 1700 exclusive
Tabulka epakt,
odpovídající zlatým číslům od 15. října roku opravy 1582
(po odstranění deseti dnů) až k roku 1700 excl. (vyjma)

Zlaté č.	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Epakty	XXVI	VII	XVIII	XXIX	X	XXI	II	XIII	XXIV
15	16	17	18	19	1	2	3	4	5
V	XVI	XXVII	VIII	XIX	I	XII	XXIII	IV	XV

Jestliže se tedy má najít epakta kteréhokoliv roku, je třeba najít zlaté číslo toho roku v horním řádku této tabulky, které vyhovuje době, obsahující stanovený rok. Potom pod zlatým číslem v horním řádku tabulky se najde epakta požadovaného roku, nebo značka *. Kde se tato epakta či značka * v kalendáři najde, toho dne je novoluní.

Zlaté číslo se najde buď podle předchozího odstavce, anebo v tabulce epakt odpovídající oné době tak, že se přidělí první zlaté číslo této tabulky tomu roku, jímž začíná užívání tabulky, a druhé zlaté číslo dalšímu roku atd. Stejným způsobem se najde epakta bez zlatého čísla, když se přidělí první epakta tabulky onomu roku, kterým její užívání začíná, a další epakta příštímu roku atd.

Příklad: V roce opravy 1582 je zlaté číslo 6 jako první v první tabulce, která se užívá od 15. října toho roku 1582, když se předem odstranilo deset dní. Bude tu tedy epakta XXVI, která je umístěna pod zlatým číslem 6 a novoluní bude 27. října, 26. listopadu a 25. prosince. Podobně roku 1583 již po opravě zlaté číslo je 7, pod ním je epakta VII, která po celý ten rok ukazuje novoluní, jako v lednu dne 24., v únoru dne 22., v březnu dne 24. atd.

Alia Tabella Epactarum
respondentium Aureis numeris ab anno 1901 inclusive usque
ad annum 2200 exclusive
Jiná tabulka epakt,
které přísluší zlatým číslům od roku 1901 včetně až
k roku 2200 excl. (vyjma)

Zlaté č.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Epakty	X	XXI	II	XIII	XXIV	V	XVI	XXVII	VIII	XIX
12	13	14	15	16	17	18	19	1		
*	XI	XXII	III	XIV	25	VI	XVII	XXIX		

Abychom odstranili pochybnosti o užívání této nové tabulky epakt, uvedeme příklady. Roku 1901 je přidělena epakta X, která je umístěna pod zlatým číslem 2. Novoluní bude 21. ledna, 19. února a 21. března. Podobně roku 1902 bude epakta XXI pod zlatým číslem 3, která po celý rok v kalendáři ukazuje novoluní: 10. ledna, 8. února, 10. března. A tak dále v řádu postupujících roků, až se vrátí na začátek tabulky, odkud vyšla. Opět rok 1911. Epakta není označena číslem, ale značkou *, umístěnou pod zlatým číslem 12, a v kalendáři po celý rok ukazuje novoluní, totiž 1. a 31. ledna, v únoru není žádné novoluní, protože tam nenajdeme značku *, 1. a 31. března, 29. dubna atd.

Konečně: roku 1916 zlaté číslo je 17, pod nímž ve třetí tabulce epakt je uvedena epakta 25, ne však římskými číslicemi, jako jiné epaky, ale arabskými. Kde je v roce 1916 psána epakta 25, je novoluní 6. ledna, 4. února, 6. března, 4. dubna atd. Kdekoli totiž epakta 25 odpovídá větším zlatým číslům, jako 11, u nichž je dalších osm od 12 až k 19, bere se v kalendáři epakta 25; když však tatáž epakta odpovídá malým číslům, jako 12, jakéžto jsou prvních jedenáct od 1 až k 11 včetně, používá se v kalendáři epakta XXV psaná římskými číslicemi. To se týká pouze epaky 25, jiných nikdy; děje se to proto, aby roky lunární lépe odpovídaly roků slunečním. Z toho důvodu také na šesti místech kalendáře jsou předepsány dvojice epaky, totiž XXV a XXIV.

Tabella litterarum Dominicalium
ab Idibus Octobris annis correctionis 1582 (detractis prius decem diebus)
usque ad annum 1700 exclusive
Tabulka nedělních liter

od 15. října roku opravy 1582 (po odpočítání deseti dní)
až k roku 1700 exclusive (vyjma)

c	b	A g	f	e	d	c b	A	g	f	e d	c	b	A
g f	e	d	c	b A	g	f	e	d c	b	A	g	f e	d

Tabulky se užívá takto: Roku opravy 1582 (po odstranění deseti dní) má první buňka literu c, v dalším roce 1583 druhá buňka literu b a v roce 1584 dostává třetí buňka literu Ag, a tak dále jiné roky použijí jiných buněk, dokud se nepříjde k žádanému roku, vrací se k začátku tabulky, odkud vyšel. Neboť buňka, do které spadá žádaný rok, pokud je menší než 1700, dává nedělní literu žádaného roku. Je-li jediná, je to rok nepřestupný, jsou-li dvě, je to rok přestupný. Vrchní litera ukazuje den neděle v kalendáři od začátku roku až ke svátku sv. Matěje apoštola (14. května); spodní pak od tohoto svátku až do konce roku.

Například, má se najít nedělní litera roku 1587. Číslo od roku 1582, jemuž přidělíš první literu c, až k roku 1587, když jsi přidělil jednotlivým rokům jednotlivé buňky (vrchní i spodní litera se počítá za jednu buňku), připadne rok 1587 litere d, která je na šestém místě v tabulce. Po celý tento rok je tedy nedělní litera d, rok je nepřestupný, protože je tam jen jedna litera.

Má se najít nedělní litera roku 1616: čísla od roku 1582, jak bylo řečeno, až k roku 1616, vrací se k začátku tabulky a jdeme dál, až přijdeme ke dvěma literám c b, umístěným na sedmém místě. Je to tedy přestupný rok, když jsou dvě litery, vrchní c ukazuje den neděle od začátku roku až k svátku sv. Matěje, spodní b platí pro zbytek roku.

Alia Tabella litterarum Dominicalium
ab anno 1901 ad 2200 inclusive
Jiná tabulka nedělních liter
od roku 1901 do 2200 včetně

f	e	d	c b	A	g	f	e d	c	b	A	g f	e	d
c	b A	g	f	e	d c	b	A	g	f e	d	c	b	A g

Používání tabulky je toto: roku 1901 se přidělila litera f první buňce, dalšímu roku 1902 litera e, a tak dále v pořadí buněk, až se přijde k žádanému roku, když jsme se vrátili k začátku tabulky, kolikrátkoli jsme je překročili. Neboť buňka, do níž připadne žádaný rok, dává nedělní literu hledaného roku. Je-li jediná, je to rok nepřestupný, jsou-li dvě, přestupný. Vrchní litera ukazuje v kalendáři den neděle od začátku roku až ke svátku sv. Matěje apoštola, spodní od tohoto svátku až do konce roku.

De Indictione

Indictio je oběh 15 roků od 1 až k 15, a když toto období skončilo, opět se vrací k jedničce. Začátkem je kterýkoliv rok tohoto cyklu od ledna v papežských bulách. A poněvadž užívání indictií se vyskytuje v diplomacii a ve veřejných spisech, snadno běžný rok indikce najdeme ke kterémukoliv žádanému roku z níže uvedené tabulky, jejíž užívání je trvalé; začátek je od roku opravy 1582.

Tabella Indictionum
ab Anno Correctionis 1582
Tabulka indikcií
od roku opravy 1582 (viz též str. 47)

10	11	12	13	14	15	1
2	3	4	5	6	7	8
						9

Přidělíš-li roku 1582 první číslo (10) a dalšímu roku 1583 druhé číslo (11), a tak dále až k žádanému roku, když se vrátíš k začátku tabulky, kolikrátkoli je překročíš, hledaný rok padne na požadovanou indikci.

De Festis Mobilibus
O pohyblivých svátcích

Podle dekretu svatého Nicejského koncilu se mají Velikonoce, podle nichž se řídí ostatní pohyblivé svátky, slavit v neděli, která je nejbližší po 14. luně prvního měsíce (ten měsíc se u židů nazývá prvním, jehož 14. luna buď padne na den jarní rovnodennosti, tj. 21. března anebo blízko po ní), vyplývá z toho, že má-li se epakta kteréhokoli roku najít, a od ní vyznačená v kalendáři mezi 8. březnem včetně a 5. dubnem včetně (u této epakty 14. luna padne buď na den jarní

rovnodennosti, tj. 21. března nebo brzo po ní) počítá se včetně dolů po řadě 24 dní; nejbližší neděle po této 14. luně (abychom se nesešli se židy, kdyby 14. luna padla na neděli) je neděle velikonoční.

Například roku 1605 je epakta X, nedělní litera b. Poněvadž epaktu X najdeme mezi 8. březnem a 5. dubnem včetně, a 5. duben je blízko oblasti dne 21. března, když od něj včetně počítáme nazpět 14 dní, najdeme 14. lunu dne 3. dubna, což je neděle, v jejíž oblasti je nedělní litera b. Abychom se nesešli se židy, kteří slaví Paschu (také) ve 14. lunu, bere se nedělní litera b, která následuje po 14. luně, totiž ta, která je umístěna v oblasti dne 10. dubna. Toho roku je tedy Pascha 14. dubna.

Podobně roku 1604. Epakta je XXIX a dvojí nedělní litera d c, protože je to přestuný rok. Jestliže tedy od epakty XXIX, která pro blízkost dne 1. dubna se klade mezi den 8. března a 5. dubna včetně, se odpočítá 14 dní, připadne 14. luna na den 14. dubna. A poněvadž odtud běží další nedělní litera c, která je po dni 14. dubna, tj. po 14. luně je umístěna v blízkosti 18. dubna, slaví se toho roku Pascha dne 18. dubna.

Ostatně, aby se pohyblivé svátky snáze hledaly, jsou tu dvě velikonoční tabulky (tabulae Paschales), jedna stará, jedna nová. Z té staré se najdou pohyblivé svátky takto: Na levé straně tabulky naleznete probíhající epaktu a ve sloupci nedělních liter se vezme probíhající nedělní litera, ale probíhající pod epaktou, takže jestliže se najde probíhající nedělní litera v blízkosti probíhající epakty, vezme se nejbližší nižší nedělní litera. Neboť v oblasti této nedělní litery jsou všechny pohyblivé svátky.

Příklad: Roku 1606 je epakta XXI a nedělní litera A. Jestliže se vezme ve staré tabulce nedělní litera A, jako prvá přicházející pod epaktou XXI, najdeme na řádku této nedělní litery neděli Septuagesimu dne 22. ledna, Popelec 8. února, Paschu 26. března, Nanebevstoupení Páně 4. května, Svatodušní svátky 14. května a Božího Těla 25. května. Toho roku bude 28 nedělí po Sslání Ducha sv. a advent začíní dne 3. prosince, a tak podobně i ostatní.

Též roku 1605 je epakta X a nedělní litera b, která je na stejném řádku jako epakta X. Pročež se vezme jiná litera b, která je nejbližší pod touto epaktou, na jejímž řádku najdeš Septuagintu dne 6. února, Popelec 23. února a Paschu 10. dubna atd.

Je třeba poznamenat, že jako v nepřestupném roku, když je nedělní litera ve staré tabulce v blízkosti epakty, jak jsme řekli, naproti tomu v přestupném roce, když se najdou dvě nedělní litery, vezmou se jiné dvě podobné litery nejbližší pod tím, a tak se najdou pohyblivé svátky.

Avšak v nové tabula Paschalis se také najdou pohyblivé svátky. V buňce probíhající nedělní litery se hledá probíhající epakta. Neboť přímo z toho se určují pohyblivé svátky. Např. v roce 1609 v buňce nedělní litery d, nyní probíhající v oblasti epakty XXIV, která platí pro tento rok, je Septuagesima dne 15. února, Popelec 4. března, Pascha 19. dubna atd.

Ať už používáme velikonoční tabulku starou nebo novou, v přestupných rocích se najdou pohyblivé svátky skrze pozdější nedělní literu, která totiž běží po svátku sv. Matěje apoštola, aniž bychom pochybovali, která ze dvou liter se má upotřebit pro ten či onen svátek; a to tak, že se přidá jeden den Septuagesimě či Popelci, jestliže je v lednu nebo v únoru. Stane-li se tedy, že před den sv. Matěje padne první nedělní litera, která je v Kalendariu vždy po poslední: ale po svátku sv. Matěje v únoru, i když pozdější litera běží, přidá se pouze interkalární den, takže den 24. února se nazve 25. února a den 25. se nazve 26. atd.

Jestliže Popelec padne na březen, nic se nepřidává, protože teď běží i pozdější litera a dny měsíce odpovídají vlastním číslům, když interkalární den bude přidán únoru. Neboť jestliže se nehledá pomocí pozdější litery, nenajde se správná Septuagesima v přestupném roce, když je epakta XXIV nebo XXV, a nedělní litera d c, jako v druhém a třetím případě se jeví pro roky 4088 a 3784.

Například v přestupném roku 2096 epakta bude V a nedělní litery A g. Jestliže totiž by se hledaly pohyblivé svátky podle druhé litery, která je g, najdeme Septuagesimu dne 11. února a Popelec 28. února. Přidá-li se však jeden den, padne Septuagesima na 12. únor, kdy je neděle, a Popelec na den 29. února, což jest středa. Pascha však a ostatní svátky padnou na ty dny, jak je napsáno v tabulce.

Podobně v přestupném roce 4088 epakta bude XXIV, nedělní litery d c. Jestliže pomocí druhé litery, která je c, se hledají pohyblivé svátky, najdeme Septuagesimu dne 21. února, a jestliže se přidá jeden den, přijdeme na den 22. února, což je neděle. Popelec připadne na 10. března, pročež se nic nepřidává atd.

Podobně v přestupném roce 3784 epakta bude XXV a nedělní litery d c. Tedy opět pomocí druhé litery c se najde Septuagesima ve dne 21. února, tj. po přidání jednoho dne 22. Jestliže se jedná o první literu d v obou dvou letech, neplyne z toho, když pod epaktami XXIV a XXV ukazuje litera d Septuagesimu na den 15. února, což je chybné, když toho roku tato druhá litera c se obětuje dni 25. dubna, pročež se má slavit Septuagesima 22. února, jak si vyjasníme, když od neděle Paschy počítáme zpětně až k Septuagesimě.

V první tedy velikonoční tabulce (staré, opravené) vlevo před epakty klademe zlatá čísla v tom pořadí, jak se uváděla před opravou kalendáře, aby se z nich našly pohyblivé svátky. To jsme udělali proto, aby bylo možno Paschu a ostatní pohyblivé svátky vypátrat od Nicejského koncilu až k roku 1582. Tímto uspořádáním zlatých čísel se zjistí pohyblivé svátky tak jako z epakt. Zkoumejme například, kdy se budou tyto svátky slavit roku 1450. Poněvadž tomu roku patří zlaté číslo 7 a nedělní litera d, vezmeme-li zlaté číslo 7 na levé straně, a první literu d pod ním, najdeme v oblasti této litery d Septuagesimu dne 1. února, Popelec 18. února, Paschu 5. dubna atd.

Advent Páně se slaví vždy v tu neděli, která je nejbližší svátku sv. Ondřeje apoštola, totiž mezi 27. listopadem včetně a 3. prosincem včetně, tak aby probíhající nedělní litera, která se najde v kalendáři v tomto období (mezi 27/11 a 3/12) ukazovala první adventní neděli. Například, je-li nedělní litera g, padne adventní neděle na den 2. prosince, protože tam je litera g v kalendáři atd.

Výpisky (Vladimír Bláha)

Hlavní prameny z 1. století n. l.

Jsou to spisy Josepha Flavia, Evangelia a jeden citát z J. P. Tacita.

„Lukáš byl událostem a pramenům každopádně blíže, než si to můžeme přes všechnu historickou učenost nárokovat my“ píše Benedikt XVI v knize Příběhy Ježíšova narození a dětství. Podobně to můžeme vztahovat na židovského kněze a historika Josepha Flavia (*asi 37 n. l. + asi 100 n. l.).

Ve spisech Josepha Flavia se data jednotlivých událostí z doby vlády krále Heroda a jeho smrti před velikonoce 1 CE vzájemně doplňují od nástupu Hyrkána II. až po nástup Herodova syna Archelaua a také souhlasí s daty jiných událostí té doby, např. s datem obsazení Jerusalema Parthy a s datem bitvy u Aktia. Správnost dat Josepha Flavia potvrzuje také cyklus sobotních roků a datum zatmění Měsíce krátce před Herodovou smrtí 29. prosince 1 BC.

Evangelia svědčí o narození Ježíše Krista za krále Heroda, tedy před jeho smrtí před velikonoce 1 CE a nevyvracejí tradiční datum 25. prosince 1 BC, o němž jsou zprávy také z dalších století, a tím potvrzují správný začátek našeho letopočtu od 1. ledna po narození Ježíše. Tradiční datum 25. prosince 1 BC také odpovídá dalším datům z života Ježíše a datu jeho ukřižování v pátek 3. dubna 33 CE.

Datum pátek 3 dubna 33 CR je potvrzováno chronology a astronomy jako jediný pátek s datem 15. nisan, první velikonoční svátek, za vlády Piláta, a tím jediný možný den ukřižování.

Datum ukřižování Ježíše Krista 15. nisanu v pátek 3. dubna 33 CE je také potvrzením o naplnění Danielova proroctví Dan 9,24.

Zprávy z 1. století od Josepha Flavia a v Evangelii jsou nejbližší době Heroda a Ježíše, navazují na sebe, shodují se s dalšími událostmi a tvoří celkový obraz. Některé zprávy z dalších století jsou shodné, ty neshodné zůstávají osamocené bez návaznosti na další data.

81. Prověření spisů Josefa Flavia (§ 24)

Fr. Jan Pouč pečlivě prověřoval a přepočítával všechny údaje jestli spolu souvisí jak je psáno (vláda Hyrkána, Antigona, Heroda), jestli souvisí s historickými daty (vpád Pompeyův, bitva u Actia), s biblickými daty (cyclus sabbatikálních roků). Při tom našel ve Starožitnostech židovských Josefa Flavia 15 míst, která byla někým změněna a jejichž úpravu lze dokázat z ostatních údajů v „porušených“ Starožitnostech. (§ 24) Na příklad:

V bodě 6 z těchto údajů „Porušený Flavius píše v Ant XVIII-ii-2-32 „whose reigned fifty-seven years, besides six months and two days“ To je doba od zavraždění Julia Caesara do smrti Augusta. Podle římského historika Publia Cornelia Tacita (* asi 55 – asi+116) Augustus vládl 56 let a zemřel v týž den, v němž i nastoupil. Tacitus píše „Idem dies accepti quondam imperii princeps et vitae supremus“. Flavius Tacita znal, citoval jej; na totéž datum připadá týž den za 56 let. V dějinách Říma se dočítáme, že 19/8 r. 43 př.Kr. byl Oktavián, pozdější Augustus, poprvé jmenován konšulem a pověřen pronásledováním vrahů Julia Caesara.

V bodě 3 se píše, že dle Ant XIV-xiv-5-389 Herod byl jmenován králem v 184. olympiádě a v bodě 4. se píše, že dle Ant XIV-xvi-4-487 Herod dobýval Jerusalema v 185. olympiádě, obě tato data odporují ostatním datům o době vlády Heroda. viz § 82.

Za bodem 15. se píše (V Ant X-viii-5): Nabuchodonosor spálil chrám za 470 let, 6 měsíců a 10 dní od jeho postavení; 1062 let, 6 měsíců a 10 dní od východu z Egypta; 1957 let, 6 měsíců a 10 dní od potopy; 3513 let, 6 měsíců a 10 dní od stvoření Adama.

Fr. Jan Pouč se domníval, že k úpravám došlo v souvislosti s kampaní proti papežské neomylnosti po roce 1870. Měli jsme možnost prohlédnout latinská vydání Starožitností z r. 1476 a z r. 1511 ve Vědecké knihovně v Olomouci a zjistili jsme (P. Alois Kotek a Vladimír Bláha), že tyto údaje jsou už v nich uvedeny. Neměli jsme možnost prohlédnout opisy Starožitností z 10. – 12. století. Podle dodatku „+10 dní“ je možno se domnívat, že tato úprava je z doby blízko před reformou kalendáře, když už rozdíl kalendáře proti slunci činil 10 dní.

82. Josephus: Herodes zemřel před Velikonocemi 1 n. l., okolo 20. března.

Doba vlády krále Heroda a datum narození Ježíše Krista jsou stále předmětem studií badatelů. Už asi 150 let převládá názor, že Herodes zemřel v roce 4 př. n. l. a že Ježíš se musel narodit několik let před tradičním datem jeho narození dne 25. prosince roku 1 př. n. l. Mnoho úsilí věnovali badatelé hledání v době kolem konjunkce planet v roce 7 př. n. l., o které se domnívali, že je Betlémskou hvězdou, která přivedla mudrce z Východu poklonit se Ježíškovi, novorozenému králi Židů. Výsledkem těchto bádání jsou stále jen domněnky a spekulace.

Nové poznatky přináší podrobnější studium hlavních pramenů z 1. století n. l., spisů židovského kněze a historika Josepha Flavia (37 – 100?) Starožitností židovských a Války židovské – a Evangelia.

Doba Herodovy vlády navazuje na dobu vlády jeho předchůdců Antigona a Hyrkána II, který byl jmenován římským vojevůdcem Pompeyem při jeho obsazení Jeruzaléma *na svátek Velkého postu (Jom kipur) 10. dne židovského měsíce tišri, v 2. roce 179. olympiády, v třetím měsíci*, to byl náš 21. září v roce 63 před nl. Hyrkán vládl od tohoto dne 24 let, což by bylo do 10. tišri v září roku 39 n. l. Avšak Flavius v podrobném popisu jeho sesazení píše, že *byl sesazen Parthy, kteří na jaře 39 př. n. l. překročili Eufrat, dobyli Syrii a Fénicii a po příchodu do Galilee vyjednávali s Jerusálemem a čekali do Letnic* a teprve, když do Jeruzaléma přišlo mnoho poutníků, vnikli do města bez boje, sesadili Hyrkána a ustanovili vládcem Antigona. Letnice nebyly v září 39 př. n. l. ale až 14/5 roku 38 př. n. l. Hyrkán tedy vládl 24 let a 8 měs.

Herodovi se podařilo uprchnout do Říma a tam byl jmenován králem v prosinci 38 př. n. l. Toto datum potvrzuje Flaviova připomínka, že Bitva u Aktia 2. září 31 př. n. l. se konala *v sedmém roce jeho vlády*. Od prosince 38 před nl. je to 6 let a 8 měsíců.

Vlády v Jerusáleme se však Herodes mohl ujmout až *v třetím roce od jmenování v Římě*, po dobytí Jerusalema s pomocí vojevůdce Sosia, *ten samý den jako za Pompeje, na svátek Velkého postu 10. tišri*, našeho 11. září roku 35 př. n. l. Toto datum Flavius potvrzuje zdůrazněním, že Jerusálém *byl dobýván v roce sobotním*, kterým byl právě rok 35 př. n. l.

Po obsazení Jeruzaléma Herodes podplatil Antonia, aby *nechal popravit Antigona*, který do té doby vládl 3 roky a 3 měsíce od Letnic 14/5 38 př. n. l. do září 35 př. n. l.

Dobu před smrtí Heroda datuje Flavius zatměním Měsíce. Píše, že *na svátek postu* nemohl sloužit velebný Mathias a Herodes ho sesadil a ustanovil jiného Mathiase. V chrámě došlo k bouřím a Herodes nechal tohoto Mathiase a další muže upálit. *A tu noc bylo zatmění Měsíce*. Toto zatmění Měsíce bylo 29. prosince roku 1 př. n. l. a tři dny před tím, 26. prosince byl onen židovský postní den 10. teveth.

Potom Flavius popisuje několika měsíční činnost Heroda a píše: *když to všechno vykonal zemřel vládnuv od odsouzení Antigona 34 roků a od jmenování králem 37 roků*. To by bylo do září roku 1 př. n. l. od odsouzení Antigona a do prosince roku 1 př. n. l. od jmenování králem. Flavius však píše dále, že *krátce po Herodově smrti a nástupu Archelaua došlo o Velikonocích k nepokojům v chrámu. Herodes tedy zemřel až před Velikonocemi, které byly 27. března roku 1 n. l.* a vládl celkem 34 let a 6 měsíců od odsouzení Antigona v září 35 před nl. a 37 let a 3 měsíce od jmenování králem v Římě v prosinci roku 38 před nl.

Tedy podle Josepha Flavia král Herodes zemřel před Velikonocemi roku 1 n. l. a datum jeho smrti nedává žádný důvod k tvrzení, že Ježíš se musel narodit dříve než 25. prosince r. 1 n. l. nebo že náš letopočet měl začínat dříve, ani k tomu, že konjunkce planet v roce 7 př. n. l. je hvězdou Betlémskou.

Výpočet provedl chronolog P. Jan Pouč okolo roku 1954. Zatemnění měsíce popsal astronom John P. Pratt v r. 1991.- Datum 10. teveth v našem 26. prosinci 1 př. n. l. je určen podle Calendar Converter by John Walker www.fourmilab.ch/documents/calendar.

Citace ze Starožitností židovských Josepha Flavia...

The Works of Josephus Flavius Translated by William Whiston Online, Antiquities.

<http://www.ccel.org/j/josephus/works/JOSEPHUS.HTM>:

Josephus nemohl psát v žádném z existujících letopočtů, židovský ani seleukovský letopočet by se nelíbil Římanům, řecký letopočet podle olympiád by se nelíbil židům, Římané měli kalendář Julia Caesara, ale letopočet od nějaké události ještě neměli, roky označovali jmény konsulů. Josephus proto neuvádí žádné datum přímo a své údaje opírá o nějakou událost, známou nebo zjistitelnou, a tím také dokazuje jak jsou jeho data zakotvená v dějinách. Jeho zprávu o příhodě spojené se zatměním měsíce potvrzuje astronomie.

Šimeón zavražděn Ant XIII-vii-4-228: (Šimeón) vládl židům celkem osm let, když na jedné hostině přišel jeho konec. Příčinou byla lest jeho zetě Ptolemaye.

1 Mak 16,14: Šimeón právě obcházel města v zemi, aby se přesvědčil, co potřebují.... – **roku stého sedmdesátého sedmého v jedenáctém měsíci (to je měsíc šebát)** 15: Ptolemaios, syn Abúbův je lživě přijal v pevnůstce Dók..... 16: zabili ho, též jeho dva syny...

Hyrkán I Ant XIII-viii-1- 230: Hyrkán po převzetí velekněžství po otci...podnikl expedici proti Ptolemayovi... (224) A když se obléhání protáhlo do dne, kdy začíná u židů rok odpočinku, protože židé drží odpočinek každý sedmý rok, stejně jako každý sedmý den. (235) tak byl Ptolemay osvobozen od války...

Pompej v Jerusalemě Ant. XIV-iv-3-66, „**město bylo dobyto v třetím měsíci v den svátku ve 179. olympiádě**, když Casius Antonius a Marcus Tullius Cicero byly konsuly.“

3. měsíc olympiády je září, svátek postu je 10. tišri = náš 21. září roku 63 př. n. l.,

druhý rok olympiády 179 je rok olympiád 714, náš rok 63 př. n. l.

Hyrkán II Ant XX-x-1-244 „Když (Aristobulus) vládl tři roky a tři měsíce, Pompej k němu přišel, a nejenže vzal město silou, ale zajal ho (Aristobula) i jeho děti a poslal je do Říma. Obnovil velekněžství Hyrkána a ustanovil ho guvernérem národa, ale zakázal mu nosit diadém. Hyrkán vládl, kromě prvních devíti let ještě dvacet čtyři let, když Barzaphanes a Pacorus, generálové Parthů, překročili Eufrat. Ant XIV-xiii-4-337 „zatímco byly denně šarvátky, nepřítel čekal na příchod zástupů z venkova **na Letnice**“

Ant XX-x-1-245: ...bojovali s ním a zajali ho ,

Hyrkán od 21/9 -63 za 24 let je 21/9 -39 a do Letnic 14/5 -38 (24 let a 8 měs)

Antigon: ... a udělali **Antigona**, syna Aristobula králem.

Herodes odjel do Říma, Ant. XIV-xiv Herodes odejel ve spěchu do Říma.

Letnice byly 14. května 38 př. n. l.

Herodes ustanoven králem Ant. XIV-xiv-5-389: A tak ten muž dostal království **v 184. olympiádě**, když Caius Domitius Calvinus byl konsulem podruhé a Caius Assinius Pollio (poprvé).

Olympiáda 184, náš rok od 1.července -41 do 30. června -40; tento údaj je v rozporu s ostatními údaji, podle kterých byl Herodes jmenován králem v prosinci 38 př. n. l.

Poznámka J. Pouče: Hyrkán vládl 24 let od 21/9 -63 do 21/9 -39. Parthové nepřekročili Eufrat dříve než na jaře -39, dobyli Syrii a Fenicii a po příchodu do Galileje vyjednávali s Jerusalemem do Letnic 14/5 -38. Rok -38 pro jmenování králem je pevný, bylo to asi 20. prosince, tehdy nastává zima. Bylo to v olympiádě 185,3, rok olympiád od jejich počátku 739. (§ 33)

Bitva u Actia Ant. XV-v-2-121: V těch časech došlo k bitvě u Aktia, mezi Octavianem Caesarem a Antoniem, **v sedmém roce vlády Heroda** a tehdy to bylo také když bylo zemětřesení v Judsku jaké se nestalo v jiných dobách.

Od jmenování Heroda králem v prosinci 38 př. n. l. r. do 2. září 31 př. n. l. je 6 roků a 8 měsíců.

Herodes obléhl Jerusaleml Ant. XIV-xv-14-465: Když tuhá zima pominula Herod přesunul svou armádu a přišel blíže k Jerusalemu a zbudoval svůj tábor těsně u města. Ted' to bylo **třetí rok od jmenování králem v Římě**.

Od jmenování v prosinci 38 př. n. l. .Kr.třetím rokem je rok 35 př. n. l.

Sobotní rok Ant. XIV-xvi-2: „a to dělali zatím co mocná armáda ležela kolem nich zatímco oni byli zoufalí z hladu a nedostatku základních potřeb protože **byl sobotní rok**.

Sobotní rok 35 př. n. l. byl od 1. tišri 36 př. n. l. r. do 29. elul 35 př. n. l.

Herodův vpád do Jerusalema: Ant. XIV-xvi-4: „Zkáza postihla Jerusaleml když Marcus Agrippa a Caninius Galus byli konsuly Říma v **185. olympiádě, v třetím měsíci, na svátek postu**, jako když se periodicky vrací kalamita od té, která postihla Židy **za Pompeje**, protože židi byli poraženi od něj **ten samý den a bylo to před 27 lety**.

Olympiáda 185 byla od 1/7 37 př. n. l. do 30/6 30 př. n. l., to nesouhlasí s ostatními údaji.

Třetí měsíc olympiády je září (od 1. července)

Ten samý den jako za Pompeje je svátek postu 10. tišri.

Slavení postního dne 10. tišri bylo 11. září 35 př. n. l.

Po 27 letech od 21/9 63 př. n. l. do 11. září 35 je 27 let a 11 měs. a 20 dní. V židovském kalendáři to však bylo celých 28 let od 10 tišri 63 př. n. l. do 10 tišri 35 př. n. l.

Antigon ;(246) a když ten vládl **tři roky a tři měsíce**, Sosius a Herod ho obléhli, dobyli ho a Antonius ho vzal do Antiochie a popravil.

Antigon vládl od jmenování o Letnicích 14/5 38 př. n. l. do dobytí Jerusalema Herodem 11. září 35 př. n. l.

Zatmění měsíce Ant XVII-vi-4-165-167: (165) V době velekněžství toho Mathiasa byla jiná osoba jmenována veleknězem na jediný den, **na den, který židé slaví jako půst**. (166) Příčina toho byla: Velekněz Mathias v noci před dnem, kdy měl slavit den postu, ve snu hovořil s manželkou a proto nemohl sám obřad konat a asistoval mu v této svaté službě Joseph, syn Ellema, jeho příbuzný.

(167) "Herodes zbavil toho Mathiasa velekněžství a upálil za živa jiného Mathiasa s jeho společníky, protože způsobil vzpouru. **A právě té noci bylo zatmění měsíce.**"

V dalších větách 168 až 191 popisuje Flavius události v několika měsících před smrtí Heroda.

V roce 1990 upozornil astronom J. P. Pratt na zatmění měsíce viditelné v Jeruzalémě **29. prosince 1 př. n. l., byl to 13. Teveth, novožidovský rok 3761, středa**, podle Calendar Converter v juliánském kalendáři a podle téhož kalendáře byl **26. prosince 1 př. n. l. Postní den 10. Teveth, novožidovský rok 3761, neděle**.

Herodes zemřel před Velikonocemi roku 1 n. l., okolo 20. března. Ant. XVII-viii-1-191: Když ty věci (Herodes) udělal, **zemřel**, pět dní po popravě syna Antipatera, **vládnuv od popravy Antigona 34 let a od jmenování králem Římany 37 let.** (192) ...dosáhl vysokého věku. (148)...bylo mu okolo 70 roků.

Od porážky Antigona 11/9 -35 za 34 roků = 11/9 1 př. n. l. a 6 měsíců do Velikonoc 27/3 1 n. l.

Od jmenování králem v prosinci -38 za 37 roků = prosinec -1 a 3 měsíce do Velikonoc 27/3 n. l.

Archelaus Ant. XVII-ix-3-213: **po Herodově smrti** v prvních dnech vlády Archelaia vypukla rebelie **před svátky nekvašených chlebů..**

Ant XVII-xiii-2-342: Ale v desátém roce Archelaiovy vlády oba jeho bratři a přední mužové Judska a Samaří ho obžalovali u Caesara (344) Caesar, po slyšení.... ho vykázal ze země a za místo pobytu mu určil Vídeň.

Správnost dat Josepha Flavia o Herodově vládě a smrti potvrzují skutečnosti:

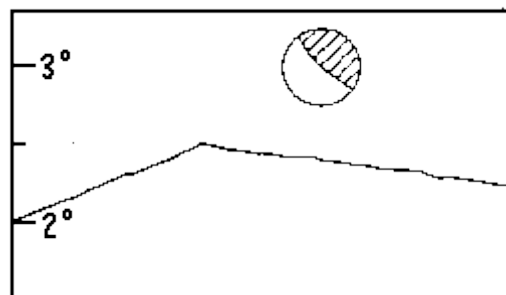
Znamé historické události: Smrt velekněze Šimona dle 1 Mak 16,4; Vpád Parthů o Letnicích 38 př. n. l. shodně a popisem Josefa Flavia. **Pompeyův vpád** do Jerusaléma 21. září 63 př. n. l.; **Bitva u Actia 2. září 31 př. n. l.** v 7. roce od jmenování Heroda králem v prosinci r.38 př. n. l.; **Smrt císaře Augusta 19/8 14 n. l.**

Sobotní roky 133 př. n. l., 63 př. n. l. a také 35 př. n. l., který potvrzuje správnost data obléhání Jerusaléma. Celý cyklus sobotních roků je popsán v § 22

Zatmění Měsíce 29. prosince roku 1 př. n. l. na které upozornil astronom John P. Pratt teprve v roce 1990 a které odpovídá popisu Josepha Flavia v Ant XVII-vi-4-165-167. (165) Jan Pouč toto zatmění neznal a v § 71 píše "Někteří pátrají, kdy bylo toto zatmění. Zbytečně. (Zatmění, která našli nesouhlasila s jimi hlášanou smrtí Heroda v roce 4 BC)

John P. Pratt píše: „*Jestliže je 29. prosinec správné datum zatmění Měsíce, pak Herodes zemřel spíše na počátku roku 1 n. l. než v roce 1 př. n. l.*

.... zatmění 29 prosince, r. 1 př. n. l. vyhovuje velmi dobře tomuto kritériu. Úplněk byl téměř z poloviny zakryt v době, když mohl být poprvé spatřen, jak vychází na východě nad vzdálenými horami asi tak dvacet minut po západu Slunce (viz. Obr. 1). Nebyl by býval viditelný o moc před touto dobou, dokonce ani bez těchto hor, a to díky jasné oblohy. Z počátku by zakrytá polovina plného Měsíce nebyla viditelná, potom by se objevila temně osvětlená, a nakonec by se stalo postřehnutelným charakteristické zarudnutí zakryté části. Tato temná fáze trvala asi jednu hodinu po první viditelnosti. Všimněte si, že při východu Měsíce je částečné zatmění mnohem snáze patrné, než úplné zatmění, protože úplnost zpožďuje první viditelnost (celý měsíc je v té „neviditelné“ části) a tvar té chybějící části by to býval udělal zjevným, že šlo o zatmění, zvláště Judejcům, kteří používali Měsíce, aby označili den v měsíci a kteří očekávali úplněk. Z kandidátů na to být Herodovým zatměním, bylo s nejvyšší pravděpodobností to nejvíce pozorovatelné zatmění 29. prosince roku 1 př. n. l.“ Přeloženo z : www. „Yet Another Eclipse for Herod, by John P. Pratt. Reprinted from The Planetarian, vol. 19, no. 4, Dec. 1990, pp. 8-14.“

Obrázek 1. Navrhované zatmění. Zatmění Měsíce 29. prosince, r. 1 př. Kr. jak by bývalo viditelné z Jericha, vycházející na východě v úhlové výšce 3° asi tak 20 minut po západu Slunce,

Josephus píše v Ant XVII-vi-4-165-167 (zatmění 167):

(165) V době velekněžství toho Mathiase byla jiná osoba jmenována veleknězem na jediný den, na den, který židé slaví jako půst. (166) Příčina toho byla: Velekněz Mathias v noci před dnem, kdy měl slavit den postu, ve snu hovořil s manželkou a proto nemohl sám obřad konat a asistoval mu v této svaté službě Joseph, syn Ellema, jeho příbuzný.

(165) "Now it happened, that during the time of the high priesthood of this Mathias, there was another person made high priest for a single day, that very day which the Jews observed as a fast." (166) The occasion was this: This Mathias the high priest, on the night before **that day when the fast was to be celebrated**, seemed in a dream, to have conversation with his wife; and because he could not officiate himself on that account, Joseph, the son of Ellemus, his kinsman, assisted him in that sacred office."

26. prosince 1 př. n. l. byl Postní den 10. Teveth novožidovský rok 3761, neděle, (podle Calendar Converter by John Walker www.fourmilab.ch/documents/calendar/.)

(167) "Herodes zbavil toho Mathiase velekněžství a upálil za živa jiného Mathiase s jeho společníky, protože způsobil vzpouru. ***A právě té noci bylo zatmění Měsíce.***" "But Herod deprived this Mathias of the high priesthood, and burned the other Mathias, who had raised the rebellion, with his companions, alive. **And the very night there was an eclipse of the moon.**"

29. prosince 1 př. n. l. byl 13. Teveth, novožidovský rok 3761, středa, zatmění měsíce (podle téhož Calendar Converter...)

V dalších větách 168 až 191 popisuje Flavius poslední události před smrtí Heroda. (191) "Když vykonal všechny ty věci, zemřel, pátý den po popravě syna Antipatera, vládnuv 34 roků od odsouzení Antigona k popravě a od jmenování králem Římany 37 roků". (192)....zemřel velmi starý. "When he had done these things, he died, the fifth day after he had caused Antipater to be killed; having reigned, since he had procured Antigonus to be killed, thirty-four years; but since he had been declared king by the Romans, thirty-seven." (192) "...continued his life until a very old age."

To souhlasí se smrtí Heroda před Velikonocemi roku 1 n. l. okolo 20. března.

Fr. Jan Pouč uvádí další výpočty o životních datech krále Heroda.

V § 32 Převod olympiád a seleukovských roků:

Rabín Dr. Mahler roku 1916 píše, že 1. rok seleukovského letopočtu začínal nisanem našeho roku -311, že židovský letopočet je od tišri o 3449 let vyšší než seleukovský; dále sděluje, že seleukovský letopočet měl od nisanu rok 311, novožidovský v nisanu rok 3760. To byl již od ledna náš rok -1.

	seleuk. rok		náš rok
A hned toho používám.			
Dle 1 Mak Antioch IV. nastoupil po 27/3	137	březen	-175
On a syn Antioch V. dle bible i Flavia			
kralovali dohromady 6 měsíců a	14 let		14
Mír s Antiochem V. učiněn	151	září	-161
Dle Flavia vláda Hasmoneovců trvala	126 let		126
Herodes dobýval město Jeruzalém	277	září	-35
Herodes kraloval po popravě Antigonově			
ještě (6 měsíců a)	34 ½		34 ½
Herodes umřel	312	březen	1.

Není tedy pravda, že Herodes zemřel v roce -4, jak tvrdí výše citovaní. Toto je dle bible i Flavia zaručeno, že umřel v roce 1 v březnu, kolem 20/3. A před 3 měsíci se narodil Pán v prosinci našeho roku -1, seleukovského 311.

V § 44 Sv Lukáš a seleukovský letopočet:

Jan měl na přípravu Páně dobu od 19/8 roku 28 do konce roku 30, tedy přes dva roky. To mohl prochodit všecku krajinu u Jordánu, když přišel ke křtu Pán. Ještě dle tohoto si ověříme rok smrti Herodovy, aby porážka odpůrců byla dokonalá.

	Rok seleuk.	Rok olympiád	Olympiáda	Náš rok	
Mír s Antiochem V. uzavřen	151	616	154,4	-161	září
Hasmoneovci vládli dle Flavia roků	126	126	31 a 2 r.	126	
Herodes dobyl město	277	742	186,2	-35	září
Herodes ještě kraloval dle Flavia	-34	34	8 a 2 r.	34	
	311	776	194,4	-1	září
Od března zvýší se číslo roku	1			1	
Herodes zemřel roku	312	776	194,4	1březen	

Rok olympiád se půl roku od září nezvyšší, protože září a následující březen jsou v témž roce olympiád.

A zmíněné Martyrologium praví, že se Pán narodil v olympiádě 194, je to jejich rok od počátku 776. Ten trval od 1/7 roku -1 do 30/6 roku 1. Přidám 32 celých roků čili 8 olympiád a dostanu

Kristus zemřel	344	808	202,4	33.
----------------	-----	-----	-------	-----

Sv. Lukáš i pohan Flegon počítali správně, naši odpůrci chybně.

V §37. Rok Herodovy smrti dle dějin:

Aby odpůrci nevyklouzli, dokazují zde dvojím způsobem, a to školáckým, že Herodes umřel v roce 1, nikoli -4.

1. Dle dějin vládl Augustus do bitvy u Aktia 2/9	-31	12 roků
Herodes dle Flavia do téže bitvy u Aktia		6 roků a 8 měsíců
Augustus začal dříve než Herodes o		5 roků a 4 měsíce
Současně vládli dle Flavia		37 roků a 3 měsíce
Augustus do smrti Herodovy vládl		42 roků a 7 měsíců
Augustus vládl celkem dle Tacita		56 roků a 0 měsíců
Augustus přežil Heroda o		13 roků a 5 měsíců
Augustus zemřel dle dějin v roce	14	8. měsíc

Odečtete od roku 14 celých 13 let, dostanete rok 1, a ještě od 8. měsíce odečtete 5. měsíc, dostanete rozdíl, že Herodes umřel v třetím měsíci, v březnu. Toto může každý pochopit.

2. způsob: Když Herodes kraloval do bitvy u Aktia 6 roků a 8 měsíců a celkem kraloval od jmenování dle Flavia 37 roků a 3 měsíce, tedy po bitvě u Aktia čili od 2/9 -31 musel kralovat ještě 30 roků a 7 měsíců. Za 30 roků od 2/9 roku -31 je den 2/9 roku -1. Od září roku -1 odpočítejte další měsíce září až březen, dostanete -7 měsíců je březen roku 1.

Velké svědectví Josepha Flavia od roku 63 př. n. l. do roku 70 n. l.

Ve Starožitnostech židovských objevil Jan Pouč.

Událost	Náš r.	SE r.	Židov.r.	OL/rok	Znamé	Sobotní	Hyrkán	Herodes	Antigon	Actium	Astronomie
Šimon zavražděn měs.šebat/únor	-134	177,11	3627	161,2/642	1Mak16						
Hyrkán I. pronásledoval vraha do 1.tišri/začát.	-134/	178,7	<u>3628</u>	161,3/643		<u>-134/-133</u>					
sobotního roku, který končil 29. Elul před 1 tišri	-133	179,6	3628	161 /644,3							
1 tišri (v září) začíná židovský rok	-133	179,7	3629	/644,3							
Pompey obléhal Jeruzalém v r.-63, sobotním	-63	249	<u>3698</u>	179,2/714	21/9 -63	<u>-64/-63</u>	21/9-63				
Hyrkán III 24 r.od 10 tišri 21/9 63 do 21/9 -39=	-39	273	3723	185,2/738,3			+ 24				
+ do Letnic 14/5 -38 (Herodes odjel do Říma)	-38	274	3723	185,2/738,11			<u>+ .8m</u>				
Antigon jmenován Parthy po 14/5 -38	-38	274	3723	185,2/738,11			24r. 8m		14/5 -38		
Herodes jmenován králem v prosinci -38	-38	274,10	3724,3	185,3/739,6				pros.-38		pros.-38	
Bitva u Actia 2/9 -31 v sedmém roce vlády	-31	281,6	3730,11	187,2/746,2	2/9 -31					6r. 8m	
Herodes dobývá Jeruzalém v 3.roce od jmenování-35	277	3726	186,1/741,7-								
- v sobotním roce do 29.Elul (poslední den v roce) -35	277	<u>3726</u>	186,1-2/741-2			<u>-36/-35</u>					
- dobyl Jeruzalém 10.tišri jako za Pompeye	-35	277	3727	186,2/742,3					<u>10/9-35</u>	Antigon odsouzen	
									3r. 3m		
Zatmění měsíce - astronom J. P. Pratt v r. 1990	-1	311	3761	194/776,6							29/12 -1
- postní den 10.teveth 26/12 -1	-1	311	3761	194/776,6							
Herodes umírá od jmen.králem za 37 let=prosinec	-1	312	3761	194/776,6				+ 37 r.			
- od odsouzení Antigona za 34 let = 10/9 -1	-1	312	3761	194/776,3					+ 34 r.		
+ do Velikonoc 27/3 r. +1 († asi 20/3) 70r.starý	+1	312	3761	194/776/9				<u>+ 3 m.</u>	<u>+ 6 m</u>		27/3 +1
								37 r .3m	34 r.6m,		
Archelaus po †Heroda před Velikonocemi rebelie	+1	312	3761	194/776,6							
- sesazen Caesarem v desátém roce vlády	+10	321	3771	196,2/786							
Augustus 19/8 r.-43 nástup do 1. Vládní funkce	-43	269	3719	184,2/734	19/8 -43						
- 18/8 . -1 končí 42. rok a 19/8 začíná 43 r. vlády	-1	311	3760	194/776,2							
- 19/8 +14 umírá po 56 letech vlády – dle Tacita	+14	325	3774	198,2/790,2	19/8 +14						
Tiberius 19/8 +14 až 16/3 +37;											
Pontius Pilát od r. +26 do r. +36;						+70/+71					
											Titus dobyl Jeruzalém 10 ab = 5/8 +70 v neděli.

Seleukovské roky začínají 1. nisanem = v našem březnu. **Novožidovské roky** začínají 1.tišri = náš září/ říjen. **Olympiády** začínají 1. červencem, číslo za desetinnou čárkou značí 1. až 4. rok olympiády, příklad: rok olympiád 743: 4= 185,75 čili 185+3/4 olympiády, ale píše se to jako třetí rok olympiády 186,3. - Josephus zaokrouhluje roky dolů, přesahující měsíce uvádí jen někdy. Místo zaokrouhlení nahoru píše v sedmém nebo desátém roce. J. P. Tacitus: Augustus zemřel v týž den, v němž i nastoupil. Idem dies accepti quondam imperii princeps et vitae supremus.

83. Svědectví evangelií o datech narození, působení a ukřižování Ježíše Krista.

Benedikt XVI. nám dal moudrou radu v knize o Ježíšově dětství:

„Lukáš byl každopádně blíž událostem a pramenům,
než si to můžeme přes všechnu historickou učenost nárokovat my“.

Pro dobu Ježíšovu máme pevné body historické i astronomické, Lukáš však nikdy neuvádí jejich datum v číslech podle některého kalendáře té doby, proč?

„Dle kterého letopočtu měl Lukáš zapisovat události ze života Páně? Dle židovských hebdomad? Nebylo radno, židé byli za Klaudia z Říma vyhnáni. Stále se proti Římu bouřili. Měl používat olympiády? Ty byly velmi nezručné. Měl používat seleukovský letopočet? Ten znal sv. Lukáš dobře, neboť v něm v Antiochii vyrostl. Byli by se urazili hrdí Římané, známe soupeření Antiochie s Římem z doby krále Antiocha III., jehož moc Římané zlomili v bitvě u Magnesie. A římského letopočtu použít nemohl, protože Římané měli již od Julia Caesara svůj kalendář, ale pevný letopočet ještě vůbec neměli. V mysli počítal dle seleukovského letopočtu, ale **zapisoval (roky) podle let věku Kristova**, a tak se stal ideovým zakladatelem našeho letopočtu.“ (Pouč § 44)

„*Za dnů judského krále Heroda*

prosinec roku 38 před n. l. – březen roku 1 n. l.

Král Herodes by jmenován králem v prosinci roku 38 před n. l. (Pouč § 33)

a vládl do své smrti před Velikonocemi roku 1 n. l. (Pouč § 36)

žil jeden kněz z Abiášovy kněžské třídy, jmenoval se **Zachariáš**. Jeho manželka pocházela z Áronova rodu a jmenovala se Alžběta....“ Lk 1,5

„*Když jednou byla na řadě jeho třída*

od soboty 20. září do soboty 27. září roku 2 před n. l.

a on vykonával před Bohem kněžskou službu... Tu se mu zjevil anděl.... Anděl mu řekl...tvá modlitba je vyslyšena, tvoje žena Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan....“ Lk 1,8-13.

Lukáš tento neurčitý údaj dál nepopisuje, aby bylo možno odvodit datum, které zřejmě neznal.

Východní křesťanská tradice si připomíná 23. září Zvěstování Zachariášovi o narození Jana Křtitele.

Na Abiášovu kněžskou třídu přišla povinnost sloužit v chrámu dvakrát do roka. Jeden z těchto termínů zahrnuje 23. září. Zjistili to ze svitku Kumránské sekty 4Q320-321 Shemarjahu Talmon, profesor Hebrejské univerzity, žid, roku 1958 *) a před ním v roce 1957 Annie Jaubert, francouzská badatelka**). – *V roce 2 před n. l. bylo 23. září v úterý a týden Zachariášovy služby byl tedy od soboty 20. září do soboty 27. září v poledne* (podle Calendar Converter John Walker)

„*Když se skončily dny jeho služby, vrátil se domů.*

27. září roku 2 před n. l.

Po těch dnech jeho žena Alžběta počala...“ Lk 1,23-24.

Alžběta počala někdy v říjnu r. 2 před n. l.

Můžeme odhadovat, že to bylo po 27. září, někdy v říjnu.

„*V šestém měsíci*

Šestý měsíc začínal někdy v březnu a trval do někdy v dubnu 1 před n. l.

byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria.... Lk 1,26-27.

Anděl jí řekl. „Neboj se, Maria neboť jsi nalezla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš.....“ Lk 1,30-31. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už **v šestém měsíci...**“ Lk 1,36.

O šestém měsíci se Lukáš dozvídá ze Zvěstování Panně Marii a dál nenaznačuje konkrétní datum,

které je v té době zahrnuto. Tradiční datum Zvěstování a početí Ježíše Marií 25. března asi nebylo odvozeno od neuvedeného dne početí Jana, když od toho data nebylo stanoveno ani datum narození Jana Křtitele 24. června, ale spíš bylo odvozeno od narození Ježíše 25. prosince.

„*V těch dnech se Maria vydala na cestu*

po Zvěstování Marii (po 25. březnu)

do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu....Lk 1,39. **Maria zůstala u Alžběty tři měsíce** a pak se vrátila domů.“ Lk 1,56.

do asi 25. června roku 1 před n. l.

Maria zůstala u Alžběty třeba od 25. března do 25. června. Lukáš nepíše, že zůstala u Alžběty až donarození Jana, jistě by to zdůraznil, ale on tím narození Jana 24. června nepotvrzuje.

„*Alžbětě se naplnil čas a přišla její hodina: narodil se jí syn...*“ Lk 1,57.-

Někdy v červenci roku 1 před n. l.?

Devět měsíců od početí někdy v říjnu je někdy v červenci roku 1 před n. l.

Tradiční datum narození Jana Křtitele 24. června se jeví jako chybně odvozené za 9 měsíců od Zvěstování Zachariášovi 23. září v roce předešlém.

„*V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu.*

V roce 1 před n. l.

To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvírinus.“ Lk 2,1-2.

Pavel Orosius, římský dějepisec, píše v knize Historiarum adversus paganos libri VII, v knize 6,22: že **roku DCCLII – 752 – od založení Říma – to je náš rok 1 před n. l. v letopočtu dle seznamu konsulů** na radnici (Pouč § 64) – nařídil sčítání po celé říši všech lidí, nikoli jen privilegovaných. Orosius ho nazývá *prvním na světě*, protože se do té doby nikde něco takového nestalo. (Pouč § 66)

„Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města. Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu. Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla родit.

A porodila svého prvorozeného syna,

prosinec roku 1 před n. l.,

zavinula ho do plének a položila ho do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo.“ Lk 2,3-7.

Marii se naplnil čas, kdy měla родit. Tedy devět měsíců od početí v březnu je prosinec a podle sčítání, které se právě konalo, to byl *prosinec roku 1 před n. l., kdy se narodil Ježíš.*

Lukáš neuvádí tradiční datum 25. prosince, ale je zahrnuto za devět měsíců od jeho popisu početí v šestém měsíci Alžběty, v době od někdy v březnu do někdy v dubnu.

„V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda.“ Lk 2,7.

Někteří spisovatelé se domnívají, že v prosinci se Ježíš narodit nemohl, protože už pastýři nejsou se stády venku. Jiní se domnívají, že výkyv počasí se tam stává. Je to domněnka proti domněnce, ale to je věc dalšího bádání. Zde Lukášův výpočet jasně ukazuje na prosinec roku 1 před n. l.

Mudrci od východu a hvězda Betlémská.

Leden – únor roku 1 n. l.

Mt 2,1-2: „Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma **mudrci od východu** a ptali se: Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit...“Mt 2,9-12: „Když krále vyslechli, vydali se na cestu. A hle - hvězda, kterou viděli na východě šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. Jakmile uviděli hvězdu, zaradovali se nevýslovnou radostí. Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu. Otevřeli své pokladnice a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Ve snu dostali pokyn, aby se k Herodovi nevraceli, proto se vrátili jinou cestou

„Mudrci tedy přišli po narození Ježíše v prosinci r. 1 před n. l. a před úmrtím Heroda v březnu 1 n. l. a v té době viděli hvězdu v Betlémě.

Není psáno, že hvězdu viděli i Jeruzalémští. Mohla to být hvězda, kterou mudrci poznali mezi hvězdami právě viditelnými. Thdr. Wolfgang Trilling v knize Hledání historického Ježíše cituje z Matoušova evangelia o mudrcích na cestě z Jeruzaléma do Betléma, že: „... hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě.“ „Něco takového by autor sotva mohl napsat i po způsobu lidového vyprávění, kdyby myslel na konjunkci v souhvězdí Ryb.“ (v roce 7 před n. l.) „Řídíme-li se slovním zněním, nemá evangelista zřejmě na mysli astronomickou událost, nýbrž přímo zázračný, mimořádný úkaz.“ „Slovní znění evangelia je pro výklad vždy rozhodující.“ „...větší část badatelů je zajedno v tom, že se v tomto případě musíme vzdát spojitosti mezi astronomií a textem Písma.“ – (knihu vydal Vyšehrad 1993)

Mt 2,13 – 15 **Útěk do Egypta:**

po obětování Ježíška v chrámu – únor 1 n. l.

„Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: 'Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.' Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta a byl tam až do Herodovy smrti.“

Mt 2,19 – 23: **Návrat z Egypta:**

od smrti Heroda do odvolání Archelaua mezi roky 1 až 10 n. l.

„Když Herodes zemřel, zjevil se v Egyptě Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: 'Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli.' Vstal tedy, vzal dítě i matku a odebral se do izraelské země. Ale když uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus, bál se tam jít a podle pokynu ve snu se odebral na území galilejské. Šel tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret...“

Podle Starožitností Josepha Flavia Ant XVII-ix-3 vládl Archelaus už o Velikonocích po smrti krále Heroda, tj. roku 1 n. l. a odvolán císařem Augustem byl v desátém roce své vlády, tj. v době od března roku 9 do března roku 10 n. l. – Ant XVII-xiii-2.

Lk 2,41 – 52. **Dvanáctiletý Ježíš v chrámě**

Pátek 14. až sobota 21. dubna roku 13 n. l.

„Jeho rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky. Když mu bylo dvanáct let, vydali se tam na svátky jako obvykle. A když ukončili sváteční dni a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, a jeho rodiče to nezpозorovali. V domnění, že je ve skupině (poutníků) ušli den cesty; (teprve potom) ho hledali mezi příbuznými a známými. Když ho nenašli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. Po třech dnech ho našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává otázky. Všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho chápavostí a odpověďmi..... Potom se s nimi vydal na zpáteční cestu.....“

Poprvé byl Pán s rodiči na velikonoční slavnosti, když mu bylo celých 12 let, tedy po (v prosinci) skončeném dvanáctém roce věku, v roce 13., seleukovský rok 324 dne 14/4. Byl to pátek. Sedmý den svátků po shromáždění ve čtvrtek dne 20/4 se ze svátků vraceli. Ten den, potom v pátek a pak v sobotu hledali Ježíška a třetí den našli Ježíška v chrámě mezi učiteli. Pravděpodobně v sobotu bývaly v chrámě náboženské hovory.(Pouč § 44)

Lk 3,1 -3. **„V patnáctém roce vlády císaře Tiberia,**

od 19. srpna roku 28 n. l.

když Pontius Pilát byl místodržitelem v Judsku, Herodes údělným knížetem v Galileji, jeho bratr Filip údělným knížetem v Itureji a v Trachonitidě, Lysaniáš údělným knížetem v Abiléně, za velekněží Annáše a Kaifáše uslyšel na poušti Boží slovo Jan, syn Zachariášův. Šel do celého okolí Jordánu a hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy.“

Tiberius se stal císařem v den smrti císaře Augusta 19. srpna roku 14 n. l., patnáctý rok jeho vlády

začínal 19. srpna roku 28 n. l. a trval do 18. srpna roku 29 n. l. V které části toho roku začal kázat nevíme, délku doby jeho působení do křtu Ježíše můžeme proto jen odhadovat mezi jeden a čtvrt až dva a čtvrt roku. Mt 3,5-6. „Tehdy vycházel k němu Jeruzalém, celé Judsko a celý kraj kolem Jordánu, dávali se od něho křtít v řece Jordánu a při tom vyznávali své hříchy.“

Mat 3,13 „Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít.“

Lk 3,21 „Když se všechen lid dával pokřtít

a když **byl pokřtěn i Ježíš** a modlil se, otevřelo se nebe....“

8. prosince roku 30 n. l.

„Sv. Epifanius (zemřel 403) píše, že Pán byl pokřtěn 8. prosince. A zdá se mít pravdu. V roce 30 byl

1. Nisan 23/3. Dne 25. Kisleva bylo buď 8. nebo 9. prosince (podle toho měl-li toho roku marchešvan 29 nebo 30 dní). **A dne 25. Kisleva začala v Jeruzalémě slavnost posvěcení chrámu dle 1 Mak. Chanuka. Snad Pán šel na slavnost posvěcení chrámu a na cestě se dal pokřtít.**“ (Pouč § 44) (Poučův výpočet potvrzuje

Calendar Converter John Walker: 25. Kislev byl dne 9. prosince a Shevan měl toho roku 30 dní)

Lk 3,23 „**Když Ježíš začal působit**

po křtu 8. prosince roku 30 n. l.

Zde je důvod k zamyšlení: Pán je Světlo světa a za začátek své činnosti zvolil svátek Světla, Chanuku!

bylo mu asi třicet let....“

24. prosince roku 30 n. l.

„Od křtu 8. prosince 30 n. l. by Pánu chybělo jen 16 dní do 30 let (dovršených 24. prosince 30 n. l.) To odpovídá Lukášovu, 'asi 30 let'. (Pouč § 44) – Lukáš zřejmě věděl, že se Ježíš narodil koncem prosince nebo do konce věděl, že se narodil 25. prosince roku 1 před n. l.

První Velikonoce Ježíš s učedníky slavil...

26. března 31 n. l.

Druhé Velikonoce slavili...

14. března 32 n. l.

Třetí Velikonoce slavili....

3. dubna 33 n. l.

Mt 27,57.... „Když nastal večer přišel ...Josef z Arimatie...uložil ho do své nové hrobky.“

Mk 15,42... **”Protože byl den příprav před sobotním svátkem,** ...Josef z Arimatie... uložil do hrobky...

Lk 23,50... „Josef.... ho položil do hrobky. **Bylo to v den příprav, právě nastávala sobota.**”

Jan 19,31... **”Protože byl den příprav,** takže mrtvá těla nesměla zůstat nakříži přes sobotu – **tu sobotu byl totiž velký svátek** – požádali židé Piláta, aby ukřižovaným byly zpřeráženy nohy a byli sňati...

Jan 19,38... „Josef z Arimatie....Tam tedy položili Ježíše, **protože u židů byl den příprav....**

Všichni evangelisté píší, že:

Ježíš byl ukřižován a uložen do hrobu v pátek, před sobotou,

v době velikonoční,

v době vlády prokurátora Pontia Piláta,

“Směrodatně zde mluví židovský kněz z 1. století n. l. Joseph Flavius, když vypisuje obřad jedení beránka ve 14. Nisanu (Ant III-x-5). Tedy bezcenné jsou dohady o dvojím počítání, podle saduceů a farizeů. (Pouč § 9) Z evangelií víme, že **Ježíš byl zajat po této večeri a následující den tedy byl 15.Nisan, kdy byl ukřižován a uložen do hrobu, a byl to pátek, ”právě nastávala sobota”.** Lk 23,54.

V době vlády Pontského Piláta, od roku 26 n. l. do roku 36 n. l., byl 15. nisan v pátek, kdy byl Ježíš ukřižován, jen 3. dubna 33 n. l. (V r. 30 n. l. nebyl 15. nisan v pátek, ale ve čtvrtek)(Pouč § 41)*)**

Ukřižování Ježíše v pátek 3. dubna 33 n. l. uznávají i obhájcí toho data jako 14. Nisanu.**)**

*) Shemaryahu Talmon: The Calendar Reckoning of the Sect from the Judaen Desert, in Scripta Hierolyminitina IV (1956) str.162 – 169.

**) Annie Jaubert, La data de la Cene, Paris 1957; Jesus e tle calendarier de Qumran, in“New Testament Studies“ 7, 1960-61, 1-30.

***) Jan Pouč píše v § 42: „Dobře nám to Pán Bůh zařídil, že za prokurátora Piláta 15. nisan nikdy nepřípadl na pátek kromě seleukovského roku 344, Mojžíšův rok 3995, olympiáda od jejich počátku 808, náš rok 33, kdy byl Pán Ježíš ukřižován. Toto číslo věku Páně je správně položeno.“ V § 43: „Sám Pán se postaral, abychom měli naprostou jistotu o roce jeho pro nás velikého díla. V § 44 to potvrzují výpočty chronologů i astronomů. A to je pevný bod pro převedení Lukášových údajů do čísel letopočtů: datum Ukřižování pátek 3. dubna roku 33 po Kr., o třetích Velikonocích, které slavil Pán Ježíš s učedníky v Jeruzalémě.

****) Colin J. Humphreys and W. G. Waddington: The Jewish Calendar, A Lunar Eclipse and the Date of Christ's Crucifixion, Tyndale Bulletin 43,2, 1992, 331-351 (na Googlu). V této studii píší, že podle astronomů nastal nový měsíc v Jeruzalémě 19. března 33 n. l. ve 12,45 hod. Večer tedy mohl začínat 1. Nisan s datem 20. března, to by bylo shodné s Poučem a 3. dubna 33 n. l. byl 15. Nisan. H+W však označují 3. duben 33 n. l. jako 14. Nisan a proto 1. Nisan neměli 20. března, ale až 21. března. I když k stanovení 1. Nisanu přistupují rozdílně, jde zde o spor teologický a ne chronologický. Pouč má den nového měsíce (nový měsíc není vidět) za 1. Nisan. H+W počítají, že na základě upozorování prvního srpku měsíce byl 1. Nisan o den později.

V ročním a dlouhodobém horizontu se musí shodovat, určuje to Měsíc. Pouč to dokládá 19ti letým cyklem, roky měly 12 měsíců, liché měsíce měly 30 dní, sudé 29 dní, liché roky měly 355 dní a sudé 354, navíc 7 roků mělo 13. měsíc o 29 dnech, ty měly 383 nebo 384 dnů. H+W píší, že neví, který měsíc byl skutečně o 30 nebo 29 dnech, ale počítají s tím, že při špatné viditelnosti 1. den měsíce musel být stanoven nejpozději 31. den předchozího měsíce. – V teologick-

kém sporu jde o to, že Poslední večere byla večeří na rozloučenou 13. Nisanu večer, když začínal 14. Nisan. A když byli 14. Nisanu odpoledne v chrámu zabíjeni beránci, umíral na kříži Beránek Boží, Ježíš Kristus.

Kromě toho však H + W píše, že večer 3. dubna 33 n. l. bylo v Jeruzalémě vidět zatmění měsíce od 6,20 do 7,10 hodin odpoledních podle slunečního času. Toto zatmění měsíce připomínal sv. Petr v kázání po seslání Ducha svatého, že se v den ukřižování Ježíše tmou, která nastala v poledne a trvala do tří hodin odpoledne a večerním zatměním měsíce naplnilo Joelovo proroctví „Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev.“ (Sk 2,16)

.

Prameny z dalších století n. l.

jsou to:

St. Ireneus of Lyon + okolo 200; Clement of Alexandria + 217; St. Hippolytus of Rome + 236; Quintus Septimus Florens Tertulián + 240; Origenes of Alexandria + 254; Sněm v Nikeji 325; Eusebius of Caesarea + 340; Epiphanius of Salamis + 403; Paulus Orosius + asi 420; St Jerome + 30. 9. 420; Dionysius Exiguus + 544.

84. Datum narození Ježíše 25. prosinec 1 př. nl.

V historii je velmi dobře dokumentováno datum smrti císaře August 19. srpna 14 n. l., rok olymp. 790.

Flavius Ant. XVIII-2-2-32: ...zemřel Caesar, druhý císař Říma, doba jeho vlády byla padesát sedm let kromě dalších šesti měsíců a dvou dnů. (died Caesar, the second emperor of the Romans, the duration of whose reign was fifty-seven years, besides six months and two days..) To je počítáno (s chybou) od zavraždění Julia Caesara dne 15. března roku 44 př. Kr. Jan Pouč (§.24 bod 6) považuje tento údaj za doplněk neznámého autora, soudí, že to Flavius nenapsal neboť znal i citoval Tacita, který napsal o Augustovi „Idem dies accepti quondam imperii princeps et vitae supremus.“ § 24; 6. (Týž den přijal funkci prvního muže i zemřel) Pouč k tomu píše, že týž den se opakuje za 56 let. Tedy od smrti Augusta 19/8 r. 14 po Kr. před 56 roky týž **den 19/8 r. 43 př. Kr. byl dnem začátku jeho vlády a doba jeho vlády je 56 let.**“ And 56 years Augustus' rule know Tertulian and Origenes.

Rok 1 př. n. l. jako rok narození Ježíše.

Narození Ježíše v 42. roce vlády císaře Augusta je uváděno ve spisech: Eusebia z Caesareje, sv. Jeronýma, Epiphania, Hyppolita Římského a v Martyrologiu Romanum. Počítáme-li přesně pak 42. rok končí 19/8 roku 1 př. n. l., rok olympiád 776. **Počítáme-li v celých rocích je 43 – 42 = 1 př. n.l., rok olympiád 776 od 1. července 1 př. n. l. do 30. června 1 n. l.**

Eusebius (zemřel roku 340) Sestavil také letopočet od stvoření světa. Píše, že se Pán narodil v 42tém roce vlády Augustovy, a dodává, že to byl 30. rok od smrti Antonia a Kleopatry, když císař nařídil, aby se konalo sčítání všech lidí za vládařství Quirinia.

Po bitvě u Aktia 2/9 -31 byla ještě bitva u Alexandrie v roce -30, pro oba jmenované nešťastná. Po ní oba skončili sebevraždou. Přidejte k roku -30 celých 29 let a máte přesný rok pro narození Páně -1.

Je divné, co píše, že Pán se narodil v 42. roce Augustovy vlády, když ten se končil roku -1, ale již 19/8, a Pán se narodil teprve za 4 měsíce po skončeném 42. roce Augustovy vlády. Bud'to: počítal dle stávajících letopočtů a nestaral se o den narození Páně.

Augustus nastoupil v seleukovském roce	269	rok olympiád	734
Kristus se narodil v seleukovském roce	311	rok olympiád	776
rozdíl je	42		42

Nebo: Augustus přísně nařídil, že rok musí začínat dnem 1. ledna. A tak chtěl vyjádřit: Pán se narodil v tom roce, jehož 1. nisan připadl do 42tého roku vlády Augustovy.

Nebo: psal lidově. I my čteme na hřbitově, že ten člověk umřel v sedmdesátém roce svého věku, a my víme, že v den smrti měl již celých 70 let a 5 měsíců.

Epifanius (zemřel 403), píše, že Pán se narodil v 42tém roce vlády Augustovy, a týž rok pro narození Páně má také Martyrologium Romanum.

Tertulián (zemřel roku 240) píše, že Augustus supervixit quindecim annis (přežil 15 let), ex quo nascitur Christus (od té doby, kdy se narodil Kristus). Léta prý máme počítat od toho roku inclusive, v němž se Pán narodil. Tedy Kristus i Augustus žili současně v 15 kalendářních rocích. Toto by bylo přesně udáno, počítat roky -1 a pak ještě 14.

Než kupodivu píše, že se Pán narodil v 41tém roce Augustovy vlády, kdežto Eusebius citující Tertuliána má rok 42. Tertulián znal Flegontovu zprávu, tolik dovedl vypočítat, když Pán umřel v roce olympiád 808, že odečteno 32, dává rok olympiád 776 a dle hořejšího výpočtu, že za celých

42 roků od nastoupení Augusta v roce olympiád 734, byl rok olympiád 776. Zde pracovala nepovolaná ruka. Opisovač po smrti Eusebiově nemohl pochopit, jak 15 let a 42 let činí dohromady 56 let vlády Augustovy. Číslem 15 nechtěl hýbat, proto snížil raději rok 42 na 41. Za jistý pro narození Páně považoval rok -1, jako jistý pro smrt Augustovu byl rok 14 n. l.

Rok 1 př. n. l. jako rok soupisu všech lidí a rok narození Ježíše.

Klement Alexandrijský (zemřel roku 217) píše o narození Ježíše v 28. roce od prvního soupisu, který byl v roce 28 př. n. l. Narození tedy bylo v roce 1 př. n. l.

Augustus štědře rozdával práva svobodných římských občanů. Byla v tom i finanční politika, neboť za to právo se mnoho platilo. A tito svobodní občané jsouce roztroušeni po městech, konali mu i dobrou policejní službu. Toto právo přecházelo i na děti. Proto bylo třeba občas konat soupisy těchto dorostlých dětí se zděděným právem. Augustus konal tři takové census: První v roce -28, druhý v roce -8 a třetí v roce 14. Po jeho smrti vděční občané postavili k jeho cti chrám v Ankyře v Galacii a tam zasadili desku, na které byly ony tři census napsány. Již na gymnáziu nás učili dělat rozdíl mezi *senatus populusque Romanus* a mezi *gentes*. To byly census populi (římského národa), k nimž nenáležel ukřižovaný Kristus Pán, nikoli všech lidí, i *gentes*, jak se o něm zmiňuje sv. Lukáš. Sv. Pavel a jej stále doprovázející Lukáš přišli i do Galacie a tam jistě viděli onen chrám a četli nápis, ale nikterak na to nereagovali.

Ale Klement Alexandrijský, který zemřel roku 217, totum orbem pervagatus (prošel cel svět) jakožto pohan si desky všiml. Když se potom stal křesťanem a představeným školy v Alexandrii, napsal, že se Pán narodil v osmadvacátém roce od prvního censu, jež nařídil Augustus. Tato deska byla nalezena ve zříceninách chrámu a je uložena pod značkou mon. Ancyr. Zde podává Klement přesnou zprávu o roku narození Páně. Připočítejte k roku -28 celých 27 roků, dostanete rok -1. Když nechcete přiznat, že náš letopočet byl sestaven podle Pánova narození, musíte aspoň uznat, že se Pán narodil před rokem 1 našeho letopočtu, který za Klementa ještě neexistoval.

Paul Orosius (zemřel asi 418) píše v *Historianum adversus paganos libri VII. kniha 6,22* o narození Ježíše v době prvního soupisu všech lidí v "AUC 752 podle konsulů, to jest v 1 př. n. l. (Ve 4. století bylo sestaveno mnoho letopočtů od založení Říma "AUC". Římané užívali "letopočet podle konsulů", který byl dělitelný čtyřmi pro počítání přestupných roků.)

Další svědectví o roce 1 př. n. l. jako roce narození Ježíše.

-- Abraham se narodil v roce 2015 př. n. l. a Martorologium oíše, že Ježíš se narodil v roce 2015 po Abahamovi, to je v roce 1 př. n. l.

-- Rok 50 n. l. je významný židovský jubilejní rok a také křesťanský jubilejní rok od narození Ježíše v roce 1 př. n. l.

-- **Chronolog rabín Mahler** píše, že 25. března novožidovského roku 3760 mohlo být *Incaratio Christi*.

K tomu P. J. Pouč poznamenává: "Je udivující, že žid uznává narození Ježíše v roce 1 př. n. l. a katoličtí biblisté nikoliv".

25. prosinec jako den narození Ježíše.

-- "V roce 30 měl Pán dne 24. prosince již celých 30 let". (§ 44). Den narození je tedy 25. prosince 1 př. n. l.

-- V roce 204 **Hippolyt Římský** uvádí narození Ježíše 25. prosince v 42. roce vlády císaře Augusta, to je v roce 1 př. n. l. (*Commentary on Daniel IV:23*).

-- Datum narození bylo fixováno koncilem Nicejským r. 325 n. l.

-- Datum narození Ježíše znal Dionysius Exiguus při zavedení letopočtu od Ježíšova narození.

Chronologie. Chronologie je páteří historie.

Početní metody chronologů nepřijímají mnohá data přijímaná spisovateli, historiky, teology a dobře známá po celém světě.

Pro biblickou chronologii je velmi důležitá časová linie měsíčních cyklů, která je základem lunárních kalendářů a pro datum Velikonoc i další...

Joseph Flavius píše, že Jerusálém byl dobyt Sosiem a Herodem v sobotním roce. Časovou lini sobotních roků vypočítal Jan Pouč na základě biblických pramenů a podle tohoto výpočtu nemohl být Jerusálém dobyt v roce 37 př. n. l., protože rok 37 př. n. l. nebyl rokem sobotním. Sobotním rokem byl rok 35 př. n. l. a proto mohl být Jerusálém dobyt jen v roce 35 př. n. l.

Chronologie akceptovala astronomický údaj o pátku 3. dubna 33 n. l. jako dnu ukřižování Ježíše. Je to jediný rok v době vlády Pontského Piláta kdy židovský 15. nisan připadl na pátek, den ukřižování Ježíše podle evangelií.

Hvězda Betlémská a narození Ježíše Krista.

Nejvíce známým datem hvězdy Betlémské je rok 7 př. n. l. podle hypotézy Johana Keplera. Na základě toho data mnozí spisovatelé prohlašují, že Ježíš se *musel* narodit dříve a Dionysius se *musel* mýlit při sestavování letopočtu. A kladou narození Ježíš do roku 7 př. n. l. a smrt krále Heroda do roku 4 př. n. l., ale jako skutečnost to nepotvrzují ani historici ani teologové. Přesto je to šířeno mnoha spisovateli, historiky, teology a stalo se to veřejným míněním.

Proti tomu předkládá P. Jan Pouč výpočty ze spisů z 1. století od Josepha Flavie a z evangelií, které dokazují narození Ježíše 25. prosince roku 1 př. n. l. a smrt krále Heroda před Velikonocemi r. 1 n. l.

Proto není důvod k tvrzení, že Ježíš se musel narodit dříve, ale je důvod k tvrzení, že hvězda Betlémská se objevila mudrcům v jiném datu.

85. Data Ježíšova života

(podle evangelií, historie, chronologů i astronomů)

r. 33 – 3. dubna byl Pán Ježíš ukřižován. Byly to třetí Velikonoce Pána Ježíše s učedníky v Jerusálémě. Podle Josefa Flavie, židovského kněze a historika „konal se obřad jedení velikonočního beránka ve 14. lunu.“ Ant.III-x-5-248. (čl. 9). Následující den, tedy 15. nisanu, byl Pán Ježíš podle evangelií souzen a ukřižován, a byl to pátek. Podle chronologů byl za Piláta kalendářně 15. nisan (den úplňku) v pátek jen 3. dubna r. 33; 1. nisan byl 20. 3. 33. (P. Pouč dodává: „Dobře nám to Pán Bůh zařídil, že za prokurátora Piláta 15. nisan nikdy nepřípadl na pátek, kromě seleukovského roku 344, Mojžíšův rok 3995, olympiáda 808, náš rok 33“ (čl. 42) „Sám Pán se postaral, abychom měli naprostou jistotu o roce jeho pro nás velikého díla“ (čl. 43) Podle astronomů byl srpek nového Měsíce v Jerusálémě 19. 3. 33 ve 12,45 hod., večer tedy začínal 20. březen 33 čili 1. nisan, a 15. nisan byl 3. dubna 33, tedy shodně s chronology. Kromě toho astronomové zjistili, že v pátek 3. dubna 33 bylo vidět zatmění Měsíce v Jerusálémě večer od 6,20 do 7,10 hodin odpoledních podle slunečního času. Tím potvrdili svatodušní kázání sv. Petra o naplnění proroctví Joela: „Slunce se obrátí v temnotu, Měsíc v krev“. Tma od 12. do 3. hod. o níž píší evangelia, nebyla zatměním Slunce.

5. dubna 33 Vzkříšení Ježíše,

14. 5. 33 Nanebevstoupení Ježíše,

23. 5. 33 Seslání Ducha svatého (židovský 6. sivan)

r. 32 – 14. dubna druhé Velikonoce Ježíše s učedníky v Jerusálémě (vypočetl P. Jan Pouč čl. 44)

r. 31 – 26. března první Velikonoce Ježíše s učedníky v Jerusálémě (vypočetl P. Jan Pouč čl. 44)

r. 30 – 8. prosince byl Ježíš pokřtěn Janem Křtitelem (datum 8. 12. zapsal sv. Epifanius – čl. 44)

25. prosince Ježíšovy 30. narozeniny (dle Lukáše byl pokřtěn starý „asi 30 let“)

r. 28 – 19. 8. začátek doby kázání Jana Křtitele (15. rok vlády Tiberia od 19. 8. r. 14 – čl. 44)

r. 13 – 14. dubna Ježíš 12ti letý v chrámě („14. 4. byl pátek, sedmý den svátků ve čtvrtek 20. 4. se vraceli. Ten den a v pátek a v sobotu Ježíška hledali a třetí den našli... v sobotu pravděpodobně byly v chrámě náboženské hovory – čl. 44)

r. 12 – 25. prosince Ježíšovy 12. narozeniny (čl. 44)

r. 1 -- začátkem roku přišli do Jerusáléma mudrci vedení hvězdou (Mat. 2,1)

– kolem 20. března zemřel Herodes (čl. 37, 38, 82)

r. -1 – 25. prosince se narodil Ježíš. O tom podrobně čl.83, 84.

Pozoruhodné potvrzení roku i dne narození Ježíše (i když církví dosud neschváleno):

Dne 25. 5. 1984 Panna Maria řekla Jeleně Vasilij v Medžugorji, že 5. srpna 1984 bude 2000 let od jejího narození, které 5. srpna společně s vizionáři při mši sv. oslavili.-(Zprávy z Medžugorje 1984) **Panna Maria, Ježíšova Matka. se tedy narodila 5. srpna r. -17 a datem Jejího narození je nepřímo potvrzeno narození Pána Ježíše v roce 1 před n. l.**

V poselství 25.12.2000 říká „v tomto jubilejním roce“ tedy uznává narození Ježíše v r. -1.

V poselství 25.12.2012 říká „v tento den narození Ježíše“ tedy uznává narození 25. prosince.

Z toho vyplývá, že bádání o kometě, o sčítání lidu nebo o působení Quirinia nemohou vést k jinému datu narození, jak se o to mnozí snaží.

Prameny: P.Jan Pouč: Náš letopočet, z r.1954; MCM Olomouc 2005—chronologické a historické údaje. Astronomické údaje: Colin J. Humphreys and W.G.Waddington: The Jewish Calendar, A Lunar Eclipse and the Date of Christ's Crucifixion, Tyndale Bulletin 43,2, 1992, 331-351 (na Googlu) - Zprávy z Medžugorje, 1984, Verité, Praha –dr. Fr.Mráček. - Přehled sestavil Vl. Bláha 2010,

Datum 7. dubna r. 30 uvažované jako den ukřižování je chybné v těchto bodech : 7. dubna 30 byl sice pátek, ale 15. nisan, kdy byl Ježíš ukřižován byl už ve čtvrtek 6. dubna. - Podle astronomů byl v Jerusalemě srpek nového Měsíce 22. 3. v 19,55 hod., to už začínal 23. 3. Zastánci 7. dubna 30 CE počítají za první rok Tiberiovy vlády dobu od 19/8 do 1. října roku 14 CE (!?!), Jan prý začal 15. rok Tiberiovy vlády v říjnu r. 27 a Ježíše prý křtil v lednu 28. To by byl stachanovec, když za 3 měsíce dokázal obejít celý Jordán, pokřtít Judsko i lidi z Jerusalema před křtem Ježíše, jak to je v evangeliu.

86. Náš letopočet je zcela správný (stručný přehled)

Náš letopočet začíná 1. lednem po narození Ježíše Krista dne 25. prosince roku 1 BCE.

V minulém století se velmi rozšířilo tvrzení, že mnich Dionysius Exiguus, který začátek našeho letopočtu vypočetl, se *musel* mýlit, neboť Ježíš se prý *musel* narodit dříve. Spekulací o jeho chybě bylo hodně, ale nikdo neukázal kde udělal chybu ani jiné datum Ježíšova narození.

Tento letopočet je přesto uznáván chronology jako správný se začátkem 1. ledna roku 1 našeho letopočtu neboť chronology nezajímá jestli začíná od narození Ježíše, nýbrž že správnost letopočtu CE je dokázána:

-- shodou se sluncem, (což ošetřil Nicejský sněm r. 325 stanovením data jarní rovnodennosti na 21. březen a reforma v roce 1582 - § 16)

-- a shodou s jinými letopočty – synchronisace datování v různých letopočtech - § 68.

Předmětem sporu tedy není letopočet, jak se o tom obecně mluví, ale jestli se Ježíš narodil před jeho začátkem jak to uvádí Dionysius Exiguus a jak to uvádí tradice. Tuto správnost letopočtu AD - od narození Ježíše Krista - dokazují kromě zpráv z 1. století (§§ 81 – 83) také zprávy z dalších století CE o narození Ježíše Krista (§§ 84 – 85). Zde jsou další důkazy:

Ideovým zakladatelem letopočtu AD – od narození Ježíše Krista - je sv. Lukáš, který zapisoval roky podle věku Kristova § 44 a § 83.

Dionysius Exiguus (+ 544) zavedl náš letopočet od 1. ledna po narození Ježíše Krista.

Od 1. ledna a ne přímo ode dne narození proto, aby bylo dodrženo nařízení císaře Augusta o začátku roku dne 1. ledna. – Dionysius dostával z Alexandrie východní data pohyblivých svátků a převáděl je do juliánského kalendáře pro západní latinskou církev.

O Dionysiovo výpočtu psali Gustav Friedrich, Eduard Mahler i Jan Pouč.

Chronolog Gustav Friedrich, prof. UK, (1871-1943) prohlašuje , že náš letopočet je historicky zcela správný a připojuje, že historie se nestará o Kristovo narození. (Více v § 16)

Diokleciánský letopočet § 49 – dosud užívaný Kopty -začíná od nástupu Diokleciána v srpnu r. 284 n.l., za 41 roků se konal sněm v Nikeji roku 325 nl. Za 3 roky po něm, r. 328 nl. byl sv. Atanáš jmenován biskupem v Alexandrii. A hned od toho roku posílal každý rok svým věřícím velikonoční pastýřské listy, a datoval je čísly roků od 44 (r. 328) do 89. Do Říma posílal zprávy o pohyblivých svátcích podle usnesení Nicejského sněmu, kde je převáděli na kaledář juliánský.

Sám **G. Friedrich** v Rukověti křesťanské chronologie převádí Atanášovy roky na naše roky od 328 do 373. Odečtete 44 od roku 328, a dostanete první rok diokleciánské éry, rok 284. Diokleciánskou éru používali i biskup Teofil a sv. Cyril Alexandrijský. Tyto muže nemůžeme vinit z ignorance ve věci letopočtu. Nicejský sněm se konal v roce 41 od nastoupení Diokleciána. To měl **Dionysius** snadnou práci. K roku své doby podle Diokleciána 248, kterýžto rok byl vyšší než rok 41 o 207 let, připočítal 284 roků a dostal rok své doby 532, odpočítal od toho 532 a dostal náš rok -1. (532 roků = 28 cyklů slunečních x 19 cyklů měsíčních, a za 532 roků jsou dny v týdnu a jejich data i fáze měsíce stejně, v juliánském kalendáři, tedy rok 1 BCE je stejný jako rok 532).

Kdo viní **Dionysia** z omylu, nechť počítá sám podle olympiád:

Nicejský sněm se konal v roce olympiád	1100 do konce června
odečti Atanášových	<u>- 41</u>
dostaneš rok olympiád	1059 do konce června
odečti rozdíl v rocích olympiád a našich	<u>-775</u>
dostaneš náš rok pro nástup Diokleciána	284

Nebo podle seleukovského letopočtu:

Nicejský sněm se konal v seleukovském roce	636
odečti Atanášových	<u>- 41</u>
dostaneš seleukovský rok pro nástup Diokleciána	595
odečti rozdíl seleukovských roků a našich	<u>311</u>
dostaneš náš rok pro nástup Diokleciána	284

Tak se hlaste a vytkněte chybu, kdo **Dionysia** viníte z omylu. **Dionysius** svým domnělým omylem nemohl působit na letopočet olympiád, seleukovský ani na diokleciánský, když ty letopočty byly používány dávno před ním.

Byzanský letopočet § 50. Ve 4. století povstalo mnoho letopočtů i od stvoření světa. Bylo jich přes sto. Ale nejlepší prý sestavil egyptský mnich Panador. A **Friedrich** v roce 1934 píše, že z Panadorova letopočtu pomocí Alexandrijské kroniky povstal letopočet byzantský. Tento počítá 5508 let před naší érou. Dvacátý rok Konstantina je tam zapsán rokem 5833. Byl to zároveň rok Nicejského sněmu a rok přenesení ostatků sv. Lukáše do Cařihradu. Odečtete od 5833 let -19, dostanete rok nástupu Konstantina dle byzantského letopočtu 5814. Od toho odečtete -5508, dostanete náš rok 306 pro nástup Konstantina. Odpočítejte roky -2, dostanete náš rok 304, kdy se vzdal Dioklecián vlády a nastoupil Konstantinův otec Konstancius. Odečtete ještě -2, máte rok 302, kdy Dioklecián začal pronásledovat křesťany, odečtete ještě 18let vlády Diokleciánovy, a máte náš rok 284, kdy Dioklecián nastoupil.

A toto všechno měli podrobně vypočítáno již více než 100 let před **Dionysiem**. Neboť byzantského letopočtu používal sv. Epifanius, biskup na Kypru, jenž zemřel v roce 403. Epifanius musel být velmi opatrný, neboť ve svém spise Panarion psal asi proti 80 bludařům. A víme, že takoví se chápou každé sebemenší chybičky, aby autoritu spisovatelovu zeslabili. Rok smrti Epifaniovy měl byzantský rok 5911. A za 129 let od té smrti byl rok 6040. **Dionysius měl snadnou práci. Odpočítal od roku své doby 6040 oněch 5508 a dostal rok své doby 532, odpočítal 532 a měl rok pro narození Páně -1.**

Dle **G. Friedricha** používali byzantského letopočtu na Rusi až do jeho roku 7208. Car Petr Veliký odpočítal od toho roku 5508 a dostal rok 1700 od narození Páně, stejně jako my. A nikdo Petra neobviňuje, že se mýlil. Co dovedl Petr, dovedl i **Dionysius**. Ovšem nepřijali gregoriánskou opravu, a tak v roce 1900 my jsme měli již 14. ledna, když tam měli teprve 1. ledna. Ale rok

měli stejný, což je důkazem, že se **Dionysius nedopustil omylu** o několik roků. Neboť na byzantský letopočet vlivu neměl.

Je nám zcela lhostejné, kolik let napočítal **Panador** od stvoření světa do narození Páně, bylo-li těch let o 2000 let více či méně. O to se nestaráme, to ponecháváme jiným badatelům. Nám stačí, když tento letopočet známe a když víme, že **jeho rok 5508 je náš rok -1**. Nynější rok 1954 je byzantský 7462. Odpůrci, hledejte, kde je vynecháno 5 až 9 roků“

Chronolog rabín Dr. Ed. Mahler, prof. budapešťské university dokazuje správnost letopočtu AD - od narození Ježíše Krista.

Roku 1916 píše, že 1. rok seleukovského letopočtu začínal nisanem našeho roku -311, že židovský letopočet je od tišri o 3449 let vyšší než seleukovský; dále sděluje, že seleukovský letopočet měl od nisanu rok 311, novožidovský v nisanu rok 3760. To byl již od ledna náš rok -1. (Více v § 32. Převod olympiád a seleukovských roků)

-- Musíme si najít v historii židovství pevný bod, o který bychom se mohli opřít. Tím může být dobytí města od Tita. Flavius byl dobytí účastný jakožto asi sedmadvacetiletý židovský kněz. Tento očitý svědek tedy vypravuje, že chrám shořel desátého dne pátého židovského měsíce, abu, když předtím v sobotu naposledy vykonala v chrámě službu kněžská třída Joaribova. (...neděle 5. srpna r. 70 CE)

Mahler vypravuje, že židé počítali roky od spálení chrámu a toho letopočtu že používali do polovice středověku. V jejich starých zápisech se našel rok 987 od spálení chrámu. Mahler převádí ten rok na náš rok 1056 a byl prý to rok 4816 od stvoření Adama. Odečteme-li od roku 4816 celých 986 roků, dostaneme skutečně rok 3830 pro spálení chrámu. Od roku 3830 odečteme celých 69 let, a dostaneme židovský rok 3761; tento rok se rovná našemu roku od tišri (září) -1 do září 1. **A v tom roce se narodil Pán a zemřel Herodes.** Tak rabín dokazuje správnost našeho letopočtu. V knize uvádí na 2000 roků a u každého připisuje n. Ch., po Kristu. On totiž židovské roky od 4000 do 6000 převádí na naše roky od 240 do 2240. (Více v § 30. Kdy dobyl Titus město Jeruzalém).

-- Tak židovský letopočet dokazuje, že od Adama není žádný rok vynechán. Je nám lhostejné, zda od Adama do narození Kristova uplynulo o 3000 více nebo méně než počítají židé, nám stačí, když židovský rabín Mahler stabilizoval jejich rok 3761 na náš rok od tišri -1 do tišri 1. Ostatek nám vypočítá matematika. (Více v § 51. Novožidovský letopočet)

Synchronismus § 68. Tabulka srovnává roky naše, seleukovské, ab UC dle konsulů, olympiád, novožidovské a byzantské/ruské.

87. Sobotní roky a jubilejní roky podle P. Jana Pouče.

Seleuk rok	Zuckermann	Wacholder	P. Pouč	
Mojž3256	-590 S	-589 S	-707 S	Čl. 22 2. Král 19,29 -Izaiáš
			-588 SJ	Jer 32,1.= 18. rok Nabuchodonosora a 10. rok Sedekiáše Čl.52. (Mojžišův rok 3375) J=čl. 23
	-541 J	-540 J		
			-539 J	Kyros dovolil stavět chrám, ale hradby ještě ne. čl. 23.
	-457 S	-456 S		
			-455 S	Dan 9,24: dnem 1. tišri -455 začíná 70 hebdomád. (viz přílohu) čl. 40.
	-443 S	-442 S		
			-441 SJ	Výpočtem, čl. 59
	-408 S	-407 S		
			-406 S	Dan 9,24 + Malachiáš čl. 40
-----	-----	-----	-----	
	-313	-312		1. rok seleukovský
				1. rok seleukovský
<u>M 3652/1SE</u>			<u>-311</u>	1. rok seleukovský, čl. 31-52
135	-177 S	-176 S		
136				
137			<u>-175 S</u>	Nástup Antiocha IV., čl. 31+32, 1Mak 1,10; 2Mak 4,18,
149	-163 S	-162 S	-163	
150			-162	
<u>151</u>			<u>-161 S !</u>	1 Mak 6,20 čl. 22,31+32,Antioch V. (viz přílohu).
177	-135 S	-134 S		
178				
179			<u>-133 S</u>	Hyrkán I. obléhá pevnost Doch, čl 24 Flavius
247	-65 S	-64 S		
248				
249			<u>- 63 S</u>	Čl. 33, olymp. 179,2 –rok 714, dobytí J. Pompeyem
261	-51 S	-50 S		
262				
263			<u>-49 SJ</u>	Výpočtem, čl. 23
275	-37 S	-36 S		
276				
277			<u>- 35 S</u>	Čl.30-44 dobytí Jerusaléma Herodem – viz příloha
<u>311</u>	-3	-2	<u>- 1</u>	Narození Ježíše v prosinci
312	-2 S	<u>-1 S</u>	+ 1 SJ	Smrt Heroda v březnu – viz příloha k -35
313	<u>-1</u>	+1		
314	+1			
340			29 S	Dan 9,24: v tišri začíná 70. hebdomáda. čl. 40.
344			33	Půl „týdne“ 1.nisanu/20. března, Ukřižování 3. dubna
347			36 S	Dan 9,24: před tišri končí 70. hebdomáda.
361			50 SJ	Skutky apoštolské. čl. 23
380	69 S	70 S		
381				
382			71 S	Sobotní 70/71 po dobytí Jerusaléma Titem 5. srpna 70.

Rok -707: čl. 22: Sobotní rok je označen také ve 2 Král 19, 29. Tam nemluvil planý mluvka, tam mluvil Boží prorok Izaiáš, veliký horlитель pro zachovávání soboty. A mluvil, aby v Ezechiášovi vzbudil důvěru. Čtrnáctý rok krále Ezechiáše byl Mojžišův rok 3251, náš rok -712. Ten rok přitáhl Senacherib do Judska a dobyl tam ve třech letech všechna hrozená města. Pak oblehl Ezechiáše v Jeruzalémě. Izaiáš pravil: Jez letos, co kde najdeš. Senacherib uteče pro morovou ránu. V opuštěném táboře najdete dost potravin, že vám stačí na dva roky. Do Asýrie utekl v roce -709. Po 1. tišri roku -708 jez, co se samo urodí vám stačí. Neopovažujte se obdělávat půdu snad z bázně,

že byste neměli dost potravin. Sobotní rok začínal v roce -708 dnem 1. tišri. Třetí rok sejte a žněte, štěpujte vinice. Před 1. tišri roku -707 se sobotní rok skončí, a po 1. tišri roku -707, Mojžíšův rok 3256, už budete svou půdu obdělávat.

Zde je jasně naznačeno, že sobotní rok -707 dnem 1. tišri končil a následovala nová hebdomada.

Rok -588: Jer 32,1: „Slovo, které se stalo od Hospodina k Jeremjášovi v desátém roce vlády Sidkijáše, krále judského; ten rok byl rok osmnáctý vlády Nabúkadnesarovy.“

čl. 52: **Sedekiáš.** 10. rok Sedekiáše byl od 27/XII -589 do -588. Ale XII. měsíc zapadal již do našich dalších roků. Tedy 10. rok Sedekiáše byl od 26/3 -588 do 15/3 -587. Skutečně dle Jeremiáše od 9/7 -588 do 15/3 -587 kralovali současně, 10. rok Sedekiáše a 18. rok Nabuchodonosora. Chrám byl spálen v 19. roce Nabuchod. a v 11. roce Sedekiáše dne 20/7 roku -587.

Tento rok považuji za pevný bod v dějinách. Je opřen o rok -588, sobotní rok, ne-li jubilejní, 18. rok Nabuchodonosora a 10. rok Sedekiáše, pak o 37. rok zajetí Joachinova. Proto dle něho počítám:

Židé byli pod vládou

babylonskou	48 let od	-587 do	-539	Kyros dobyl Babylón
perskou	207	-539	-332	Alexander zničil říši perskou
řeckou	171	-332	-161	mír s Antiochem 5. září
součet	426 let od roku	-587 do	-161	
Hasmoneovci vládli	126 let od	-161 do	-35	Herodes dobyl město
Herodes vládl	34,5 od	-35 do března roku 1.		

To je nový důkaz, že Herodes umřel v roce 1, nikoli -4.

Kde jsem vzal pro **Alexandra** rok -332? Flavius v díle proti Apionovi píše, že Alexander umřel ve 114. olympiádě. Čtvrtý rok 114. olympiády trval od 1. července našeho roku -321 do konce června -320. A 1 Mak 1,8 píše, že Alexander panoval 12 let. Tedy začal panovat v našem roku -332.

Ten rok si podrobil Tyrus a Palestinu. Za 6 roků u Arbel zničil Daria III. Kodomana v našem roce -327, a za dalších 6 roků v roce -321 zemřel.

A kdybych měl omyl o 1 nebo 2 roky, nebojte se, nepíši dějiny Alexandrovy, ale cílím na náš rok 1. Je to Mojžíšův rok od Adama 3963. Obě čísla 1 i 3963 děleno sedmi nechávají zbytek 1. To znamená, že v roce 1 nebo 3963 dne 1. tišri začínala u židů nová hebdomada, a že předešlá skončila sobotním rokem před 1. tišri. Takový sobotní rok byl náš rok -588, Mojžíšův 3375, dle Jeremiáše 18. rok Nabuchod. a 10. rok Sedekiáše. A sobotním rokem byl i náš rok -161, Mojžíšův 3802, seleukovský 151 podle 1 Mak i podle Flavia. Rozdíl těch roků je 427, dělitelno sedmi. Takové sobotní roky by můj omyl opravily, jen když mám začátek a konec oné epochy správný. - Dnem 1. tišri našeho roku 1 začala nová hebdomada, a tam dojdou jistě a spolehlivě přidáváním nebo ubíráním sedmi, nebo násobků sedmi. Takovým sobotním rokem byl rok -35, jak Flavius výslovně poznamenává, byl jím rok -133 i rok -441.

čl. 23: **Jubilejní rok -588.** Po uplynutí sedmi sobotních roků, tedy za 49 let od předešlého, byl nový jubilejní rok v roce padesátém. Čteme 3 Mojž 25, 9, že v den velikého postu dne 10. tišri se má troubit po vší zemi. Protože **dnem 1. tišri začínala nová hebdomada po sobotním roce, a troubilo se 10. tišri, tedy se troubilo na jubileum již na začátku nové hebdomady** a byl den 10. tišri zároveň dnem velikého postu, a to každý rok. Ale po sedmém sobotním roce se 10. tišri troubilo pro jubileum. Jubilejní rok se světil jedině tím, že každý dostal zdarma zpět půdu, byla-li průběhem 49 let zastavena věřiteli. Věřitel ovšem nesměl už ten pozemek oset, to udělal ten, jemuž byl pozemek vrácen. Takový jubilejní rok byl jistě -588, jeho číslo je dělitelné 49. Soudím tak z Jer 32. Židé v tom roce měli nejen vrátit půdu, nýbrž i propustit židovské otroky.

Babylonské vojsko obléhalo Jeruzalém. Židé jimi tísněni se dle Jer 34, 2 zavázali, že propustí židovské otroky. Když vojsko odtáhlo proti Egyptu, zrušili svůj slib a otroctví obnovili. Jeremiášův bratranec k němu přišel a nabízel mu ke koupi pole. Blízký příbuzný měl totiž právo kdykoli pole koupit. Jeremiáš nechtěl, protože věděl, že Jeruzalém padne do rukou Nabuchodonosora. Ale Bůh mu oznámil: Ještě budou kupovány domy, pole a vinice v této zemi. Onen příbuzný Hanameel měl asi jít pro dluhy do otroctví, ale neměl chuť, proto prodal pole Jeremiášovi na dalších 49 let za 17 lotů stříbra.

Rok -539: čl. 23: Pak byl **jubilejní rok** také -539, kdy Kyros dobyl Babylón a za vydatnou pomoc dovolil židům, že si mohli stavět chrám, ale hradby ještě ne. Potom byly jubilejní roky -441 - 49 1 50. Pro nás má význam rok 50. Byl to jubilejní rok židovský, ale také křesťanský, a to od narození Páně. Apoštolové se sešli na sněmu v Jeruzalémě.

Rok -455: čl. 40: 1. tišri -455 začíná Danielových 70 hebmád (70x7 týdnů let)

Rok -441: čl. 20 + čl. 52: výpočet bez dalšího zdůvodnění.

Rok -406: čl. 40: Nejbližší hebdomada po roce -458 začala dnem 1. tišri -455. Proč oddělil anděl 7 hebdomad? Ukazuje to k roku -406. Tehdy vystoupil poslední židovský prorok Malachiáš, jenž tklivě napomínal židy k polepšení a předpověděl, že přestanou jejich oběti, které směli konat jen v chrámě, a že na každém místě bude podávána oběť čistá, tj. nekrvavá, mše sv. Hebdomada 69 končila 26/9 roku 29, takže hebdomada 70 začala 27/9 a trvala do 1. tišri roku 36. Tato hebdomada obsahovala 2540 dní, polovice je právě 1270 dní. A od 27/9 roku 29 za 1270 dní byl právě 1. nisan roku 33, den 20/3. A 15. toho nisanu, naše datum 3/4 v pátek byl Kristus ukřižován. Tak se ono proroctví splnilo doslova.

SE 1 – náš -311: čl. 32: Rabín Dr. Mahler roku 1916 píše, že **1. rok seleukovského letopočtu začínal nisanem našeho roku -311**, že novožidovský letopočet je od tišri o 3449 let vyšší než seleukovský; dále, že seleukovský letopočet měl od nisanu rok 311, novožidovský v nisanu rok 3760, tedy již od ledna náš rok -1.

čl. 38: Uvědomme si, že **seleukovský letopočet je vlastně letopočet babylonský, čili Mojžíšův, jen má menší čísla. Seleukovská jednička = Mojžíšův 3652.** Oba sv. Lukáš jistě znal.

čl. 52: Nabuchodonosor nastoupil 14. dūzu roku -605 po bitvě u Karkemiše. Dūzu byl babylonský čtvrtý měsíc, židovský tamuz. **Židé znali Mojžíšův letopočet, měli jej v bibli, Mojžíš jim ho dovedl až k jeho roku 2493, k přechodu řeky Jordánu. Od toho roku měli jeho pokračování v knihách Královských.**

čl. 52: Dle Jeremiáše 32 byl 18. rok Nabuchodonosora zároveň desátým rokem Sedekiáše, hned od 1. nisanu Mojžíšova roku 3375, náš -588. 11. rok Sedekiáše byl 19. rok Nabuchodonosorův. **V Jeruzalémě i v Babylóně měli týž kalendář od nisanu a týž letopočet.**

čl. 56: Ezechiél v Babylónsku a Jeremiáš v Jeruzalémě oba počítali stejně, rok začínali nisanem.

čl. 59: Začátek vlády. Aby se mohly roky lépe přitáčet, vymyslili si někteří figmentum o riš šarruti. V Babylóně se prý nepočítal králům začátek vlády do příštího 1. nisanu. Léta vlády prý se mu počítala až od následujícího nisanu. Tak údajně Nabuchodonosor nastoupil 17/7 -605, ale vláda se prý počítala teprve od nisanu roku -604, od 26/3. Není to pravda. **Každý vladař měl na dvoře svého analistu, který zaznamenával začátek vlády a to byl také hned první rok jeho vládnutí.**

SE 137, náš -175: 1.Mak 1,10: „Antiochos IV. Epifanés...se ujal vlády v roce stém třicátém sedmém helénské éry.“To je náš rok -175. V ekumenické bibli je v poznámce i v chronologické tabulce uvedeno, že vládl v letech 175 – 164 př. Kr.

čl. 31: **Olympiády.** Byl to starý řecký letopočet. Každá olympiáda obsahovala 4 roky. Flavius olympiády dobře znal. Jakožto sedmadvacetiletý kněz se dočkal pádu Jeruzaléma, když již 200 let se tam pěstoval helenismus. Flavius důsledně měsíc září nazývá třetím měsícem, totiž od července. Tak víme bezpečně, že olympiády začínaly dnem 1. července., v 9. den od letního slunovratu. Každý první rok olympiády se konaly hry. Každý rok olympiád trval od 1. července do 30. června. Čtvrtý rok olympiád začal v červenci toho roku, v němž my jsme už od ledna měli rok přestupný.

1. rok 1. olympiády (tedy 1,1) trval od července -776 do 30/6 -775.

Přidám 600 let, čili 150 čtyřletých olympiád a mám:

1. rok 151, tedy 151,1 rok olympiád od počátku 601. trval od 1/7 našeho roku -176 do 30/6 -175.

A tento rok olympiád je zmíněn v **2Mak 4,18.** Velekněz Jason poslal peníze do Tyru na oběti Herkulovy, jež se konávaly ke konci her. A čteme: tam byl také král, totiž Antioch IV. Epifanes, jenž začal kralovat v seleukovském roce 137. Seleukovský rok 137 začal 1. nisanem, naše datum 27/3 našeho roku -175.

Antioch nemohl být na hrách v létě roku -176, protože kraloval ještě jeho bratr Seleukos IV., jehož dal zavraždit Heliodor někdy na začátku našeho roku -175, zatím co Antioch byl v Římě jako rukojmí. Teprve po 27/3 -175 novopečený král přišel také na hry. Máme dostatečně zjištěno, že

Antioch nastoupil po 27/3 roku -175. Seleukovský rok 137 začal dne 27/3. Byl to rok olympiád 601, olympiáda 151,1.

SE 149 – náš -163: 1.Mak 6,16: „Kráľ Antiochos pak zemřel *roku stého čtyřicátého devátého*. Lysiás ustanovil na jeho místo jeho syna Antiocha...jemuž dal jméno Eupator.“ 2.Mak 13,1 : „Roku *stého čtyřicátého devátého* přišla Judovu lidu zpráva, že Antiochos Eupator táhne s početným vojskem do Judska“

SE 151 – náš -161: čl. 31.: Rabín Dr. Mahler roku 1916 píše, že 1. rok seleukovského letopočtu začínal nisanem našeho roku -311, že židovský letopočet je od tišri o 3449 let vyšší než seleukovský; dále sděluje, že seleukovský letopočet měl od nisanu rok 311, novožidovský v nisanu rok 3760, od ledna již náš rok -1.

A hned toho používám.	seleuk. rok		náš rok
Dle 1 Mak Antioch IV. nastoupil po 27/3	137	březen	-175
On a syn Antioch V. dle bible i Flavia			
kralovali dohromady 6 měsíců a	14 let		14
Mír s Antiochem V. učiněn	151	září	-161

čl. 22: Z 1 Mak víme, že konec sobotního roku byl v seleukovském roce 151. Totéž píše Flavius. Tedy: V roce -161 byl 1. nisan 22/3. Dne 15/9 1. tišri začala nová hebdomada a konec sobotního roku byl 14/9. Začátek tohoto sobotního roku byl 1. tišri předešlého roku, naše datum 26/9.

čl. 38. Některá data z knih Makabejských:

Dle 2 Mak sedmý den po letnicích 30/5 byla *sobota* 5/6 roku -164, SE 148.

Od 22/2 roku -160 do 5/6 -164 je 1358 dní, dělitelno sedmi, tedy opět sobota. To je jasný důkaz, že 2 Mak měla začátek roku stejně jako 1 Mak dne 1. nisanu. Kdyby 2 Mak měla začátek roku tišri, musela by mít v době od nisanu -164 do tišri toho roku číslo (roku) o 1 nižší. Není pravda, co Hejčl o té věci píše.

Svatyně znesvěcena 4/12 -167, SE 145 a obnovena 11/12 -164, SE 148.

Antioch IV. nastoupil po 27/3 roku -175, SE 137 a zemřel za 12 let v roce -163, SE 149.

Antioch V. dle Flavia kraloval 2 roky do září -161, SE 151.

Juda oblehl syrskou posádku na hradě v roce -162, SE 150.

Konec sobotního roku -161 byl 14/9, SE 151.

Nikanor padl 22/2 roku -160 dle 1 Mak v sobotu, 13. adaru SE 151.

Juda padl v březnu -160 = v nisanu SE 152.

SE 179 – náš -133: čl. 33: 7)Flavius píše, že Herodes dobýval město v roce sobotním. (Ant.XIV-xvi-2) Byl to seleukovský rok 277, náš -35. A Flavius píše, že seleukovský rok 179, náš -133 byl sobotním. Ty roky jsou od sebe vzdáleny o 98 let, dělitelno sedmi. Správně. ...líčí, jak v seleukovském roce 178, náš rok -134, Hyrkán dobýval pevnůstku Doch, aby pomstil smrt svého otce Šimona. Chtěl co nejrychleji pevnůstku dobýt, chtěl ji zapálit. Ale vrah jeho otce měl tam i jeho matku. Tu přivedl obnaženou na hradby a hrozil, že jestliže Hyrkán ihned od obléhání neustane, jeho matku s hradeb shodí. A matka s rukama k nebi pozdviženými prosila syna, aby nehleděl na její osud a smrt otcovu pomstil. Ale Hyrkán, vida matku na celém těle rozšlehánu, zpomalil obléhání. A tak se stalo, že obléhání se protáhlo do 1. tišri, kdy začínal rok sobotní. A Hyrkán I., velekněz, odtáhl od pevnůstky, a Flavius poznamenává, že v sobotním roce židé nebojují. Toto bylo v prvním roce Hyrkánovy vlády. Ant XIII-viii-1+2

Jinde píše Flavius, že seleukovského roku 178 začal sobotní rok, tedy konec sobotního roku byl v seleukovském roce 179, náš rok -133.

SE 249 – náš -63: čl. 33: **Pompejus, konec židovské suverenity**

Stalo se 21. září našeho roku -63, seleukovského 249, olympiáda 179,2, rok olympiády od jejich počátku 714. Flavius píše, že královna Alexandra, jež kralovala po smrti svého manžela Alexandra Jannaje 9 let, chtěla, aby po její smrti starší a mírnější syn Hyrkán byl veleknězem a mladší Aristobulos králem. 3 roky a 3 měsíce kraloval Aristobulos II. Mezi bratry povstal spor o moc. Aristobulos chtěl vytlačit Hyrkána i z velekněžství. Oba bratři vznesli svůj spor na Pompeje, jenž v roce -64 dlel v Sýrii a tam sesadil posledního Antiocha. Pompejus dobyl Jeruzalém v olympiádě 179, v den

velikého postu, třetí měsíc, tó trító meny, totiž od července. Den velikého postu byl 10. tišri a muselo ono datum připadnout na září.

Olympiáda 179 obsahovala své roky počítané od počátku

	713	714	715	716,
jsou to naše roky	-64	-63	-62	-61

Historikové zjistili, že to byl náš rok -63, tedy olympiáda 179,2, jejich rok 714. V tom roce byl 1. nisan 19/3, 1. tišri 12/9 a 10. tišri za 9 dní dne 21/9, tedy v září, třetí měsíc. Rok -63 je pevný bod, však brzy si jej ještě prověříme.

SE 263 – náš -49: Pak byl jubilejní rok také -539, kdy Kyros dobyl Babylón a za vydatnou pomoc dovolil židům, že si mohli stavět chrám, ale hradby ještě ne. **Potom byly jubilejní roky -441 -49 1 50.**

SE 277 – náš -35: viz přílohu a čl.31-37, 43-44.

Poznámka:

Zuckermann a Wacholder stanovili seleukovský první rok na náš 313 a 312 př. Kr. P. Pouč na základě babylonského a Mojžíšského letopočtu na náš rok 311 př. Kr. Je tedy náš rok 1 př. Kr. od nisanu/března seleukovský rok 311, od července rok olympiád 776, od tišri/září novožidovský rok 3761 a také sobotní rok 1 př. Kr. až do tišri 1 po Kr. Tak to má i rabín dr.Mahler v Handbuch der jüdischen Chronologie (Rukověť židovské chronologie).

88. Danielovy hebdomady – sobotní rok 455 př. Kr.

1. tishri 455 př. n. l. – 1. tishri 36 n. l.

Dan 9, 24. Archanděl Gabriel pravil Danielovi:

Sedmdesát hebdomad (týdnů let) je stanoveno tvému národu a tvému svatému městu, než bude skoncováno s nevěrností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, uvedení věčné spravedlnosti, aby se splnilo proroctví i vidění, aby byl pomazán svatý svatých. Od vyjití výroku, aby zase byl stavěn Jeruzalém, až do pomazaného knížete bude sedm týdnů. A po šedesáti a dvou týdnech (sedmiletkách) bude pomazaný zabit. Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovici toho týdne přestane oběť krvavá i nekrvavá.

Dle Esdrášovy knihy vytáhli židé od řeky Ahavy v Babylónsku dne 12. nisanu v sedmém roce krále Artaxerxe I. Ten začal panovat na podzim roku -465. Sedmý rok jeho vlády byl tedy od podzimu roku -459 do podzimu -458. Tudíž židé, vracející se do Jeruzaléma, vyšli v roce -458, našeho dne 14/4.

Není možné, aby propouštěcí královský dekret byl vydán 1. nisanu, když už ten den se začali shromažďovat u řeky Ahavy. Museli přece své nemovitosti prodat a nakoupit potřeby na cestu. Bylo třeba i agitace pro návrat. Židům se v Babylóně celkem dobře dařilo, do Jeruzaléma se jim nechtělo, když měli zprávy o zpusnutí města a o veliké bídě v zemi. Dekret byl vydán jistě v roce -459.

Nejbližší hebdomada po roce -458 začala dnem 1. tišri -455. Proč oddělil anděl 7 hebdomad? Ukazuje to k roku -406. Tehdy vystoupil poslední židovský prorok Malachiáš, jenž tklivě napomínal židy k polepšení a předpověděl, že přestanou jejich oběti, které směli konat jen v chrámě, a že na každém místě bude podávána oběť čistá, tj. nekrvavá, mše sv. Hebdomada 69 končila 26/9 roku 29, takže hebdomada 70 začala 27/9 a trvala do 1. tišri roku 36. Tato hebdomada obsahovala 2540 dní, polovice je právě 1270 dní. A od 27/9 roku 29 za 1270 dní byl právě 1. nisan roku 33, den 20/3. A 15. toho nisanu, naše datum 3/4 v pátek byl Kristus ukřižován. Tak se ono proroctví splnilo doslova.

Namítají, že se Kristus toho proroctví nedovolává. Odpovídám: Dobře, že jim to přesně nevypočítal, bylo by se stalo, co učinili pohané se zprávou Flegontovou. Dokud měli židé sami v moci své bible, byli by se jistě postarali, aby zmizelo, co bylo proti nim. Ale Bůh chtěl, abychom i my ve vlažných dobách měli důkaz pravdy, proto nechal židy v jejich zaslepenosti.

Ostatně třikrát předpověděl, že bude zabit. A hned v roce 31 asi v květnu u Jakubovy studny jasně mluvil k Samaritánci. Přichází hodina a nyní je tu, kdy se praví ctitelé budou klanět Otci v duchu a v pravdě.

Podle hvězdárny v Greenwichu v roce 30 bylo astronomické novoluní 22/3 ve 20 hodin, přepočítáno již na jeruzalémský čas. Když astronomické novoluní bylo již 22/3, proč by kalendářní čili cyklové novoluní nemohlo být už 23/3? Proč je stanovil Hejchl až na 24/3? Slavili židé den novoluní, anebo snad den za 3 dny po novoluní?

Návraty ze zajetí a Danielovo proroctví 9,24...

Návrat ke stavbě chrámu: 2Pa 36,22-23 a Ezd 1,2-3: „V prvním roce vlády Kýry, krále perského, se splnilo slovo Hospodinovo, které mluvil ústy Jeremijáše. Hospodin vzbudil ducha perského krále Kýry, že dal po celém království rozhlásit a také zapsat: 'Toto praví Kýros, král perský: 'Hospodin, Bůh nebes, mi dal všechna království země. Pověřil mne, abych mu vybudoval dům v Jerusalemě, který je v Judsku. Kdokoliv z vás, ze všeho jeho lidu – Bůh buď s ním – se může vydat na cestu do Jerusalema'...“ Ezd 6,15: „Dům byl dostavěn třetího měsíce adaru v šestém roce králování krále Darcia.“

Návrat Ezdráše k vyučování Božímu zákonu. Ezd 7,12-14: „Artaxerxes, král králů, Ezdrášovi, znalci zákona Boha nebes: Rozhodnutí. Nuže: Vydal jsem rozkaz, že každý z izraelského lidu, z jeho kněží a levitů v mém království, kdo touží jít do Jerusalema, může jít s tebou, protože jsi vyslán králem a jeho sedmi rádci, abys dohlédl na Judsko a na Jerusalema podle zákona svého Boha, který máš v ruce.“ Ezd 7,25: „Ty, Ezdráši, podle moudrosti svého Boha, která je ti svěřena, ustanovíš soudce a rozhodčí, kteří budou rozhodovat pře všeho lidu v Zaeufratí, totiž všech, kteří se znají k zákonům tvého Boha. A kdo je neznají, ty budete vyučovat.“ Ezd 7,7: „S ním se vydali do Jerusalema...v sedmém roce králování Artaxerxe...“ Ezd 7,9: „Na první den prvního měsíce byl stanoven nástup cesty z Babylóna a prvního dne dne pátého měsíce přišel do Jerusalema. Ezd 8,31: „Dvanáctý den prvního měsíce jsme se vydali od řeky Ahavy na cestu do Jerusalema.“

Návrat Nehemijáše k výstavbě města: Neh 1,1: „V měsíci kisleu dvacátého roku...přišel jeden z mých bratrů z Judska“ Neh 2,1: V měsíci nisanu dvacátého roku Artaxerxova králování...“ Neh 2,5-6: „... (králi) propust' mne do Judska...abych město znovu vystavěl. „Králi se zalíbilo mne propustit, jakmile jsem udal určitý čas (mého návratu)“

Počtení zkouška: 1. rok krále Kýry je rok 539 př. Kr. – 490 let (70 týdnů let) je rok 49 př. Kr.

1. rok Artaxerxe začíná na podzim 465 př. Kr., sedmý rok končí na podzim 458 př. Kr., nejbližší „hebdomáda“ (sedmiletí) začala

1. tišri 455 př. Kr. -490 let je den před 1 tišri r. 36 po Kr. a od toho zpět 3 roky a 6 měsíců (půl hebdomády) = 3. duben r. 33 po.Kr.

Dvacátý rok Artaxerxe je podzim (465 př. Kr. – 20 let) = podzim 445 př. Kr., nejbližší hebdomada začala 1. tišri 441 př. Kr. - 490 let je den před 1 .tišri roku 50 po Kr.

89. Sobotní rok SE 179, náš -133,

od července olympiáda 161, rok olympiád 644.

„Roku stého sedmdesátého bylo snato pohanské jho z Izraele. Lid začal psát v listinách a smlouvách: „Roku prvního vlády velekněze Šimeóna, vojevůdce a vládce židů.“ 1 Mak 13,41-42.

„Posádka jeruzalémského hradu, které byl znemožněn styk s okolím, nákup i prodej, trpěla velikou nouzí a četní zemřeli hladem. Úpěnlivě volali k Šimeónovi, aby přijal nabízenou pravici ke smíru. On ji přijal, ale vyhnal je odtamtud a očistil hrad od neřádu. Dvacátého třetího dne , druhého měsíce roku stého sedmdesátého prvního vešel do něho s chvalami a palmovými ratolestmi, za zvuku citar, cimbálů a harf, s chvalo zpěvy a písněmi, protože byl potřen veliký nepřítel uprostřed Izraele.“ 1 Mak 13,49-51.

„Až se znovu ujmeme vlády (Antioch VII.) nad svým královstvím, s nejvyššími poctami významáme tebe (Šimeóna) a tvůj národ a chrám, takže vaše sláva bude zjevná po celém světě.

Roku stého sedmdesátého čtvrtého (SE) vtrhl Antiochos do země svých otců a přešla k němu všechna vojska...“ 1 Mak 15,9-10.

„Šimeón právě obcházel města v zemi, aby se přesvědčil, co potřebují. Tak přišel i do Jericha se svými syny Matitjášem a Judou roku stého sedmdesátého sedmého v jedenáctém měsíci (je to měsíc šebát). Syn Abúbův je listivě přijal v pevnůstce Dók, kterou vystavěl, a uspořádal pro ně velkou hostinu; ukryl tam však své lidi. Když se Šimeón a jeho lidi opili, povstal Ptolemaios a jeho společníci, chopili se zbraně a vrhli se do jídelny na Šimeóna, zabili ho, též jeho dva syny a některé ze služebníků.“ 1 Mak 16,14-16.

„Vládl židům celkem osm let; ale při jedné hostině přišel jeho konec. Příčinou byla lest jeho zetě Ptolemaia. 4. Now he was the ruler of the Jews in all eight years; but at a feast came to his end. It was caused by the treachery of his son-in-law Ptolemy, Ant XIII-vii-4

„Tak se Ptolemaios uchýlil do pevnosti u Jericha, zvané Dagon. **Ale Hyrkán po převzetí velekněžství, které patřilo před tím jeho otci, a především usmířil Boha obětmi, udělal expedici proti Ptolemaiovi.**“ Ant XIII-viii-1. SO Ptolemy retired to one of the fortresses that was above Jericho, which was called Dagon. But Hyrcanus having taken the high priesthood that had been his father's before, and in the first place propitiated God by sacrifices, he then made an expedition against Ptolemy; „**A když se obležení protáhlo do měsíců, kdy nastává u židů rok odpočinutí, protože židé zachovávají odpočinutí každý sedmý rok stejně jako každý sedmý den; proto byl Ptolemaios ušetřen války.**“ And as the siege was drawn out into length by this means, that year on which the Jews used to rest came on; for the Jews observe this rest every seventh year, as they do every seventh day; so that Ptolemy being for this cause released from the war, Válka I-2-4: And as the siege was delayed by this means, the year of rest came on, upon which the Jews rest every seventh year as they do on every seventh day. On this year, therefore, Ptolemy was freed from being besieged,

latinsky r. 1476: cap XXI: taliqem necessitate obsidendi protractus annum expliuit: in quo semp iudei vacant. Aam per septem nunc observant sicut in semetipsis diebus.

latinsky r. 1511 cap. 15: talisem necessitate obsidiois, alias obsidendi protractus septimii annum expliuit: in quo sem iudei vacant. Ma per septem hunc observant sicut in semetipsis diebus.

řecky: Ant 13:234 ε`lkome,nhj dV ou[twj eivj cro,non th/j poliorki,aj evni,statai to. e;toj evkei/no kaqV o] sumbai,nei tou.j VIoudai,ouj avrgei/n kata. de. **e`pta. e;th** tou/to parathrou/sin w`j evn tai/j **e`bdoma,sin h`me,raij**

Schürer str. 202: „Ptolemy then marched to the fortres of Dagon in the neighborhood of Jericho. There Hyrcanus besieged him....The siege was prolonged until it finally had to be abandoned on account of the Sabbatical year.“ – Ptolemaios odpochoval k pevnosti Dagon v sousedství Jericha. Tam ho Hyrkán obléhl ... Obležení se protáhlo do sobotního roku.

Závěr:

Šimeón byl zavražděn v SE 177, v jedenáctém měsíci ´šebát´, ten je už v lednu-únoru našeho roku - 134 a od března je to SE 178. Tehdy po Šimeónovi nastoupil Hyrkán a po obětech v chrámu vytáhl proti Ptolemaiovi. Obléhání se protáhlo do měsíců, kdy začíná židovský sedmý rok, tedy do měsíců tišri a dalších. Tento sobotní rok trval od 1. tišri SE 178 (naše září-říjen -134) do konce měsíce elul SE 179, srpen-září -133 a je označován rokem -133 a SE 179 v nichž končí delší část sobotního roku.

Citáty jsou: 1. Mak. - Bible, ekumenické vydání 1985.

Z internetu The Works of Flavius Josephus Translated by William Whiston

The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ (175 B.C. - A.D ... By Millar, Ferguson, Schürer, Emil,

Vermes, Geza – T +T Clarck, Edinburgh, revised english edition 1973. latest impression 2000.

Řecký text Starožitností bez udání editora.

P. Jan Pouč, Náš letopočet, Matice CM Olomouc 2005.

Latinské texty z olomoucké knihovny.

	př.Kr.	SE
		149
6.		
		162
		150
7.		
		161
		151
89		
	Nikanor padl	
	13.adar	
1.	Juda padl	
	v nisanu	
		160

90. Sobotní rok SE 150 nebo 151?

1Mak 6,16: „Král Antiochos IV. zemřel **roku stého čtyřicátého devátého**.“

2Mak 13,1: „**Roku stého čtyřicátého devátého** přišla Judovu lidu zpráva, že Antiochos Eupator táhne s početným vojskem do Judska...“

1Mak 6,18: „Vojáci hradní posádky trápili Izraelce, kteří, se shromažďovali kolem svatyně. Juda ...svolal všechny lid, aby hrad obléhali. ...obléhli jej **roku stého padesátého**.“

28: „Král se rozzuřil, když to uslyšel....31: jeho vojska prošla Edomskem a utábořili se u Bet-súru, aby postavili obléhací stroje. Boj trval mnoho dní, obležení dělali výpady...“ 32: „Juda se utábořil u Bét-zekarije“ 42: „z vojska krále padlo šest set mužů“

2Mak 13,15: (vítězství u Modinu) „Juda...s vybranými muži přepadl v noci tábor, kde byl králův stan, pobil dva tisíce mužů...“

2Mak 13,19: Král...“táhl také na Bet-súr... Byl však zastaven, odražen a musel ustoupit.“

22: „Král vyjednával znovu o příměří s Betsúráskými, podal pravici ke smíru a odtáhl. Sřetl se však s Judovými oddíly a podléhl jim.“

1Mak 6,49: „Uzavřel mír s obyvateli Bet-súru...v celé zemi totiž byl rok odpočinutí, kdy půda ležela ladem.

53: „V zásobárnách jim však došla potrava, protože byl sedmý rok a zbytek spotřebovali židé, kteří se do Judska uchýlili z pohanských krajů.“

1Mak 6,48: „Královo vojsko vytáhlo na Jerusálém...“

51: „Pak po mnoho dní obléhal svatyni, postavil tam berany a jiné vojenské stroje...“

52: „Proti těmto strojům nasadili obránci své stroje a boj trval mnoho dní.

54: „Při svatyni zůstalo jen pár mužů. Hlad byl velmi silný, rozutekli se.

2Mak 13,23: „Pak dostal otřesnou zprávu, že se v Antiochii vzbouřil Filip, kterého tam nechal jako správce. Tím zdrcen domluvil se s židy, uznal svou porážku ...“

1Mak 7,1: „**Roku stého padesátého prvního** unikl Seleukův syn Demétrios z Říma, přistál s hrstkou mužůvtáhl do královského domu svého otce.... zajali náčelníci Antiocha a Lysiáse....náčelníci je tedy zabili.

1Mak 14,1: „Tři roky na to (po 2Mak 13,1 roku stého čtyřicátého devátého) přišla Judovu lidu zpráva, že Seleukův syn Demétrios vyplul z tripolského přístavu.... zmocnil se země a odstranil Antiocha i...Lysiáse...“

3: „Jakýsi Alkimos, který byl dříve veleknězem....4: „odebral se roku stého padesátého prvního ke králi Démétriovi....“

1Mak 7,43: „Třináctého dne měsíce adaru se vojska utkala v bitvě. Vojsko Nikánorovo bylo rozdrčeno, on byl první, kdo v boji padl.“

49: „Rozhodli se, že tento den, třináctý adar, budou slavit každý rok.“

2Mak 15,28: „Když bylo po boji...poznali mezi padlými i Nikánóra v plné zbroji.“

36: „Všichni se rozhodli společným usnesením, aby tento den nebyl nikdy bez oslavy, aby se slavnost konala třináctého dne dvanáctého měsíce, který se syrsy jmenuje adar, jeden den přede dnem Mardokajovým.“

1Mak 9,3: „Prvního měsíce **roku stého padesátého druhého** přesunuli tábor k Jerusálému.“

18: „Padl i Juda a ostatní se rozutekli.“

91. Dobytí Jerusáléma

Rok SE 149 končí v březnu našeho roku 162 př. Kr., rok SE 150 začíná v březnu našeho roku 162 př. Kr. a končí v březnu našeho roku 161 př.Kr. Juda tedy svolal lid a obléhli hrad někdy po březnu našeho roku 162 př. Kr, Král vyslal vojsko, které prošlo Edomskem k Bét-súru, „boj trval mnoho dní“. Bojovali u Bet-zakirije a u Modina. Pak „královo vojsko vytáhlo na Jerusálém“ a opět „boj trval mnoho dní“.

Jak dlouho jim to mohlo trvat?

Dokázali to od března do září-tišri, kdy končil rok sedmiletky 149/150? Zajisté ne. To by asi napsali proč začínají bojovat v sobotním roce a porušují posvátný klid. Sobotním rokem je označen až čas, kdy se „všichni rozutekli do svých domovů“ kvůli vyčerpání zásob potravin. Nedostatek potravin se také neprojevil hned v tišři 150, kdy začínal další rok židovské sedmiletky 150/151. Zajisté později.. Pořád to mohlo být v roce 150 až do března našeho roku 161 př. Kr., ale doba po tišři roku SE 150 je už sobotní rok od tišři 150 do tišři 151 a náš rok 162 př. Kr.od září do 14/9 roku 161 př. Kr. čili zkráceným označením:

sobotním rokem byl SE rok 151, náš 161 př.Kr.

91. Dobytí Jeruzaléma v sobotním roku 35 př. n. l., roku olympiád 742.

Dobře doloženým datem v historii je Bitva u Actia 2. září 31 př. n. l., rok olympiád 746.

Josephus píše v Ant XV-v-2: „V té době došlo k bitvě u Actia mezi Octavianem Caesarem a Antoniem, v *sedmém roce vlády Heroda*. Sedmý rok před bitvou u Actia začínal po 2. září 38 př. n. l., rok olympiád 739. To odpovídá tvrzení Jana Pouče, že: **V sedmém roce před bitvou u Actia byl Herodes jmenován králem v Římě, okolo 20. prosince 38 př. n. l., rok ol. 739.**

Pouč to vysvětluje takto (§ 33): Pompejus dobyl Jeruzalém v olympiádě 179, v den velikého postu, třetí měsíc, tó trító meny, totiž od července. Den velikého postu byl 10. tišři a muselo ono datum připadnout na září. Olympiáda 179 obsahovala své roky počítané od počátku

	713	714	715	716,
jsou to naše roky	-64	-63	-62	-61

Historikové zjistili, že to byl náš rok -63, tedy olympiáda 179,2, jejich rok 714. V tom roce byl 1. nisan 19/3, 1. tišři 12/9 a 10. tišři za 9 dní dne 21/9, tedy v září, třetí měsíc. Rok -63 je pevný bod, však brzy si jej ještě prověříme.

Dále píše, že Pompejus poslal Aristobula do Říma, vládu svěřil Hyrkánovi. Výslovně píše, že Hyrkán II. vládl 24 let. Flavius vždy zaokrouhluje na nižší rok, když udává dobu trvání. Jestliže zaokrouhluje na vyšší rok, vždy píše, že se to stalo v roce třetím, sedmém, dvanáctém. Od 21/9 roku -63 za 24 let bylo 21/9 roku -39. Ale Partové vtrhli do města oLetnicích, lid právě přišel na ten svátek. Letnice nebyly v září, nýbrž 14. května, ovšem již v roce -38, asi za 8 měsíců od 21/9. Proto chceme-li mít přesný letopočet, musíme určit vládu Hyrkánovu na 24 let a 8 měsíců. Flavius píše, že Partové sesadili Hyrkána, poslali jej do Babylóna a vládu svěřili Antigonovi, synu Aristobula II. jenž svému strýci ukousl ještě ucho, aby pro zmrzačení na těle už nikdy nemohl být veleknězem. Flavius píše, že Antigonos vládl 3 roky a 3 měsíce. Partové dali Herodova bratra do vězení, a tam Fassael se zavraždil. Herodes slyše o smrti Fassaelově, prchl do Arábie, hledaje tam pomoc. Když ji nedostal, odešel do Egypta ke Kleopatře. A když pomoci nemohla, nedal se zdržet, neboť píše v překladě *der Winter brach schon ein*. Proto se plavil z Egypta přes Rhodos do Říma, a tam v senátu byl jmenován králem Judska a první den své královské hodnosti strávil v Římě jakožto host Antonia. Odpůrci piší, že Herodes byl jmenován králem v našem roce -40. To není možné, protože Partové teprve v našem roce -39 na jaře překročili Eufrat, dobyli celou Sýrii a Fénicii, a jsouce nějaký čas v Galileji, vyjednávali skrze posly s jeruzalémskými. Rok -38 pro jmenování králem je pevný, bylo to asi 20. prosince, tehdy nastává zima. Bylo to v olympiádě 185,3, to byl jejich rok od počátku 739.

V roce 35 př. n. l. Herodes dobyl Jerusálém, olympiáda 186,2, rok olympiád 742, v třetím roce od jmenování králem, v třetím měsíci, 11. září byl židovský 10. tišři, svátek Velkého postu.

Josephus píše v Ant XIV-xv-14: „Když krutá zima pominula, Herodes přišel se svými vojsky blíže k Jerusálému a zbudoval svůj tábor přímo u města. **Ted' to byl třetí rok od jeho jmenování králem v Římě.**“ Ant XIV-xvi-4: „**Zkáza postihla město Jerusálém v třetím měsíci, na svátek postu, jako kdyby se periodicky opakovala katastrofa, která postihla Židy od Pompeye, neboť Židé byly od něj poraženi ten samý den.**“

Rok 35 př. n. l. je rokem sobotním! Josephus píše v Ant XIV-xvi-2: „... zatímco byli zoufalí z hladu a nedostatku základních potřeb, nebo se to stalo v roce sobotním.“ Josephus označuje rok, v němž byl Jerusálém dobyt Herodem jako rok sobotní, ale neuvádí ten rok číslem. Rok 35 př. n. l. v němž byl Jerusálém dobyt Herodem je historicky podepřen Bitvou u Actia 2. září 31 př. n. l. a dobytím Jeruzaléma Parthy během Letnic 14. května 38 př. n. l. A je to potvrzováno dalšími informacemi o událostech té doby.

92. P. Jan Pouč a Jack Finegan

(*20. 10. 1874,+25. 10. 1962) – (*1908,+2000)

Záliba v přesných datech historických událostí dovedla P. Jana Pouče ke studiu biblické chronologie čili ke studiu přesného datování událostí zapsaných v bibli, a obecné chronologie, tedy k tvorbě letopočtů a kalendářů. V padesátých letech minulého století o tom napsal spis, s prostým názvem *Náš letopočet*, který tehdy nemohl vyjít a dosud je málo známý. Hodnotu tohoto spisu a badatelské práce Jana Pouče je vidět při srovnání se světu dobře známou knihou, kterou v téže době připravil a v roce 1964 vydal Jack Finegan *Handbook of Biblical Chronology*.

Oba autoři vyvracejí tvrzení o úmrtí krále Heroda v roce 4 před Kr. a o narození Ježíše někdy před tím a studiem biblické chronologie směřují ke zjištění životních dat Ježíše Krista. V souladu se zprávou evangelií uznávají, že se Ježíš narodil před úmrtím krále Heroda Velkého a proto se nejprve snaží zjistit data jeho smrti. Hlavním zdrojem informací jsou Starozitnosti židovské od Josefa Flavie a pevně zjištěné události té doby: dobytí Jerusalema Pompejem 21/9 roku 63 př. Kr. a bitva u Aktia 2/9 roku 31 př. Kr.

Při zjišťování dat vlády krále Heroda Finegan počítal 24 let vlády Hyrkána II. od dobytí Jerusalema Pompejem v září roku 63 před Kr. do září roku 39 před Kr., ale nevzal v úvahu podrobně vyličené ukončení jeho vlády o Letnicích, které byly až v květnu roku 38 př. Kr. a po nichž Herodes prchl do Říma, kde byl jmenován králem v prosinci roku 38 př. Kr. Tím se také datum z Fineganova výpočtu dobytí Jerusalema Herodem (za 3 roky po jmenování králem) posouvá z roku 36 do roku 35 před Kr., jak to i dalšími údaji dokládá Jan Pouč. V důsledku toho rozdílu se neshodují ani v datu smrti krále Heroda, narození, křtu a veřejné činnosti Ježíše. Přesto se oba shodují na datu ukřižování Ježíše v pátek dne 3. dubna roku 33 po Kr.!

Při zjišťování data smrti dochází Jack Finegan početní kontrolou dat Josefa Flavie k úmrtí Heroda v roce 1 př. Kr. před Velikonocemi. Pouč dochází k úmrtí Heroda v roce 1 po Kr., před Velikonocemi.

Při zjišťování data narození Ježíše vycházejí Finegan i Pouč z dat křesťanských kronikářů, kteří píší, že se Ježíš narodil v 42. roce vlády císaře Augusta. Ten 42. rok počítá Finegan od zavraždění Julia Ceasara 15. března roku 44 před Kr. a vyslovuje domněnku o narození Ježíše v půli ledna roku 2 před Kr., ale netrvá na ní a současně píše: „další skutečnosti je také třeba brát v úvahu.“ Pouč počítá od dne 19. srpna roku 43 př. Kr. kdy podle Tacita přijal funkci „princeps“ (první občan) a 42. rok končí 19. srpna roku 1 před Kr. Nevede to tedy přímo k narození Ježíše v prosinci roku 1 před Kr., ale je možné, že kronikáři při datování v celých 42 rocích měli na mysli prostě jen ten rok a ne detailní údaj v tom roce. Nasvědčuje tomu další údaj kronikářů, že Ježíš se narodil v 28. roce od prvního sčítání, které bylo v roce 28 před Kristem, tedy v roce 1 před Kr. A rok 1 př. Kr. je podepřen také údajem římského historika z počátku 5. století po Kr. Pavla Orosia, který napsal, že vůbec první sčítání všech lidí se konalo v roce 752 od založení Říma (počítáno podle konsulů), což je také rok 1 př. Kr. –

Důkazy o narození Pána Ježíše v prosinci roku 1 před n. l. jsou také potvrzením, že náš letopočet začíná správně 1. rokem po narození Ježíše Krista, neboť o to ve sporu o letopočet šlo. Hvězda mudrců, v jejíž identifikaci mnozí hledali řešení sporu o rok narození Ježíše Krista, zůstává tajemstvím Mudrců z Východu; historické písemnosti ani archivy astronomů z 1. století před n.l. ji neodhalují.

Datum křtu a začátek Ježíšovy činnosti klade Finegan spekulativně 30 let po narození v roce 2 př. Kr., tj. do roku 29 po Kr., kdy podle něj začíná kázat Jan Křtitel. Zde nebere v úvahu rozsah Janovy činnosti před Ježíšovým křtem jak o tom píší evangelisté Matouš a Lukáš. Od roku 29 po Kr. do data ukřižování dne 3. dubna roku 33 po Kr. Finegan klade čtyři Ježíšovy velikonoční návštěvy Jerusalema dle Janova evangelia, ačkoliv Jan jmenuje jen dvoje Velikonoce, jedny svátky bez jména, jednou slavnost stánků a jednou posvěcení chrámu. – Pouč klade začátek Janova kázání dle Lukáše v 15. roce Tiberie, od jeho nástupu 19/8 r. 14 po Kr. je to po 19/8 roku 28 po Kr., křest Ježíšův v prosinci roku 30 po Kr. (dle Epiphania 8/12) a troje Velikonoce v rocích 31, 32 a 33 po Kr.

Jan Pouč ve svém spisu přináší také upřesnění mnoha údajů jiných badatelů a údaje zde uvedené podepírá vazbou na data dalších událostí. Početní metody prověřování vyřazují mnoho pramenů, kterým někdo přisuzoval váhu.

Poučova práce nejsou jen čísla. Za čísla jsou děje a z nich jasněji vystupuje jejich vzájemná souvislost a velikost Božího plánu, vlády a lásky. Zvláště výrazně nám to připomíná Poučova řada sobotních roků a výklad Danielova proroctví, které se naplnilo Kristovou obětí na kříži v polovině 70. „týdne roků“ dne 3. dubna roku 33 po Kr., jak už o tom psal Eusebius Caesarejský v Dějinách církve.

P. Jan Pouč je obráncem správnosti našeho letopočtu a tradičních životních dat Pána Ježíše, obráncem ojedinelým a o to víc pozoruhodným.

93. O hvězdě Betlémské, králi Herodovi, narození Ježíše Nazaretského, aneb Ježíš vřy je Ježíš historický, narozený 25. prosince 1 př. n. l. a ukřižovaný 3. dubna 33 n. l.

O hvězdě mudrců, zvané též hvězdou Betlémskou, máme zprávu jen v Matoušově evangeliu, že „Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu“ (Mt 2,1), kteří uviděli jeho hvězdu a přišli se mu poklonit. „A (když se vydali na cestu z Jeruzaléma do Betléma) hle hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě.“ (Mt 2,9)

Hvězdu Betlémskou jako konjunkci Saturna a Jupitera v souhvězdí Ryb v září roku 7 před n. l. a narození Ježíše předtím nám představují G. Kroll SJ 1) ve své knize Po stopách Ježíše a astronom dr. Jiří Grygar 2) v tisku, v rádiu a televizi. Odůvodňují to výpočtem od velmi rozšířeného, ale chybného přesvědčení, že král Herodes zemřel v roce 4 před n. l. před Velikonocemi kdy už vládl syn Archelaus.

Toto datum však není v souladu s událostmi té doby, jak už to dnes uznává více badatelů, a proto konjunkce v roce 7 před n. l. nemůže být hvězdou Betlémskou a my se s jejich představou musíme rozloučit. Ale zářící hvězda nad Betlémem nám svou tajemností i nadále připomíná Boží oslavu Ježíšova narození.

V souladu s událostmi té doby je datum smrti krále Heroda v roce 1 n. l. před Velikonocemi a narození Ježíše 25. prosince roku 1 před n. l. Podle studií P. Jana Pouče to dokazují hlavní prameny informací z té doby, potvrzené astronomií. Jsou to spisy Josepha Flavia, židovského kněze a historika, sepsané v letech 70 – 95 n. l. 3) a Lukášovo evangelium. A podle astronomie zatmění měsíce před smrtí krále Heroda 2;3) a velikonoční úplňk – židovský 15. Nisan - při ukřižování Krista 7a;8)

Josephus ve Starožitnostech židovských uvádí dva důkazy a oba potvrzuje astronomický úkaz.(4;5;6)

První důkaz je ve velkém souboru dat *), kde Josephus uvádí délku vlády římských a židovských vládců – a mezi nimi je také důkaz, že král Herodes zemřel před Velikonocemi roku 1 n. l. a o Velikonocích už vládl jeho syn Archelaus.7b).

Jako druhý důkaz, který je i potvrzením prvního důkazu, uvádí tuto příhodu: *Několik měsíců před smrtí krále Heroda měl velekněz Mathias slavit jeden ze svátků postu, ale porušil rituální předpisy a nesměl obřad vykonat. Král Herodes ho sesadil a jmenoval veleknězem jiného Mathiase. Ten však způsobil v chrámu rebelii a Herodes ho nechal upálit i se společníky a právě ten den bylo zatmění měsíce, zdůrazňuje Josephus a nazývá ho veleknězem jednoho dne.4)*

Badatelé spekulovali o mnoha zatměních měsíce 150 let, ale až v roce 1990 upozornil astronom J. P. Pratt (5) na zatmění měsíce viditelné v Jeruzalémě dne 29. prosince roku 1 před n. l. Porovnáním našeho letopočtu s židovským zjistíme, že předtím 26. prosince byl židovský svátek postu 10. dne židovského měsíce Teveth 6) Je to potvrzení Josephem popisované příhody a velkého souboru dat, který svými výpočty prověřil P. Jan Pouč, jak to popisuje v knize *Náš letopočet, Ježíš Kristus a král Herodes 7c). A je to astronomický důkaz pro smrt krále Heroda před Velikonocemi roku 1 n. l. a také je tím potvrzeno, že k narození Pána Ježíše 25. prosince roku 1 před n. l. došlo za času krále Heroda, jak píše evangelista Matouš.*

Narození Pána Ježíše 25. prosince roku 1 před n. l. respektuje už evangelista Lukáš. Datum narození Páně není v evangeliích tak jasně vyznačeno, jako rok jeho smrti. Ale porovnáním data smrti a věku Páně při začátku činnosti po křtu dospějeme k datu narození.

Všichni čtyři evangelisté, z nichž tři byli očitými svědky, píší, že Pán byl ukřižován o Velikonocích, v pátek a že jej odsoudil Pontius Pilátus. Již toto by mohlo stačit, abychom mohli najít rok smrti Páně“ 7d) „Dobře nám to Pán Bůh zařídil, že za prokurátora Piláta 15. nisan nikdy nepřípadl na pátek kromě seleukovského roku 344, Mojžíšův rok 3995, olympiáda od jejich počátku 808, náš rok 33, den 3. dubna. Toto číslo věku Páně je správně položeno“ 7e). A byly to třetí Velikonoce, které slavil Ježíš s učedníky v Jeruzalémě. Činnost začal po křtu před prvními Velikonocemi, které slavil s učedníky v Jeruzalémě v roce 31 n. l. Lukáš ve svém evangeliu píše, že Ježíš byl pokřtěn a když začal působit bylo mu „asi třicet let „(Lk 3,23) Podle sv.

Epifania byl pokřtěn 8. prosince 7f) to muselo být v roce 30 n. l. A bylo to 17 dní před 30. narozeninami od narození 25. prosince roku 1 před n. l. Bylo mu tedy při začátku činnosti před Velikonocemi roku 31 n. l. těch „asi třicet let“. A je to velmi věrohodné, protože 9. prosince roku 30 n. l. byl židovský 25. Kislev 6) svátek posvěcení chrámu a svátek světla a Ježíš (asi) šel do Jeruzaléma, na cestě se dal pokřtít a spojil tak začátek své činnosti s tímto svátkem. Lze to také považovat za potvrzení narození Pána Ježíše 25. prosince roku 1 před n. l., když víme, že žádné datum uvést přímo nemohl.

Lukáš ani Josephus nemohli uvést žádné datum proto, že nemohli psát v žádném z existujících letopočtů, židovský ani seleukovský letopočet by se nelíbil Římanům, řecký letopočet podle olympiád by se nelíbil židům, letopočet od založení Říma ještě nebyl užíván a náš také ne. Proto oba své údaje opírají o nějakou událost, známou nebo zjistitelnou, a tím také dokazují, jak jsou jejich data zakotvená v dějinách.

Velmi rozšířené přesvědčení o smrti krále Heroda v roce 4 před n. l., šířené od roku 1858 9), je založeno na důvěře čtenářů v odbornost podivných propočetů ve spisech vážených autorů bez jejich kontroly. Přední zastánce toho data Emil Schürer 10) v roce 1885 uvádí jako astronomický důkaz zatmění měsíce z 13. března roku 4 před n. l., kterému nepředcházela žádná svátek postu 6), ani by nebylo několik měsíců před smrtí, ale až ve dnech smrti Heroda. Zastánci roku 4 před n. l. mají víc takových chyb a nepřesností 11), ale to nevadilo těm, kdo užívali toto datum smrti krále Heroda k útokům na církve a zasloužili se, že je tak známé.

Pro hvězdu Betlémskou je místo v dějinách asi po obětování Ježíška v chrámu v únoru 1 n. l. Není psáno, že ji viděli i Jeruzalémští, mohla to být hvězda, kterou mudrci poznali mezi právě viditelnými hvězdami. Ale biblisty vede text evangelia k jinému závěru. Thdr. Wolfgang Trilling 12) v knize Hledání historického Ježíše cituje z Matoušova evangelia o mudrcích na cestě z Jeruzaléma do Betléma, že: „... hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě.“ A vysvětluje, že „Něco takového by autor sotva mohl napsat i po způsobu lidového vyprávění, kdyby myslel na konjunkci v souhvězdí Ryb.“ „Řídíme-li se slovním zněním, nemá evangelista zřejmě na mysli astronomickou událost, nýbrž přímo zázračný, mimořádný úkaz.“ „Slovní znění evangelia je pro výklad vždy rozhodující.“ „... většina badatelů je zajedno v tom, že se v tomto případě musíme vzdát spojitosti mezi astronomií a textem Písma.“ –K bližší identifikaci však nedošli. Historici mudrců je dokládají památkami v katedrále v Kolíně nad Rýnem a místní tradicí v Iráku.

Všechna tato studia, bádání a objevy nám dokazují, že Ježíš víry je Ježíš historický a historici všech okolností jeho života svědčí o velikosti a slávě Boží. Mudrci jsou nám dáni za vzor: oni uvěřili a jednali.

1) G.Kroll SJ Auf den Spuren Jesu, česky Po stopách Ježíše, více vydání bez nových poznatků.

2) RNDr Jiří Grygar CSc publikoval v médiích. – Na rozdíl od G. Krolla uznává ukřižování Ježíše v pátek 3. dubna roku 33 n. l. a ne 7. dubna roku 30.

3) Josephus Flavius, Antiquities of the Jews, War of the Jews, translated by William Whiston

4) Josephus Flavius, Antiquities, Book 17, chapter 6, odstavec 4, (164 -166)

5) Přeloženo z: www. „Yet Another Eclipse for Herod, by John P, Pratt. Reprinted from The Planetarian, vol. 19, no. 4, Dec. 1990, pp. 8-14.“

6) Calendar Converter John Walker: www.fourmilab.ch/documents/calendar

7) Jan Pouč: Náš letopočet, Ježíš Kristus a král Herodes. MCM, Olomouc 2012.

7a = § 42; 7b = § 82; 7c = §§ 81 + 82; 7d = § 43; 7e = § 43; 7f = § 44.

§ 42 = Datum ukřižování Pána Ježíše, historicky jako jediné možné za vlády Pontia Piláta, je údaj chronologický. Badatel v chronologii Jan Pouč matematicky odvodil z cyklů Měsíce, že 1. Nisan byl v roce 33 n. l. dne 20. března a 15. Nisan (den úplňku) v pátek dne 3. dubna roku 33 n. l. Astronomie to potvrzuje údajem o okamžiku nového měsíce dne 19. března ve 12 hodin 55 minut. Podle židovského datování začal večer 1. Nisan s datem 20. března, následující 14. Nisan ve čtvrtek 2. dubna byl den příprav, porážení beránků v chrámu, v pátek 3. dubna roku 33 n. l. byl první svátek nekvašených chlebě.

V teologickém sporu datum ukřižování Pána Ježíše v pátek 3. dubna roku 33 n. l. uznávají i vědci, kteří soudí, že podle pozorování prvního srpku Měsíce mohli v Jeruzalémě stanovit za 1. Nisan až 21. březen, začínající 20. března večer, tudíž 3. duben by byl 14. Nisan, den zabíjení beránků a Pán byl ukřižován v hodině zabíjení beránků v chrámu. Současné uznávají, že měsíc má mít nejvýše 30 dní (např. Nisan mezi posledním Adarem a prvním Ijarem) a 31. den má být 1. dnem dalšího měsíce 8), aby kalendář držel krok s Lunou a Sluncem.

8) Colin J. Humphreys + W. G. Waddington: Tyndale Bulletin 43.2 (1992) 331-351.

9) H. Wallon, Academician, Mémoire sur les années de Jesus Christ, Paris 1858, Ed. Comptes Rendus Académie des Inscriptions et Belles-Lettres.

10) Emil Schürer, The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ (175 BC – 135 AD) vyd. 1885.

11) Studie: Král Herodes v dílech Josepha Flavia, Emila Schürera a Jana Pouče.

12) Wolfgang Trilling, Hledání historického Ježíše, Vyšehrad, Praha, 1993.

*) Velký soubor dat připomíná velký dům z kamene, který vybouraný kámen nezboří ani nezmění.

Podle údajů ze spisu P. Jana Pouče Náš letopočet... s doplňky od novějších autorů sepsal Vladimír Bláha st

94. Dionysius Exiguus nechyboval,

tak odpovídá P. Jan Pouč na otázku

Chyboval Dionysius Exiguus při určení našeho letopočtu?

O díle P. Jana Pouče „Náš letopočet a král Herodes“

[Milan Glaser](#)

V předmluvách Bible se běžně dočteme, že náš letopočet je chybný, protože Dionysius Exiguus, úředník římské kurie, který roku 532 zavedl, aby se do úředních listin připsovalo *anni Domini nostri Jesu Christi*, tedy léta Páně, se měl při určení Ježíšova narození dopustit chyby. Toto tvrzení, které nebývá podrobněji odůvodňováno, se v různých obměnách uvádí od 19. století a bývá doplňováno různým datováním, které klade Ježíšovo narození o 4, 6, 7 či 9 let dříve. Již různost těchto dodatečných datací ukazuje, že domnělá Dionysiova chyba se předpokládá, nikoli dokládá, a neuvádí se dokonce ani, v čem spočívá. Jsou to pouhé hypotézy, tedy pokusy určit zpětně datum Ježíšova narození vytvářením umělé spojitosti mezi zmínkou o hvězdě, kterou spatřili mudrcové, jak zaznamenal evangelista Matouš, a nějakým astronomickým úkazem, který je zpětně dohledáván. Za tím účelem se mluví o konjunkci planet v roce 7 před n. l. a jako údajný rok Ježíšova narození se uvádí rok 6 či 7 před n.l.

Dílo [Náš letopočet, Ježíš Kristus a král Herodes](#) od českého kněze Jana Pouče (1884-1962), vydané před třemi roky, ukazuje, že se tyto hypotézy zakládají na chybných výpočtech některých událostí, zvláště smrti krále Heroda, kterou v roce 1885 mylně datoval Emil Schürer do roku 4 před n.l. Otec Jan Pouč, důvěrně obeznámen se všemi známými letopočty a chronologiemi, se ve své práci opírá o pevné historické události a časová období života konkrétních historických osobností. Neúprosnou řečí čísel pak potvrzuje, že Josephus Flavius zaznamenal dostatek konkrétních událostí a časových spojitostí, z nichž plyne, že Ježíš Kristus se narodil 25. prosince roku 1 před naším letopočtem, přičemž náš letopočet začíná nejbližším 1. lednem po Ježíšově narození. Mravenčí - několik desetiletí trvající - práce otce Jana Pouče vynáší na světlo spoustu nových i starých poznatků. V Římské říši císař Julius roku 45 před n.l. zavedl závazný dvanáctiměsíční kalendář, avšak nestanovil žádný letopočet, tedy vztah, kterým by bylo počítání času ukotveno k nějaké významné dějinné události. Až do poloviny 5. století je jako životní kontext na římských hrobech zmiňován úřadující konsul, a nikoli počet roků od založení Říma (*ab Urbe condita*). Teprve ve čtvrtém století bylo sestaveno několik různých letopočtů s odkazem na stvoření světa, na zničení jeruzalémského chrámu anebo na vznik Říma. Letopočtů vznikla asi stovka. Přitom byl brán zřetel na již dávno vžité nařízení císaře Augusta, aby každý kalendářní rok začínal prvním lednem. Protože však různí autoři (Fabius Pictor, Cicero, Livius, a jiní) zaznamenali různé chronologie, existovalo několik různých letopočtů vztahujících se k založení Říma. Křesťané se však při výpočtu založení Říma drželi seznamu konsulů, který se nacházel na Římském Kapitolu. A protože věděli, kdy se narodil Ježíš Kristus, určili že Řím byl založen 752 let před Kristem. Papežský úředník Dionysios měl přibližně o sto dvacet let později už jen snadný úkol, totiž přestat datovat úřední listiny založením Říma a začít je vztahovat k narození Páně. Rok ani den nemusel Dionysios vypočítávat, protože už byly známy. O 25. prosinci jako narození Páně píše např. Hippolyt roku 204, tedy více než tři sta let před Dionysiem. A Pavel Orosius, galský kněz, píše kolem roku 400, že císař Augustus vydal první nařízení o sčítání lidu 752 let po založení Říma (*ab U.C.*).

Proč se tedy uvádí jako rok narození Ježíše Krista rok 6 či 7 před n.l.? Otec Jan Pouč názorně ukazuje, že pouze proto, aby se vyhovělo dataci smrti krále Heroda stanovené německým badatel Schürerem mylně na rok 4 před n.l., a ukazuje, že Herodes ve skutečnosti zemřel těsně před velikonoce roku 1 našeho letopočtu, jak lze vypočítat z údajů, které uvádí Josephus Flavius. Tento židovský historik píše, že smrti Heroda předcházelo zatmění měsíce. Až v roce 1990 potvrdil astro-

nom John P. Pratt (*Yet another Eclipse for Herod*, in *The Planetarian*, vol. 19, no.4, dec. 1990, str. 8-14) viditelnost tohoto zatmění v Jeruzalémě 29. prosince roku 1 před n. l. Tento nebeský úkaz přesně zapadá do událostí, které podrobně popisuje Josephus Flavius. Spojitost Kristova narození a konjunkce planet Jupitera a Saturna v souhvězdí Ryb v září roku 7 před n.l. je zcela vyumělkované, jak uvádí např. Wolfgang Trilling v knize *Hledání historického Ježíše* (Vyšehrad, Praha 1993). Evangelista Matouš, který popisuje událost se třemi mudrci totiž napsal, že „hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě“ (Mt 2,9). „Řídíme-li se slovním zněním – píše Trilling – nemá evangelista zřejmě na mysli astronomickou událost, nýbrž přímo zázračný, mimořádný úkaz.“ A proto dodává německý autor „je větší část badatelů zajedno v tom, že se v tomto případě musíme vzdát spojitosti mezi astronomií a textem Písma“.

Správnost našeho letopočtu potvrzuje roku 1916 také významný židovský chronolog, rabín Eduard Mahler. Židé počítali roky od zničení jeruzalémského chrámu přibližně do poloviny středověku. V jejich starých spisech se našla zmínka o roce 987 od zničení chrámu a Mahler ho převádí na rok 1056 n. l. a na rok 4816 od stvoření Adama podle byzantského letopočtu. Propojení různých letopočtů a chronologií, které Jan Pouč dokonale ovládal, mimo jiné rovněž ukazuje, že není třeba vynalézat nové datum narození Ježíše Krista. Žijeme ve správných dějinách, protože, jak už to bývá, ti, kteří jsou časově blíže událostem, o kterých píší, jsou lépe informovaní než my.

Dílo otce Jana Pouče, které vynesli na světlo a připravili k vydání otec Alois Kotek a Vladimír Bláha, je pro běžného čtenáře sice nesnadno stravitelné, protože předpokládá nadprůměrnou počtářskou zručnost. Obsahuje však obrovské množství poznatků, které umožňují doslova si osahat konkrétnost událostí, na kterých stojí křesťanská víra.

Připraveno s použitím spisu Jana Pouče, *Náš letopočet a král Herodes. Chronologie Ježíšova života podle starověkých zpráv*, MCM, 2012; a podle indikací Vladimíra Bláhy.

[Další články z podrubriky Komentáře "Církev a svět"](#)

 [odeslat článek](#) [vytisknout článek](#)

Související články

29.12.11 [Ježíš se narodil 25. prosince roku 1 n.l.](#)

27.12.09 [Historicita a hřejivost Vánoc spolu souvisejí](#)

14.8.03 [Ježíš se narodil 25. prosince](#)

Převzato z českého vysílání Vatikánského radia 26. 12. 2015.

Král Herodes v dílech Josepha Flavia, Emila Schürera a Jana Pouče.

Herodes zemřel v březnu 1 AD.

Josephus Flavius (37/38 – 100) židovský kněz a historik, Antiquities of the Jews, War of the Jews, translated by William Whiston. Je to svědectví historika, který byl blíž událostem i pramenům z 1. století n. l., než naše umění historické, je to hlavní pramen pro tu dobu.

Emil Schürer (1844 – 1910), The History of the Jewish People in the age of Jesus Christ, first edition 1885, revised 1973. Sepsal dílo soupisové, založené na tvrzení jiných autorů, z antiky i současnosti. K datům Josepha Flavia se vyjadřuje někdy v textu, ale více na konci, početně zmateně, citáty pramenů doplňuje o svá data BC ač tehdy ještě BC nebylo známo, to už je názor a ne pramen. Pompejův vpád do Jerusalema uznává v 63 před n. l. 10. Tišri, každopádně v pozdním podzimu, **jmenování Heroda králem roku 40 před n. l. a jeho smrt před Velikonocemi roku 4 před n. l.** Mnoho spisovatelů tvrdí, že Ježíš se musel narodit před rokem 4 před n. l., Schürer o tom nepíše.

Jan Pouč (1884 – 1962) Náš letopočet, napsal r. 1955, 1. Vydání 2005. Je to dílo založené na rozboru Josephova textu a výpočtu všech dat v něm uvedených. V textovém a důsledném početním rozboru shledal 15 dat, která se neshodují s ostatními daty a která tvoří dobře se doplňující soubor dat, z něhož nejdůležitější je časová linie vládců římských a židovských s několika pevnými body v historii a bibli. To je čisté svědectví Josepha a základ pro další bádání. - Těch 15 dat jsou úpravy provedené před reformou kalendáře r. 1582 n. l., když už byl znám rozdíl 10 dní mezi kalendářem a sluncem, a jsou už v opisech z r. 1476 a 1511 n. l. Kromě toho bádal celý život v chronologii a biblické chronologii a podle biblických dat sestavil cyklus sobotních roků od 707 před n. l. do 71 n. l., který se liší začátkem seleukovských roků dnem 1 Nisan 311 před n. l. od cyklů Benedikta Zuckermanna a Ben Zion Wacholdera. Pompejův vpád uznává v r. 63 před n. l. židovského dne 10. Tišri, **jmenování Heroda králem r. 38 před n. l. a jeho smrt před Velikonocemi 1 n. l.** Není tedy důvod k tvrzení, že Ježíš se musel narodit dříve než 25. prosince 1 před n. l.

„Chronologie je páteří historie.“

Početní metody chronologů neuznávají mnohá data
přijímaná spisovateli, historiky, thelogy a známá celému světu.

Podle Josepha Flavia král Herodes zemřel před Velikonocemi roku 1 nl.,
datum jeho smrti tedy nedává žádný důvod k tvrzení,
že Ježíš se musel narodit dříve než 25. prosince roku 1 před nl.,
ani k tomu, že konjunkce planet v roce 7 před nl. je hvězdou Betlémskou,
ani k tomu, že Dionysius Exiguus musel udělat chybu u začátku našeho letopočtu.

„Lukáš byl událostem a pramenům každopádně blíží, než si to můžeme přes všechnu historickou
učenost nárokovat my“ píše Benedikt XVI v knize Příběhy Ježíšova narození a dětství.

Podobně to můžeme vztahovat na židovského kněze a historika
Josepha Flavia (*asi 37 n. l. + asi 100 n. l.).

Při prověřování dat P. Jan Pouč užívá jako základ časovou linii měsíčních cyklů.
Jen ten rok je správný v němž datum novoluní, jako prvek lunární, a jméno dne,
jako prvek solární, souhlasí s daným datem a jménem dne.

Zkratky:

Ant. – Antiquities of the Jews, Starožitnosti židovské

War – War of the Jews, Válka židovská

The History of..... Historie židovského národa v době Ježíše Krista

BC - Before Christi – před Kristem

BCE – Before Common Era – před občanským letopočtem

AD – Anno Domini - rok Páně

CE – Common Era – občanský letopočet

SE – Seleucid Era – seleukovský letopočet

OE – Olympiády – řecký letopočet

AUC – Ab urbi condita – od založení města Říma

Jew – židovský letopočet

sestavil Vladimír Bláha

Král Herodes v dílech Josepha Flavia, Emila Schürera a Jana Pouče.

Data Josepha Flavia

Šimeon zavražděn 1MAK 16,14; SE 177 Šebat= **únor 134 BC**
Hyrkán I. mstí otce do **SE 178/179** **sobotní rok 134/133 BC**
 Od února do září = do 1Tišri SE 178 **Pevný bod v historii z bible**

Výpočet Jana Pouče

Datování Emila Schürera

únor 135 nebo 134
 135/134 nebo 134/133
 zde pevný bod nemá

Pompey do Jerusáléma 63 BC 10.Tišri = 63 BC 21. Září
Pevný bod v historii

63 BC 21. Září až pozdní podzim
Pevný bod v historii

Hyrkán II. vládl 24 r. od 21.září 63 BC do 39 BC 21. Září
 - Parthové v Jerusálémě o Letnicích 38 BC 14. Května
 - vládl do Letnic od září 63=24r+8 měs. **do 38 BC 14. Května**
 (Herod prchl do Říma)

neuvádí;
 tažení Parthů v 38 BC i v 40 BC,
 Letnice nevzal v úvahu.

Herodes jmenován králem:

- po Letnicích jel do Říma a jmenován v **prosinci 38 BC**
 - ve 184 olympiádě (do 30.6.40 BC) neuznává
Antigon vládl 3 r. a 3 měs.= od Letnic **14.5.38 BC do září 35**

počítá celý rok 63 do 24 roků vlády a tak došel k datu v **prosinci 40 BC**
 neuznává
 nevyčíslil, neuvedl data od do.

Herodes dobyl Jerusálém:

- v třetím roce od jmenování **září 35 BC od pros. 38**
 - v 185. Olympiádě neuznává
 - v 185. Olympiádě, v třetím měsíci v září 35 BC

 - v týž svátek postu jako Pompey 10.Tišri = 11.září 35BC
 - za 27 r. od dobytí Pompeyem= 10.Tišri 63BC– 10.Tišri 35BC
 je **28 roků židovských**, ale
 jen **27 r. 11 m. 20 dní dle n. l.**
35 BC byl sobotní; kontrola
 133-35=98:7= 7 sedmiletí
 63-35=28= 4 sedmiletí

37 BC od prosince 40 BC
 neuznává
 37 BC July?- protože řecké měsíce nejsou
 číslovány, nemůže to být třetí měsíc olympi
 ády; nesouhlasí, ale přebírá s otazníkem.
 souhlasí, píše o sporech jaký to byl svátek.
 V pozn. 11, str 285: Gumpach a Caspari do
 36 BC. Jiní myslí, že se Josephus mýlil a měl
 místo 27 let napsat 26 let.
 dobyl Jerusalem v roce sobotním, proto
 rok 37 považuje za sobotní, neověřuje to,
 ani jiné roky.

Pevný bod biblické chronologie

Bitva u Aktia 2. Září 31 BC:
 v 7. roce od jmenování králem =

Pevný bod v historii
 6 r. 8 měs.od pros.38 BC

Pevný bod v historii
 počítá od dobytí Jerusáléma 5roků 8 měs

Smrt Heroda: asi 70 roků stár
 - **37 roků** od jmenování králem
 - **34 roků** od popravy Antigona

je to **37 roků 3 měsíce** od
 prosince 38BC do března 1 AD
34 roků a 6 měsíců od dobytí
 Jerusáléma v září 35 BC

je to **35 roků a 3 měsíce** od
 prosince 40 BC do března 4 BC
 je to **32 roků 6 měsíců** od dobytí Jeruza
 léma v July? 37 BC

Zatmění měsíce: den neuvádí
 - bylo po postním dnu, několik
 měsíců před smrtí Heroda.

píše: dosud nebylo objeveno
26. prosinec v julián.kalendáři
1 BC byl postní den 10 Teveth

13. Března 4 BC- (skoro v den smrti) má za
 astronomický důkaz smrti Heroda v r. 4 BC
postní den před ním není ani v Nisanu-
 březnu, ani v Adaru-únoru/březnu

Zatmění 29. Prosince 1 BC

oznámil J.P.Pratt r. 1990. = **Astronomický důkaz smrti Heroda v březnu 1 AD.**

1 Mak 16,14:

Šimeón právě obcházel města v zemi, aby se přesvědčil, co potřebují. Tak přišel i do Jericha se svými syny Matitjášem a Judou **roku stého sedmdesátého sedmého v jedenáctém měsíci (to je měsíc šebát)**. (16) ...zabili ho, též jeho dva syny...

Pouč: seleukovský rok 177 rok začal 1. Nisanu našeho roku -135 a skončil v roce 134. Šimon tedy zemřel asi v únoru -134 n. l.

Sch. Str. 200:

The following points are well established: (1) the death of Simon in the month Shebat of the Seleucid year 177 = February 135 or 134 B.C. (1 Mac. 16:14); (2) the

Následující body jsou dobře zajištěny: 1) smrt Šimeona v měsíci Šebat seleukovského roku 177 = únor 135 nebo 134 před n. l. (1 Mak 16,14). 2) začátek bratrovražedné války mezi...

Hyrkán i. - Sobotní rok SE 178/179.

Ant XIII-viii-1-230: Sobotní rok SE 178/179, náš rok -134/-133 : „Ptolemy se uchýlil do pevnosti Dagon nedaleko Jericha. Ale Hyrkán převzal velekněžství po otci a nejprve vykonal oběti Bohu a pak udělal expedici proti Ptolemyovi.“ „SO Ptolemy retired to one of the fortresses that was above Jericho, which was called Dagon. But Hyrcanus having taken the high priesthood that had been his father's before, and in the first place propitiated God by sacrifices, he then made an expedition against Ptolemy **A když se obležení protáhlo do měsíců, kdy u židů začíná rok odpočínutí; židé zachovávají odpočínutí každý sedmý rok jako každý sedmý den; tak Ptolemy byl z toho důvodu osvobozen od války.**Ant. 234, **Válka I-2-4:** totéž. And as the siege was drawn out into length by this means, that year on which the Jews used to rest came on; for the Jews observe this rest every seventh year, as they do every seventh day; so that Ptolemy being for this cause released from the war, **Válka I-2-4:** And as the siege was delayed by this means, the year of rest came on, upon which the Jews rest every seventh year as they do on every seventh day. On this year, therefore, Ptolemy was freed from being besieged

Pouč:čl.24, bod 10.

10. V porušeném textu čteme, že Antioch VII. Sidetes vtrhl do Judska v olympiádě 162, v prvním roce vlády Jana Hyrkána. Olympiáda bude správná, byl to na jaře náš rok -132, seleukovský 180, ale nebyl to první, nýbrž třetí rok vlády Hyrkánovy. Tedy opět o 2 roky zpět. Tak by Flavius nepsal. Neboť líčí, jak **v seleukovském roce 178, náš rok -134, Hyrkán dobýval pevnůstku Doch**, aby pomstil smrt svého otce Šimona. Chtěl co nejrychleji pevnůstku dobýt, chtěl ji zapálit. Ale vrah jeho otce měl tam i jeho matku. Tu přivedl obnaženou na hradby a hrozil, že jestliže Hyrkán ihned od obléhání neustane, jeho matku s hradeb shodí. A matka s rukama k nebi pozdviženými prosila syna, aby nehleděl na její osud a smrt otcovu pomstil. Ale Hyrkán, vida matku na celém těle rozšlehanou, zpomalil obléhání. A tak se stalo, že **obléhání se protáhlo do 1. tišri, kdy začínal rok sobotní**. A Hyrkán I., velekněz, odtáhl od pevnůstky, a Flavius poznamenává, že v sobotním roce židé nebojují. Toto bylo v prvním roce Hyrkánovy vlády. Ant XIII-viii-1+2.

Sch str 202.

Hyrcanus threatened to storm the fortress, Ptolemy ordered her to be brought out onto the walls and threatened to throw her down if Hyrcanus did not desist. This crippled his advance. The siege was prolonged until it finally had to be abandoned on account of the Sabbatical year. Ptolemy was thereby freed, but he nevertheless killed the mother of Hyrcanus, and then fled.⁴

Through Ptolemy, Hyrcanus had thus lost parents and brothers without having succeeded in avenging them.

Hyrkán hrozil útokem na pevnost, Ptolemy nařídil přivést ji (matku Hyrkána) na opevnění a hrozil, že ji svrhne jestli Hyrkán neodtáhne. To zmrzačení ho dojalo. Obléhání bylo prodlouženo až do začátku sobotního roku. Ptolemy byl proto volný, ale přesto zavraždil Hyrkánovu matku a uprchl. Skrze Ptolemy-ho Hyrkán ztratil rodiče a bratry aniž uspěl v jejich pomstě.

Pompeyův vpád:

Ant XIV-iv-3: Pompeyův vpád: město bylo dobyto v třetím měsíci v den postu, v jednosto sedmdesáté deváté olympiádě, když byli konsuly Caius Antonius a Marek Tullius Cicero. „the city was taken on the third month, on the day of the fast, (6) upon the hundred and seventy-ninth olympiad, when Caius Antonius and Marcu Tullius Cicero were consuls.“

Válka I-7-4: Pompey nebral zprávu o sobotních dnech, kdy židé upouštějí od všech druhů práce z náboženských důvodů, a zvedal své hradby, ale zdržoval své vojáky od útoků v těch dnech, neboť židé se jenom bránili v těch sobotních dnech. „had not Pompey taken notice of the seventh days, on which the Jews abstain from all sorts of work on a religious account, and raised his bank, but restrained his soldiers from fighting on those days; for the Jews only acted defensively on sabbath days.“

Pouč.: 33. Pompejus, konec židovské suverenity: Stalo se 21. září našeho roku -63, seleukovského 249, olympiáda 179,2, rok olympiády od jejich počátku 714. - Historikové zjistili, že to byl náš rok -63, tedy olympiáda 179,2, jejich rok 714. V tom roce byl 1. nisan 19/3, 1. tišri 12/9 a 10. tišri za 9 dní dne 21/9, tedy v září, třetí měsíc. Rok -63 je pevný bod, však brzy si jej ještě prověříme.

Sch..239

Jews are said to have perished in the general massacre. It was in the late autumn of 63 B.C., in the consulship of Cicero, on the Day of Atonement, according to Josephus, on a Sabbath according to Dio, that the holy city capitulated to the Roman commander.²³

sch 239/240 – pozn. 23.

does indeed read 'a Sabbath fast-day'. But even if it is not proved that the event took place on the Day of Atonement, it must nevertheless be maintained that it occurred in the late autumn. For the long sequence of events between Pompey's start in the spring of 63 B.C., *Ant. xiv 3, 2* (38), and the conquest of the city, cannot have happened within the space of a few months. It is therefore very unlikely that the conquest could have taken place as early as June, as might be suggested if the phrase 'third month' were understood as the third month of the Jewish year.

Židé zahynuli ve všeobecném masakru. Bylo to na podzim 63 BC, za konsula Cicero, v den Smíření podle Josepha, v nějakou sobotu podle Dio, když celé město kapitulovalo před římskými veliteli.

Poznámka 23:

Lze to skutečně číst sobotní postní den. Ale i když není prokázáno, že se to stalo skutečně na svátek Smíření (10 Tišri), přesto to muselo být v pozdním podzimu.

Hyrkán II.

Ant XX-x-1: Hyrkán II. vládl kromě prvních devíti roků dvacet čtyři roky,“ (244:), „Když (Aristobulus) vládl tři roky a tři měsíce, Pompey k němu přišel, a nejenže vzal město silou, ale zajal ho (Aristobula) i jeho děti a poslal je do Říma. Obnovil velekněžství Hyrkána a ustanovil ho guvernérem národa, ale zakázal mu nosit diadém. (245) Hyrkán vládl, kromě prvních devíti let ještě dvacet čtyři let, když Barzaphanes a Pacorus, generálové Parthů, překročili Eufrat a Ant XIV-xiii-4-337: čekali na příchod davů z venkova k oslavě Letnic- Ant XX-x-I-245 bojovali s Hyrkánem a zajali ho a udělali Antigona, syna Aristobula, králem (246) a když ten vládl tři roky a tři měsíce, Sosius a Herod ho obléhli a zajali a Antonius ho vzal k Antiochovi a tam byl zavražděn.“ „But when he (Aristobulus) had reigned three years, and as many months, Pompey came upon him, and not only took the city of Jerusalem by force, but put him and his children in bonds, and sent them to Rome. He also restored the high priesthood to Hyrcanus, and made him governor of the nation, but forbade him to wear a diadem.

This Hyrcanus ruled, besides his first nine years, twenty-four years more, when Barzapharnes and Pacorus, the generals of the Parthians, passed over Euphrates, and fought with Hyrcanus, and took him alive, and made Antigonus, the son of Aristobulus, king; and when he had reigned three years and three months, Sosius and Herod besieged him, and took him, and Antony had him brought to Antioch, and killed there.“

Pouč čl 33

Pompejus dobyl Jerusálém 21. září r. 63 př. Kr., SE rok 249, olympiáda 179,2, rok olympiád 714, Hyrkán II. vládl 24 roků do 21. září r. 39 př. Kr., SE rok 273, olympiáda 185,2, rok olympiád 738, a 8 měsíců do Letnic 14. května r. 38 př. Kr., SE rok 274, olympiáda 185,2, rok olympiád 738,

Schürer str 278/279

In 40 B.C., when Antonius was partly detained in Egypt by Cleopatra and partly engaged in the concerns of Italy, occurred the great invasion of the Parthians, who overran the whole of the Near East. And on this

V 40 BC, když Antonius byl částečně v Egyptě u Kleopatry a částečně byl zaměstnaný záležitostmi Itálie, došlo k velké invasi Parthů, kteří obsadili celý Blízký Východ. ...

Schürer str 280

The Parthians then took Hyrcanus with them as a prisoner, and installed Antigonus as king.⁵²

Parthové odvezli s sebou Hyrkána jako vězně a ustanovili Antigona králem.

Vpád Parthů:

Ant XIV-xiii-4: „zatímco byly denně šarvátky, nepřítel čekal na příchod zástupů z venkova na Letnice“ „But while there were daily skirmishes, the enemy waited for the coming of the multitude out of the country to Pentecost,“ **Válka I-xiii-3:** „Nyní, když svátky zvané Letnice byly zde, prostranství okolo chrámu a celé město bylo plné množstvím lidí, kteří přišli z venkova“ Now when that festival which we call Pentecost was at hand, all the places about the temple, and the whole city, was full of a multitude of people that were come out of the country,

Pouč čl 33: Dále píše, že Pompejus poslal Aristobula do Říma, vládu svěřil Hyrkánovi. Výslovně píše, že Hyrkán II. vládl 24 let. Flavius vždy zaokrouhluje na nižší rok, když udává dobu trvání. Jestliže zaokrouhluje na vyšší rok, vždy píše, že se to stalo v roce třetím, sedmém, dvanáctém. Od 21/9 roku -63 za 24 let bylo 21/9 roku -39. Ale Parthové vtrhli do města o Letnicích, lid právě přišel na ten svátek. Letnice nebyly v září, nýbrž 14. května, ovšem již v roce -38, asi za 8 měsíců od 21/9. Proto chceme-li mít přesný letopočet, musíme určit vládu Hyrkánovu na 24 let a 8 měsíců. Flavius píše, že Partové sesadili Hyrkána, poslali jej do Babylóna a vládu svěřili Antigoni, synu Aristobula

Schürer str.252:

C. Sosius 38–37 B.C.

Sosius completed the conquest of Syria by defeating the Jewish king Antigonus, the protégé of the Parthians, and conquering Jerusalem, where he installed Herod, whom Antonius had nominated king (Dio xlix 23, 1, transfers this to 38, the consulship of Ap. Claudius Pulcher and C. Norbanus Flaccus. But cf. § 14 below). For this, Sosius received the title *imperator* and was granted a triumph (*ex Iudaea*), which he did not celebrate until 3 September 34 B.C. Cf. PIR¹ S 556; RE s.v. 'Sosius' (2).

Sosius dokončil obsazení Syrie a porazil židovského krále Antigona, protěžovaného Parthy a po obsazení Jeruzaléma uvedl do funkce Heroda, kterého jmenoval králem Antonius. (Dio xlix 23, I to klade do 38 BC, za konsulů Claudius Pulcher and C.Norbanus Flaccus. But cf.§ 14 below) Sosius za to obdržel titul imperator a byl obdarován

In 40 B.C., when Antonius was partly detained in Egypt by Cleopatra and partly engaged in the concerns of Italy, occurred the great invasion of the Parthians, who overran the whole of the Near East. And on this

V 40 BC, když Antonius byl částečně v Egyptě u Kleopatry a částečně byl zaměstnaný záležitostmi Itálie, došlo k velké invasi Parthů, kteří obsadili celý Blízký Východ. ...

Str 279 – Herodův útěk do Říma:

hostile Jews. But he successfully resisted their attack. After he had thus brought his relations into safety, he continued his flight further to the south, first of all to Petra in Arabia.⁵¹

Ale (Herod) úspěšně odolal jejich útoku. Po té, co odvedl své příbuzné do bezpečí, pokračoval v útěku na jih, nejprve do Petry v Arabii.

Str.280:

The Parthians then took Hyrcanus with them as a prisoner, and installed Antigonus as king.⁵²

Parthové odvezli s sebou Hyrkána jako vězně a ustanovili Antigona králem.

Herodes jmenován králem:

Schürer i Pouč neuznávají 184. Olympiádu.

Ant XIV-xiv-5: A tak ten muž přijal, **dostal království v 184. olympiádě**, když Caius Domitius Calvinus byl konsulem podruhé a Caius Assinius Pollio (poprvé). And thus did this man receive the kingdom, having obtained it on the hundred and eighty-fourth olympiad, when Caius Domitius Calvinus was consul the second time, and Caius Asinius Pollio (the first time).

Pouč čl.33.

Parthové dali Herodova bratra do vězení, a tam Fassael se zavraždil. Herodes slyše o smrti Fassaelově, prchl do Arábie, hledaje tam pomoc. Když ji nedostal, odešel do Egypta ke Kleopatře. A když pomoci nemohla, nedal se zdržet, neboť píše v překladě der Winter brach schon ein. Proto se plavil z Egypta přes Rhodos do Říma, a tam v senátu byl jmenován králem Judska a první den své královské hodnosti strávil v Římě jakožto host Antonia. Odpůrci píší, že Herodes byl jmenován králem v našem roce -40. To není možné, protože Parthové teprve v našem roce -39 na jaře překročili Eufrat, dobyli celou Sýrii a Fénicii, a jsouce nějaký čas v Galileji, vyjednávali skrze posly s jeruzalémskými. Rok -38 pro jmenování králem je pevný, bylo to asi 20. prosince, tehdy nastává zima. Bylo to v olympiádě 185,3, to byl jejich rok od počátku 739.

Schürer Str. 250:

In the spring of 40 B.C., Antonius left Egypt and came in the summer of that year to Italy with the intention of fighting against Octavian; but after some insignificant skirmishing he concluded an agreement with him at Brundisium according to which the provinces were divided between Octavian and Antonius in such a way that the West fell to the former and the East to the latter (App. B.C. v 52/216–65/275; Dio xlviii 27–8. Scodra (now Scutari) in Illyria formed the boundary, App. B.C. v 65/274). Antonius remained for a year or so in Italy, during which time he nominated several vassal kings, among them Herod,⁵ and then went to Athens in the autumn of 39 B.C. (App. B.C. v 75/318–76/324; Dio xlviii 39, 1–2). There he stayed, though not continuously, until the spring of 36 B.C.

Na jaře 40 před n. l. Antonius opustil Egypt a v létě přijel do Itálie s úmyslem bojovat proti

Octavianovi; ale po několika bezvýznamných potyčkách uzavřel s ním dohodu v Brundisiumi podle které byl rozděleny provincie mezi Octavianem a Antoniem tak, že Západ připadl prvému a Východ druhému,(.....) v Illyrii byla vytvořena hranice. Antonius zůstal ještě asi rok v Itálii a během té doby jmenoval několik vazalských králů, mezi nimi Heroda, a pak jel do Athen na podzim 39 př.n.l. Tam zůstal, ačkoliv ne souvisle, do jara 36 př. n.l.

Schürer str. 281:

Herod's hopes rested simply and solely on Roman help. Without going to Petra—for the Nabataean prince Malchus had begged him not to visit him—he proceeded to Alexandria and took ship for Rome, although the autumn storms had already begun. After perils of many sorts, he reached Rome by way of Rhodes and Brundisium and immediately brought his complaint before Antonius.² Whatever was lacking in favour, Herod was able to obtain by bribes. And so it came about that, after Octavian had also given his consent, he was declared king of Judaea at a formal session of the Senate. The appointment was celebrated with a sacrifice on the Capitol and a banquet given by Antonius.³

Herodovy naděje zůstávaly prostě výhradně na římské pomoci. Bez cesty do Petry – neboť nabatejský princ Malchus ho odmítl přijmout – pokračoval do Alexandrie, kde stihl loď do Říma i když už začaly podzimní bouře. Po mnoha nebezpečích dostal se do Říma, cestou přes Rhodos a Brundisium, a bezprostředně předal svoji stížnost Antoniovi. Co mu chybělo na přízni byl Herodes schopen získat úplatky. A tak se stalo, když Octavian dal také svůj souhlas, byl prohlášen králem Judska na formálním zasedání Senátu. Toto jmenování bylo slaveno s obětí na Capitolu a hostinu uspořádal Antonius.

Antigonus

Ant XX-x-1: když Barzapharnes a Pacorus, generálové Parthů, překročili Eufrat a bojovali s Hyrkánem a vzali mu život a ustanovili Antigona králem; a když ten vládl tři roky a tři měsíce, Sosius a Herod ho obléhli, dobyli ho a Antonius ho vzal do Antiochie a popravil. This Hyrcanus ruled, besides his first nine years, twenty-four years more, when Barzapharnes and Pacorus, the generals of the Parthians, passed over Euphrates, and fought with Hyrcanus, and took him alive, and made Antigonus, the son of Aristobulus, king; and when he had reigned three years and three months, Sosius and Herod besieged him, and took him, Sosius and Antony had him brought to Antioch, and **killed there.**“

Ant XIV-xvi-4: Když Sosius obětoval zlatou korunu Bohu a odešel z Jeruzaléma a Antigona vzal s sebou v poutech k Antoniovi. So when Sosius had dedicated a crown of gold to God, he marched away from Jerusalem, and carried Antigonus with him in bonds to Antony.

Pouč čl. 33

Parthové sesadili Hyrkána, poslali jej do Babylóna a vládu svěřili Antigonovi, synu Aristobula II. jenž svému strýci ukousl ještě ucho, aby pro zmrzačení na těle už nikdy nemohl být veleknězem. Flavius píše, že Antigonos vládl 3 roky a 3 měsíce. Partové dali Herodova bratra do vězení, a tam Fassael se zavraždil. Herodes slyše o smrti Fassaelově, prchl

Schürer str. 278 – roce 40 BC ještě datování BC neznali !

Schürer str 278/279

In 40 B.C., when Antonius was partly detained in Egypt by Cleopatra and partly engaged in the concerns of Italy, occurred the great invasion of the Parthians, who overran the whole of the Near East. And on this

V 40 BC, když Antonius byl částečně v Egyptě u Kleopatry a částečně byl zaměstnaný záležitostmi Itálie, došlo k velké invasi Parthů, kteří obsadili celý Blízký Východ. ...

Str.280

The Parthians then took Hyrcanus with them as a prisoner, and installed Antigonus as king.⁵²

Parthové odvezli s sebou Hyrkána jako vězně a ustanovili Antigona králem.

Sch: 286:

Thus, almost three years after his nomination, Herod came into actual possession of his sovereignty. Antigonus was taken by Sosius to Antioch, and there beheaded in conformity with Herod's wish and by order of Antonius. It was the first time that the Romans had executed such a sentence on a king.¹²

A tak skoro tři roky po své nominaci získal Herod skutečnou suverenitu. Antigonus byl odvezen Sosiem k Antiochovi a tam popraven v souladu s přáním Heroda a podle nařízení Antonia. Bylo to poprvé, že Římané vykonali takový trest na králi.

Herod dobyl Jeruzalem

- třetí rok:

Ant XIV-xv-14: Když tuhá zima pominula Herodes přesunul svou armádu a přišel blíže k Jeruzalému a zbudoval svůj tábor těsně u města. Ted' to bylo třetí rok od jmenování králem v Římě. When the rigor of winter was over, Herod removed his army, and came near to Jerusalem, and pitched his camp hard by the city. Now this was the third year since he had been made king at Rome;

Sch: 286:

Thus, almost three years after his nomination, Herod came into actual possession of his sovereignty. Antigonus was taken by Sosius to Antioch, and there beheaded in conformity with Herod's wish and by order of Antonius. It was the first time that the Romans had executed such a sentence on a king.¹²

A tak skoro tři roky po své nominaci získal Herod skutečnou suverenitu. Antigonus byl odvezen Sosiem k Antiochovi a tam popraven v souladu s přáním Heroda a podle nařízení Antonia. Bylo to poprvé, že Římané vykonali takový trest na králi.

- třetí měsíc, svátek postu,

Ant XIV-xvi-4: Herodův vpád do Jerusaléma: „Zkáza postihla Jerusalém když Marcus Agrippa a Caninius Galus byli konsuly Říma v 185. olympiádě, v třetím měsíci, na svátek postu, jako když se periodicky vrací kalamita od té, která postihla Židy za Pompeje, protože židé byli poraženi od něj ten samý den a bylo to před 27 lety. This destruction befell the city of Jerusalem when Marcus Agrippa and Caninius Gallus were consuls of Rome (30) on the hundred eighty and fifth olympiad, on the third month, on the solemnity of the fast, as if a periodical revolution of calamities had returned since that which befell the Jews under Pompey; for the Jews were taken by him on the same day, and this was after twenty-seven years' time.

- za 27 let:

Pouč č 34

Když je u Flavia zapsáno, že Hyrkán vládl 24 let a Antigonus 3 roky a 3 měsíce, již to dělá dohromady 27 let a 3 měsíce. K tomu Hyrkán o 8 měsíců více, již to je 27 let a 11 měsíců. V roce -35 byl 10. tišri dne 11/9, tedy o 10 dní dříve než v roce -63. Měsíce u Antigona budou zaokrouhleny na číslo nižší, asi o 19 dní. V Ant XIV-xvi-4 čteme, že Herodes dobyl město za 27 let, a bylo to za 28 let, čili za 7 čtyřletých olympiád. Tedy v olympiádě 186,2, v roce olympiád 742; to jsou roky za 28 let od roku -63. Tento rok je dostatečně zajištěn proti všem odpůrcům, neboť tito kladou stereotypně dobytí města na rok -37.

Pouč čl.24, bod 5.

5. Pisatel napsal, že Herodes dobyl město za 27 let v týž den jako Pompejus, v den velikého postu. Odpovídám: Flavius píše, že Pompejus dobyl město v olympiádě 179, přesně 179,2. Týž praví, že Hyrkán II. vládl čtyřicet let, byv dosazen od Pompeje, a po něm Antigonos 3 roky a 3 měsíce. To je součtem již přes 27 let, a když bylo dobyto město v týž den, muselo to být za 28 let, neboť Flavius zaokrouhluje na nižší roky a vypravuje, že Hyrkán II. vládl od září do května, tedy ještě 8 měsíců nad 24 let. 28 let je 7 olympiád a když Flavius dovedl správně najít olympiádu 179, za 7 olympiád musela být už pro dobytí města Herodem olympiáda 186. Ant XIV-xvi-4.

Pozn. K čl. 33:

Pompey dobyl Jerusalema 21. Září roku 63BC - 10. Tišri

Herod dobyl Jerusalema 11. Září roku 35 BC - 10. Tišri

Je to tedy 27 roků, 11 měsíců, 20 dní našich, Josephus zaokrouhloval roky dolů a měsíce neuváděl. ale židovských je to 28 roků pro sobotní roky.

Schürer str.283: obléhání Jerusalema 37 BC: - datum BC přidal k textu Ant.

In the spring of 37 B.C., as soon as the season permitted, Herod camped before the capital and commenced siege operations. When these were in progress, he left the army for a short time and went to Samaria to celebrate his marriage with Mariamme, a granddaughter of Hyrcanus, to whom he had already been engaged for five years from 42 B.C., see *Ant.* xiv 12, 1 (300); *B.J.* i 12, 3 (241).¹⁰

Na jaře 37 př. n. l., jakmile to sezona dovozovala Herod tábořil před hlavním městem a začal obléhání. když to bylo na postupu, opustil armádu na krátký čas a odjel do Samaří, aby se oženil s Mariam, vnučkou Hyrkána s kterou byl zasnoubený pět let, od roku 42 př. n. l.

Sch: 286:

Thus, almost three years after his nomination, Herod came into actual possession of his sovereignty. Antigonus was taken by Sosius to Antioch, and there beheaded in conformity with Herod's wish and by order of Antonius. It was the first time that the Romans had executed such a sentence on a king.¹²

A tak skoro tři roky po své nominaci získal Herod skutečnou suverenitu. Antigonus byl odvezen Sosiem k Antiochovi a tam popraven v souladu s přáním Heroda a podle nařízení Antonia. Bylo to poprvé, že Římané vykonali takový trest na králi.

- sobotní rok:

Ant XIV-xvi-2: ..a to dělali zatím co mocná armáda ležela kolem nich zatímco oni byli zoufalí z hladu a nedostatku základních potřeb protože **byl sobotní rok**, they persisted in this war to the very last; and this they did while a mighty army lay round about them, and while they were distressed by famine and the want of necessaries, for this happened to be a Sabbatic year

Pouč čl.34: Flavius píše, že Herodes dobýval město v roce *sobotním*, stejně jako za Pompeje. Protože židé nebyli připraveni a neměli zásoby, proto město v obou případech tak rychle padlo. Zdá se, že Římané znali dobře zvyky židů a počkali si na konec sobotního roku. Dále den 10. tišri v roce -37 připadl na 3/10, tedy na *čtvrtý* měsíc od července, což Flavius vylučuje. Konec sobotního roku byl -35, tedy nemohl být -37. Rok -35 je od známých sobotních roků vzdálen o násobek sedmi a je dělitelný číslem sedmi. Rok -37 je od roku -63 vzdálen nikoli o 28 let, nýbrž o 26 let. Vše odporuje zprávě Flaviově.

Schürer str. 285 a 286 – pozn. 11: k sobotnímu roku a k 27 roků. (myslíme si, ale nepočítáme)

Earlier, in *Ant.* xiv 16, 2 (475) Josephus relates that the Jews within the besieged city were distressed by famine and a lack of necessities, for a sabbatical year happened to fall at that time (τὸν γὰρ ἑβδοματικὸν ἐνιαυτὸν συνέβη κατὰ ταῦτ' εἶναι). This presents a considerable difficulty since, see R. Marcus, *Josephus*

(Loeb) VI, p. 694, note a, there is good reason to conclude that the year 37 B.C. (Oct.)–36 B.C. and not the year 38 B.C. (Oct.)–37 B.C. was sabbatical. The statement in *Ant.* xiv 16, 4 (488) that Herod took Jerusalem on the same day on which it was captured by Pompey twenty-seven years before, points according to some, e.g. von Gumpach, *Über den altjüdischen Kalender*, pp. 269–71 and Caspari, *Chron.-geographische Einleitung in das Leben Jesu Christi*, pp. 18 f., to 36 B.C., according to others, e.g. Lewin, *Fasti Sacri*, no. 524, to 37 B.C., while yet others think that Josephus made a mistake in calculation and so has given here twenty-seven instead of twenty-six.

Dříve, v *Ant.*... Josephus píše, že židé byli během obléhání vyčerpáni hladomorem a nedostatkem všech potřeb, protože byl sobotní rok. To představuje značné potíže, neboť R. Marcus v ...694 poznamenává, že je dobrý důvod k závěru, že rok 37 (říjen) až 36 př. n. l. a ne rok 38 (říjen) až 37 př. n. l. byl sabbatikální. Stnovisko, že Herodes dobyl Jerusálém ve stejný den jako Pompey předdvaceti sedmi roky vede k témuž závěru. Viz Gumpach.... k roku 36 př. n. l. podle jiných Levin... k 37 př. n.l. zatímco jiní myslí, že Josephus se mýlil ve výpočtu a tak sem dal 27 místo 26 roků.

Bitva u Aktia: xx-x-i; xiv-xvi-4.

XV-v-2: V těch časech došlo k bitvě u Aktia, mezi Octavianem Caesarem a Antoniem, v sedmém roce vlády Heroda (8) a tehdy to bylo také když bylo zemětřesení v Judsku jaké se nestalo v jiných dobách. At this time it was that the fight happened at Actium, between Octavius Caesar and Antony, in the seventh year of the reign of Herod (8) and then it was also that there was an earthquake in Judea, such a one as had not happened at any other time, and which earthquake brought a great destruction upon the cattle in that country

Pouč 35. Bitva u Aktia

Tato událost, významná pro římské imperium, byla dne 2/9 roku -31, je to rok olympiád 746, olympiáda 187,2, přesně za 8 čtyřletých olympiád od dobytí města Pompejem. Tím je rok -63 dostatečně prověřen. Flavius píše, že ta bitva byla hebdomadú ontos tés Heroidú basileias etús, sedmý rok králování Heroda. Kdy začalo jeho králování? Jistě titulárním jmenováním -38. A skutečně bitva u Aktia byla od 20. prosince -38 za 6 let a 8 měsíců, tedy v sedmém roce. Tak je prověřen rok -38. Holzmeister by rád stočil onen řecký citát na rok -37, kdy Herodes fiktivně měl dobýt město. Jsme u nového figmentum.

Už jsem řekl: Flavius napsal, že Herodes dobyl město v *sobotním* roce, a takovým nebyl rok -37, nýbrž rok -35. A potom od 3/10 roku -37 do roku -31 dne 2/9 je jen 5 let a 11 měsíců. To byl přece jen šestý rok a ne sedmý.

Smrt Heroda: xvii-viii-i,

Ant XVII-viii-1: Když ty věci (Herodes) udělal, zemřel, pět dní po popravě syna Antipatera, vládnuv od popravy Antigona 34 let a od jmenování králem Římany 37 let. When he had done these things, he died, the fifth day after he had caused Antipater to be slain; having reigned, since he had procured Antigonus to be slain, thirty-four years; but since he had been declared king by the Romans, thirty-seven. (11 11) *Čísla roků Herodovy vlády jsou stejně ve Válka I-33-8, a patří mezi hlavní chronologické rysy vlády a smrti Heroda. Viz Harm. p. 150-155.*

Ant XVII-vi-I-148: ...“for he was about seventh years of his age...”

...neboť byl okolo sedmdesáti let starý...“ (několik měsíců před zatměním měsíce)

Schürer-Str. 326 smrt Heroda:

Finally, five days after the execution of Antipater, he died in Jericho, unmourned by his family and hated by the whole nation (4 B.c.).¹⁶⁵

Konečně, pět dní po popravě Antipatera, zemřel v Jerichu, neoplakáván rodinou a nenáviděn národem /4BC

37 roků od jmenování, 34 od dobytí, 27 od 63BC do 37BC, 107 od 37 BC do 70 AD.

Schürer-Str. 327: pozn. 165. Tady jsou početní kouzla!

Doplnit: 34 Pouč 24-1.

Poznámka od J. Pouče: Josephus nikde nepočítá v židovských měsících, jen v olympiádách, letech vlády 24, 34, 37 bez měsíců nebo 3 roky tři měsíce, vždy zaokrouhluje na nižší rok, když udává dobu trvání. Jestliže zaokrouhluje na vyšší rok, vždy píše, že se to stalo v roce třetím, sedmém roce, nezaokrouhluje nahoru.

165. *Ant.* xvii 8, 1 (191); *B.J.* i 33, 8 (665). On the actual date of his death we have the following evidence. Herod died shortly before a Passover, *Ant.* xvii 9, 3 (213); *B.J.* ii 1, 3 (10), therefore probably in March or April. Since Josephus states that he reigned 37 years from the date of his appointment (40 B.C.), 34 years from his conquest of Jerusalem, 37 B.C. Cf. *Ant.* xvii 8, 1 (191); *B.J.* i 33, 8 (665), it might appear as though he died in 3 B.C. But we know that Josephus reckons one year too many—according to our method of counting: e.g. 27 years from the conquest of Jerusalem by Pompey to its conquest by Herod, *Ant.* xiv 16, 4 (488), whereas it is only 26 (63–37 B.C.); 107 years from the conquest by Herod to that

by Titus, *Ant.* xx 10, 5 (250), whereas it is only 106 (37 B.C.–A.D. 70). He counts the spring of 31 B.C. as Herod's seventh year, *Ant.* xv 5, 2 (121); *B.J.* i 19, 3 (370), whereas it was only the sixth from July 37 B.C. From this it is evident that he reckoned the portions of a year as full years, and probably counted regnal years (as the Mishnah suggests, from Nisan to Nisan (cf. mR.Sh. 1:1: **בִּיאָחַד בִּיּוֹסֵן רֵאשׁ (הַשָּׁנָה לַמַּלְכִּים**). If this be the case, Herod's 34th year began on 1 Nisan of 4 B.C., and since he died before Passover, his death must have taken place between 1 and 14 Nisan 4 B.C. This reckoning is confirmed by an astronomical datum and the chronology of Herod's successors.

165. *Ant.*.....o skutečném datu smrti Heroda máme následující důkazy. Herod zemřel krátce před Velikonocemi, *Ant.*...., tedy pravděpodobně v březnu nebo dubnu.

Podle Josephova tvrzení, že vládl 37 roků od data svého jmenování (40 BC) a 34 roků od dobytí Jeruzaléma (37 BC), by se mohlo zdát, že zemřel v roce 3 př. n. l. Ale my víme, že Josephus počítá:

- např. 27 roků od dobytí Jeruzaléma Pompeyem k dobytí Herodem, ač je to jen 26 roků,
- 107 roků od dobytí Herodem k dobytí Titem, ač je to jen 106 roků.
- on počítá jaro 31 BC jako Herodův sedmý rok, ač to byl jen šestý rok od července 37 BC. Z toho je jasno, že počítá části roků jako plný rok a snad počítal vládní roky (jak to naznačuje Mišna) od Nisanu do Nisanu. Když by to byl ten případ:
- Herodův 34 rok začal od 1. Nisanu roku 4 BC a jestli zemřel před Velikonocemi, jeho smrt musela nastat mezi 1. a 14. Nisanem. (k tomu mám poznámku: doba od 1 do 14. Nisanu by byl 34. rok !! – to už Schürer neuvedl)
- tento výpočet potvrzuje astronomické datum a chronologie nástupců Heroda.

37 let a 34 let..... Pouč čl.36:

Dobře by to bylo fingováno, kdyby byl Flavius počítal podle juliánského kalendáře, jehož rozhraním roků je 31. prosinec a 1. leden. Ale v Asii juliánský kalendář neznali. A potom Flavius psal dle olympiád a tam olympiáda trvala od července do následujícího roku. Tam doba trvání neměla dva kousky roků, jeden vpředu, jeden vzadu, aby to mohli kumštýři natáhnout na dva celé roky. Počítejme dle Flavia a dle olympiád.

Herodes jmenován králem v roce olympiád 739 v měsíci VI. (počítáno od července) prosinec.

Za 37 celých let byl rok olympiád 776 měsíc VI., prosinec. Ale Herodes nezemřel v prosinci, nýbrž krátce před Velikonocemi asi kolem 20. března. Velikonoce byly ten rok 27/3. To tedy zemřel ještě v olympiádě 776 v IX. měsíci. Tedy Herodes kraloval 37 let a 3 měsíce. Ale číslo roku se nezvýšilo, neboť rok olympiády 776 trval ještě dále do konce června.

Rok olympiád 776 trval totiž od 1/7 našeho roku -1 do 30/6 našeho 1, zde máte dokázáno, že Herodes umřel roku 1, nikoli -4.

Podobně dobytí města. Město bylo dobyto v roce olympiád 742 v III. měsíci (září) přesně dle Flavia. Za 34 let kralování byl rok olympiád 776, měsíc III. Ale Herodes nezemřel v září, nýbrž v pozdějším měsíci IX., tedy kraloval nad 34 let od popravy Antigony ještě půl roku. Ale číslo roku olympiád se nezvýšilo, protože běží o dobu od III. měsíce do IX. měsíce téhož roku olympiád. Březen olympiády 194, roku olympiád 776 spadl již do našeho roku 1.

Za 27 let – Pouč čl.24, bod 5. 5. Pisatel napsal, že Herodes dobyl město za 27 let v týž den jako Pompejus, v den velikého postu. Odpovídám: Flavius píše, že Pompejus dobyl město v olympiádě

179, přesně 179,2. Týž praví, že Hyrkán II. vládl čtyřadvacet let, byv dosazen od Pompeje, a po něm Antigonos 3 roky a 3 měsíce. To je součtem již přes 27 let, a když bylo dobyto město v týž den, muselo to být za 28 let, neboť Flavius zaokrouhluje na nižší roky a vypravuje, že Hyrkán II. vládl od září do května, tedy ještě 8 měsíců nad 24 let. 28 let je 7 olympiád a když Flavius dovedl správně najít olympiádu 179, za 7 olympiád musela být už pro dobytí města Herodem olympiáda 186. Ant XIV-xvi-4.

Pozn. K čl. 33:

Pompey dobyl Jerusalema 21. Září roku 63 BC - 10. Tišri

Herod dobyl Jerusalema 11. Září roku 35 BC - 10. Tišri

Je to tedy 27 roků, 11 měsíců, 20 dní našich, ale židovských je to 28 roků pro sobotní roky.

Za 107 let - Pouč čl. 24, bod 1.

1. Kniha XX.-x-1: Tam čtu, že velekněží vykonávali svůj úřad v době od Heroda do spálení chrámu Titem ještě 107 let. Odpověď: někdo přepsal původní rok 104 na 107, aby dokázal, že Herodes dobyl město v roce -37. Úprava je jistá. Teprve v 6. století byl zaveden náš letopočet, přecházející přes nultý rok. Pisatel počítal do roku -1 sedmatřicet let a od roku -1 do 70 sedmdesát let a tak získal součet 107 let. Zatím při přechodu přes nulu se musí 1 rok odpočítat. Od roku -37 do roku 70 AD je jen 106 let. Tak se původní Flavius mýlit nemohl. Počítal dle seleukovského letopočtu a dle olympiád. Dle seleukovského dobyl Herodes město v roce 277, Titus v seleukovském roce 381. Roky jsou vzdáleny o 104 let. Roky olympiád to byly 742 a 846, tedy opět rozdíl je 104 let.

Zatmění měsíce:

Ant xvii-vi-4 - 165-167 (zatmění 167)

(165) V době velekněžství toho Mathiase byla jiná osoba jmenována veleknězem na jediný den, na den, který židé slaví jako půst. (166) Příčina toho byla: Velekněz Mathias v noci před dnem, kdy měl slavit den postu, ve snu hovořil s manželkou a proto nemohl sám obřad konat a asistoval mu v této svaté službě Joseph, syn Ellema, jeho příbuzný.

(165) "Now it happened, that during the time of the high priesthood of this Mathias, there was another person made high priest for a single day, that very day which the Jews observed as a fast."

(166) The occasion was this: This Mathias the high priest, on the night before **that day when the fast was to be celebrated**, seemed in a dream, to have conversation with his wife; and because he could not officiate himself on that account, Joseph, the son of Ellemus, his kinsman, assisted him in that sacred office,"

(167) "Herodes zbavil toho Mathiase velekněžství a upálil za živa jiného Mathiase s jeho společníky, protože způsobil vzpouru. **A právě té noci bylo zatmění Měsíce.**" "But Herod deprived this Mathias of the high priesthood, and burned the other Mathias, who had raised the rebellion, with his companions, alive. **And the very night there was an eclipse of the moon.**"

Pouč čl. 71: „Někteří pátrají, kdy bylo toto zatmění. Zbytečně.“ – žádné vhodné k roku smrti Heroda 4 BC nebylo po postním dnu.

Schürer pokrač. Pozn. 165:

1. Shortly before Herod's death there was an eclipse of the moon, *Ant.* xvii 6, 4 (167). This probably indicates 4 B.C., in which year an eclipse of the moon was visible in Jerusalem during the night of 12/13 March, whereas in the years 3 and 2 B.C. there was no such phenomenon at all in Palestine; F. K. Ginzel, *Specieller Kanon der Sonnen-und Mondfinsternisse für das Ländergebiet der klassischen Altertumswissenschaften und den Zeitraum von 900 vor Chr. bis 600 nach Chr.* (1899), pp. 195–6; see also Ginzel, *Handbuch de math. und techn. Chronologie II* (1911), pp. 535–43. Only in 5 B.C., on 15 Sept., and in 1 B.C., on 9 Jan. were there also eclipses of the moon visible in Jerusalem (Ginzel, *op. cit.*). But from other evidence the later of these dates is excluded (see below), though the earlier remains at least possible. In 4 B.C. Passover (15 Nisan) fell on 11 April (Ginzel, *op. cit.*).

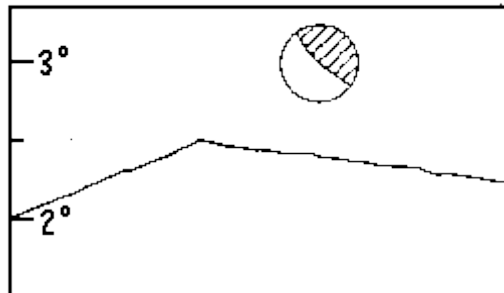
Krátce před Herodovou smrtí bylo zatmění měsíce. To pravděpodobně ukazuje na rok 4 BC, v němž bylo zatmění měsíce viditelné v Jeruzalémě během noci z 12 na 13 března, kdežto v letech 3 a 2 BC nebyl takový úkaz v Palestině. Cituje literaturu. Pouze v roce 5 BC 15. srpna a v roce 1 BC dne 9 ledna byla zatmění viditelná v Jeruzalémě. Tato pozdější data jsou vyloučena, takže to nejdřívější zůstává jako poslední možné. V roce 4 BC byly Velikonoce (15. Nisan) 11. dubna.

Zatmění Měsíce 29. prosince roku 1 př. n. l. na které upozornil astronom John P. Pratt teprve v roce 1990 a které odpovídá popisu Josepha Flavie v Ant XVII-vi-4-165-167. (165)

John P. Pratt píše: „Jestliže je 29. prosinec správné datum zatmění Měsíce, pak Herodes zemřel spíše na počátku roku 1 n. l. než v roce 1 př. n. l.“

.... zatmění 29 prosince, r. 1 př. n. l. vyhovuje velmi dobře tomuto kritériu. Úplněk byl téměř z poloviny zakryt v době, když mohl být poprvé spatřen, jak vychází na východě nad vzdálenými horami asi tak dvacet minut po západu Slunce (viz. Obr. 1). Nebyl by býval viditelný o moc před touto dobou, dokonce ani bez těchto hor, a to díky jasu oblohy. Z počátku by zakrytá polovina plného Měsíce nebyla viditelná, potom by se objevila temně osvětlená, a nakonec by se stalo postřehnutelným charakteristické zarudnutí zakryté části. Tato temná fáze trvala asi jednu hodinu po první viditelnosti. Všimněte si, že při východu Měsíce je částečné zatmění mnohem snáze patrné, než úplné zatmění, protože úplnost zpožďuje první viditelnost (celý měsíc je v té „neviditelné“ části) a tvar té chybějící části by to býval udělal zjevným, že šlo o zatmění, zvláště Judejcům, kteří používali Měsíce, aby označili den v měsíci a kteří očekávali úplněk. **Z kandidátů na to být Herodovým zatměním, bylo s nejvyšší pravděpodobností to nejvíce pozorovatelné zatmění 29. prosince roku 1 př. n. l.**“ Přeloženo

z : www. „Yet Another Eclipse for Herod, by John P, Pratt. Reprinted from The Planetarian, vol. 19, no. 4, Dec. 1990, pp. 8-14.“

Obrázek 1. Navrhované zatmění. Zatmění Měsíce 29. prosince, r. 1 př. Kr. jak by bývalo viditelné z Jericha, vycházející na východě v úhlové výšce 3° asi tak 20 minut po západu Slunce,

Josephus píše v Ant XVII-vi-4-165-167 (zatmění 167):

(165) V době velekněžství toho Mathiasa byla jiná osoba jmenována veleknězem na jediný den, na den, který židé slaví jako půst. (166) Příčina toho byla: Velekněz Mathias v noci před dnem, kdy měl slavit den postu, ve snu hovořil s manželkou a proto nemohl sám obřad konat a asistoval mu v této svaté službě Joseph, syn Ellema, jeho příbuzný.

(165) “Now it happened, that during the time of the high priesthood of this Mathias, there was another person made high priest for a single day, that very day which the Jews observed as a fast.” (166) The occasion was this: This Mathias the high priest, on the night before **that day when the fast was to be celebrated**, seemed in a dream, to have conversation with his wife; and because he could not officiate himself on that account, Joseph, the son of Ellemus, his kinsman, assisted him in that sacred office,”

26. prosince 1 př. n. l. byl Postní den 10. Teveth, novožidovský rok 3761, neděle, (podle Calendar Converter by John Walker v juliánském kalendáři) . www.fourmilab.ch/documents/calendar.

(167) “Herodes zbavil toho Mathiasa velekněžství a upálil za živa jiného Mathiasa s jeho společníky, protože způsobil vzpouru. **A právě té noci bylo zatmění Měsíce.**” “But Herod deprived this Mathias of the high priesthood, and burned the other Mathias, who had raised the rebellion, with his companions, alive. **And the very night there was an eclipse of the moon.**”

29. prosince 1 př. n. l. byl 13. Teveth, novožidovský rok 3761, středa, den zatmění měsíce (podle téhož Calendar Converter v juliánském kalendáři)

V dalších větách 168 až 191 popisuje Flavius poslední události před smrtí Heroda. (191) “Když vykonal všechny ty věci, zemřel, pátý den po popravě syna Antipatera, vládnuv 34 roků od odsouzení Antigona k popravě a od jmenování králem Římany 37 roků”. (192)....zemřel velmi starý. “When he had done these things, he died, the fifth day after he had caused Antipater to be killed; having reigned, since he had procured Antigonus to be killed, thirty-four years; but since he had been declared king by the Romans, thirty-seven.” (192) “...continued his life until a very old age.”

To souhlasí se smrtí Heroda před Velikonocemi roku 1 n. l. okolo 20. března.